

**T.C.
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
KAMU YÖNETİMİ ANABİLİM DALI
KAMU YÖNETİMİ PROGRAMI
YÜKSEK LİSANS TEZİ**

**KÜRESELLEŞMENİN YARATTIĞI TEKTİPLEŞEN
KENTLERE ALTERNATİF BİR YAŞANABİLİR KENT
YAKLAŞIMI: YAVAŞ KENTLER (CITTASLOW)**

Ece ÇINAR

Danışman

Doç. Dr. Gökhan TENİKLER

İZMİR – 2019

YEMİN METNİ

Yüksek lisans tezi olarak sunduğum “**Küreselleşmenin Yarattığı Tek Tipleşen Kentlere Alternatif Bir Yaşanabilir Kent Yaklaşımı: Yavaş Kentler (Cittaslow)**” adlı çalışmanın, tarafımdan, akademik kurallara ve etik değerlere uygun olarak yazıldığını ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanılmış olduğunu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

.../.../....

Ece ÇINAR

ÖZET
Yüksek Lisans Tezi
Küreselleşmenin Yarattığı Tek Tipleşen Kentlere Alternatif Bir Yaşanabilir Kent
Yaklaşımı: YAVAŞ KENTLER (CITTASLOW)
Ece ÇINAR

Dokuz Eylül Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Kamu Yönetimi Anabilim Dalı
Kamu Yönetimi Programı

Kentleri küreselleşmenin getirdiği tektipleşmeden korumak, yerel özellikleri ve geleneksel ürünleri geleceğe taşımak amacıyla kurulan Cittaslow Ağı, her geçen gün üye sayısını arttırmaktadır. Hareket, küreselleşmenin şehirlerin dokusunu, yaşam tarzını standartlaştırmasını ve yerel özelliklerinin ortadan kaldırılmasını engellemek amacıyla “Slow Food” hareketinden ortaya çıkmış alternatif bir kent hareketidir. 1999 yılında kurulmasından bu yana Cittaslow Hareketi, bugün toplam 30 ülkede 262 üyesi bulunan sürdürülebilir bir yerel kalkınma modelidir. Türkiye’de Seferihisar’ın 2009 yılında Uluslararası Cittaslow Birliği’ne üye olmasıyla başlayan süreç, bugün 17 üye kentle giderek büyümeye devam etmektedir.

Bir kentin bu unvanı kazanmasında yüzyıllardır varlık gösteren yaşam kültürü önemli bir rol oynamaktadır. Bir kentin harekete üye olabilmesi için birlik tarafından belirlenen nüfus kriteri bugün 50.000’nin altında olmasına rağmen yeni metropol cittaslow fikrinin tüm üyeler tarafından benimsenmesi ve desteklenmesi ile yakın gelecekte nüfus kriterinin bir önemi kalmayacaktır.

Bu çalışmanın amacı, cittaslow felsefesinin uygulanma başarısının örnekler aracılığı ile incelenerek, küreselleşmeye karşı kentlerdeki yaşam kalitesinin ve daha sürdürülebilir yaşam sistemlerinin oluşturulmasına alternatif bir yaklaşımı tanıtmaktır.

Anahtar Kelimeler: Küreselleşme, tektipleşme, sürdürülebilir yerel kalkınma, yaşam kalitesi, yavaş kent, yavaş yemek, yavaş hareketi.

ABSTRACT
Master's Thesis
An Alternative Livable City Approach to Homogen Cities of Globalization: Slow Cities (Cittaslow)

Dokuz Eylül University
Graduate School of Social Sciences
Department of Public Administration
Public Administration Program

An increasing number of towns are joining the Cittaslow movement, founded with the aim of protecting cities from the homogenisation brought about by globalization, as well as to carry local features and traditional products into the future. The alternative city movement Cittaslow emerged out of the Slow Food movement with the aim of preventing the standardisation of regional/local characteristics, as a result of globalization. Since its establishment in 1999, Cittaslow Movement is a model of sustainable local development that boasts a total of 262 members in 30 countries and territorial areas. The movement, which started with Seferihisar's becoming a member of International Cittaslow Association in 2009, now is expanding in Turkey with 17 member towns.

The culture of daily life which has a centuries long history here, played an important role for a city in winning this title. Today the cittaslow movement requires each applicant city to have a population of less than 50.000 but adoption of new metropol cittaslow idea by all members with their support, in the near future the population criteria will not be a feature for being a candidate.

The purpose of this study is to examine the success of cittaslow philosophy through examples and to introduce an alternative approach to the creation of more sustainable living systems and quality of life in cities against globalization.

Keywords: Globalization, homogenization, sustainable local development, quality of life, slow city, cittaslow, slow food, slow movement.

KÜRESELLEŞMENİN YARATTIĞI TEK TİPLEŞEN KENTLERE ALTERNATİF BİR YAŞANABİLİR KENT YAKLAŞIMI: YAVAŞ KENTLER (CITTASLOW)

İÇİNDEKİLER

TEZ ONAY SAYFASI	ii
YEMİN METNİ	iii
ÖZET	iv
ABSTRACT	v
İÇİNDEKİLER	vi
KISALTMALAR	xii
TABLolar LİSTESİ	xiv
ŞEKİLLER LİSTESİ	xv
EKLER LİSTESİ	xvii
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM

ARAŞTIRMAYA İLİŞKİN TEMEL KAVRAMLAR

1.1 KÜRESELLEŞME KAVRAMI	1
1.2 KÜRESELLEŞME-YERELLEŞME İLİŞKİSİ	2
1.3 DÜNYA KENTİ HİPOTEZİ	3
1.4 KÜRESELLEŞME VE YAVAŞ İLİŞKİSİ	4
1.5 SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK KAVRAMI VE SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA	6
1.6 SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK VE YAVAŞ İLİŞKİSİ	7
1.7 KENT KAVRAMLARI	9
1.8 EKO-KENT KAVRAMI VE YAVAŞ KENT (CITTASLOW) İLE İLİŞKİSİ	10
1.9 YAŞAM KALİTESİ KAVRAMI	12

İKİNCİ BÖLÜM

YAVAŞ KENT HAREKETİ FELSEFESİNİN TEMEL DAYANAKLARI

2.1	YAVAŞ YEMEK HAREKETİ	14
2.1.1	Hareketin Oluşumu	14
2.1.2	Yavaş Yemek (Slow Food) Manifestosu	16
2.1.3	Yavaş Yemek Hareketi (Slow Food)'nin Amacı	17
2.1.4	Yavaş Yemek (Slow Food) Organizasyon Yapısı	20
2.1.4.1	Uluslararası Başkan	20
2.1.4.2	Uluslararası Konsey ve İcra Kurulu	20
2.1.4.3	Convivium Yerel Şube	20
2.1.4.3.1	Basit Convivium Etkinlikleri	22
2.1.4.3.2	Dünyadan Convivium Etkinlik Örnekleri	22
2.1.5	Yavaş Yemek (Slow Food) ve Özgün Gıda İlişkisi	24
2.1.6	Yavaş Yemek (Slow Food) ve Sürdürülebilirlik İlişkisi	25
2.1.7	Dünyadan Bir Yavaş Yemek (Slow Food) Grubu İncelemesi	26
	Slow Food Ludlow Marches- SFLM	
2.1.8	Yavaş Yemek (Slow Food) – FAO İşbirliği ve Dünya Geneline Uygulanan Yenilikçi Girişimler	28
2.1.9	Yavaş Yemek (Slow Food) Tarafından Oluşturulan Ek Organlar ve Slow Food Aktiviteleri	31
2.1.9.1	Slow Food Biyoçeşitlilik Vakfı	31
2.1.9.2	Slow Food Biyoçeşitlilik Vakfı Projeleri	33
2.1.9.2.1	Lezzet Sandığı, Nuh'un Ambarı (Ark of Taste)	33
2.1.9.2.2	Koruma Ürünleri (Slow Food Presidia)	37
2.1.9.2.2.1	ESSEDRA Projesi	39
2.1.9.2.2.2	ESSEDRA Projesi Türkiye Proje Ortağı Mutfak Dostları Derneği	40
2.1.9.3	Gastronomi Bilimleri Üniversitesi	40
2.1.9.4	Toprak Ana (Terra Madre)	41
2.1.9.4.1	Uluslararası Lezzet Fuarı (Salone del Gusto)	46
2.1.9.5	Yeryüzü Pazarı (Earth Market)	47
2.1.9.6	Slow Food Gençlik Ağı (Slow Food Youth Network)	51
2.1.9.7	Food For Change Kampanyası	54

2.1.9.8	Yavaş Balık (Slow Fish)	57
2.1.10	Yavaş Yemek (Slow Food) Türkiye	59
2.1.10.1	Sefertası Hareketi	61
2.1.10.2	Fikir Sahibi Damaklar-FSD	61
2.2	YAVAŞ HAREKETİ	63
2.2.1	Yavaş Hareketi (Slow Movement) Nedir?	63
2.2.2	Yavaş Hareketi (Slow Movement) Örnekleri	67
2.2.2.1	Yavaş Yaşam (Slow Living)	67
2.2.2.2	Yavaş Trafik (Slow Traffic)	68
2.2.2.3	Yavaş Seyahat (Slow Travel)	68
2.2.2.4	Yavaş Turizm (Slow Tourism)	69
2.2.2.5	Yavaş İşletmecilik (Slow Business)	70
2.2.2.6	Yavaş Ticaret (Slow Trade)	71
2.2.3	Dünyadan ve Türkiye'den Yavaş Hareketi (Slow Movement) Örnekleri	72
2.2.3.1	Dünya Yavaşlık Enstitüsü (The World of Institute of Slowness)	72
2.2.3.1.1	Enstitünün Yavaşlamak Üzerine Tavsiyeleri	73
2.2.3.2	Uluslararası Pek Bir Şey Yapmama Enstitüsü (International Institute of Not Doing Much)	74
2.2.3.3	Yavaş Yaşamı Destekleme Derneği- YYDD	75
2.2.3.4	Diğer Yavaş Hareketi Örnekleri	77
2.2.3.4.1	Wagrain Zamanı Yavaşlatma Cemiyeti	77
2.2.3.4.2	Miskinler Kulübü	78
2.2.3.4.3	Şimdi İşte Derneği (Long Now Foundation)	78

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YAVAŞ KENT HAREKETİ

3.1	YAVAŞ KENT HAREKETİ (CITTASLOW MOVEMENT)'NİN ORTAYA ÇIKIŞI VE ÖZELLİKLERİ	80
3.2	YAVAŞ KENT (CITTASLOW) HAREKETİNİN KÜRESELLEŞME VE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLİŞKİSİ	83
3.3	YAVAŞ KENT (CITTASLOW) MANİFESTOSU	86

3.4	YAVAŞ KENT OLMA SÜRECİ	88
3.4.1	Adaylık Başvurusu	88
3.4.2	Başvuru Mektubunun Değerlendirilmesi	89
3.4.3	Adaylık Süreci ve Üyeliğin Kabulü	89
3.4.3.1	Belgelendirme-Sertifika Ofisi	90
3.4.4	Cittaslow Üyeliğine Katılma, Üyelikten Çekilme ve İhraç	91
3.5	YAVAŞ KENT (CITTASLOW) MÜKEMMELLİK İÇİN GEREKLİLİKLER	91
3.5.1	Enerji ve Çevre Politikaları	93
3.5.2	Altyapı Politikaları	93
3.5.3	Kentsel Yaşam Kalitesi Politikaları	94
3.5.4	Tarımsal, Turistik, Esnaf ve Sanatkârlara Dair Politikalar	94
3.5.5	Misafirperverlik, Farkındalık ve Eğitime Yönelik Politikalar	95
3.5.6	Sosyal Uyum	96
3.5.7	Ortaklıklar	96
3.5.8	Cittaslow Kriterleri Ana Başlıklarına Göre Cittaslow Ödülleri'ne Gönderilen Projeler Baz Alınarak Dünya Çapında Üye Kentlerin Gerçekleştirdiği Proje Örnekleri	97
3.5.8.1	Enerji ve Çevre Politikaları	97
3.5.8.2	Altyapı Politikaları	97
3.5.8.3	Kentsel Yaşam Kalitesi ve Sosyal Dayanışma	97
3.5.8.4	Tarımsal, Turistik, Esnaf ve Sanatkârlara Dair Politikalar	98
3.5.8.5	Misafirperverlik, Farkındalık ve Eğitime Yönelik Politikalar	98
3.6	ULUSLARARASI YAVAŞ KENT (CITTASLOW) TÜZÜĞÜ	98
3.6.1	Uluslararası Cittaslow Birliği	98
3.6.2	Uluslararası Cittaslow Organizasyon Yapısı	103
3.6.2.1	Uluslararası Kurul	104
3.6.2.2	Uluslararası Koordinasyon Komitesi	105
3.6.2.3	Uluslararası Başkan	106
3.6.2.4	Başkanlık Konseyi	106
3.6.2.5	Teknik-Politik Danışma Grubu	106
3.6.2.6	Garantörler Kurulu	107
3.6.2.7	Uluslararası Bilim Komitesi	107
3.6.2.8	Muhasebe Denetçisi	107

3.6.2.9	Ulusal Şube	107
3.6.2.10	Ulusal Koordinasyon Komitesi	108
3.7.	YAVAŞ KENT (CITTASLOW) TÜRKİYE	109
3.7.1	Cittaslow Seferihisar, İzmir	110
3.7.2	Cittaslow Akyaka, Ula, Muğla	114
3.7.3	Cittaslow Gökçeada, Çanakkale	116
3.7.4	Cittaslow Taraklı, Sakarya	119
3.7.5	Cittaslow Yenipazar, Aydın	121
3.7.6	Cittaslow Vize, Kırklareli	122
3.7.7	Cittaslow Yalvaç, Isparta	125
3.7.8	Cittaslow Perşembe, Ordu	127
3.7.9	Cittaslow Halfeti, Şanlıurfa	128
3.7.10	Cittaslow Şavşat, Artvin	130
3.7.11	Cittaslow Uzundere, Erzurum	133
3.7.12	Cittaslow Gerze, Sinop	136
3.7.13	Cittaslow Göynük, Bolu	139
3.7.14	Cittaslow Eğirdir, Isparta	141
3.7.15	Cittaslow Mudurnu, Bolu	143
3.7.16	Cittaslow Köyceğiz, Muğla	145
3.7.17	Cittaslow Ahlat, Bitlis	146
3.7.18	Cittaslow Kriterleri Ana Başlıklarına Göre Türkiye'deki 17 Üye Kentin Projelerinden Örnekler	147
3.7.18.1	Enerji ve Çevre Politikaları	148
3.7.18.2	Altyapı Politikaları	148
3.7.18.3	Kentsel Yaşam Kalitesi Politikası	149
3.7.18.4	Tarımsal, Turistik, Esnaf ve Sanatkârlara Dair Politikalar	149
3.7.18.5	Misafirperverlik, Farkındalık ve Eğitime Yönelik Politikalar	150
3.7.18.6	Sosyal Uyum	150
3.7.18.7	Ortaklıklar	151
3.8.	YAVAŞ KENT (CITTASLOW) PROJELERİ	151
3.8.1	Cittaslow Yarışması ve Ödülleri	151
3.8.2	Masallar Dünyayı Kurtaracak Projesi	153
3.8.2.1	Masallar İnternet Üzerinde	154

3.8.3	Cittaslow Yeşil Vatandaş Yarışması	154
3.8.4	Sıfırdan Yeni Bir Cittaslow Yaratmak	155
3.8.5	Yavaş Dükkân	156
3.8.6	Seferipazar	157
3.8.7	Yerel Üreticinin Desteklenmesi ve Sabancı Fark Yaratıcılar Programı	158
3.8.8	Türkiye'nin İlk Cittaslow Dostu İşletmesi: Yedi Bilgeler	158
3.8.9.	Cittaslow Vakfı	159
3.9.	ULUSLARARASI YAVAŞ KENT (CITTASLOW) KENTLERİNDEN GELİŞMELER	159
3.9.1	Polonya Ulusal Ağı Stant Etkinliği	159
3.9.2	Kalety'deki En Büyük Polonya Salyangozu	160
3.9.3	Shinan İdari Bölgesi, Güney Kore'de Ada Köy Yaşamı Okulu	160
3.9.4	Shinan County, Cittaslow Hazine Ağı Festivali	161
3.9.5	Mirande Fransa, 16 Yerel Kuruluşa Cittaslow Ödülü	161
3.9.6	Cowichan Bay, Kanada En Büyük Ağacını Arıyor	162
3.10.	DÜNYADAN YAVAŞ KENT (CITTASLOW) UYGULAMA ÖRNEKLERİ	162
3.10.1	Cittaslow Shinan Dadohae (Güney Kore)	162
3.10.2	Eski Bir Yavaş Kent (Cittaslow) Örneği: Ludlow	163
3.11.	YAVAŞ KENTE (CITTASLOW) ALTERNATİF SÜRDÜRÜLEBİLİR MODELLER	165
3.11.1	Geçiş Hareketi (Transition Movement)	165
3.11.2	Cleveland Modeli	167
3.12.	TÜRKİYE'DEKİ YAVAŞ KENT (CITTASLOW) ÇALIŞMALARINA YÖNELİK ELEŞTİREL BİR DEĞERLENDİRME	168
	SONUÇ	178
	KAYNAKÇA	182
	EKLER	

KISALTMALAR

AB	Avrupa Birliği
A.B.D	Amerika Birleşik Devletleri
AHBAP	Anadolu Halk ve Barış Platformu
AR-GE	Araştırma ve Geliştirme
BIT	Borsa Internazionale del Turismo, Uluslararası Turizm Fuarı
BM	Birleşmiş Milletler
ÇED	Çevresel Etki Değerlendirmesi
ÇOKAP	Çoruh Havzası Kalkınma Birliği
DOKA	Doğu Karadeniz Kalkınma ajansı
ESSEDRA	Kırsal Alanlarda Çevresel ve Sosyo-Ekonomik Sürdürülebilir Kalkınma
FAO	Gıda ve Tarım Örgütü
FSD	Fikir Sahibi Damaklar
GSM	Mobil İletişim İçin Küresel Sistem
HES	Hidroelektrik Santrali
ICRISAT	Yarı Kurak Bölgeler İçin Uluslararası Bitki Araştırma Enstitüsü
İŞKUR	Türkiye İş Kurumu
KAY	Kısırlaştır, Aşıl ve Yerine Bırakarak Yaşat
K.K.T.C	Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti
Km	Kilometre
M	Metre
MDD	Mutfak Dostları Derneği
M.Ö.	Milattan Önce
PGI	Koruma Altına Alınmış Coğrafi İşaret
PGO	Menş e Adı Etiketi
PTT	Posta ve Telgraf Teş kilatı
SF	Slow Food

SFBV	Slow Food Biyoçeşitlilik Vakfı
SFLM	Slow Food Ludlow Marches
STK	Sivil Toplum Kuruluşları
STÖ	Sivil Toplum Örgütleri
TOKİ	Toplu Konut İdaresi Başkanlığı
TÜBİTAK	Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu
TÜDAV	Türkiye Deniz Araştırmaları Vakfı
UTC	Uluslararası Cittaslow Tüzüğü
Vb.	Ve benzeri
Vs.	Vesaire
Yy.	Yüzyıl
YYDD	Yavaş Yaşamı Destekleme Derneği

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1 : Slow Food ve Özgün Gıda Sistemi	s.24
Tablo2 : Slow Food Hareketinin Sürdürülebilirlik Kapsamında Unsurları	s.25
Tablo 3 : Ark of Taste'e Kayıtlı Türkiye Ürünleri	s.35
Tablo 4 : Hızlı ve Yavaş Akımlarının Karşılaştırılması	s.66
Tablo 5 : Kültür ve Turizm Bakanlığı'ndan Belgeli Konaklama Tesisleri Sayısı	s.113

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: Slow Food Logosu	s.19
Şekil 2: Ludlow Yiyecek Festivali 2017	s.28
Şekil 3: Presidia Logosu	s.37
Şekil 4: Gastronomi Bilimleri Üniversitesi Amblemi	s.41
Şekil 5: Terra Madre Logosu	s.44
Şekil 6: Salone del Gusto ve Terra Madre Etkinlik Alanı 2018	s.45
Şekil 7: Salone del Gusto Etkinlik Alanı 2016	s.46
Şekil 8: Salone del Gusto Etkinlikleri 2018	s.47
Şekil 9: Foça Yeryüzü Pazarı 5. Yaş Kutlaması	s.50
Şekil 10: Foça Earth Market 2019	s.51
Şekil 11: Slow Food Gençlik Ağı Uganda Tarafından Etkinlik İçin Toplanan Yiyecekler	s.52
Şekil 12: World Disco Soup Day Etkinliği Japonya	s.53
Şekil 13: Dünya Çapında Etkinliğe Katılan Ülkelerin Haritası	s.54
Şekil 14: Food for Change Kampanyası	s.55
Şekil 15: Tayland'da Uygulamaya Konulan Paketleme Yöntemi	s.56
Şekil 16: Slow Fish 2019 Porto Antico	s.57
Şekil 17: Slow Fish 2019 Tadım Etkinliği	s.58
Şekil 18: Germiyan'ın Slow Food Köyü Olarak Kabulü	s.60
Şekil 19: FSD İstanbul Lüfere Hasret Kalmasın Kampanyası Karikatürü	s.62
Şekil 20: Yavaş Yaşamı Destekleme Derneği	s.77
Şekil 21: Güncel Uluslararası Cittaslow Tüzüğündeki ve Önceki Tüzükteki Logo	s.100
Şekil 22: 20. Yıl Özel Logosu	s.101
Şekil 23: Cittaslow Türkiye Haritası 2019	s.110
Şekil 24: Sığacık Kaleiçi	s.112

Şekil 25: Seferihisar’da Gerçekleştirilen Cittaslow Genel Kurulu Toplantısı	s.114
Şekil 26: Akyaka Manzarası	s.116
Şekil 27: Gökçeada Şapel	s.118
Şekil 28: Taraklı Manzarası	s.119
Şekil 29: Yavaş Merdiven Yenipazar	s.122
Şekil 30: Cittaslow Vize Posta Pulu	s.123
Şekil 31: Vize Kalesi	s.124
Şekil 32: Pisidia Antiokheia Antik Kenti	s.125
Şekil 33: Perşembe Kıyıları	s.127
Şekil 34: Halfeti Manzarası	s.129
Şekil 35: Karagöl Manzarası	s.132
Şekil 36: Tortum Şelalesi	s.133
Şekil 37: Çocuk Köyü Sanal Planı	s.139
Şekil 38: Göynük Zafer Kulesi	s.141
Şekil 39: Eğirdir Kalesi	s.142
Şekil 40: Cittaslow Mudurnu	s.144
Şekil 41: Köyceğiz Cittaslow Logo Çalışmaları	s.145
Şekil 42: Selçuklu Meydan Mezarlığı Ahlat	s.147
Şekil 43: Polonya Etkinlik alanı 2019	s.160
Şekil 44: İngiltere Kraliçesi II. Elizabeth Cittaslow Ludlow Etkinliği	s.165

EKLER LİSTESİ

EK 1: Slow Food Manifestosu (Belgenin İlk Hali, 3 Kasım 1987)	ek s.1
EK 2: Slow Food Tarihsel Süreç	ek s.2
EK 3: Slow Food Organizasyon Yapısı	ek s.10
EK 4: Türkiye Slow Food Conviviumları	ek s.15
EK 5: Fikir Sahibi Damaklar Manifestosu	ek s.19
EK 6: Dünya Çapında Cittaslow Üyesi Olan Kentlerin Listesi	ek s.20
EK 7: Uluslararası Cittaslow Organizasyon Yapısı	ek s.26
EK 8: Cittaslow Türkiye Organizasyon Yapısı	ek s.29
EK 9: Cittaslow Türkiye Üyelerinin Nüfus Verileri	ek s.30

GİRİŞ

Modern dünyanın hızı karşısında insanın kendi öz değerlerine yabancılaşması, beraberinde bir kimlik sorununun da ortaya çıkmasına yol açmıştır. Küreselleşmenin gündelik hayata nüfuz ederek yarattığı tektipleşme olgusu ve hız karmaşası, insanları yeni bir alternatif arayışına itmiştir.

1986 yılında Roma’da açılışı gerçekleştirilecek olan küresel ölçekli bir gıda zincirine karşı, Carlo Petrini ve arkadaşlarının yerel ürünlerin ve yöresel özelliklerin korunmasını sağlamak amacıyla gerçekleştirdiği protesto, Yavaş Yemek Hareketi’nin fitilini ateşlemiştir. 1986 yılında ulusal çapta faaliyetlerine başlayan Yavaş Yemek Hareketi, uluslararası deyiimiyle Slow Food, 1989 yılında yayınladıkları manifesto ile uluslararası bir birlik sıfatı kazanmıştır.

Yavaş Yemek Hareketi’nin felsefesinin hayatın her alanında uygulanarak yeni yavaş akımlarının oluşturulması, insanların küreselleşme ve hıza karşı alternatif arayışlarının sonucu olarak karşımıza çıkmaktadır.

Sürdürülebilir Kalkınma Modeli olarak da adlandırılan Yavaş Kent Hareketi (Cittaslow), küreselleşmenin yarattığı tektipleşmeye karşı kendi yerel değerlerine sahip çıkarak, yaşamın rahat ve keyifli bir tempoda devam etmesini sağlayan ve yöre insanının yaşam kalitesinin yükseltilmesine yönelik faaliyetler gerçekleştiren bir oluşumdur.

Uluslararası Cittaslow Birliği’nin onursal başkanı olan Paolo Saturnini, Yavaş Yemek Hareketi’nin felsefesinin kentlere de uyarlanması amacıyla Carlo Petrini ile görüşmüş, 1999 yılında Orvieto Tiyatrosu’nda ilan edilen manifesto ile Cittaslow Birliği kurulmuştur.

4 kurucu kentin üyeliği ile ulusal çapta kurulmuş olan hareketin, bugün dünya çapında 30 ülkeden 262 üyesi bulunmaktadır. Kuruluşundan bu yana sürekli gelişme gösteren hareket, birlik felsefesi çerçevesinde faaliyetlerini sürdürmektedir. Değişen dünyanın koşullarına ve üye kentlerinin arasındaki kültürel farklılıklara uyum sağlamak amacıyla Cittaslow Hareketi, birlik kriterlerinde değişime ve dönüşüme gitmektedir.

Hareketin yeni hedefi; üye kent statüsü kazanmak için kuruluş ilkeleriyle belirlemiş olduğu nüfus kriterinin ölçeğinin genişletilip, birliğin 20 yıllık süreçte kazanmış olduğu deneyimler vasıtasıyla birlik felsefesini büyük kent ölçeğinde deneyimlemektir.

Bu çalışmanın amacı, yerel dinamiklerin korunması ve sürdürülebilirliğinin sağlanması amacıyla yerel ölçekte yeni bir kalkınma hamlesi olarak görülen

Cittaslow Hareketi'nin, uluslararası ve ulusal ölçekte sürdürülebilir bir alternatif kent modeli olarak değerlendirilmesi ile Türkiye'deki mevcut üye kentler üzerinden hareketin başarısını saptamaktır.

Çalışmanın birinci bölümünde, araştırmaya konu olan temel kavramlar tanımlanarak, Cittaslow Hareketi ile bağlantısı kurulmaya çalışılmıştır.

İkinci bölümde, Yavaş Yemek Hareketi'nin oluşumu ve uluslararası birliğin organizasyon yapısına değinilmiş, birlik bünyesinde kurulan ek organlar ve dünya çapında gerçekleştirdikleri faaliyetler ile ilgili örneklerle yer verilmiştir. Ayrıca hareketin Türkiye'deki temsilcileri hakkında yapılan araştırmalar sonucu edinilen bilgiler paylaşılmıştır. Yavaş Yemek Hareketi'nin felsefesinin hayatın her alanında uygulanabilir olmasını sağlamak amacıyla ortaya çıkan Yavaş Hareketi (Slow Movement) tanımlanarak, Yavaş Hareketi kapsamında oluşturulan diğer yavaş akımlarına değinilmiştir.

Üçüncü ve son bölümde çalışmanın esas konusunu oluşturan Cittaslow Hareketi, tüm özellikleriyle anlatılarak, Uluslararası Cittaslow Tüzüğü kapsamında üye kentin sahip olması gereken özellikler ile uymakla yükümlü olduğu birlik kuralları ayrıntılarıyla anlatılmıştır.

Türkiye'de uluslararası birlik üyesi 17 Cittaslow'un sahip olduğu coğrafi, tarihi, doğal ve kültürel özelliklerine göre tanıtımları yapılmış, birlik kriterleri kapsamında gerçekleştirdikleri proje örneklerine yer verilmiştir.

Son olarak, Türkiye uygulamaları üzerinden yapılan incelemelere ilişkin genel bir değerlendirme yapılarak mevcut eksikliklerin giderilmesine yönelik tavsiyelere yer verilmiştir.

BİRİNCİ BÖLÜM

ARAŞTIRMAYA İLİŞKİN TEMEL KAVRAMLAR

1.1. KÜRESELLEŞME KAVRAMI

Yirminci yüzyılın sonuna doğru tüm dünyayı etkileyen hızlı değişim ve tüketim kültürü, sorunları da beraberinde getirmiş ve bu sorunların çözümüne yönelik olarak yapılan çalışmalar küreselleşme sürecinin oluşumuna zemin hazırlamıştır.

Robertson' a göre (1992: 78) küreselleşme süreci; coğrafi keşifler, güneş merkezli evren teorisi, dünyanın ilk haritasının yapılması ile Yer' e ilişkin ilk genellemelerde bulunulması ile başlamıştır.

Kavram olarak dünyanın sıkışması ve tek bir yer olarak algılanması anlamına gelen küreselleşme, Giddens'a göre (1990) modernliğin sonucu olarak görülmektedir.

Dünyanın her geçen gün daha da küçülmesi ve küreselliği bir bütün olarak algılama bilincinin yükselmesi, önce Mc Luhan'ın "küresel köy" kavramı ile ifade edilmiştir (Aslanoğlu, 1998: 143). Mc Luhan'a göre iletişim olanakları ile ulaşımda meydana gelen hız dalgası ve onun yarattığı etki küresel düzeyde hissedilen bir "iç patlama" olarak karşımıza çıkmaktadır. İletişim olanaklarının gelişmesi sayesinde bugün insanların kendilerini adeta bir kabilede yaşamış gibi hissetmeleri ile birbirinden haberdar olmaları dünyayı bir bütün olarak algılayacaklardır (Mc Luhan, 1964: 185).

Günümüzde toplumsal değişmeyi yansıtan küreselleşme olgusu, dünya üzerindeki sosyal ilişkilerin yoğunlaşması ile bağlantılı olarak değerlendirilmektedir.

Robertson; dünyayı esnek, küresel bir modelde anlamlandırma çabalarında sosyal antropolog olan Dumont'un fikirlerinden yararlanmıştır (Robertson, 1992: 25). Dumont'un etkisiyle yarattığı bakış açısı, Robertson'un dünya ve onu oluşturan "nesneler" arasındaki ilişkiyi görmesine yol açmış ve küreselleşmenin farklı yaşam alanları arasındaki etkileşim süreci oluştuğunu belirtmiştir. Küreselleşmenin çekici gücü olarak kültür kavramı üzerinde yoğunlaşan Robertson, kültür kavramına bütünleştirici bir unsur olarak bakmamış, kültürel farklılıklar ve kopuklukların belirtilmesini amaçlamıştır (1992: 27).

Emperyalizm denen olguya saygınlık kazandırma, emperyalizmin karşısında çaresizlik yaratma çabası olarak tanımlanan küreselleşme (Boratav, 1997: 22), Eroğul tarafından da bir kapitalist enternasyonal olarak değerlendirilmiştir (1997: 47).

1.2. KÜRESELLEŞME - YERELLEŞME İLİŞKİSİ

Bu iki kavram birbiriyle çelişir gibi gözükmesine rağmen, Emrealp'e göre (1994: 1) küreselleşme eğilimi, geleneksel yönetim anlayışlarını ve uluslararası yapılanmaları dönüştürmekte; yerelleşme süreci ise küreselleşme eğiliminin kendi bünyesinde taşıdığı tek düze ve merkeziyetçi anlayışları yeniden üretip birbirine eklemleyerek daha insani ve yaşanabilir bir dünyanın oluşturulmasına katkıda bulunmaktadır. Robertson'a göre de yerelleşme, küreselleşmenin bir yüzüdür. Dünyanın bir bütün olarak sıkışması sonucu, yerelliklerin birbirine bağlanması ve yerelliğin keşfinin yaşanması sağlanacaktır.

Küreselleşmenin yaratacağı olumlu sonuçların yanı sıra ortaya çıkaracağı olumsuzluklar da göz ardı edilmeden, bu sorunlar hakkında yapılabileceklerin yapılması ya da ortaya çıkan bu olumlu sonuçların iyi yönlerinden faydalanılması gerekmektedir.

Küreselleşmeyi uluslararası bir çevre faktörü olarak ele alan ve küreselleşmeye rağmen güçlenen yerellik kavramının; özellikle katılım, şeffaflık ve yerel demokrasi boyutlarıyla yerel yönetim ya da kent yönetimlerinin vurgulanarak etkin kılınması, yukarıda bahsedilen olumsuz sonuçların bertaraf edilmesinde önemli bir rol oynamaktadır.

Waters (1995: 7); ekonomik, siyasal ve kültürel alanların mekânla etkileşim halinde olduğunu belirterek maddi etkileşimlerin yerelleştirdiği, siyasal etkileşimlerin ulusallaştırdığı ve sembolik etkileşimlerin küreselleştirdiğini belirtmiştir.

Turhan'a göre (1996: 191-192) maddi ve manevi değerlerin ve değerler etrafında oluşmuş birikimlerin milli sınırları aşarak dünya çapında yayılması anlamına gelen küreselleşmenin, "ulus devletin krizi" ve "enformasyon-iletişim teknolojileri" olmak üzere 2 önemli ayağı bulunmaktadır.

Bilgi ve iletişim teknolojilerinin gelişimiyle sorunların ve çözümlerinin de küreselleştiğini düşünenler, coğrafi bağların koparılmasıyla bütün dünyanın tek bir mekân haline geldiğini ifade etmişlerdir. Bütün bu olumlu ve olumsuz eleştirilerin ötesinde sanayi devriminin ölümüne sebep olduğu düşünülen küreselleşmenin sınıfsız bir topluma doğru gidişteki ana kademe olduğu düşünülmekte, insanoğlunun

sömürülmesine ihtiyaç duymayan bir teknolojik devrim ile kalitenin ve verimliliğin de öneminin artacağı bir sürecin kapılarının aralandığına inanılmaktadır (Altan, 1997: 9,10). Burada üzerinde durulması gereken konu; bilgi toplumu kaynaklı bir küreselleşmenin gerçekten bu yeni düzeni oluşturabilme başarısına sahip olup olmadığıdır.

Küreselleşme sürecinin yarattığı olumsuzluklara karşı bir alternatif oluşturması nedeniyle her geçen gün bu sorunlara yönelik çıktılar ortaya koyan yerelleşmenin odağında kentler, yerel yönetimler ve yerel demokrasi dinamikleri bulunmaktadır. Küreselleşmenin beraberinde başka süreçleri de getirerek toplumları etkilemesi sonucu, yerelin yeniden tanımlanması gerekliliği ortaya çıkmıştır. Bu kapsamda Tekeli (2000: 129-130); yerel yönetimleri belirli işlevleri yerine getiren birimler olarak düşünmek yerine, yeni ilişkiler kurmayı başarabilen, işbirliği doğrultusunda faaliyetler gerçekleştirebilen ve yeni işlevler yüklenebilme potansiyeline sahip bir yapı olarak düşünülmesi gerektiğinin üzerinde durmaktadır.

Küreselleşmenin etkisi ile gittikçe hızlanan kentleşme kavramı ile yerel yönetimler, bir yandan mevcut hizmetleri daha iyi ve yaygın olarak sunmak zorunda kalırken, diğer bir yandan ise yeni ve farklı kentsel hizmetlere olan talebi ve ihtiyacı, giderek azalan kaynaklarla karşılamaya çalışmaktadırlar.

Küresel süreçlerin yerelliklerle etkileşimi Giddens'ın belirttiği gibi etki-tepki ya da Robertson'un vurguladığı gibi geçişlilik ve heterojenite özelliklerine sahiptir (Aslanoğlu, 1998: 146).

Küreselleşmeyi farklı değişkenlere sahip bir süreç olarak değerlendirenler, küreselleşmenin kültürlerarası etkileşim sonucunda ortaya çıktığını düşünmektedirler. Bu yaklaşımı savunanlar, kültürel çeşitlilik olgusunun tanınma ve kabulünün gelişmiş ülkeler haricinde diğer bölgesel yapılardaki kültürel farklılıkların tanınması ile mümkün olabileceğini belirtmektedirler (İçli 2001: 165).

1.3. DÜNYA KENTİ HİPOTEZİ

Küreselleşme olgusu “dünya kentleri” kavramının ortaya çıkışında önemli bir süreçtir. Uluslararası rekabetin ölçek değiştirerek kentlerin rekabetine dönüşümü sonucu; öncelik kullanabilen, etkin politikalar belirleyebilen ve kendini iyi tanıtabilen kentler, ön plana çıkarak kalkınmanın nimetlerinden faydalanırken rekabet edemeyen diğer kentler geride kalmaktadır. (Kaypak, 2013: 336)

1966 yılında Peter Hall tarafından yazılan “The World Cities” adlı kitapta “dünya kentleri” tanımlamasına yer veren Hall, kavramı ulusal ve uluslararası politik

güç ve ticaret merkezleri olarak ifade ederek hükümetlerin ekonomik ilişkilerini yalnızca yerel değil küresel düzeyde de bu kentler üzerinden yürüttüğünü vurgulamıştır (Hall, 2010, 49).

Küreselleşme ile kentler arasındaki etkileşimin, sosyo-kültürel ve ekonomik boyutta değerlendirilmesi kapsamında Friedman, oluşturduğu dünya kenti hipotezi ile kentlerin dünya ekonomisine dâhil olma biçimlerinin kentte oluşan yapısal değişikliklerini etkilediğini belirtmiştir (Aslanoğlu, 1998: 147).

Bu hipoteze göre; küresel düzeyde oluşan sermaye birikimini çekebilecek alt yapıya sahip kentler, dünya ölçeğinde kentler sıralamasında yerlerini alarak, sahip oldukları bu özellikleri ile gerek iç göç gerekse uluslararası göç konusunda odak noktası haline gelmektedirler. Devletin mali kapasitesinin üzerinde bir sosyal maliyet yaratma potansiyeline sahip olan dünya kentleri, sanayi kapitalizminin yarattığı mekânsal kutuplaşma ve sosyal sınıf kutuplaşması çelişkilerine de sahne olmaktadır (Friedman, 1986: 23.).

Friedman, (2000: 22-23) bu hipotezde kentleri karakteristik özelliklerine göre hiyerarşik olarak sıralarken 5 temel fonksiyondan bahsetmektedir. Bunlar;

- Küresel ekonomik sistemin operasyonel düğüm noktası olması
- Sahip oldukları küresel birikim nedeniyle, sermayenin dünya genelinde kümelenmesine en uygun stratejik yerler olması
- Milyonluk nüfuslarıyla, ekonomik ve sosyal etkileşimin yoğun şekilde yaşandığı, kentleşmiş genel coğrafik alanlar olması
- Kendi aralarında, sahip oldukları ekonomik güçle doğru orantılı hiyerarşik bir düzenin görülmesi
- Ulus ötesi kapitalist sınıfın kontrolü altında, yaşam ve ekonomik alanın arasında biçim bulan çokuluslu bölgeler olması

1.4. KÜRESELLEŞME VE YAVAŞ İLİŞKİSİ

Zaman ve mekâna ilişkin düşünceler modern yaşamın gereği olarak küreselleşme ile yeniden yapılandırılmış, sosyal ve ekonomik işlevler ise hız kültürü kapsamında değerlendirilmeye başlamıştır (Gottschalk, 1999).

Kültürel alanda gerçekleşen küreselleşme, yerel kültür ve kimliklerle ilişkilendirilmektedir. Yerel dönüşümün sağlanması, insan ve toplum odaklı bir dönüşümün gerçekleşmesiyle mümkün olabilmektedir. Kitle iletişim araçlarında yaşanan gelişmeler, insanın ve toplumun dönüşüm sürecini hızlandırmaktadır. Bu alanda gerçekleşen gelişmeler sonucu hayat tarzlarında meydana gelen tekdüzelik

ile yerel kültür ve kimliklerdeki zayıflama, batı merkezli ve homojen bir özellik gösteren küresel kültür gerçeğini ortaya çıkarmaktadır.

Yavaş Hareketi konunun yerellik kısmıyla ilgili olarak dünya çapında birbiriyle benzeşen hatta bütünleşen yaşam biçimlerine karşı çıkmaktadır. Kendi yerel topluluklarının yaşam kalitesini geliştirmeyi amaçlayan ve bu amaçla çevresel ve yapısal politikalar üreterek bölgesel kaynakların yeniden değer kazanmasını amaçlayan Yavaş Kent Hareketi, küreselleşmenin yerel toplumlar üzerindeki yıkıcı etkisini ortadan kaldırmayı ve bölge halkına sahip oldukları yerel özelliklerin değerini yeniden fark ettirmeyi amaçlamaktadır.

Tüm toplulukların biyolojik çeşitliliğini ve gıda üretimi konusunda sahip olduğu yerel bilgi mirasını koruma hakkı vardır. Bu mirası korumak, sürdürülebilir tarımı ve buna bağlı olarak sürdürülebilir ekonomik gelişmenin de korunmasını sağlayacaktır. (Slow Food, Gıdaların Geleceği Bildirgesi, Yerele Saygı ve Yereli Destekleme başlıkları yazar tarafından gayri resmi olarak çevrilmiştir.)

Küreselleşme bağlamında dşnldğnde küresel ticaret kurallarının yerel topluluklar tarafından yüzyıllardır uygulanmakta olan bu geleneksel tarım yöntemlerine müdahale etme hakkı yoktur. Küresel lekli işletmelerin yerel çiftçilerin kullandıkları yerel tohumlarla ilgili olarak; bu tohumların kullanımı, çoğaltımı ve takası konusunda herhangi bir söz söyleme hakları bulunmamaktadır.

Yavaş Yemek Hareketine göre, dünya tarımı ve gıda temini, sanayileşme ve küreselleşme doğrultusunda büyümekte, bu da insanlık ve doğa açısından bir tehdit olarak algılanmaktadır (Slow Food, 2015). Küresel işletmeler ve küçük ölçekli üretimleri etkisizleştiren, yerel üreticinin üretim faaliyetini etkileyen ancak küresel sorunların tamamına çözüm getireceğine inanılan teknolojik gelişmelere bağlı olarak gerçekleştirilen girişimler, yerel ekonomi ve kültür yapıları üzerinde daha fazla olumsuz etki yaratmaktadır. İhracat odaklı bu büyük ölçekli küresel yapılanmalar, toplumsal değişimin, çevresel yıkımın ve topluluklara zarar veren küresel işletme gücünün demokratik olmayan yapısı nedeniyle yaşanmaktadır (Slow Food Gıdaların Geleceği Bildirgesi, Küresel İşletmeler başlığından yazar tarafından gayri resmi eviri yapılmıştır).

Kreselle yerelin, modernle gelenekselin sentezlenerek insan ilişkileri ve çevreyi ön planda tutarak birliktelik anlayışına dayanan Cittaslow modeli yerel bir kalkınma modeli sunmaktadır (Acuner, 2015: 56).

1.5.SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK KAVRAMI VE SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA

Sürdürülebilirlik kavramı, 1980'li yıllardan itibaren geniş ölçekte kullanılmaya başlamış olmakla birlikte günümüzün popüler kavramlarından biri olmaya devam etmektedir.

Etimolojik olarak Latince “*Sustinere*” kelimesinden türetilmiş olan “sürdürülebilirlik” kelimesi, esas itibarıyla; devam ettirmek, desteklemek ve var olmak anlamına gelmektedir (Onions, 1964: 2095). Kavramın temelinde insan, mekân ve kaynakların korunması fikri yer almaktadır.

Sürdürülebilirlik kavramı ile ilgili ilk çalışmayı Pigou gerçekleştirmiştir. Zenginlik ve Refah (Wealth and Welfare) adlı çalışmasında insanlığın refahının doğa, insan tarafından üretilen maddeler, insan kaynakları ve bilgi birikimi olmak üzere 3 tür sermayeden oluştuğunu ifade etmiştir. 1962 yılında Rachel Carson tarafından yazılan ve tarımsal faaliyetlerde kullanılan kimyasal maddelerin insan ve çevre üzerindeki olumsuz etkilerinden bahseden Sessiz Bahar (Silent Spring)’ın yayınlanmasından sonra, 1972 yılında yayınlanan Büyümenin Sınırları (Limits of Growth) adlı kitapta nüfus miktarı, endüstriyel üretim, besin maddeleri, hammadde ve çevre kirliliği arasındaki ilişkiler incelenmiştir (Baker ve diğerleri, 1997; Carson 1962; Pigou, 1920’den aktaran Çankır ve diğerleri, 2012:375-376).

5-16 Haziran 1972 tarihleri arasında Birleşmiş Milletler Örgütü liderliğinde Stockholm’de gerçekleştirilen “Birleşmiş Milletler İnsan ve Çevre Konferansı” çevresel bilinç ve farkındalığın gelişiminde ve uluslararası ölçekte çevre temelli tartışmaların yoğunlaşmasında önemli bir fonksiyona sahiptir (Toprak, 2003: 62).

Çevre hakkı konusunda uluslararası düzeydeki ilk ve en önemli belge olma özelliği bulunan Stockholm Deklarasyonu’nun en önemli sonucu, “sağlıklı ve insan onuruna yaraşır bir çevrede yaşama” ilkesinin birçok ulusal ve uluslararası düzenlemede dikkate alınmasıdır (Toprak, 2003: 63).

1972 tarihli Stockholm Konferansı’nda değinilen “eko-kalkınma” kavramı, 1987 Brundtland Raporu ile somutlaşacak olan “sürdürülebilir kalkınma” kavramının temeli olarak görülmektedir (Kaynak, 2005: 31).

Sürdürülebilirlik kavramı, Dünya Çevre ve Kalkınma Komisyonu’nun 1987 yılında yayınladığı Brundtland Raporu ile uluslararası alanda somut bir boyuta kavuşmuştur.

Brundtland Raporu, 1960’lı yılların kalkınma ideolojisi ile 1970’li yılların çevreci ideolojisini uzlaştıran bir yaklaşım olarak kabul edilmektedir (Tekeli, 1996: 26).

Raporda yer alan tanımlamaya göre sürdürülebilir kalkınma, “bugünün ihtiyaçlarını, gelecek kuşakların da kendi ihtiyaçlarını karşılayabilme olanağından ödün vermeksizin karşılamaktır” şeklinde tanımlanmıştır (WCED, 1987: 43).

Rapora göre sürdürülebilir kalkınmanın sağlanması için gerekli şartlar şunlardır (Güneş 2004: 41):

- Toplumun karar alma sürecinde etkin katılımını destekleyen bir politik sistem,
- Sürdürülebilir bir şekilde artı değer ve teknolojik bilgi sağlayabilecek bir ekonomik sistem,
- Gerilimlerin oluşmasını engelleyen bir sosyal sistem,
- Kalkınma için gerekli ekolojik tabanı korumayı önemseyen bir üretim sistemi,
- Sürekli yeni çözümler üretebilecek bir teknolojik sistem.

İstek ve ihtiyaçların sınırsız olmasına karşılık çevresel kapasitenin bir sınırının olması düşüncesinin tezatlığı, sürdürülebilir büyümenin temel felsefesinde, bu unsurların dengeli birlikteliğini sağlamak ve insan ihtiyaçlarının karşılanması esnasında çevresel değerler üzerinde sürdürülebilir, sürekli ve dengeli bir büyüme gerçekleştirebilmek üzerine kurulmuştur (Gül 2012: 174).

Ruşen Keleş’e göre sürdürülebilir gelişme; “Çevre değerlerinin ve doğal kaynakların savurganlığa yol açmayacak biçimde akılcı yöntemlerle, bugünkü ve gelecek kuşakların hak ve yararları da göz önünde bulundurularak kullanılması ilkesinden özveride bulunmaksızın, ekonomik gelişmenin sağlanmasını amaçlayan çevreci dünya görüşü” şeklinde tanımlanmaktadır (Keleş 1998: 112).

1.6. SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK VE YAVAŞ İLİŞKİSİ

Çevrenin ve doğal kaynakların uzun dönemde korunması düşüncesinden ortaya çıkan sürdürülebilirlik kavramı, Toprak’a göre (2003: 16) sadece var olan doğal kaynakların korunması değil, aynı zamanda doğal kaynakların kullanımına ve tüketim sonucunda oluşan atıkların verildiği çevrenin de uzun dönemli kullanımı ve korunması ile ilgilidir. Sürdürülebilirlik kavramının gelişme ve kalkınma kavramlarıyla birlikte kullanılması hususunda Costanza’ya göre büyüme; doğal kapitali feda ederek tahrip edici yönlü bir gelişme gösterirken kalkınma kavramı kaliteli bir gelişimi ifade etmektedir (Costanza, 1997: 71).

Sürdürülebilirlik anlayışının Yavaş Kent akımının felsefesi ile benzer yönleri bulunmaktadır. Sürdürülebilirlik kavramında üzerinde önemle durulan konu kaynakların kullanımı ve tüketimi iken, Yavaş Yemek (Slow Food) ve Yavaş Kent (Cittaslow) akımlarında yerel ürünlerin ve buna bağlı olarak gelişme gösteren yerel

ekonominin, kültürün ve toplumun sürdürülebilir hale getirilmesi koşulu ile değer oluşturduğu ifade edilmektedir (Knox ve Mayer, 2006: 328).

Cittaslow kriterlerinin çevre ve enerji politikaları kapsamında atık yönetiminden hava ve su temizliği ile ilgili belirlediği kriterler, sürdürülebilirlik kavramının temelinde yer alan çevre odaklı yaklaşımla benzerlik göstermektedir.

Yaşanabilirlik gibi sürdürülebilirlik de ekonomi, çevre ve sosyal sağlığını birbirine bağımlı parçaları ile ilgilidir. Bu kavram genellikle İngilizce karşılıkları (environment, economy, equity) nedeniyle sürdürülebilirliğin 3E'si olarak tanımlanmakla birlikte ekonomik gelişme, sosyal adalet ve eşitlik kavramları ve çevresel sürdürülebilirliği ön planda tutan bir yaklaşımdır (Sezgin ve Ünüvar, 2011: 40).

Sürdürülebilirlik anlayışının temelinde yer alan çevre, toplum ve ekonomi açısından yavaş hareketi değerlendirildiğinde; ekonomik sürdürülebilirliğin sağlanması için yerel halkın yaşadığı bölgenin yerel kimlik özelliklerini kuşaktan kuşağa aktarması gerektiğini düşünen Pink (2008: 98), Yavaş Yemek Hareketi'nin lezzet eğitimleri ile bu duyuşal deneyimin aktarımının gerçekleşebileceğini ifade etmiştir. Yerelde dengeli bir kalkınma modeli sağlayan Cittaslow, yerel ürünlerin üretilmesi ve üretim tesislerinin kurularak yerel üreticinin desteklenmesi, organik tarımın geliştirilmesi ve geleneksel el ürünlerine dayalı ekonomik faaliyetlerle yerel halkın yaşam kalitesini yükseltirken ekonomik sürdürülebilirliğin sağlanmasına da katkıda bulunmaktadır.

Sürdürülebilir yerleşimlerde ekolojik değerler göz önünde bulundurulurken, bu yerleşimlerin sosyal ve ekonomik bileşenlerinden de ayrı olarak düşünülmediği görülmektedir.

Sınmaz'a (2013: 76-86) göre 1990'lı yıllardan itibaren oluşturulmaya başlanan sürdürülebilir yerleşim modelleri arasında ekolojik kentler, akıllı kentler, eko-köy ve yavaş kent hareketleri yer almaktadır. Kent kavramı başlığı konusunda incelenecek olan bu sürdürülebilir yaklaşımların temelinin, sürdürülebilirlik kavramının çevresel, sosyal ve ekonomik boyutuyla ilişkilendirildiği görülmektedir.

1.7. KENT KAVRAMLARI

Günümüzde kenti tanımlamak oldukça kolay olmakla birlikte, 16-17. yüzyıllara (yy.) ilişkin sınırların belirlenmesinin güç olduğu, özellikle 16. ve 17. yüzyıllara ilişkin kıstasların netleştirilememesinden bahsedilmektedir (Toprak, 2008: 4).

Türk Dil Kurumu'nun 1980 yılında yayınladığı Kent Bilimleri Sözlüğü'nde kent; "Sürekli toplumsal gelişme içinde bulunan ve toplumun, yerleşme, barınma, gidiş geliş, çalışma, dinlenme, eğlenme gibi gereksinimlerinin karşılandığı, pek az kimsenin tarımsal uğraşılarda bulunduğu, köylere bakarak nüfus yönünden daha yoğun olan ve küçük komşuluk birimlerinden oluşan yerleşme birimi" olarak tanımlanmıştır (Türk Dil Kurumu, <http://sozluk.gov.tr/>, 2019).

"Kentleşme" ve "Kent" kavramlarındaki gelişmeler, her ülkenin kendi sosyal ve ekonomik şartları içinde birbirinden farklı olarak gerçekleşmiştir. Kentlerin gelişim sürecinde, ekonomik kriterin yanı sıra kültürel ve sosyal gelişmelerle de etkileşim halinde bulunduğu görülmektedir (Toprak, 2008: 1).

Kenti sosyolojik araştırmaların ayrıntılı bir nesnesi yapan kişiler, Chicago Okulu'na mensup sosyologlar olmuştur (Koyuncu, 2011: 35-36). Robert Park, Ernest Burgess ve Louis Wirth öncülüğünde geliştirilen kent yaklaşımı içinde özellikle dikkat çeken iki kavramdan ilki "ekolojik yaklaşım"dır. İkincisi ise "bir yaşam biçimi olarak kentlilik"tir (Park ve Wirth'den aktaran Giddens, 2000: 505).

Wirth, kentlerde yakın mesafede oturan çok sayıda insanın birbirine yabancı bir şekilde yaşamlarını sürdürdüklerine işaret etmektedir. Fiziksel bağların yakın, sosyal bağlar uzak olduğu kentlerde, "Uzak, soğuk ve bezgin görünüm", bireyleri başkalarının beklentileri karşısında kendilerini koruyan bir kalkan vazifesi görmektedir (Wirth, 1938: 12).

İngiltere'de kentsel gelişmeyi etkileyen önemli bir aşama olarak ortaya çıkan Endüstri Devrimi, endüstriyel buluşların yanı sıra, tarımsal ve mülkiyet hakkına ilişkin gelişmeler, köylü kesimin bu bölgelere göç etmelerine neden olmuştur (Toprak, 2008: 3).

Çalışmak için sanayi bölgelerine kırdan gelen ve kentlerin etrafında olumsuz koşullarda yaşamını sürdüren insanlar Göçer' e göre (Göçer, 1975: 11) kentleşmenin anlamına "pislik" ve "çirkinlik" kavramlarının yerleşmesine neden olmuştur. Sanayi kentlerinde artan nüfus ve iş yaratma potansiyeli sonucu oluşan yoğunluk, kentlerin dokusunun bozulmasına ve yeni yerleşim alanları arayışına girilmesine neden olmuştur.

Endüstri Devrimi'nin kentlerin yapılanmasında meydana getirdiği bu değişiklik daha sonra yeni yerleşim yerlerinin oluşturulmasına zemin hazırlamıştır.

18 Mart 1992 tarihinde Avrupa Konseyi, Avrupa Yerel ve Bölgesel Yönetimler Konferansı tarafından yerel yönetimlerin imzasına açılan Avrupa Kentsel Şartı'nda ideal kent tanımı şu şekilde tanımlanmıştır: "Kentli haklarını koruyarak ve halkına iyi bir yaşam sunarak değerini orada yaşayan, ziyaret eden, çalışan, ticaret yapan, eğlence, kültür ve bilgiyi yine orada arayan ve eğitim görenlerden alarak birçok sektör ve aktiviteyi bir arada uyum içinde barındıran yaşam yeridir." (Sezgin ve Ünüvar, 2011: 46).

Dar anlamda kentleşme, kent sayıları ve kentli nüfusun artışını ifade etmektedir. (Sezal, 1992: 23).

Keleş'e göre kentleşme, "sanayileşme ve ekonomik gelişmeye koşut olarak kent sayısının artması ve bugünkü kentlerin büyümesi sonucunu doğuran, toplum yapısında artan oranda örgütlenme, iş bölümü ve uzmanlaşma yaratan, insan davranış ve ilişkilerinde kentlere özgü değişikliklere yol açan bir nüfus birikimi sürecidir" (Keleş, 2004: 22).

Louis Wirth ise kent tanımında sayısal verilere yönelerek, kentlerin derecelendirilmesinde nüfus büyüklüğü, yoğunluğu ve heterojenliğini ölçüt olarak almıştır. Bu etkenlerin yüksek değerlerde var olduğu bir yer, kent olarak tanımlanmıştır.

Hount'a göre sosyoloji kenti anlamak için önemli bir araçtır. Ona göre kent, insanların buluşma mekânları olan, mal değiş tokuşu yaptıkları, düşüncelerin yayıldığı ilişkiler ve kararların odak noktasıdır. demıştır. İnsanlar kenti sosyalleşmek ve gelişmek için bir araç olarak kullanmalıdırlar (<http://sbpturkiye.com/kent-nedir.html>, 2019).

1.8. EKO-KENT KAVRAMI VE YAVAŞ KENT (CITTASLOW) İLE İLİŞKİSİ

Kentsel form bileşenleri olarak sayılan; kompaktlık, sürdürülebilir ulaşım, yoğunluk, karma arazi kullanımı, çeşitlilik, pasif enerji sistemleri ve yeşil alanlar sürdürülebilirliğin çevresel, sosyal ve ekonomik boyutu ile ilişkilendirilmiştir (Çetinkaya ve Civaroğlu, 2016: 252).

Sürdürülebilir yerleşim modellerinden biri olan eko-kent kavramına, taşıdığı özellikler ve Cittaslow Hareketi'nin ilkeleri ile benzerlik taşıması nedeniyle karşılaştırma konusu kavram olarak değinilecektir.

Bir kent tasarımı ve uygulama yaklaşımı olarak görülen Eko-kentler, insanı, çevreyi ve kenti birbirleriyle ilişkili ve etkileşimli unsurlar olarak ele almaktadır (Register, 1987).

Uluslararası Eko-kent Çerçevesi ve Standartları kentleri sırasıyla; sağlıklı kentler, yeşil kentler, eko-kentler ve Gaia kentler olarak sınıflandırılmaktadır. Dünyada yaşayan tüm canlı ekosistem unsurlarının birbirlerine bağlı olduğunu ifade eden Gaia teorisine karşın, Gaia kent, tüm dünyayı canlı tek bir organizma olarak kabul etmekte ve söz konusu kentler ulaşılması en uç hedef olarak görülmektedir.

Bir kentsel planlama yaklaşımı olarak ortaya çıkan Eko-kentler, topluma yeni bir yaşam tarzı sunarak bunu yönetimle etkileşimli bir biçimde gerçekleştirmektedir. Bir yerleşimin eko-kent olarak nitelendirilmesi çoğu zaman yerleşimin yerel yönetiminin teşviki ve desteğiyle olmaktadır.

Türkiye'de eko-kent projelerine örnek olarak Bursa Nilüfer Belediyesinin desteği ile Nilüfer Eko-kenti, Gaziantep Büyükşehir Belediyesi'nin desteği ile Gaziantep Kilis Yolu Eko-kenti verilebilir. Her İki proje de uygulama aşamasındadır.

Eko-kentler ve Yavaş Kentler arasındaki farklardan biri nüfus ölçütüdür. Eko-kentin herhangi bir nüfus ölçütüne dayanmaması daha geniş çapta sürdürülebilir bir yerleşim modeli olarak tercih edilmesini sağlayabilmektedir.

Sürdürülebilirlik kavramının kesin bir tanımının olmaması nedeniyle eko-kentlerin kriterleri belirsiz ve kişi ya da kurum bazlı olarak değiştirilmeye müsaitken, Cittaslow hareketinde, birliğin oluşumu sırasında kentlerin taşınması gereken özellikler belirtilmiştir. Revize edilen kriterlerle ulusal ağlara kendi ulusal kriterlerini belirleme hakkı verilmiş olsa da uygulamada bunun gözle görülür örneklerine rastlanmamaktadır. Ekonomik sürdürülebilirlik ekseninde maliyet verimli eko-mühendislik çözümleri üreten eko-kent modeline karşılık Yavaş Kentler yerel ekonomiyi destekleyici faaliyetler bulunmaktadır. Sosyal ayrışmanın azaltılması ve ortadan kaldırılması ile yaşam kalitesinin yükseltilmesi hedefleri iki kavramda da ortak özellik olarak karşımıza çıkmaktadır. Sürdürülebilirlik boyutunda yapılacak karşılaştırmada ise herkes için eşit ulaşım imkânları sadece Cittaslow kriterleri tarafından sağlanmaktadır. Ekolojik türlerin, sulak alanların ve tarım arazilerinin korunması her iki kavramda da var olan özelliklerdir. Eko-kentlerin Cittaslow Hareketi'nin aksine kamusal alanlara rahat ulaşımının sağlanması konusunda bir düzenleme yaptığı görülmemiştir. (<https://ecocitystandards.org/> sitesindeki eko kent kriterleri yazar tarafından gayri resmi olarak çevrilerek Cittaslow kriterleri ile kıyaslanmıştır).

1.9. YAŞAM KALİTESİ KAVRAMI

Yaşanabilirlik, toplumun bireysel ve kolektif refahı ile birlikte o yerleşimin bir sakini olarak duyacağı tatmin duygusuna katkıda bulunan, mekânsal, sosyal ve çevresel unsurlara ve kaliteye dikkat çekmektedir (Keleş, 2010).

Parlak'a göre (2011) bir kentin bireylerin yaşamasına elverişli tüm koşulların değerlendirilmesi ölçümüne ait parametreler bütünü olarak tanımlanan yaşanabilirlik kavramı; bir yerleşim yerinin asgari özelliklerinin, beklentileri karşılama durumu olarak tanımlanmaktadır. Kavramın, ihtiyaçlarla olan bağlantısı nedeniyle yerel yönetimlerle ilişkilendirmektedir. Bunun temelinde yatan neden ise; halka en yakın ve en ulaşılabilir kamu kurumu olma özelliğine sahip yerel yönetimlerin kentsel hizmetleri sağlamada odak noktasında olmasıdır (Şolt, 2018: 11).

Kent nüfusunun hızlı artışı, kentlerin sürdürülebilirliğinin yanı sıra bir diğer ifade ile "sürdürülebilir kentleşme" ve kentli nüfusun kalite yönlü beklentileri "kentsel yaşam kalitesi" kavramlarını ortaya çıkarmıştır (Tosun, 2013: 220).

"Kentsel Yaşam Kalitesi, dar anlamıyla, toplumsal, ekonomik ve mekânsal öğeler açısından kent tanımına giren yerlerde, kentsel altyapı, iletişim, ulaşım, konut ve benzeri olanakların sunulma düzeyinin önceden belirlenen ölçülerin üstünde olması durumudur (Tosun, 2013: 220).

Kavramın geniş anlamı ise toplumsal, kültürel, siyasal öge ve süreçleri de içermekle birlikte kentin sunduğu olanak ve fırsatlardan örgütler, katmanlar içinde yaşayan bireylerin eşit, dengeli, gereksinimleri oranında yararlanması, eğitsel, sanatsal, ekinsel, siyasal etkinliklere, süreçlere etkin biçimde katılabilme olanaklarına sahip olabilmesi söz konusudur (Geray, 1998: 326).

Dünya Sağlık Örgütü'ne (WHO) göre yaşam kalitesi; bireylerin, yaşamsal durumlarını, bulundukları kültürel yapı ve değerler sistemi çerçevesinde, algılama ve değerlendirme biçimi olarak tanımlanabilir. Böyle bir değerlendirme, bireylerin ihtiyaçları, hedefleri, yaşam standartları ve yaşama ilişkin endişeleri ile bağlantılı olarak biçimlenir (WHO, <https://www.who.int/>, 1999).

2014 yılı sonunda yürürlüğe giren ve 02.03.2018 tarihinde revize edilen "Kentsel Tasarım Projelerinin Hazırlanmasına ve Değerlendirilmesine İlişkin Yönerge" ile kentsel tasarım projelerinde kimlikli, çevreye duyarlı; engelsiz, yaşam kalitesi, estetik ve görsel değeri yüksek, kimlik sahibi ve yaşanabilir kentlerin oluşturulmasına dair bir düzenleme hazırlanmıştır (Şolt, 2018: 13).

Buna göre gerçekleştirilecek yeni mekânsal yapı tasarımlarında; yerel özellik ve kimlik vurgulanmalı, tarihi ve kültürel süreklilik korunmalı, mekân kalitesi

arttırılmalı, bu mekânlara ulaşım konusunda insan odak noktası olmalı ve erişebilirlik sağlanmalı, mekânın yapımı sırasında sürdürülebilir ve ekolojik yaklaşımlar içermesine dikkat edilmelidir. Sayılan özelliklere bakıldığında Cittaslow felsefesinin aday bir kentte aradığı özelliklerin neredeyse tamamını görmek mümkündür.

Yaşam kalitesi ekseninde yavaş kent ile uyumu karşılaştırıldığında kriterlerdeki alt yapı ve çevre politikalarının gerçekleştirilmesiyle kentsel hizmetlerin kalitesinin artması, bölgede yaşayan vatandaşların yaşam kalitesinin de buna paralel olarak artmasını sağlamaktadır. Yaşam kalitesi göstergelerinden biri olan sağlıkla hareket ilişkilendirildiğinde, yerel ürünlerin ve atalık tohumların üretiminin gerçekleştirilmesi, tarımsal faaliyetlerde GDO'lu tohumların ve kimyasal ilaçların kullanılmaması ile organik tarım faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi sonucu üretilen gıdanın tüketilmesi yaşam kalitesini olumlu yönde arttıran bir başka özellik olarak karşımıza çıkmaktadır. Yavaş hareketinin temelinde yer alan hızlı tempodan uzaklaşılarak aile ve dostlarla geçirilen kaliteli zamanlar da yaşam kalitesini olumlu yönde etkileyen faktör olarak gösterilebilir. Jacobs'a göre; "Küçük yerleşimlerde kişilerin birbirleriyle kurduğu ilişkiler daha yoğun ve uzun sürelidir. Buralarda herkes birbiri hakkında bilgilere sahiptir. Büyük kentlerde ise, kişiler arası diyaloglar gittikçe azalır; bunun temel sebebi, kişilerin diğerlerini (birbirlerini) tanımamasıdır" (1992: 53-72)". Bu yaklaşımdan hareketle Yavaş Kent Hareketi'nin üye kent belirlemede kullandığı en önemli ölçüt olan nüfus kriteri sayesinde, bu bölgedeki yerel halk birbiri ile sürekli etkileşim halinde olabilmekte ve bölgenin yaşam kalitesi düzeyi artmaktadır.

Genel bir değerlendirme yapmak gerekirse küreselleşme hareketine alternatif olarak ortaya çıkan Yavaş Kent Hareketi, sürdürülebilir gelişme ve kalkınmayı hedeflerini koyduğu bir dizi kriterlerle gerçekleştirmeye çalışan, kentlerin yerel dokusunu ve kimliklerini korurken bölgede yaşayan halkın yaşam kalitesi standartlarını da yükselten bir yaklaşımdır. Kriterleri gerçekleştiren aday kentlerin üyelik sıfatı kazanmasıyla aldıkları sorumluluk aslında sürecin sonu değil başlangıcı olarak algılanmalı ve periyodik olarak gerçekleştirilecek olan değerlendirmeler de kentin yapmakla yükümlü olduğu görevlerinin kontrol edilmesi sağlanacaktır.

İKİNCİ BÖLÜM

YAVAŞ KENT HAREKETİ FELSEFESİNİN TEMEL DAYANAKLARI

2.1. YAVAŞ YEMEK HAREKETİ

2.1.1. HAREKETİN OLUŞUMU

Bir fikrin geçmişi başlığıyla karşımıza çıkan Yavaş Yemek Hareketi (Slow Food Movement), Carlo Petrini ve bir grup aktivist tarafından öncelikli amaçları yöresel gelenekleri, iyi gıdayı, gastronomik zevki ve yavaş tempoda bir hayatı savunmak amacıyla 1980'li yıllarda başlatılmıştır. 30 yılı aşkın geçmişinde gıdayı kapsamlı bir yaklaşımla ele alarak gelişen hareket tabak, gezegen, insan, politika ve kültür arasındaki güçlü bağların farkına varılmasını sağlamıştır (Slow Food, <https://www.slowfood.com>, 2019) .

Macmillan sözlüğünde geleneksel pişirme metotları kullanılarak dikkatlice hazırlanan ve yenirken zevkine yavaşça varılacağı iyi kalite yemek olarak tanımlanan kavram, bir başka sözlükte yüksek kaliteli yerel ve mevsiminde tüketilen gıda ile ilgiyle hazırlanan yemek olarak tanımlanmaktadır (www.macmillandictionary.com, www.dictionary.com, 2019). Slow Food (SF) sözlüğünde ise kavram, “Somut ve bilinçli bir duygusal tecrübe; bir gıda ürününün, bir şarabın, bir yemeğin hangi kültürel çerçevede ve hangi tekniklerle keşfedilmesine yönelik bir fırsat; tadım lisanının kavrandığı ve konuşulduğu bir an” olarak tanımlanmıştır (Petrini ve Padovani, 2012: 140-141).

Slow Food yöresel yemek kültürü ve geleneklerinin kaybolmasını önlemek, hızlı yaşamın etkilerini yok etmek ve insanların yedikleri gıdaya olan ilgi ve alakalarının azalmasıyla mücadele etmek amacıyla 1989 yılında kurulan ve kendisini küresel bir taban örgütü olarak tanımlayan oluşumdur. Kurulduğu günden beri gelişerek bugün 160'ı aşkın ülkede milyonlarca insanı kapsayan küresel bir hareket olan Slow Food, her bireyin iyi, temiz ve adil gıdaya erişimini sağlamak için çalışmaktadır. Slow Food gıdanın kültür, tarım, politika ve çevre gibi hayattaki birçok diğer koşula bağlı olduğuna inanmaktadır. Hareketin kurucusu Carlo Petrini, Slow Food felsefesini “tranquillo” olarak adlandırmaktadır, bir başka deyişle bu felsefeyi “dinginlik verici, sakin, telaşsız, bedene ve ruha sağlık kazandırıcı” olarak nitелеmektedir (Knox, 2005:2).

Gıda tercihlerimizle kitlesel olarak gıdanın nasıl işlendiği, üretildiği ve dağıtımının yapıldığıyla ilgili bir etki bırakma amacı olan hareket bunun sonucunda dünyayı değiştirebileceğine inanmaktadır (Slow Food, 2019). Yavaşlığın zevk, tat, ziyafet, yerel üretim ve ürünlere verilen değer olarak anlaşıldığı temel felsefeye göre Yavaş Yemek, Deborah Madison'un da söylediği gibi "Bir körün elinde değneği ile bir filin doğasını anlamaya çalışması haline gelmiş bir dizi etkinlik oluşturmuş ve çeşitlendirmiştir" (aktaran Knox ve Mayer, 2009: 18).

Slow Food felsefesi her bireyin kendisi için iyi olan, yemekten zevk aldığı, o gıdayı yetiştiren üretici için iyi olan ve nihayetinde gezegen için iyi olan bir dünya tasavvuruna dayanmaktadır. Slow Food'un tarım, gıda üretimi ve gastronomiye yönelik yaklaşımından yola çıkarak oluşturduğu bu felsefeye dayanarak yaklaşımları, birbiriyle bağlantılı 3 ilkeden oluşan bir gıda kavramı olarak tanımlanmaktadır: **İYİ, TEMİZ, ADİL**. Burada iyi denildiğinde anlaşılması gereken yerel kültürümüzün bir parçası olan, gerçek bir tat, aroma ve görünüşe sahip olan, duyularımızı tatmin eden kaliteli, lezzetli ve sağlıklı gıda; temizden kasıt doğaya ve canlı sağlığına zarar vermeyen temiz, güvenilir bir gıda üretimi-tüketimi ve adilden beklenen tüketiciler için ulaşılabilir fiyatlar, üreticiler içinse adil koşul ve ücretlerdir (Fatih Gündoğan, Cittaslow Dünyanın Sakin Şehir Hareketi, Hendese Dergisi,2014). Gıdanın temiz olması sürdürülebilirlik boyutunu kapsarken adil olması sosyal sürdürülebilirlik ile ilişkilidir. Gıdaların etik olarak sürdürülebilirliğini, emekçileri sömürmeyen üretim yöntemlerinin kullanılmasını, iyi ve kaliteli ürünlerin göz ardı edilmemesini gerektirmektedir (Petrini, 2007; Schneider, 2008: 386).

Slow Food Hareketi'nin odaklandığı çıkış noktası insanın sağlıklı olabilmesi için yediği besinlerin de sağlıklı olmasının gerekliliğine dayanmaktadır. Bu hareketin destekçileri "fast food" un kültürel olarak istilacı ve yıpratıcı bir etkisellik içinde olduğunu, sağlıklı beslenmeye ve çok değerli olan yeme içme, sosyalleşme kalıplarına ve aynı zamanda yaşamın ritmine karşı bir tehdit oluşturduğunu anımsatarak, 1989 yılında bir manifesto yayınlamışlardır. Bu manifestonun asıl amacı "lezzetleri yeniden keşfetmek, yerel yemeklerin tadını çıkartmak ve fast food' un olumsuz etkilerini uzaklaştırmak" olarak ifade edilmiştir. Slow Food sadece fast food kültürüne karşı bir hareket değildir (Bender, 2012: 2).

2.1.2.Yavaş Yemek (Slow Food) Manifestosu

1989 yılında yayınlanan Slow Food manifestosunun 15 ülke tarafından imzalanan ve 8 dile çevrilen nihai metni şu şekildeydi: (Hazırlanan ilk ve daha uzun olan manifesto ekler bölümünde yer almaktadır)

“İçinde bulunduğumuz yüzyıl sanayi medeniyetinin etkisi altında doğdu ve gelişti; önce makineyi buldu, şimdi ise bunu kendi yaşam modeli haline getirdi.

Hız bizim prangamız haline geldi. Hepimiz aynı hastalıktan muzdaribiz: Alışkanlıklarımızı değiştiren, bizi evimize kadar takip eden, bizi fast food ile beslenmeye mahkûm bırakan fast life’den.

Fakat insanoğlu kendi bilgeliğini geri kazanmalı ve kendisini yok olmakta olan bir tür haline getirecek hızın etkilerinden kurtulmalıdır.

Fast life’in küresel deliliğine karşı insanoğlu dingin maddesel hazları savunmaya seçmelidir.

Verimliliği çılgınlıkla bir tutanlara karşı, uzun ve yavaş bir zevkin yaşanmasıyla temin edilen ve uygun miktarda duygudan oluşan bir aşı öneriyoruz.

Bu işe Slow Food ile daha sofradan başlıyor ve fast food’un standartlığına karşı yerel mutfakların zenginliğini ve aromasını tekrar keşfediyoruz.

Eğer fast life verimlilik adına hayatımızı değiştirmekte ve çevreyi tehdit etmekte ise, Slow Food bu gidişata dur diyecek öncü kuvvettir.

Kalkınmanın kaynağı olacak gerçek kültür ancak buradan, yani lezzetin fakirleştirilmesiyle değil geliştirilmesiyle, bütün dünyanın bilgisini, tarihini ve projelerini birbiriyle paylaşmasıyla ortaya çıkacaktır. Dolayısıyla Slow Food daha iyi bir geleceği garanti altına alır.

Sembolü salyangoz olan Slow Food’un uluslararası “yavaş” bir harekete dönüşmesi için pek çok kalifiye destekçiye ihtiyacı vardır.” (Slow Food, <https://www.slowfood.com/>, 2019)

Manifestonun yayınlanmasından sonra gelen tepkilere bakıldığında Massimo D’Alema (Prezzemolo dergisinin 15 Ekim ve 15 Kasım 1989 tarihli sayılarından aktaran Petrini ve Padovani, 2011: 116) “Slow Food sadece bir hijyen kuralı değildir; aynı zamanda bir medeniyet göstergesidir. Yemek bir kültürel ifadedir, hazırlanması sevgi ve sanat gerektirir ve zevk aracıdır, bu nedenlerle saygı gösterilmesi şarttır.” demiştir. Ermete Realacci ise (aktaran Petrini ve Padovani, 2011: 117) “Slow Food’u

evre kültürüne yeni bir katkı, yöreye özgü toplumsal, kültürel ve geleneksel formları savunmaya ve geri kazanmaya, zamanın dayattığı diktatrlg eleştirmeye yönelik bir davet olarak düşünmek hoşuma gidiyor. Her evrecinin yüreğinde, yaşanmaya değer bir hayatın inşasına katkıda bulunmak yatar. Slow Food bu anlama gelir.” diyerek hareketin felsefesini destekleyici nitelikte ifadeler kullanmıştır.

Kalite İçin Slow Food Manifestosu: Slow Food İyi, Temiz ve Adil başlığıyla düzenlenen güncel bildiride ise iyi, temiz ve adil kavramı daha iyi bir gelecek için söz verme, bir uygarlık senedi ve gıda sistemini geliştirmek için bir araç olarak anlatılmaktadır. Herkesin bireysel seçimleri ve davranışları ile bu fikre katkıda bulunabilecekleri belirtilmektedir (Slow Food, Manifesto of Quality,2019).

2.1.3.Yavaş Yemek Hareketi (Slow Food)’nin Amacı

Gönüllülük esaslı ve kâr amacı gütmeyen bir organizasyon olan Slow Food, gıda tabanlı toplumsal bir harekettir ve beslenme alışkanlıkları ile kültürel kimliğe yaptığı vurgu onu diğer toplumsal hareketlerden ayırmaktadır (Hayes Conroy, 2009: 7). nerdiği alternatif üretim ve tüketim modelleriyle Slow Food, toplumsal hareketlerin başarısını ve önemini ortaya koyan çok iyi bir örnektir (Tencati ve Zsolnai, 2012: 347). Kültürel lekli tarımsal üretim ile ürünlerin dağıtım uygulamalarını ve günümüzde uygulanan gıda sisteminin çevresel anlamda olumsuz etkisini en aza indirecek olan yerel bir gıda sistemine dönüştüren hareket, bölgesel anlamda adil ve eşit bir kazanç sistemi oluşturarak kalkınma çabalarını desteklemektedir (Hayes Conroy ve Martin, 2010: 270).

Slow Food’a göre yaşam kalitesinin temel göstergelerinden biri de doğal ve sağlıklı yiyeceklerdir. Sağlıklı ve doğal yiyeceklerin kullanılması, insanın çevreyle olan ilişkilerini olumlu yönde geliştirmesine bağlıdır (Nossi ve Zanni, 2004: 782).

Slow Food mutfak mirasının korunması ve geliştirilmesine odaklanmıştır. Bunun gerçekleşmesi için desteklediği koruyucu ilkeler vardır. (Jones ve diğerleri, 2003:297-304; Nosi ve Zanni, 2004: 779-792) Bunlar:

- Yerel ve iyi yemek satıcılarını, endüstriyel standart tufanından korumak,
- Hayvan soylarının, peynirlerin, yenmeye hazır etlerin, tahıl ve meyvelerin yok olma tehlikesinin giderilmesini garanti altına almak,
- Lezzet eğitimini geliştirmek,

- Birçok ürünün kendine has karakterini yok eden gereksiz hijyen tedirginliklerine karşı durmak,
- Zevk hakkını korumak.

Slow Food'un mutfak mirasına ilişkin amaçları, bilimsel çalışmalara dönüşmüş ve ilki yerel cins ve ürünlerin etno-botanik ve tarihsel özelliklerini sürdürmeye yönelik olarak gerçekleşmiştir. (Yurtseven, 2007: 5) Slow Food'un eğitim ve öğretim kapsamına aldığı yerel ürünlerin özellikleri şunlardır: (Jones ve diğerleri, 2003:297- 304; Nosi ve Zanni, 2004: 779-792)

- Yerel ürünler benzerine az rastlanır ve olağanüstü olmalıdır,
- Bu ürünler, yerel alanlara uyum sağlamış, yerel işlenmemiş materyallerden ve geleneksel yöntemlerle üretilmiş çeşitli, değişik, ekolojik bitki ve sebzeler olmalıdır,
- Gerçek ya da potansiyel ürün türü yok olma tehlikesi altında olmalıdır,
- Ürünler, küçük çiftçiler ve üretim işletmeleri tarafından sınırlı sayıda üretilmelidir,
- Ürün yöre adıyla anılmalı, o bölgenin çevresel, sosyo ekonomik ve tarihsel boyutuyla bir bağlantısı olmalıdır.

Bugün dünya çapında 160 ülkeden 1.000.000 destekçi, 100.000 üye, 5.038 Lezzet Sandığı (Ark of Taste) ürünü, 637 Lezzet Sandığı (Ark of Taste) aday ürünü, 3.142 Afrika Bahçesi (10.000 Africa Garden), 1.500 Yerel Şube (Convivium), 578 Koruma (Presidia) ürünü, 13.000 üretici ve 68 Yeryüzü Pazarı (Earth Market) birliğin başarısını gözler önüne sermektedir. Birlik logo olarak salyangozu seçmiştir. İnsanlığın bugün için ulaştığı doğa bilgisinin değerini temsil eden Salyangoz, ayrıca yaşamı boyunca sakince yol alarak ilerlemesi, hareketin hıza karşı başkaldırışında bu fikri temsil edebilecek en doğru örnektir.

Şekil 1: Slow Food Logosu

Kaynak 1: Slow Food Uluslararası Resmi İnternet Sitesi (<https://www.slowfood.com/>)

Slow Food Birliği'nin Uluslararası internet sitesinde yasalara uygun şekilde belediyelerin yaptığı katkı miktarlarından SF ve Slow Food Biyoçeşitlilik Vakfı'nın yıllık raporlarına, birliğin uluslararası statüsünden yıllık olarak gerçekleştirilen toplantılarda sunulan bildirimlere, finansal durumlarından kalite, eğitim ve işlenmemiş sütü koruma adına hazırlanmış manifestolara kadar birçok içerik herkesin erişimine açıktır ve bu sayede şeffaf bir yönetim modeli sergilenmektedir.

Küresel ölçekte hareketin asıl hedefi çeşitliliği korumaktır. Burada çeşitlilikten anlaşılması gereken gezegen üzerinde yaşayan canlılar ve gezegenin kendisi için hayati öneme sahip olan, yaşam kalitesini etkileyen ve yeri doldurulamaz şeydir. Çeşitlilik sadece bilimsel ya da genetik düzeyle sınırlanmamalı, kültür, sosyal yapı, dil ve farklı topluluklar arasındaki ilişki de çeşitliliğin, bazen de değişimin aktörleri olarak anlaşılmalıdır. Herkesin iyi, temiz ve adil gıdaya erişiminin garanti altına alınacağı ana kadar mücadele etme hedefinde olan birlik, bilgiye erişimin ortak bir hak olduğu ve geleneksel bilgi ile akademik bilginin eşit derecede itibar görmesi gerektiğini, politik, ekonomik ya da sosyal dışlamanın reddedilmesini, ana önceliğin çevrenin korunması olduğunu vurgularken çeşitliliğin savunulması gerektiği ve bu zenginliğin haksız olarak zenginler arasında paylaşılmasının önüne geçilmesini savunmaktadır.

Gıdanın geleceği üzerinde tehdit oluşturabilecek her konu bugün birliğin inceleme alanındadır. Sıfır atığı benimseme ve plastik atıkların yeniden kullanımı

konusunda teşvik edici projeler uygulayarak bilinçli tüketici oluşturma çalışmaları da bu konuların başında gelmektedir.

2.1.4. Yavaş Yemek (Slow Food) Organizasyon Yapısı

Slow Food Uluslararası Genel Merkezi Bra İtalya'da bulunmaktadır ve hareketin doğduğu Piedmont kasabası da buradadır. Birlik genel merkezinde dünya çapında gerçekleştirilecek projeler planlanmakta ve Slow Food ağının tanıtımı yapılarak ağın gelişmesi desteklenmektedir.

2.1.4.1. Uluslararası Başkan

Carlo Petrini birliğin başkanlık görevini yürütmektedir.

2.1.4.2. Uluslararası Konsey ve İcra Kurulu

Uluslararası Konsey tarafından koordine edilen birlik, icra kurulu tarafından idare edilmektedir. İcra kurulu birliğe ait en üst yönetim kurulusudur ve tüm üyelerin atamaları 4 yıllık bir süre için yapılmaktadır (Ekler bölümünde Uluslararası Organizasyon yapılanması liste olarak verilmiştir.). Bazı ülkelerde ulusal düzeyde Slow Food organizasyon yapılanmaları da mevcuttur. Almanya (1992), İsviçre (1993), Amerika Birleşik Devletleri (2000), Japonya (2004), Fransa (2003), İngiltere (2005) ve Hollanda (2008) ulusal yapılanmaları daha eskiyken Brezilya, Kenya ve Güney Kore yapılanmaları daha yenidir. Ulusal ölçekte organizasyon yapılanmasında bölgesel yerel şube temsilcilerinden oluşan (convivia) Ulusal Yönetim Kurulu bulunmaktadır. Ulusal Yönetim Kurulu kurmak için, bir ülkede en az beş aktif çalışan yerel şube ve bu yerel şubelerin en az bin üyesi olması ön koşulu mevcuttur (Acuner, 2015: 3).

2.1.4.3. Convivium (Yerel Şube)

Convivium sözcüğü Latince *con* (birlikte) ve *vivere* (yaşamak) sözcüklerinin birleşiminden oluşturulmuştur ve ziyafet, şölen, akşam yemeği gibi anlamlar içermektedir. SF felsefesinin merkezinde olan bu yapı kişisel ya da profesyonel kazanç için bir araç olarak kullanılamaz. Çoğulu olan *Convivia* sözcüğü yerel SF bölümlerine verilen addır ve bireysel SF üyelerinden oluşmaktadır (Slow Food, 2019).

Her yeni üye mekânsal olarak yakınındaki yerel şubeye atanmakta ve görev almaktadır. Birlik felsefesinin yerel düzeyde somutlaştırılmış hali olarak tanımlanan

yerel şubelerin yapılanmasına bakıldığında her yerel şubenin başında bir lider ya da eş liderler bulunmakta, ayrıca bir ya da birden fazla lider yardımcısını, sekreteri ve mali işler sorumlusunu da kapsayan bir komite oluşturulmaktadır. Komitedeki her görev gönüllülük esasına dayanmaktadır. Bir yerel şube yeni kurulduğunda bir kişi hem lider, hem sekreter hem de mali işlerden sorumlu olabilmekte ancak gruba katılım arttıkça ve grup geliştikçe bu roller komite üyeleri arasında bölüştürülmektedir. (Slow Food, Key Documents, Organizational Guidelines, 7th Slow Food International Congress 2017, yazar tarafından gayri resmi olarak çevrilmiştir.)

SF Uluslararası Statüsü bir yerel şubenin rolünü şu şekilde tanımlamaktadır:

- Birlik felsefesini tanıtmak,
- SF ilkelerini benimseyen ve bunun yayılması için çalışan yerel bir ağ geliştirmek,
- Birliğin örgütsel yapılanmasını geliştirmek adına üye sayısını artırmaya çalışmak,
- Diğer yerel şubeler ile dostane ilişkiler ve işbirlikleri kurup bu işbirliğini sürdürmek,
- Birliğin Uluslararası ve ulusal proje ve programlarının tanıtımını yapmak ve destek olmak amacıyla aktiviteler gerçekleştirmek,
- Diğer birlik ya da girişimlerle çevreyi koruma ve doğaya saygı duyma amacıyla işbirliği yapmak, geleneksel bilgiyi ve popüler kültürün değişik formlarını harmanlayarak gastronomik mirasın korunmasını ve tanıtılmasını sağlamak,
- Sürdürülebilir gıda sistemlerinin ve gıdanın korunması konusunda farkındalık oluşturmak amacıyla kamu kurumlarıyla, üretici birlikleriyle, gastronomik kuruluşlarla ilişki içerisinde olmak ve işbirliği gerçekleştirmek.

Bir kez bir yerel şubenin lideri olduğunda, dünyanın diğer bölgelerindeki yerel şube liderleri tarafından organize edilen SF aktiviteleri, projeleri ve etkinlik rehberine çevrimiçi erişim hakkı sağlanmaktadır.

2.1.4.3.1. Basit Convivium Etkinlikleri

SF Birliği'nin etkinliklere önem vermesindeki en önemli amaçlardan biri bu sayede üyelerin birbirleriyle buluşabilmelerine olanak sağlayacak olmasıdır. Etkinliklerde gerçekleştirilen aktiviteler sayesinde üyeler birbirleriyle düşüncelerini, tutkularını ve deneyimlerini paylaşma imkânı bulabilmektedir. İlkokullarda yürütölen okul bahçeleri etkinliği, çocuk, genç ve yetişkinlere yönelik düzenlenene duyusal tadım eğitimleri, öğrenciler için çiftçi pazarları ya da çiftliklere düzenlenene geziler, üreticiler için düzenlenene saha gezileri, yerel gastronomik turlar, bağış etkinlikleri, açık artırmalar, akşam yemekleri, loto vb. aktivitelerle gelişmekte olan ölkelerdeki Presidia (Koruma ürünleri) ve Terra Madre (Toprak Ana) projeleri için fon yaratma, yemek pişirme sınıfları ve tadım eğitimi kursları açılması, diğer yerel şubelerle fikir alışverişinde bulunmak ve gıda sorunu üzerine dersler ve konferanslar düzenlemek bu etkinliklerin örnekleri arasında sayılmaktadır.

2.1.4.3.2. Dünyadan Convivium Etkinlik Örnekleri

Prince Edward County Convivium'u tarafından Kanada'da her yıl düzenlenen "100 mil Barbekü" etkinliği kamp yapma olanağı sağlayan bir müzik festivalidir. Özellikle sosyal bir etkinlik olarak tanıtılan aktivitede yerel şubeye yeni üyeler kazandırma ve bu sayede fon sağlama amacı da vardır. 2008 yılında düzenlenen festivalin teması yerel yemek olarak belirlenmiş ve festivale katılan şeflerin bulundukları bölgede 100 mili aşmayacak şekilde çevrede yetişene yerel gıdalarla en iyi yemeği oluşturması amacıyla bir yarışma düzenlenmiştir. (Slow Food, The County, Events, 2008)

Central Rift Valley Convivium'u tarafından Kenya'daki okullarda organik tarımı tanıtmak ve geleneksel yemekleri için kutlama yapmak adına düzenli olarak gerçekleştirilen etkinliklerle 200'ün üzerinde kişı yemek yemek, çiftçilik hakkında ipuçları almak, yemek tarifleri paylaşmak ve yerel üreticilerin üretmiş oldukları kaliteli malları ödüllendirmek için bir araya gelmektedirler. (Slow Food, Kenya, 2012)

Tipperary Convivium'un İrlanda'da her yıl düzenlediği bahar festivali ile hafta boyunca bölgede yetiştirilen tarım ürünlerinin, yerel peynirlerin tanıtımı yapılmakta ve konuşmacıların yer aldığı etkinlikler, Kelt ve Neolitik pişirme alanlarına yapılan gezilerle son bulmaktadır. Topluluğun odaklandığı esas nokta gıdanın geçmişte ve gelecekte toplumun elzem bir parçası olduğu mesajını yaymaktır. (Slow Food, A Taste of Ireland; Discovering Ireland, Events)

Slow Food Chigata topluluğu tarafından Fildişi Sahili'nde işbirliği esasına dayanarak sağlıklı ve lezzetli yerel gıdadan zevk alabilmek için bölgedeki kadınları bir araya getirerek yetiştiricilik becerilerinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Yerel şube lideri Mariam Quattara her biri yaklaşık 100 kadından oluşan birçok grup kurmayı başararak her bir gruba ürettikleri ve tükettikleri gıdanın kalitesini artırmak için tarlalarda ortaklaşa çalışmayı teklif etmiştir. İlk bakışta bir ahır inşa ederek çalışmaya başlayan kadınlar için bu bir yerel şube aktivitesi gibi gözükme de gıda güvenliğinin sağlanması ve dünyaya iyi, temiz ve adil gıda mesajının verilmesi açısından önem teşkil etmiştir.(Slow Food, Vademecum)

Slow Food Topluluğu Uluslararası Slow Food hareketinin değerlerini paylaşan bir grup insandan oluşmaktadır. Ana ilkeleri, her bireyin iyi, temiz ve adil gıdaya erişebilme hakkı olduğuna ve hareketin gezegende son insan kalana kadar bunun için savaştıktan vazgeçilmeyecek olmasına dayanmaktadır. Kesin sayının bölgeden bölgeye değişebileceğine dikkat çekilerek en az 10 kişinin bir araya getirilmesiyle oluşturulmaktadır. Slow Food ağının temel esaslarını temsil etmekte, bu konuda convivia ile benzerlik göstermektedir. Bir topluluk, yerel bir gıdayı korumak ya da tanıtımını yapmak, bir gıda bahçesi oluşturmak, bir eğitim projesi gerçekleştirmek gibi özel bir amaç etrafında şekillenmektedir. Aynı zamanda uluslararası ağı daha da güçlendirmek amacıyla destek vermeyi görev edinmişlerdir. Slow Food'un genel amaçlarına bağlı olarak, belirlenmiş bir alanda yerel ve bölgesel ağda geriye kalan diğer topluluklarla diyalog halinde faaliyetlerini sürdürmektedir.

Ortak Üretici Kavramı Slow Food tarafından icat edilmiş bu terim, tüketici davranışlarımızın toplu olarak gıdanın işlenmesi, üretim şekli ve dağıtımını değiştirmek için büyük bir fırsat olabileceği üzerinde durmaktadır. Buna göre bilinçli bir tüketici, tükettiği ürünün kim tarafından nasıl üretildiği ve üretim aşamasında karşılaştığı zorluklar konusunda ilgili olan kişidir. Aktif olarak gıda üreticisini destekleyerek üretim sürecinin bir parçası olmak mümkündür.

Lezzetli ve ekolojik açıdan sürdürülebilir her geleneksel yiyeceğin ardında yüzyıllara uzanan bir bilgi birikimi, beceri, akıl ve yaratıcılığın var olması, bu yeni gastronomi anlayışı sayesinde ortak üreticiyi sisteme dâhil ederek ürünün niteliği ile ilgili seçimlerde talep doğrultusunda bir üretimin gerçekleşmesini sağlamaktadır.

Eko Gastronomi Tabak ve gezegen arasındaki güçlü bağlantının tanınması ve gıda tercihlerimizin çevre ve toplum sağlığı üzerindeki etkisi gerçeğidir. Petrini'ye göre üretilen gıdanın güvence altına alınabilmesinin en önemli yolu, gezegenin ritmine uyumlu, geleneksel yöntemleri önemseyen, biyolojik çeşitliliğe vurgu yapan

ve dünyanın çeşitli bölgelerindeki kültür ve ekonomiye sıkı sıkıya bağlı kalan gastronomik geleneklere saygı gösteren teknikleri kullanmaktır. (Petrini, 2007)

Lezzet Eğitimi Slow Food'un gıda eğitimine bakışı, duyuların yeniden uyandırılması ve eğitilmesi ile gıdanın görünümü ve üretiminin araştırılmasına dayanmaktadır.

2.1.5.Yavaş Yemek (Slow Food) ve Özgün Gıda İlişkisi

Slow Food yine özgün gıdaların ve geleneksel beslenme alışkanlıklarının yeniden keşfini sağlayan önemli bir model olmaktadır (Yurtseven, 2007:15) Duyusal deneyimleri etkileyen psikolojik ve sembolik ayrıntılar (olay deneyimi ya da ortam deneyimi), özgün gıda üreticilerinin oluşturduğu yönetsel stratejilerin temel değerlerini etkilemektedir. (Yurtseven, 2003)

Tablo 1: Slow Food ve Özgün Gıda Sistemi

Rol İlişkileri	Yerel Yetkililer	Üreticiler	Tüketiciler	Dağıtım Kanalları
Slow Food	Kalite Odaklılık Şarap ve gıda konularının desteği Kent şebekesinin yaratılması	Ürün Pazar desteği Fon artırımı Yönetsel yetenekler Teknik agro-food odaklı bilgi birikimi, uzmanlık	Lezzet Eğitimi Mesleki Eğitim Olaylar	Küresel dağıtım ortaklığı Yoğun satış noktaları Teşvik faaliyetleri
Özgün Gıda Sistemi	Kalite odaklı faaliyetleri koruma ve teşvik Yerel kaynakların optimize edilmesi Yaşam kalitesinin gelişimi	Kalite Odaklı Ürünler Rekabet Kalite odaklı iletişim Organik ve psikolojik gıda davranışını önemseme Etkili kanalla ticaret	Çevresel duyarlılık Mükemmellik kültürü	Gıdaya yönelik psikolojik davranışa duyarlılık Özgün gıdaya ilişkin ayrıntılı bilgi Satış noktalarını tanımlama

Kaynak: Nosi ve Zanni, 2004'den uyarlayan Yurtseven H. Rıdvan, 2007: 18

Özgün gıda ürünlerinin kaynağının ve bölgesinin sosyo-kültürel kimliğini oluşturduğunun farkında olan hareket, mükemmel ürünlerin takibinin ve korunmasının bulundukları konuma somut müdahaleler aracılığıyla ve yerel bir biçimde gerçekleştirilebileceğinin bilincindedir. (Yurtseven ve Kaya, 2010: 37)

2.1.6. Yavaş Yemek (Slow Food) ve Sürdürülebilirlik İlişkisi

Tablo 2: Slow Food Hareketi'nin Sürdürülebilirlik Kapsamında Unsurları

ÇEVRESEL BOYUT	EKONOMİK BOYUT	SOSYAL BOYUT
• Biyoçeşitliliğin Korunması • Yerel Tohum Kullanımı • Tohum Tedariki • Kimyasal Gübreler • Organik Gübreler • Su Kullanımı • Nöbetleşe Ekim • Birlikte Ekim • Bitki Koruma • Hayvan Refahı (Tarım Yöntemi Seçimi) • Hayvansal Besin • Ürün Saklama • Üretim • Paketleme	• Gıda - Ekonomik Varlıklar • Fonksiyonel ve Coğrafi Anlamda Kısa Zincirler • Satış Fiyatı • Adil Kar Dağıtımı • Üretim Miktarı	• Üretim Alanlarının Tanımlanması • Kültürel Kimlik • Resmi Örgütlenmeler • Grup Demokrasisi • Motivasyon Yaklaşımı • Bilgi Paylaşım Yöntemi • Eğitim Bakış Açısı

Kaynak: Dansero ve diğerleri, 2012: 22-27.

Yavaş Yemek Hareketi bölgesel kalkınmayı yakından ilgilendirmektedir. Dışa bağımlılığa karşı çıkarak, yerel ve bölgesel üreticilerin kendini geliştirmesi, desteklenmesi ve yerel ürün kullanımının teşvikiyle sürdürülebilir bir bölge ekonomisi yaratmak amaçlanmaktadır.

Yavaş Yemek 3E (environment, economy, equity)'nin sürdürülebilirliğini sağlamak hedefindedir. Birlik bünyesinde yerel üreticiyi ve küçük ölçekli çiftçiyi desteklemek amacıyla hayata geçirdiği projeler ile bilinçli bir tüketici yaratabilme hedefinde olan hareket, GDO'lu ürünlerin ekiminin ve tüketiminin yaratacağı tehlikeler ve biyoçeşitliliği koruma konusunda farkındalık yaratarak çevresel olarak üretimi desteklemektedir. Aracı kavramını reddederek hem ekonomiye verdiği destek hem de üretilen ürünün kaynağında satışının gerçekleşmesi ile sağlanan zaman ve enerji tasarrufu ile dünya çapında yürüttüğü Lezzet Sandığı ve Koruma

Ürünü projeleriyle bitki çeşitliğinin sürdürülebilirliğinin sağlanmasından hayvan ırklarının korunmasına ve çiftliklerdeki kafes kullanımının vazgeçilmesine yönelik yürüttüğü kampanyaya, geleneksel üretim süreçlerinin sürdürülebilirliğinin sağlanmasından bu ürünlerin üretiminde yer alan üreticinin teknik ve eğitim anlamında desteklenmesine kadar birçok alanda hizmet vermektedir. Ayrıca ürünlerin etiketlenmesi ile ilgili olarak bilgi içerikli etiket kullanılması konusunda çalışmalar sürdürürken sıfır atık projelerini de destekleyerek ürünlerin paketlenme ve ambalajlanma aşamalarında plastik ürün kullanımının azaltılması yolunda çalışmalar yürütmektedir.

2.1.7. Dünyadan Bir Slow Food Grubu İncelemesi: Slow Food Ludlow Marches-SFLM

Slow Food Hareketi 160'dan fazla ülkeden milyonlarca destekçisiyle herkes için daha iyi bir gıda sisteminin aktif olarak kampanya yürütücüsü olan küresel çapta bir taban örgütlenmesidir. SF Ludlow Marches'in bu hareketin bir parçası olma isteği, hareketi destekleyen insanlarla aynı fikirde olmaları ve SF ilkelerini benimsemeleri ile günlük yaşamlarına adapte edebilecek olmalarından gelmektedir. Ludlow harika ve bol yerel ürünleri, şefleri, gıda perakendecileri ve Ludlow Yiyecek Festivali ile grubun lideri Sue Chantler'a göre Slow Food için adeta doğal bir evdir (Sue Chantler ile yazar tarafından internet üzerinden gerçekleştirilen görüşmeden aktarılmıştır). Birleşik Krallık'ın geneline bakıldığında süreç olarak en eski ve en aktif gruplardan biri olma özelliğine sahip olan SFLM, yıl boyunca paylaşılan etkinlik takvimleri ile insanların yedikleri yiyeceklerin nereden geldiği konusunda yeniden gıda ile bağlantı kurmalarını amaçlamaktadır. Herkesi düzenlenen bir etkinlikte aktif rol oynayarak ya da sadece destek olarak hareketlerine katmayı amaçlayan grup, çeşitli üyelik alternatifleri de sunmaktadır. Standart üyelik, hediye üyelik, şefleri içeren patron üyelik ve destekçileri kapsayan işletme üyelik çeşitlerinin her birinin aylık üyelik ücretleri farklılık göstermektedir. Üyelik aidatlarında en çok dikkat çeken seçenek işletme üyelik sistemidir. Destek vermek isteyen işletmelerin ödemeleri gereken bedel, çalıştırdıkları eleman sayısı ile artan oranda ilişkilendirilmiştir. (www.slowfood.org.uk/)

Shropshire mürdüm eriği ve Mortimer Ormanı geyiği ve geyik eti ile Lezzet Sandığı Projesi'ne katkıda bulunan grup ayrıca Kenya'daki bir topluluk bahçesine de sponsor olmuştur. "Slow Food Birleşik Krallık Şeflerle Birlik" programıyla da işletmelerinde ve restoranlarında unutulmuş tarifleri ve mevsiminde üretilen

yiyecekleri kullanmaları konusunda şeflerle bir anlaşma gerçekleştiren grup, bu sayede geleneksel İngiliz ürünlerinin de bilinirliğini artırmayı hedeflemiştir. (<https://www.slowfoodludlow.org>)

Londra'nın dışında Birleşik Krallık'taki en geniş Slow Food üye ağına sahip grubun düzenlediği çiftlik turları, gıda yürüyüşleri, akşam yemekleri ve tadım etkinlikleri birçok kişi tarafından takip edilmektedir.

2017 yılındaki Slow Food İngiltere yıllık genel toplantısına ev sahipliği yapan Ludlow, toplantıdan bir gün sonra düzenlediği Ludlow Yiyecek Festivali ile toplantıyı bir fırsata çevirerek festivalin ulusal çapta kabul edilmesini sağlamıştır. Her yıl Eylül ayının 2. hafta sonuna denk gelen tarihte düzenlenen festivalde Ludlow ve Güney Shropshire'dan gelen yiyecek ve içecekler hakkında bilgi sahibi olma, ürün numunelerinden tadabilme ve ürünleri satın alabilme imkânı sağlanmaktadır. Ülkenin en iyi şeflerinin bir araya gelerek hazırladıkları yemek sunumları gösterisi, çocuk tadım etkinlikleri, sosis ve bira yapımı etkinlikleri ve tadım atölyeleri festival süresince Ludlow Kalesi, etkinlik çadırları ve kasabanın diğer meydanlarında düzenlenen aktivitelerdir. Tarihi mekânları var olan tarihi dokularına zarar vermeden etkinliklerin bir parçası haline getirebilmek etkinlik sahibi grup için bölgeyi tanıtabilmek adına muazzam bir fırsat ve kültür göstergesidir. 3 gün süren festivalin bilet fiyatları da yetişkinler için 1 günlük giriş ücreti 12 £ (pound), 2 günlük 20 £ ve 3 günlük 26 £ olarak belirlenmiştir. Festival için şimdiden online rezervasyon yaptırabilmenin mümkün olduğu festivalin internet sitesinde erken rezervasyon indirimleri uygulanmaktadır. Bölgenin yerel radyoları, kent konseyi ve STK'lar da festivalin resmi sponsorlarıdır.

Şekil 2: Ludlow Yiyecek Festivali 2017

Kaynak 2: <https://www.eatdrinkseek.co.uk/wp-content/uploads/2017/01/ludlow-food-festival.jpg>

2.1.8. Yavaş Yemek (Slow Food) – FAO İşbirliği ve Dünya Geneline Uygulanan Yenilikçi Girişimler

FAO'nun 27 Şubat 2004 tarihinde Slow Food Birliği'ni kâr amacı gütmeyen örgütlerden biri olarak tanınmasından sonra iki örgütün faaliyet alanındaki aynılık, onları işbirliği yapmaya da itmiştir. Bugün FAO'nun faaliyetlerine iştirak edebilen SF temsilcileri bilgi ve belge paylaşımından da faydalanmaktadır. FAO'nun yaptığı araştırmalara göre 2030 yılında dünyada beslenmesi gereken 8,3 milyar insanın olacağı öngörülmektedir. (FAO Report, www.fao.org) Örgütün daha önce yürüttüğü faaliyetlerde öncelikli amacı insanların açlıktan ölmemesini sağlamak iken SF ile kurulan ilişki sonrası yemek zevkine ve gıda sektörünü bir arada tutan geleneksel değerlere de önem vermesi gerektiği anlaşılmıştır.

Sıfır açlık için çalışan FAO, Zero Hunger (Sıfır Açlık) adıyla yürüttüğü kampanya ile gıda hakkının evrensel bir insan hakkı olduğunu hatırlatsa da bugün dünyada 840 milyon insan açlıkla mücadele etmektedir. Kampanya kapsamında farkındalık yaratmaya çalışan FAO, sıfır açlık kahramanları olarak tanımladığı aile çiftçilerine dikkat çekmektedir. Buna göre bugün dünyadaki gıdanın %80'i aile

çiftçileri tarafından üretilmekte ve geleceğin gıdasının güvenilir olması için desteklenmeye ihtiyaçları vardır. Yediğimiz yiyecekte solduğumuz havaya, içtiğimiz suya dek her şey biyolojik çeşitliliğe bağlıdır ve kaybı hepimizi etkilemektedir. Dünya bizlerin nadiren bildiği görünmez ağlardan oluşmuştur. Ormanlar hayvanlara ev sağlamakta, hayvanlar bitkileri yemekte, bitkiler gelişimleri için sağlıklı toprağa ihtiyaç duymakta, toprak mantarlarla verimli hale gelmekte, arılar bitkilerin yeniden üretimini sağlamak için polenleri bir bitkiden diğerine taşımaktadır. Hayvan ya da bitki türlerinin kaybı bu bağlantının güçsüzleşmesine ve tüm ekosistemin performansının değişmesine neden olabilmektedir. Bu sebeple gıdanın geleceğinin biyolojik çeşitliliğe bağlı olduğunu anlamalı ve onu korumalıyız. (FAO Resmi İnternet Sitesi, 2019)

Mevcut tatlı su miktarının son 40 yılda Yakın Doğu ve Kuzey Afrika bölgelerinde yüzde 60 oranında azaldığına dikkat çeken FAO, gıdayı israf ettiğimizde dolaylı olarak suyun da israf edilmesine sebep olduğunu belirtmektedir. Bu değerli kaynağın korunması için israf etmemek bir hayat tarzı olarak belirlenmelidir.

Madagaskar'da FAO'nun erken eylem projesi, çiftçilerin kuraklığın üstesinden gelmelerine ve başarısız bir hasat dönemi geçirmemelerine yardımcı olmuştur (FAO, FAO Hikâyeleri, www.fao.org.2019).

FAO'nun tarım inovasyonu etkinliği kapsamında Filipinler'de gerçekleşen Yolanda Tayfunu sonrası çiftçilerin kayıplarını incelemek adına FAO ve tarım departmanı hasar tespit çalışmalarında drone kullanmaya başlamışlardır. Bir insanın tek başına bir günde sadece 7 hektar alanda inceleme yapabildiği düşünülürse sabit kanatlı drone'ların yardımıyla 30 dakikada 200 hektar alanın incelenmesi mümkün olabilmektedir. Tarımda inovasyonu kullanmak, açlığın kökünü kazımak ve çiftçilerin gelir düzeyini artırmak konusunda hayati bir önem taşımaktadır.

BM'nin 2019-2028 yıllarını kapsayan "Aile Çiftçiliği" programı ile Slow Food'un küçük ölçekli üreticileri ve geleneksel yöntemlerle ürün yetiştirmeye devam eden aile çiftçilerini desteklemesi konusunda da benzer politikalar ekseninde hareket ettikleri görülmektedir. Aile çiftçiliği ile gıda güvenliğinin sağlanması, gelir düzeyinin artırılması, doğal kaynakların korunması ve daha iyi yönetilmesi, çevrenin korunması ve sürdürülebilir kalkınmanın sağlanması mümkündür ve her iki kurum da yürüttükleri projeler kapsamında birlikte çalışıldığında sıfır açlığın mümkün kılınabileceğini savunmaktadırlar.

Birleşmiş Milletler Eski Genel Sekreteri Ban Ki-moon'un da her yıl 16 Ekim'de kutlanan Dünya Gıda Günü dolayısıyla görüşlerini dile getirdiği mesajında, daha iyi beslenme ve herkesin gıdaya erişim hakkının sağlanması konusunda sorunu çözecek anahtarın, tarım ürünlerinin sürdürülebilir bir şekilde üretimi, işlenmesi ve tüketiciye ulaştırılması odağında çevreyi, insanı ve kurumların yer aldığı akıllı politikalar ve akıllı yatırımlardan oluşan iyi bir gıda üretim sisteminde saklı olduğunu söylemiştir (BM Türkiye Dergisi, Hedefimiz Sıfır Açlık, 2013: 1).

26-30 Mayıs 2019 tarihinde Nairobi Kenya'da düzenlenen Küresel Toprak Haftası kapsamında toprak kirliliği görünmez bir tehdit olarak tanımlanmış ve sağlıklı gıda üretimi için gezegenimizin biyolojik çeşitliliğinin dörtte birine ev sahipliği yapan, gıda güvenliği için hayati öneme sahip olan, ayrıca suyu tutma ve filtreleme özelliği olan toprağın özellikle iklim değişikliği ile mücadeledeki rolü de hesaba katılarak korunması gerekliliği vurgulanmıştır. (globalsoilweek.org, 2019)

Teknolojik yenilikler, özellikle Dördüncü Sanayi Devrimi tarafından yönlendirilen teknolojiler ile Hindistan tarımındaki teknoloji tabanlı uygulamaların ve hizmetlerin 45-80 milyar dolar arasında ekonomik etki sağlayabileceği ve 90 milyon çiftçinin daha yüksek gelir elde etmesine yardımcı olabileceği konusunda tahminlerin ortaya atılmasına neden olmuştur. Hindistan'daki yenilikçi girişimler sadece küçük çiftçilerin gelirlerini artırmak için değil, aynı zamanda olumlu çevresel ve besinsel faydalar sağlamak için de mevcut modelleri bozmaktalar. Örneğin Skymet, Satsure ve CropIn gibi yeni şirketler, daha iyi pazar bilgisi sağlamak ve böylece tarımda daha iyi bir risk yönetimi gerçekleştirmek adına uydu görüntülerinden faydalanmaktadırlar. Stellapps, Hindistan'da süt üretiminden işçiye yapılacak ödemelere kadar tüm süreci kapsayan büyük veri ve analitiklerden yararlanan ilk süt teknoloji şirketi olma özelliği göstermektedir. Y-Cook herhangi bir koruyucu ya da katkı maddesi içermeyen ve soğutma sistemi dahi olmadan doğal ürünlerin tazeliğini ve besin değerini bir yıl boyunca koruyabilen bir teknoloji geliştirmiştir. Microsoft gibi teknoloji öncüleriyse verimliliği yüzde 30 dolayında artıran akıllı bulut sistemi başlatmak için Hindistan'da bulunan araştırma enstitüsü ICRISAT (Yarı Kurak Bölgeler İçin Uluslararası Bitki Araştırma Enstitüsü) ile ortaklık kurmuştur.

Hindistan hükümeti ayrıca, tarımda inovasyon ve girişimciliği teşvik etmek adına çeşitli girişimler başlatmıştır. ENational Tarım Pazarı (eNam- Elektronik Ulusal) gibi girişimler, milyonlarca küçük çiftçinin üretimlerini satabilecekleri sanal platformlar olarak hareket etmeyi ve böylece aracılardan da gıda tedarik zincirlerinden

elenmelerini sağlayacak faaliyetlerden birisi olarak karşımıza çıkmaktadır (Dünya Ekonomik Forumu, Drone ve Verilerle Değişen Hindistan Tarımı, 2018: 1).

Dünya Ekonomik Forumu, Dördüncü Sanayi Devrimi teknolojilerinin insanlığın yararına geliştirilmesi ve uygulanmasının şekillendirilmesinde ön planda olmuştur. Hindistan'ın Dördüncü Sanayi Devrimi'ne önderlik edebilecek potansiyele sahip olduğu düşüncesiyle Dünya Ekonomik Forumu, Mumbai'de Hindistan Hükümeti ile birlikte Dördüncü Sanayi Devrimi Merkezi'ni başlatmak adına işbirliği yapmıştır (Dünya Ekonomik Forumu, Dördüncü Endüstri Devrimi Tarımı Ardında Bırakmamalı, 2018: 1).

2.1.9. Yavaş Yemek (Slow Food) Tarafından Oluşturulan Ek Organlar ve Slow Food Aktiviteleri

Slow Food Hareketi'nin dünya çapında uygulanan projelerini ve isteklerini gerçekleştirmek birlik tarafından ek organlar yaratılmıştır. Bunlar;

- 2003 yılında gıda biyoçeşitliliğini ve geleneklerini savunan Slow Food Biyoçeşitlilik Vakfı,
- 2004 yılında sürdürülebilir bir gıda sistemi için çalışan küresel gıda topluluklarının, şeflerin, akademisyenlerin ve gençlik ağının büyümesini desteklemek amacıyla kurulan Terra Madre,
- 2004 yılında gelecekteki gıda profesyonellerini eğitmek için açılan Gastronomi Bilimleri Üniversitesi (UNISG)'dir.

2.1.9.1.Slow Food Biyoçeşitlilik Vakfı

2003 yılında Floransa'da resmi olarak kurulan vakıf, gıda biyoçeşitliliğinin fiili koruyuculuğunu üstlenmiştir. Kâr amacı gütmeyen vakıf, Slow Food Hareketi'nin bir parçası olmakla birlikte ekonomik, idari ve yasal yönden özerkliğe sahiptir. (Irving, J. ve Ceriani, S. ,Slow Food Companion 13: 28) Dünya çapında gıda biyoçeşitliliğini korumayı hedefleyen Slow Food projelerinin koordinasyonu ve tanıtımından sorumlu olan SFBV; Presidia, Ark Of Taste, Gardens in Africa, Slow Food Chefs' Alliance ve Earth Market projelerini yürütmektedir.

100'ü aşkın ülkede faal olan Slow Food Biyoçeşitlilik Vakfı, binlerce küçük ölçekli üreticiyi kapsayan projelerde teknik destek, eğitim, üreticiler arasında bilgi alışverişi sağlama konusunda destek vermektedir. Vakfın projeleri yerel biyoçeşitliliğe dayanan, yerel kültüre ve yöreye saygı gösteren, bunu gerçekleştirenken çevreyle ahenk içinde hareket eden bir tarım modelini tanıtmayı

hedeflemektedir. Dernek gelirleri üye aidatları, SF Hareketi'ne destek veren kamu kuruluşları, özel kuruluşlar ve STÖ'nün yaptığı bağışlardan oluşmaktadır. (Irving, J. ve Ceriani, S. ,Slow Food Companion 13: 28)

“Biyçeşitlilik nedir?” diye sorulduğunda terim İngilizce “biological diversity” sözcüklerinden türetilmiştir. Amerikalı biyolog Niles Eldredge'in Life on Earth (Dünyadaki Yaşam) adlı ansiklopedisinde “Dünyadaki yaşamın genlerden coğrafi bölgelere kadar her seviyede farklılık göstermesi ve bunu destekleyen çevresel ve evrimsel süreçlerin tamamı” olarak tanımlanmaktadır (Petrini ve Padovani, 2011:173). Kavram ilk kez 1986 yılında Amerika'daki Ulusal Biyçeşitlilik Forumu'nda kullanılmış ve son yıllarda SF Hareketi ve FAO'nun çalışmaları sayesinde dünya çapında bilinir hale gelmiştir.

Dünya'nın doğal evrimi 3 milyar yılda milyonlarca biyolojik türün oluşmasını sağlasa da ne yazık ki günümüzde yok olma hızları 100-1.000 kat daha yüksektir. Geçtiğimiz yüzyılda yok olan bitki türü sayısı yaklaşık 300.000 adet (FAO Report, www.fao.org) olmakla beraber yapılan tahminlerde her 6 saatte bir, bir bitki türünün yok olduğu düşünülmektedir. Su ve gıda kaynaklarının yok olma tehlikesinin petrol rezervlerinin tükenme ihtimali kadar insanoğlunun dikkatini çekemediği bir dünyada, gezegenin gerçek gereksinimlerini belirlemek ve biyçeşitliliği korumak adına bilimsel araştırma, üretim ya da nesli tükenme tehdidi altında olan bir türle ilgilenen kişilere Slow Food tarafından ilki 2000 yılında olmak üzere uluslararası bir ödül verilmesi kararlaştırılmış, lezzetin kurtarıcıları, geçmişin koruyucuları olarak adlandırdıkları gıda kahramanlarına her yıl Biyçeşitlilik Ödülü verilmeye başlanmıştır.

Biyçeşitliliği savunanlar gıda tüketimi alışkanlıklarının değişmesi gerektiğini belirtirken tüketicilerin kurban olmakla bilinçli ve aktif vatandaş olmak arasında seçim yapabileceği bir dünyada belirlenen bazı kuralların rehber olarak kullanılması sayesinde biyçeşitliliğin korunabileceğini düşünmektedirler. Bu kurallar;

- Besin zincirinin alt sıralarında bulunan organizmalardan elde edilmiş gıdaları tüketmek,
- Organik gıdaları tercih etmek,
- Yerel ve geleneksel yöntemler ile üretilen ürünleri satın almak,
- Mevsimsel üretime özen göstermek,
- Ambalaj atığı üretmeyen ya da mümkün olduğunca az ambalaj malzemesiyle satılan ürünleri tercih etmek,
- Aşırı tüketime konu edilen biyolojik türlerden üretilen gıdalardan kaçınmak,

- Mümkün olduğunca farklı çeşit ürün tüketerek beslenme düzenimizi genişletmek,
- Alışverişte tekrar kullanılabilir bez poşet ve çantalar kullanmak,
- Gıdaları israf etmemek (Petrini ve Padovani, 2011:174).

Açıklayıcı Etiket - Narrative Label SFBV, kullanımının yasalar tarafından gerekli olduğu belirtilen gıda ürünlerinin etiketleme sisteminde hepimizin bildiği fakat içeriğini birçoğumuzun anlamadığı ve katkı maddeleri ile dolu bilgilerin yer aldığı klasik etiketleme sisteminden anlatıcı – açıklayıcı etiket adını verdiği yeni bir ürün etiketleme sistemini Presidia rnlerinde kullanmaktadır. Bu çalışmayla amaçlanan satın alınan ürünün tezgâhlara gelene kadar geçirdiği serüven hakkında bilgi vermektir. Ürünün anavatanı, geçmişi, işlenme tekniği, saklama koşulları ve üretim sırasında çevreye ve sosyal adalete saygı duyulan bir yöntemle üretilip üretilmediği hakkında tüketici ya da SF deyiimiyle ortak üreticinin anlayabileceği bir etiket içeriği oluşturularak yediğimiz ürünlerin aslında kimliğimizi oluşturduğu mesajı da hatırlatılmakta, bilinçli tüketim yapılması sağlanmaktadır.

2.1.9.2.Slow Food Biyoçeşitlilik Vakfı Projeleri

2.1.9.2.1. Lezzet Sandığı, Nuh'un Ambarı (Ark of Taste)

Unutulan gıdaları yeniden keşfetme, listeleme, tanımlama ve tanıtımını yapmaya dayalı projedir. Bu rnlerin varlığına dikkat çekmek amacıyla oluşturulan Lezzet Sandığı, bira kuşak içinde yok olabilecekleri ihtimalinden hareketle herkesi bu ürünleri korumak amacıyla yardıma ve harekete geçmeye davet etmektedir.

Yavaş Yemek Hareketi'nin Lezzet Sandığı açıklaması yemek mirası ve zenginliğini korumayı amaçlamaktadır. Bunu geekleştirmeye ilişkin hedefleri şunlardır: (Yurtseven ve diğerleri, 2010: 22)

- İyi yiyecek tedarikçilerini, endüstriyel standardizasyon selinden korumak,
- Tehlike altında olan hayvan türlerinin, peynirlerin, işlenmiş etlerin, tahılların ve meyvelerin devamlılığını garanti altına almak,
- Çoğu ürünün kendine has karakterlerini yok eden gereksiz hijyen takıntısına karşı durmak,
- Zevk alma hakkını korumak.

Bir ürünün Lezzet Sandığı listesine dâhil olabilmesi için taşınması gerekli olan kısıtlara bakıldığında ise;

- Ürünlerin eşine az rastlanır özellikli kaliteleri olmalı,
- Bir bölgeye has ya da belirli bir bölgenin iklimine iyi uyum sağlamış ya da yerel hammaddelerden elde edilmiş ve/ya da geleneksel yerel uygulamalarla işlenmiş, çalışılmış ve bekletilmiş tür, çeşit, sebze eko tipi ve hayvan topluluğu olmalı,
- Üretildiği yerel alanla kanıtlanmış bağlara sahip olmalı ve ürünler genelde bir yer ismi belirtilerek belirli bir alanla çevresel, sosyo ekonomik ve tarihi bağlara sahip olmalı,
- Küçük çiftlikler ve üretici işletmeler tarafından kısıtlı sayıda üretilmeli,
- Gerçek ya da potansiyel yok olma riskiyle karşı karşıya olmalıdır.

Slow Food Biyoçeşitlilik Vakfı'nın resmi internet sitesinde bulunan form doldurularak ya da aday olarak gösterilmek istenen bir ürünün fotoğrafı çekilip "ark of taste" etiketiyle sosyal medya hesaplarında paylaşarak bireysel olarak da bu kataloğa ürün önermek mümkündür. Ürünün adı, nerede üretildiği ve nesilden nesile nasıl aktarıldığı, ürünün şekli, rengi, boyutu ve tadını kapsayan karakteristik özellikleri ile ilgili bilgi, ürünün neden korunması gerektiği ve nasıl pişirilmesi gerektiği hatta varsa geleneksel pişirme yöntemlerini içeren bir tarif ile birlikte ürünün başvuru süreci tamamlanmaktadır. (ING_CART_arca_def.pdf, 2019: 2) Bir ticari işletmenin özel mülkiyetinde olan bir ürün için başvuru yapılamaz çünkü Lezzet Sandığı ürünlerinde ortak yarar amacı vardır ve herkesin faydalanması amaçlanmaktadır. Örneğin, geleneksel yöntemlerle hazırlanan çikolatalı fındık kreması aday ürün olabilirken Nutella markası olamamaktadır. Daha önce PGI ya da PDO (koruma altına alınmış coğrafi işaret ve menşe adı etiketi) gibi bir koruma etiketine sahip olan ürün başvurusu kabul edilmektedir. Çok küçük farklılıkları dahi olsa bu farklılık tanımlandıktan sonra birden fazla ülkede üretilen aynı ürün aday olarak gösterilebilmektedir. Örneğin Akdeniz'in tamamında üretilen kuskusa daha derinden bakıldığında ürünün sadece buğdaydan değil pirinç, mısır ve akdarı gibi diğer tahıl ürünleri kullanılarak da yapıldığı görülmektedir. Ayrıca buğdaydan yapılan türünde dahi yetiştirilen buğdayın farklılığı ve kullanılan çeşitli baharatlar aynı adlı bu ürünü benzerlerinden farklılaştırmaktadır.

Birçok kişinin katkısıyla günden güne büyüyen çevrimiçi kataloğunda bugün dünya çapında 5.038 adet kayıtlı Ark of Taste ürünü, 637 adet de aday ürün

bulunmaktadır. Türkiye’den bu listeye 59 ürünün adı eklenmiş ve Mazi Portakalı, Söğle Peyniri ve Küme de listeye dâhil olabilmek için bekleyen 639 aday ürünün arasında yerini almıştır.

Tablo 3: Ark of Taste’ e Kayıtlı Türkiye Ürünleri

ARK OF TASTE –LEZZET SANDIĞI- NUH’UN AMBARI TÜRKİYE	
AKDENİZ BÖLGESİ (6 Adet)	• Yanıksı Dondurma • Gümbe Tarhana • Koca Tarhana • Ekşi Tarhana • Tatlı Limon • Yelten Tarhanası
DOĞU ANADOLU BÖLGESİ (12 Adet)	• Eski Kars Kaşarı • Boğatepe Gravyeri • Çakmak Peyniri • Çanak Peyniri • Eğin Dut Pekmezi • Hanak Balı • Kars Kazı • Kavılca Buğdayı • Kuru Kaymak • Tunceli Sarımsağı • Türkmen Saçak Peyniri • Van Otlı Peyniri
EGE BÖLGESİ (16 Adet)	• Bodrum Peksimeti • Çekme Makarna • Çerez Tarhana • Erkence Sızma Zeytinyağı • Foça Karası Üzümlü • Foça Tarhanası • Gambilya (Kıbrıs Baklası) • Kefal Havyarı • Hurma Zeytin • İzmir Tulum • Milas Isırganlı Erişte • Sakız Koyunu • Sakızlı Tarhana • Türk Kopanisti Peyniri • Karabaşotu Reçeli • Yanık Yoğurt*
GÜNEYDOĞU ANADOLU BÖLGESİ (1 Adet)	• İsoT Biberi

ARK OF TASTE –LEZZET SANDIĞI- NUH’UN AMBARI TÜRKİYE	
İÇ ANADOLU BÖLGESİ (5 Adet)	• Beyşehir Tarhana • Divle Obruk Peyniri • Kara Mercimek • Ekşi Kara Üzümü
İÇ ANADOLU BÖLGESİ (Devamı)	• Yanık Yoğurt*
KARADENİZ BÖLGESİ (8 Adet)	• Bileki Ekmeği • Çamlıhemşin Karakovan Balı • Gorcola Peyniri (Göğermiş Peynir) • Karayaka Koyunu • Kargı Tulum Peyniri • Kastamonu Pastırması • Siyez Buğdayı • Çam Sakızı
MARMARA BÖLGESİ (12 Adet)	• Çavuş Üzümü • Hırsız Çalmaz Kavunu • İmroz Koyunu • Kuntra Üzümü • Karalahna Üzümü • Mihaliç Peyniri • Şile Bal Sirkesi • Şile Kestane Balı • İslî Çerkez Peyniri** • Şekerpancarı Pekmezi • Vasilaki Üzümü • Yedikule Marulu
* İki bölgede de benzer şekilde üretimi gerçekleşmektedir. **Arca Yerli ürünü olarak kayıt altına alınmıştır.	

Kaynak 3: Mutfak Dostları Derneği tarafından sunulan ESSEDRA broşür 2016, Anadolu Lezzet Envanteri ve Slow Food Biyoçeşitlilik Vakfı tarafından yayınlanan güncel (2019) World of Ark of Taste listeleri kullanılarak coğrafi bölgeler adı altında yazar tarafından sınıflandırılmıştır. (<https://www.fondazione Slow Food.com/en/nazioni-arca/turkey-en/>, <http://www.mutfakdostlari.org.tr/nuhun-ambari-urunleri/>)

2.1.9.2.2. Koruma Ürünleri (Slow Food Presidia)

The Presidia yok olma riski olan kaliteli ürünün sürdürülebilirliğini sağlamayı, eşsiz bölge ve ekosistemleri korumayı, geleneksel işleme metotlarını sürdürmeyi, yerli hayvan ırklarının ve yerel bitki çeşitliliğinin korunmasını amaçlayan bir oluşumdur. Bugün dünyada 578 koruma ürünü ve 13 binden fazla üretici Presidia adı altında birliğe kayıtlıdır.

Lezzet Sandığı Projesi ile 1999 yılında yok olma tehlikesiyle karşı karşıya kalan ilk 100 ürünün katalog çalışması yapıldıktan sonra SF bir adım daha ileri giderek dünyadaki üretim süreçlerini, bölgenin doğasını, ürünlerin üretimini yapan üreticileri tanımak ve bu ürünleri tanıtmak, üreticilerin bilgi ve yetenekleri konusunda da destek vermek amacıyla 2008 yılında projenin kapsamını genişleterek Presidia'yı oluşturmuştur. Proje bugün Slow Food'un tarım ve biyoçeşitlilik alanındaki politikalarını pratiğe dönüştüren en etkili aracı konumundadır. Üreticilerin uymak zorunda oldukları ilkeleri ve bir logoyu içeren "Slow Food Presidium" bir marka olarak kayıtlıdır. (<https://www.fondazione Slow Food.com/>)

Şekil 3: Presidia Logosu

Kaynak 3: Slow Food, 2019 (<https://www.slowfood.com/>)

Türkiye'den sisteme kayıtlı 4 koruma ürünü bulunmaktadır. Bunlar;

- Boğatepe Gravyeri, (Kayıtlı 2 aile mandıra işletmesi ve 14 süt üreticisinin aralarında kooperatif yapılanması mevcut)
- Divle Obruk Peyniri, (Kayıtlı 2 üreticisi mevcut)

- Ege Kırsal Alanlarından Sızma Zeytinyağı, (Kayıtlı 10 üretici Menteşe dağlık bölgesinde, 18 üretici Kızıldağ'da mevcut)
- Siyez Buğday/ Bulguru, (Kayıtlı 2 üreticisi mevcut)

Uzmanlar tarafından bir ürünün Koruma ürünü olarak nitelendirilebilmesi için bazı kriterler belirlenmiştir. Bunlar;

- Ürünlerin yüksek kalitede olması gerekmektedir (yani organoleptik açıdan kusursuz olmalı, organoleptik ile gıda ürünlerinin duyu organlarını etkileme özelliği kastedilmektedir). Bu kalite yerel kullanımlar ve yeteneklerden belirlenmelidir.
- Ürünlerin belli bir grubun anılarına ve kimliğine bağlı olması gerekmektedir. Bu ürünler belli bir bölgeye has veya uzun ya da orta vadede o bölgeye uyum sağlamış (bölgenin tarihine göre) türler, çeşitler, bitkisel eko tipler (ekolojik ırklar) ya da hayvan toplulukları olabilir. İşlenen ürünlerin hammaddesinin yerel ölçekte üretimi gerekmektedir. Bu ürünlerin dışarıdan tedariki ancak geleneksel olarak, uzun bir tarihi süreçte bu şekilde gerçekleşmişse kabul edilebilmektedir. Tamamlayıcı diğer içerikler (baharatlar, vs.) farklı menşeli olabilir fakat geleneksel hazırlanma şekline uygun olarak kullanılmalıdır.
- Ürünün bölgeyle ilişkisi kanıtlanmış olmalıdır. Ürün çevresel, sosyoekonomik ve tarihsel olarak belli bir bölgeye has olmalıdır.
- Ürünler az miktarda ve küçük ölçekli üreticiler tarafından üretilmiş olmalıdır.
- Ürünler gerçek ya da potansiyel olarak yok olma riskiyle karşı karşıya olmalıdır. (Petrini ve Padovani, 2011:165-166)

2002 yılında düzenlenen Uluslararası Lezzet Fuarı'nda ilk açıklanan 19 koruma ürününün belirlenmesinde izlenen yolu SF temsilcilerinden Serena Milano şöyle anlatmaktadır: (Petrini ve Padovani, 2011:180-181)

"Bunların bazıları, Özellikle Avrupa'dakiler felsefi açıdan İtalya'dakilere çok benziyordu. Diğerleri ise tarımsal gerçekliğe yeni bir bakış getirmişti. Bazıları bize çok farklı beslenme geleneklerinin de dikkate alınması gerektiğini öğretti. Örneğin ABD'de yemek ve mutfak kültürü tamamen dünya üzerindeki farklı kültürlerin etkisiyle oluşmuş durumda. Dolayısıyla orada ortaya çıkan Koruma çok eski bir peyniri korumak için değil, bir grup peynir üreticisinin çiğ süt ile çalışmaya devam edebilmesi içindi. Diğer bazı örnekler bizim gıdaların

organoleptik kalitesine önem vermemizi sağladı. Çok farklı tatları, kokuları ve tarihleri birbirleriyle kıyaslamak zorunda kaldık. Dünyanın güneyinde gerçekleştirdiğimiz Koruma projelerinde ilk defa sadece üretimi değil sosyal (kadınların süreçlere doğrudan dâhil edilmesi ya da üreticilerin çocuklarının eğitimi gibi) ve çevresel faktörleri de dikkate aldık. Bu durumlarda Korumalar sadece bir beslenme geleneğini korumakla kalmıyor, teknik destek vermek ya da araç gereçleri satın almak suretiyle ürünü geliştirmeye de katkı sağlar hale geliyordu.”

2.1.9.2.2.1. ESSEDRA Projesi

Slow Food tarafından koordine edilen ve AB tarafından finansmanı sağlanan ESSEDRA Projesi (Kırsal Alanlarda Çevresel ve Sosyo-Ekonomik Sürdürülebilir Kalkınma) Terra Madre Balkanlar ağının büyümesiyle ortaya çıkmış bir projedir. 2012 yılında başlayan proje ile hedeflenen Balkan ülkeleri ile Türkiye'nin AB'ye katılım sürecini desteklemek, projeye dâhil bu ülkelerin gıda biyoçeşitliliğine ve zanaat ürünlerine yansımış kimliklerini koruyabilmeleri için uygun şartları yaratabilmektir (<https://www.essedra.com/tr/proje/essedra-projesi/>).

Küreselleşmenin etkisiyle geleneksel bilginin modası geçmiş olarak nitelendirilmesi, bu özgün geleneklerin korunmasını zorlaştırmakta hatta yok olma tehlikesiyle karşı karşıya bırakmaktadır. Balkanlardaki gıda kültürünün ülke sınırlarıyla birbirinden ayıramayacağı düşünülerek 2010 yılı Terra Madre buluşmasında bu bölgedeki gıda mirasını, kültürünü korumak ve araştırmak amacıyla Terra Madre Balkanlar ağının oluşturulması fikri öne sürülmüştür.

ESSEDRA Projesi Türkiye, İngiltere, Arnavutluk, Hırvatistan, Bosna-Hersek, Bulgaristan, Sırbistan, Makedonya, Romanya'dan 9 STK'nın işbirliği ile SF tarafından yönetilmektedir.

Proje hedefleri 3 ana başlık altında toplanmıştır. Bunlar;

- Biyoçeşitliliğin korunmasında yerel çiftçilerin rolünü savunmayı içeren aktiviteleri; kırsal kalkınma ve gıda sistemi ile ilişkili politikalara ilişkin değerlendirmeler, stratejik savunuculuk ve takip çalışmaları; Türkiye'de ve Balkanlar'da yer alan Sivil Toplum Kuruluşlarının, sürdürülebilir kırsal kalkınmaya ilişkin olarak ortaya çıkan kamuoyu tartışmalarına katılıp, politika, strateji ve karar alma süreçlerinde etkin rol alması,

- Yerel gıda üreticilerinin teşvik edilmesi, biyoçeşitliliği koruyucu etkili modellerin oluşturulması ve sürdürülebilirlik riski altındaki tarımsal ürünlere yönelik alan araştırmalarının gerçekleştirilmesi,
- Projenin daha çok kişi tarafından bilinirliğini sağlamak amacıyla sürekli iletişim faaliyetleri yürütmek ve buna etkinlik atölyeleri, eğitim gibi faaliyetlerin de dâhil edilmesi; yerel gıda tüketimini destekleyici bir model olarak Avrupa Yurttaş Girişimi'nin başlatılması, stratejilerin günlük yaşam üzerindeki etkisi konusunda Türkiye ve Balkan ülkeleri vatandaşlarının bilgilendirilmesi, politika üretme süreçlerine dâhil edilmeleri. (<http://www.mutfakdostlari.org.tr/mdddunyasi/projeler/essedra/>)

SF tarım, kırsal kalkınma ve gıda kalitesi üzerine çalışan yerel STK'ları güçlendirmeyi planlamaktadır.

2.1.9.2.2. ESSEDRA Projesi Türkiye Proje Ortağı: Mutfak Dostları Derneği

Proje ortaklarının Türkiye ayağını oluşturan Mutfak Dostları Derneği (MDD), Türk mutfağının korunması, desteklenmesi ve tanıtılması amacıyla 1990 yılında kurulmuş bir dernektir. MDD'nin amacı, bilimsel araştırmalar aracılığıyla mutfak kültürümüzü ve zenginliklerimizi, yeme- içme ve sunma adabını tüm özellikleriyle ortaya çıkarmak, geliştirmek, yurtiçinde ve yurtdışında Türk mutfağının tanıtılmasını sağlamak ve bu alanda eğitim faaliyetleri gerçekleştirmek ya da eğitim veren kuruluşlara yardımcı olmaktır. (<http://www.mutfakdostlari.org.tr/mdd/>)

ESSEDRA Projesi kapsamında Anadolu Lezzet Envanteri oluşturularak üzümünden peynire, yoğurttan bala, makarnadan buğdaya, pekmezden tarhanaya kadar coğrafyamıza özgü ürünler hakkında herkesin bilgi sahibi olması amaçlanmıştır.

2.1.9.3. Gastronomi Bilimleri Üniversitesi

Yavaş Yemek Hareketi'nin gastronomiyi biçimlendirme ve beslenme bilgisine akademik bir duruş kazandırma çabaları 2004 yılında Pollenzo İtalya'da Gastronomi Bilimleri Üniversitesi'nin açılmasıyla resmi bir nitelik kazanmıştır. İtalya Üniversiteler ve Bilimsel Araştırma Bakanlığı'nın üniversiteyi resmen tanıması ile ilk olarak 75 öğrencisiyle eğitime başlayan üniversitenin amacı; tarımsal metotları güncellemek ve yenileştirmek, biyoçeşitliliği korumak, tarımsal bilim ile gastronomi arasında

organik bir ilişki yaratmak üzerine çalışan bireyler için uluslararası araştırma ve eğitim merkezi olmaktır.

Şekil 4: Gastronomi Bilimleri Üniversitesi Amblemi (Università degli Studi di Scienze Gastronomiche)

Kaynak 4: <https://www.unisg.it/campus/la-scuola-cucina-pollenzo/>

Dünyadaki gıdaların farklılığını öğrencilerinin yerinde görerek deneyimlemesini amaçlayan üniversite bunu gerçekleştirmek için her yıl toplamda 120 öğrenci gezisi düzenlemektedir. Bu öğrenme deneyiminde tamamen gidilen bölgede üretilen ürüne odaklanılarak o bölge ya da ülkenin gastronomik kültürünü anlama konusunda çalışmalar yapılmaktadır. 2004'ten bu yana 56 farklı ülkeye gidilerek yapılan ziyaretler, düzenlenen rehber eşlikli turlar, çalışma atölyeleri ve tadım etkinlikleri ile ürünlerin üretim zinciri süreci işlenmesinden dağıtımına ve tüketimine kadar takip edilmiştir. (<https://www.unisg.it/en/student-life/study-trips/>)

2.1.9.4. Toprak Ana (Terra Madre)

Carlo Petrini'ye göre Slow Food'un dayandığı temel konulardan biri de zevk alma hakkıdır. Bu da yavaşlıkla kesinlikle uyuşur. Birinin ötekine gereksinimi vardır. (Petrini, Sepúlveda, 2018)

Carlo Petrini kendisine Terra Madre'nin temel öğeleri sorulduğunda iki şeyden bahsetmektedir. Sevgiye dayalı zekâ ve katı anarşi (Petrini, Sepúlveda, 2018). Burada sevgiye dayalı zekâ ile anlatmak istediği Salone Internazionale del Gusto e Terra Madre 2014 (Uluslararası Lezzet Salonu ve Toprak Ana) buluşmasında dünyanın farklı yerlerinden gelen, farklı dilleri konuşan ve farklı inançlara sahip 10.000 çiftçinin rasyonel zekâdan farklı olarak eski bilgiler,

geleneksel değerler, aynı dili konuşamamaları da aralarında oluşturdukları dayanışma ve buna dayalı etkileşim sonucu yaşama sahip çıkma fikrini benimsemeleridir. Gıda, gastronomi ve zevk arasındaki ilişki tarım, kültür ve emek ögeleri ile bir arada değerlendirilerek zevk alma hakkına sahip olma konusunda çıkarımlar elde edilmeye çalışılmıştır. Katı anarşi ise çağrıştırdığı olumsuz anlamının aksine Terra Madre'yi oluşturan toplulukların arasında hiyerarşik bir yapının olmaması gerekliliğine dayanmaktadır. Her topluluğun kendi kültür ve deneyimlerinden yola çıkarak toprağı anlama ve onu işleme becerisinin örneklendirilmesi, Terra Madre içerisinde deneyime dayalı açık bir kaynak kütüphanesi oluşumuna da yapı hazırlayarak, gıda toplulukları arasındaki bilgi alışverişinin de zeminini oluşturacaktır. Bu oluşumun sağlıklı bir şekilde işleyebilmesi de toplulukların başıboş bırakıldıklarının düşünülmesinin aksine özgür bırakılmaları ile mümkün olabilecektir (Petrini, 2009:25).

Toprak Ana, “küresel düşünüp yerel davranmak” düşüncesini somutlaştıran “glokalizm” kavramı, önemli küresel yansımalar yaratma hedefi taşıyan yerel ölçekte bir eylemler dizisidir. Zamanla gelişen, kendi politikasına sahip, ortak değerler taşıyan, uzun ve orta vadeli hedefleri olan bir konudur (Petrini, 2017: 23).

Toprak Ana, basit bir bienal olmaktan çok (her geçen gün organize edilmesi daha da zorlaşacak büyüklüğe ulaşmasına rağmen) yerel gıda topluluklarının dünyadaki ağıdır (Petrini, 2017: 25).

Carlo Petrini'ye göre Toprak Ana (Terra Madre) fikrinin aklına gelmesindeki en büyük etken Slow Food Hareketi'nin biyolojik çeşitliliği savunan bir ödül veriyor olmasıydı. 2000-2003 yılları arasında çiftçilerin, balıkçıların ya da gıda esnafının yapmış olduğu çalışmalarla bir ürün cinsini, yerel çeşidi ya da doğayı gıdaya dönüştürmeyi başararak biyoçeşitliliğe katkıda bulunanlar ödüllendirilmişti. Bu ödüllerin kazananlarının gazetelerde yayınlanması 80 farklı ülkeden 700 gazetecinin oluşturduğu bu ağdan faydalanılması ve yapılması planlanan ilk Terra Madre toplantısının tanıtımına ayrılan bütçeyi gazetecilere harcamaktansa bu ağ aracılığıyla hikâyelerin gerçek kahramanlarını davet etmek amacıyla kullanılması fikrini doğurmuştur (Petrini, 2017: 25).

2004'teki ilk toplantısında Terra Madre yalnızca üyelerin katılımına açık olarak düzenlenen bir etkinlik olarak karşımıza çıkmaktadır:

Toprak Ana “arabanın en arka tekeri” olarak nitelendirilen mütevazı ve marjinal bir kesimin kendini önemli hissedip birlik olma hayalinin ete kemiğe bürünmüş halidir. Bu insanların önemi hep göz ardı edildi. Bu insanlar her zaman için

zamanın gerisinde kalan, dünyanın geri kalmış bir parçası, hatta “az gelişmiş” olarak görüldü. Küçük çiftçiler ve sürdürülebilir gıda üreticileri neredeyse serseri olarak kabul edildi. Ama bu olumsuz yargı, temelinde ciddi bir hatayı barındırır ve bu dünya ekonomik ve politik sistemi için ölümcül bir hata olma riskini taşır. (Petrini, 2004, Terra Madre Toplantısı Açılış Konuşması)

Çiftçilerin demokratik sürecin dışında bırakılarak kendilerine oy potansiyeli kitleler gözüyle bakılmasına rağmen, bilgilerini muhafaza edip toprak ile uyum içerisinde nitelikli bir üretim yapmayı sürdürmeleri, tüketime yenik düşen değer ve uygulamaları korumaları aslında yakın gelecekte gıdanın kaderi konusunda yol gösterici kitleler olacaklarına ve Carlo Petrini’nin deyişiyle “Bizim sildiğimizi kurtaracak toplulukları oluşturacaklarına” işaret etmektedir. Burada silinenden kasıt sürdürülebilirlik, sadelik, daha insancıl ve gerçek bir ekonomidir.

Toprak Ana insan zekâsı ve yaratıcılığından doğan bir ilahidir ve herkesin yeterli derecede ve tercihleri yönünde beslenme hakkını elde etmesini sağlayabilmek için yapabileceğimiz her şeydir. Toprağın çöküp yok olmaması için hayata geçirebileceğimiz bir umuttur (Petrini, 2009).

Gıda topluluğu küresel gıda politikaları için merkezi enstrüman olarak yapılandırılır. “Gıda toplulukları” kavramı 2003 yılı sonunda Toprak Ana’nın ilk toplantısına davet edilecek katılımcıların belirlenmesi sürecinde ortak payda bulma gereğiyle doğdu (Petrini,2009). Köyler, etnik gruplar, küçük ölçekli üretici birlikleri, aile grupları, satın alma grupları, yerel üretim sistemleri, sürdürülebilir gıda kavramı etrafında sıkıca birleşmiş tedarik zincirleri, kentsel tarım, merkezden uzak ya da ulusal tarım gibi çok farklı sosyal grupların her ne kadar heterojen bir oluşum olarak gözükse de aslında hepsinin belli değerleri paylaşması ve gıdayı hayatlarının merkezine koymaları gıdayı birleştirici bir unsur olarak karşımıza çıkarmaktadır.

Şekil 5: Terra Madre Logosu

Kaynak 5: Slow Food Uluslararası Resmi İnternet Sitesi, 2019 (<https://www.slowfood.com/>)

Terra Madre (Toprak Ana) fikri ilk ortaya çıktığında gıda üretici toplulukları eksenli bir oluşumdan söz edilmekteydi ancak ilerleyen süreçte çiftçilerle beraber organize olup birlikte hareket eden tüketici varlığı da toplulukta yerini almaya başladı. Buradaki sorun tüketiciler teriminin topluluk tarafından hoş görülmemesiydi çünkü topluluk tarafından üretilen gıdaları tüketen ve üretilen ürünün satın alınacağı taahhüdünü veren bu gruba “eş üretici” demek kulağa daha hoş gelen bir ifadeydi. Petrini’ye göre küresel tarım sistemine ait tüketim fikrini reddetmeleri, basitçe “tüketici” olarak sınıflandırılmayacaklarının en büyük göstergesiydi. Onlar gıdanın bir tarım eylemi olduğunun ve gastronomik bakış açısıyla yiyecek yetiştirenlerin ödüllendirilmesi gerektiğinin bilincinde olup, yaptıkları gıda tercihlerinin üretim süreçlerinin genel sürdürülebilirliği üzerinde etkisi olduğunun farkında olan insanlardır (Petrini, 2017; Petrini, 2005; Berry, 1990).

Oluşumun dünya çapında bu kadar geniş kitlelere ulaşıyor olması ve her geçen gün topluluk sayısındaki artışa bağlı olarak gerçekleştirilen faaliyetler akıllara Terra Madre’nin gelecekte ne olacağı sorusunu getirmektedir. 10 Aralık 2009 tarihinde Uluslararası Slow Food Birliği’nin 20. Kuruluş yıldönümünün şerefine kutlanmaya başlanan Terra Madre günü, farklı coğrafyalardaki insanların daha iyi, sürdürülebilir ve daha demokratik gıda düşüncesi etrafında birleşmeleri ve her yıl aynı tarihte bu ortak bağa yönelik etkinliklerde bulunmaları yolunda atılan önemli bir adımdır.

Şekil 6: Salone del Gusto ve Terra Madre Etkinlik alanı, 2018

Kaynak 6: Slow Food Arşivi, Alessandro Vargiu, Terra Madre 2018, (<https://www.slowfood.com/>)

Ekonomik olarak varlığını sürdürme amacıyla kaynak arayışında olan oluşum uluslararası alanda varlığını kanıtlamış olmasına rağmen Toprak Ana tanışma toplantılarını gerçekleştirmek için kaynağa ihtiyaç duymaktadır. Petrini, projeye inanan ve bunun bir parçası olmayı arzulayan insanların zamanına ve maddi kaynaklarına ihtiyaç duyulduğunu belirterek, yerel düzeyde yatırım ve destekçi bulma açısından oluşumun özerk olma gerekliliğinden bahsetmektedir. (Petrini, 2009) Bu amaçla da iki yılda bir Torino’da yapılan Uluslararası Lezzet Fuarı’na giderek yerel girişimleri uygulayacak, ağı daha fazla yatırım yapacak, araştırarak, paylaşacak, değiş tokuş edecek ve gerektiğinde özellikle genç nesiller için seyahat edecek kaynak bulma arayışına girileceğini belirtmektedir (Petrini, 2017).

Toprak Ana’nın hep yerel kalacağına inanan Petrini, bu yüzden de daha sürdürülebilir, etkili ve özellikle de küresel olacağını savunmaktadır. Yerel ekonomi savunucularının “küreselleşme karşıtı” olarak etiketlenmesini isteyen kişiler olmasına rağmen bu inancının gerçekleşeceğini söyleyerek Toprak Ana’da yaşayan bizlerin herkesten daha küresel olduğumuzu çünkü hepimizin annesi olan bu harika, yaşayan, aktif ve yaratıcı dünyanın bir parçası olduğumuzun farkında olarak hareket ettiğimizi belirtmektedir (Petrini, 2017).

2.1.9.4.1. Uluslararası Lezzet Fuarı (Salone Del Gusto)

Dünyada yemek kültürüne odaklanmış en önemli uluslararası etkinlik olarak kabul edilen Salone del Gusto; tadım atölye çalışmaları, yemek eğitimleri, ünlü isimlerin katıldığı paneller ve uluslararası şeflerin katılımıyla hazırlanan akşam yemeklerini kapsayan fuar olma özelliğine sahiptir. İlk kez 1996 yılında yapılan etkinlik, her iki yılda bir İtalya'nın Torino kentinde düzenlenmekte ve 2004 yılından itibaren gıda konusunda ortak bir amaçları olması dolayısıyla Slow Food'un en önemli ek topluluklarından birini oluşturan Terra Madre (Toprak Ana) etkinliği ile beraber gerçekleştirilmektedir. "Dünyayı Sevmek" temasıyla 2016'da düzenlenen fuarda ilk defa toplantı tek bir yerle sınırlanmamış (Lingotto Exhibition Center), sokaklar, meydanlar, parklar ve şehrin en önemli tarihi yapılarında yüzlerce etkinlik gerçekleştirilerek bir ilke de imza atılmıştır.

Fuar ile ilgili görüşlerini paylaşan Carlo Petrini'ye göre gelecek için verilmesi gereken en önemli mücadeleler arasında; küresel ısınma, biyolojik çeşitliliğin korunması, insanlığın gıda üretimi ve toprak ile olan ilişkisi ve herkes için yemek hakkı yer almaktadır (Food in Life, Terra Madre Salone del Gusto 2016, Torino).

Şekil 7: Salone Del Gusto Etkinlik Alanı, 2016

Kaynak 7: Ege'de Son Söz İnternet Sitesi, 2016 (<http://www.egedesonsoz.com/>)

Şekil 8: Salone del Gusto Etkinlikleri, 2018

Kaynak 8: Alessandro Vargiu, Slow Food Arşivi, 2018 (<https://www.slowfood.com/>)

2.1.9.5. Yeryüzü Pazarı (Earth Market)

Slow Food felsefesine saygı göstererek dünya çapında sadece yerel üreticilerden oluşan bir çiftçi pazarı oluşturma amacı ile faaliyet gösteren Earth Market, yerel üreticilerin adil fiyatlarla doğrudan tüketicilere sağlıklı, kaliteli yiyecek sundukları ve çevresel olarak sürdürülebilir yöntemleri garanti ettiği önemli sosyal buluşma noktalarıdır. Yerel topluluğun yemek kültürünü koruma güdüsü ile biyolojik çeşitliliğin korunmasına da katkıda bulunmaktadır (Slow food, Earth Market, 2019, <https://www.fondazione Slow Food.com/en/what-we-do/earth-markets/>).

Üreticiler, yerel otoriteler, vatandaşlar, Slow Food toplulukları ve restoranlar gibi diğer ilgili tarafların tüketiciler ve gıda üreticilerinin buluşması için yeni bir yer oluşturma fikriyle bir araya gelmesi Earth Market oluşum sürecini başlatmaktadır. Topluluğun kendi üyeleri arasından oluşturacağı yönetim komitesi; pazarda satış yapacak üreticilerin belirlenmesi, pazarın tanıtılması ve Earth Market tarafından belirlenen kuralların uygulanmasından sorumludur. Ayrıca pazarın lojistik yönlerini yönetmeleri ve pazar faaliyet gösterdiği müddetçe atık miktarının azaltılması, biyolojik olarak parçalanabilir sarf malzemelerin kullanılması, geri dönüşüm ve enerji

tasarrufu konusunda alınabilecek önlemler ile çevresel etkinin en aza indirilmesini sağlamaları gerekmektedir.

Üreticiler açısından bu pazarın bir üyesi olarak faaliyet göstermek büyük dağıtım zincirleriyle rekabet etmelerini gerektirmeyen bir ortam olması açısından önemli bir fırsat olarak görülmelidir. Pazarın odak noktasının küçük ölçekli çiftçiler ve esnaflar üzerinde olması sıklıkla yüksek kaliteli ürün temininin gerçekleşmesi amacına dayanmaktadır. Bu pazarlarda satış yapmadan önce pazara uygunluklarının kontrol edildiği üreticilerden de adil bir fiyat politikası sunmaları ve çalışanlarına adil davranmaları taahhüdünde bulunmaları istenmektedir. Üreticilere düşen bir başka sorumluluk ise, sadece kendi ürettikleri ürünleri satmaları ve tüketiciyle doğrudan buluştukları için ürettikleri ürünün niteliği, pazar tezgahına gelene kadar nasıl bir süreçten geçtiği ve bu nedenle satışı için ürüne biçilen fiyatın adil olduğu konusunda tüketicilere bilgi vermeye istekli ve sorulacak olası sorulara da açık olmaları gerekmektedir. Üreticilerin ayrıca her bir Earth Market için belirlenen yarıçapa uygun (40 km) mesafe içerisinde üretim faaliyetinde bulunmaları gerekmektedir (Earth Market, <https://www.fondazione Slow Food.com/en/what-we-do/earth-markets/producers-and-co-producers/>, 2019).

Ürünlerin kapsamına bakıldığında çok çeşitli taze sebze ve meyveler, konserve, et ve süt ürünleri, yumurtalar, ballar, yöresel tatlılar, ekmek, yağ ve içecek çeşitleri karşımıza çıkmaktadır.

Sadece yiyecek ürünleri alınıp satılan bir yer olarak bakılmaması gereken Earth Market projesini diğer pazarlardan ayıran özellik Slow Food'a göre multidisipliner yemek fikrine dayanan bir proje olmasından ileri gelmektedir. Gıda sadece bir beslenme kaynağı değil aynı zamanda tarihimizi, kültürümüzü ve sağlığımızı, toprağımızı ve geleceğimizi de kapsayan bir bütündür (Fondazione Slow Food, <https://www.fondazione Slow Food.com>, Earth Market, 2019). Yerele özgü tatların pazara gelen yabancılarla da paylaşılabilmesine ve bu yolla bilgi ve değerlerin aktarılmasının yanında yemekten duyulan zevkin de gerçekten paylaşılmasına olanak sağlanacağı düşünülmektedir.

Ait olduğumuz topluluğa, ağızımıza ne koyduğumuza ve bunu kimin ürettiğine duyulan güven Earth Market projesinin başarısını kanıtlamaktadır. Pazarların bazılarında müfredatlar çerçevesinde okullarla birlikte çalışmalar yürütülürken diğerlerinde ise üreticiler tarafından tadım etkinlikleri düzenlenebilmekte, profesyonel ya da amatör gönüllülerin katılımıyla gerçekleşen yemek pişirme etkinlikleri ile karşılaşılabilmektedir. Tadım eğitiminin tüm Slow Food aktivitelerinin

temelinde yer aldığı düşünöldüğünde Earth Market kapsamında gerçekleştirilen aktivitelerle de proje doğru bir amaca hizmet etmiş olmaktadır.

Dünya çapında toplamda 68 Earth Market faaliyet sürdürürken Türkiye de bu oluşuma 3 katılımcı ile dahil olmaktadır. Foça Earth Market Türkiye'nin ilk pazarı olarak faaliyet gösterirken diğer iki Earth Market da Gökçeada ve Şile yeryüzü pazarlarıdır.

Nisan 2011'de Slow Food Foça Zeytindalı topluluğu tarafından kurulan pazar, Mart 2012'de Slow Food Uluslararası Birliğı tarafından dünyanın 28. Earth Market'ı olarak ilan edilmiştir. Her Pazar günü saat 08.30-18.30 arasında Foça Belediyesi'nin kendilerine sağlamış olduğı ilçe merkezindeki alanda hizmet vermektedir. Ekmek, taze sebze ve meyve, reçel, konserve, taze otlar, mantar, süt, yoğurt, peynir ve çiçek içerikli ürünlerin satışının yapıldığı pazarda ayrıca tek sokak yiyeceğı olarak adlandırılabilir gözleme satışı da yapılmaktadır. Pazar ayrıca bölgede yetişen ve tıp alanında kullanılan bitki türlerinin ve yabancı otların tanıtımını yapmayı da önemsemiş ve bu kapsamda SF Foça Zeytindalı topluluğu tarafından yerel ürünleri ve üreticilerini kapsayan bir haritalama çalışması yapılmıştır. (Foça Belediyesi, www.foça.bel.tr)

Türkiye'nin ilk Earth Market'ı olan Foça Yeryüzü Pazarı, 23-27 Ekim 2014 tarihleri arasında Terra Madre Salone del Gusto kapsamında düzenlenen yarışmada "Dünyanın En İyi Yeryüzü Pazarı" seçilmiştir. Etkinlikte Türkiye'yi temsil eden Slow Food Foça Zeytindalı topluluğu koruk ekşisi, İzmir kekiğı, karabaş otu ve Foça tarhanasının tanıtımını yaparak katılımcılara ikramda bulunmuştur. Belediyenin katkıları ile pazarın büyüyüp geliştiğini belirten Gül Girişmen, kadın üretici yoğunluklu bir pazar olması, doğal tarım ürünlerinin ve atalık tohumların öne çıkarılması, üreticiler arasında takaslarının gerçekleştirilmesi ve küçük ölçekli bir uygulama olmasından dolayı kolay uygulanabilir olmasının Foça'nın Yeryüzü Pazarı seçilmesinde etkili olduğunu düşünmektedir. (www.haberler.com, 2014)

Şekil 9: Foça Yeryüzü Pazarı 5. Yaş Kutlaması

Kaynak 9: Foça Belediyesi Resmi İnternet Sitesi, 23.04.2017 (<http://www.foca.bel.tr/>)

Topluluğun kurucusu ve başkanı Gül Girişmen'in vefatından sonra bir süre daha aktif olarak çalışan topluluğa Earth Market kapsamında ileriye yönelik yapılması planlanan bir projenin olup olmadığı konusunda bilgi almak amacıyla yazar tarafından yapılan girişim, olumlu ya da olumsuz herhangi bir geri dönüş ile sonuçlanmamış olup, Slow Food Uluslararası Resmi İnternet Sitesi'nde yayınlanan Türkiye Conviviumları (Yerel Şubeler) içerisinde de Foça Zeytindalı'nın adının yer almadığı görülmüştür. Earth Market projesi Foça İrtibat kişisi olarak sitede adı yer alan Sevtap BARANDIR' a da paylaşılan iletişim bilgileri üzerinden gönderilen mesaja herhangi bir yanıt alınamamıştır. Bu girişimden çıkarılan sonuç, uluslararası kapsamda Earth Market olmaya hak kazanmış üye pazarların denetimi konusunda eksiklikler olduğu ve pazarın yönetiminden sorumlu kişiler ile uluslararası birlik arasında bir koordinasyon sıkıntısı yaşandığıdır. Bu ünvanı almak kadar bunun sürekliliğini sağlamak da ilgili kişilerin sorumluluğunda olmalı ve ünvan Slow Food felsefesine aykırı olarak sadece ticari kazanç elde etmek amacıyla kullanılan bir araç haline getirilmemelidir.

Şekil 10: Foça Earth Market, 2019

Kaynak 10: Foça Belediyesi Resmi İnternet Sitesi, 2019 (<http://www.foca.bel.tr/>)

2.1.9.6. Slow Food Gençlik Ağı (Slow Food Youth Network)

Tüm dünyadan genç gıda aktivistleri arasında iletişim ağı oluşturan, düzenlenen etkinliklerle üyelerini birbirleriyle kaynaştıran bir topluluk olma özelliği olan grubun amacı orijinal ve birbiriyle ilişkili etkinlikler düzenleyerek gıda sorunları hakkında farkındalık oluşturmak ve çözüm için harekete geçmektir. Harekete göre gıda bir politikadır, gıda tarımdır, gıda biyoçeşitliliktir, gıda bağımsızlıktır (<https://www.slowfood.com/our-network/slow-food-youth-network/>).

Bu amaçla ulusal ve uluslararası etkinlikler düzenleyen grup üyelerinin ses getiren etkinlikleri arasında Amsterdam'da düzenlenen ve gıda sisteminin sorunlarına dikkat çekip gıdaya sevgisini kutlamak amacıyla gıdanın büyük rol oynadığı filmlerin izlendiği Gıda Film Festivali; gıda ve gıdaya yönelik fikirlerin paylaşarak insan ilişkilerinin güçlendirilmesini amaçlayan, insanların bulundukları yerde Slow Food ilkelerine göre kendi hazırladıkları yiyecekleri birlikte tüketmelerine dayanan Eat in (Burada ye) etkinliği; uluslararası çapta büyük katılımın sağlandığı ve geleneksel hale gelen, gıda israfıyla eğlenceli bir yolla mücadele etmeye çalışan World Disco Soup Day (Dans Eşliğinde Yemek, Çorba Pişirme Günü) etkinliği bulunmaktadır (Disco Soup Etkinlikleri, <https://www.slowfood.com/our-network/slow-food-youth-network/>, 2019).

Etkinliğin yapılabilmesi için gerçekleştirilmesi gereken bazı adımlar bulunmaktadır. Öncelikle herkesin kolaylıkla erişebileceği, insanların oturabileceği ya da dans edebileceği, elektrik bağlantısı olan bir yer seçimiyle işe başlanmalıdır. Sonrasında satışından vazgeçilip raftan kaldırılan ve çöpe atılacak olan ancak hala tüketilebilir olma özelliğine sahip gıdaların israf edilmesini önlemek amacıyla, oluşturulacak gruplarla bu ürünlerin fırın, bakkal ya da marketlerden toplanarak bir araya getirilmesi sağlanmalıdır.

Dünya çapında katılımın haritalama çalışmasıyla ağın internet sitesinde gösterilmesi amaçlandığından etkinlik takvimine kayıt işlemi gerçekleştirilerek yerel etkinliğin tüm dünya tarafından öğrenilmesinden sonra etkinliğe katılımın sağlanması için bir davetiye düzenlenmelidir. Etkinlikle ilgili sosyal medya hesapları oluşturularak yapılacak paylaşımlarda katılımcıların yanlarında kendi tabak çanak, çatal kaşıklarını getirmeleri istenerek olası masraftan ve plastik ürün atıklarından kaçınılmalıdır. Yemeğe geçmeden önce son olarak etkinlik süresince dans için gerekli olan “disco soup” müzik listesi oluşturularak ve hatta liste sosyal medya hesaplarından paylaşarak dünyanın dört bir yanında eş zamanlı gerçekleşen etkinlikler kapsamında ortak bir müzik listesinin oluşumuna katkıda bulunmaktadır.

Şekil 11: Slow Food Gençlik Ağı Uganda Tarafından Etkinlik İçin Toplanan Yiyecekler

Kaynak 11: Slow Food Youth Network Resmi İnternet Sitesi, World Disco Soup Day, 2019, (<https://www.slowfood.com/>)

Şekil 12: World Disco Soup Day Etkinliği, Japonya

Kaynak 12: Slow Food Resmi İnternet Sitesi, Slow Food Youth Network, 2017 Japonya, <https://www.slowfood.com/>

Bütün hazırlıklar yerine getirildikten sonra katılımcılar gün boyunca önceden topladıkları gıdalarla çeşitli yemekler yapmakta, müzik ve dans eşliğinde yapılan yemekler hep birlikte tüketilmektedir. Etkinliğin başarısını rakamsal olarak ifade etmek gerekirse, 27 Nisan 2019 tarihinde gerçekleşen etkinliğe 5 kıtadan 42 ülke 83 yerel etkinlikle katılım sağlanmış, 800 gönüllü ve aktivistin desteğiyle 14.000 kg. yiyecek toplanarak 24.000 ziyaretçi için 25.000 yemek pişirilmiştir. Etkinliğin sloganı haline gelen cümleyse şöyle: “Çöp kutularını doldurmaktansa karınları doldur”.

Yapılan haritalama çalışmasında Türkiye’den etkinliğe herhangi bir katılım gözükmemekle beraber 2018 yılında yapılan etkinlikte Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nden Slow Food Salamis katılım göstermiştir.

Şekil 13: 2018 Yılı Dünya Çapında Etkinliğe Katılan Ülkelerin Haritası

Kaynak 13: Slow Food Youth Network Resmi İnternet Sitesi, 2018

2.1.9.7. Food For Change Kampanyası

Slow Food tarafından düzenlenen bu kampanya ile amaçlanan gıda tercihlerimizin gezegeni kurtarabileceği ve iklim değişikliğine çözümler üretilebileceği konusunda insanları bilinçlendirerek 16-22 Ekim 2019 tarihleri arasında düzenlenecek sosyal meydan okuma aracılığıyla kamuoyunu harekete geçirmektir. Bireysel çözüm önerileri de sunan kampanyaya göre alışverişteyken neye ihtiyaç olduğunun listesi yapılmalı ve rafta birden görerek satın alma içgüdüsünün önüne geçilmelidir. Mevsiminde yetişen sebze ve meyvelerin tüketimi sağlanmalı, gıdayı sadece estetik görüntüsünden dolayı tercih etmekten vazgeçilmelidir. (Slow Food, Food For Change, <https://www.slowfood.com/>, 2019) FAO'nun da gıda israfı konusunda benzer yaklaşımla gerçekleştirdiği “sıfır açlık” kampanyasında tüketici tarafından tercih edilmeyen raftaki şekli en bozuk sebze meyvenin aslında doğal ve sağlıklı olan olduğu anlatılarak israf konusunda bilinçlendirme çalışmaları

yapılmaktadır. Ürün seçiminde yerel gıdaların ve sürdürülebilir çiftlik ürünlerinin tercihi dikkat edilmesi gereken bir diğer husustur.

Şekil 14: Food For Change Kampanya Logosu

Kaynak 14: Slow Food Biyoçeşitlilik Vakfı Resmi İnternet Sitesi, <https://www.fondazione Slow Food.com/>

Uzun bir içindekiler listesine sahip olan işlenmiş gıdalardan kaçınmamız ve gerçek gıda tüketmemizi söyleyen kampanya ile sorumlu tüketici ya da Slow Food terminolojisinde ortak üretici olarak tanımlanan bireylerin, pencerelerinin kenarında dahi olsa kendi gıdalarını üretmesinin önemi üzerinde durularak topluluk bahçelerine katılıp diğer üyelerle birlikte ürün yetiştirebilmesi durumunda topraktan sofraya kadar geçen süreçte ürünün serüveni hakkında da bilgi sahibi olunabileceği ve değerinin daha iyi anlaşılacağı belirtilmektedir. (<https://www.slowfood.com/get-involved/food-for-change-campaign/>, 2019)

Ürünlerin son tüketim tarihi, muhafaza edilme şekli, tüketilirken kullanılan su miktarı ve su israfının önüne geçilip her damla suya saygı duyularak su tüketiminin düzenlenmesi, daha az ama yüksek kaliteli et tüketimine dikkat edilmesi ve bu tavsiyelerin herkese yayılmasının sağlanması konusunda da kampanya tüketicilere uyarıda bulunmakta ve destek beklemektedir.

Geleceğe giden yolun tabağa ne koyulduğu ile başladığını savunan kampanya karbon ve su ayak izlerini azaltarak iklim dostu bir gelecek yaratma hedefindedir. 16-22 Ekim 2019 arasında gerçekleşecek kampanyaya internet üzerinden sosyal meydan okuma formunu doldurarak katılmak ve destek olmak mümkündür. Katılım formunda sunulan 3 meydan okumadan biri seçilecek ve 1

hafta boyunca seçilen hedef gerçekleştirilmeye çalışılacaktır. Bunlar; et yemeden geçirilecek bir hafta, sadece yerel gıda tüketilerek geçirilecek bir hafta veya sıfır gıda israfı haftası olarak katılımcının tercihinin sunulmuştur. (<https://www.slowfood.com>)

Kampanya kapsamında Kasım ayında da uluslararası alanda bir çiftçiye teşekkür/şükran ayı etkinliği planlanmıştır. Her gün tarlalarını sevgiyle ekip biçen, gezegenimize ve iklimine özen gösteren gıda kahramanlarına teşekkür amacıyla yapılması planlanan etkinliğe göre yerel ölçekte gıda üreticilerine teşekkür etme amaçlı bir organizasyon düzenlenerek kendilerine verilmek üzere bir ödül belirlenmeli, bu gıda kahramanlarının hikâyelerinin herkesle paylaşılması ve ürünlerinin tanıtımının yapılması sağlanmalı ve son olarak 10 Aralık günü gerçekleşen Terra Madre günü de kutlanmalıdır. (<https://www.slowfood.com>)

Gıdaların ambalajı konusunda da tüketicide farkındalık uyandırmaya çalışan hareket, mümkünse paketlenmemiş gıdayı, mümkün olamama durumunda da geri dönüşümlü materyallerden üretilmiş paket seçeneğine sahip gıdayı tercih etmemiz gerektiği konusuna dikkat çekmektedir. Günümüzde Tayland'da uygulanmaya başlanan ve tüm dünyaya yayılması durumunda atık konusunda ilerleme kaydedilecek olan uygulamada meyve ve sebzelerin paketlenmesinde doğal yollara başvurularak ürünler geniş yapraklara sarılmakta ve liflerle de bağlanarak dağılımı engellenmektedir.

Şekil 15: Tayland'da uygulamaya konulan paketleme yöntemi

Kaynak 15: www.deskgram.net

2.1.9.8. Yavaş Balık (Slow Fish)

Slow Food bünyesinde gerçekleştirilen Slow Fish etkinliği, balık ve deniz kaynaklarına adanmış uluslararası bir etkinliktir ve amacı denizdeki yaşamın sürdürülebilirliğini sağlayarak bu amacı gerçekleştirmeye yönelik olarak yapılan çalışmalarda karşı karşıya kalınan tehlikelerin de farkına varılması konusunda kamuoyunu bilinçlendirmek ve kıyı balıkçıları endüstriyel balıkçılık faaliyetinde bulunan şirketlerden korumaktır. Etkinlik her 2 yılda bir Genova'da Porto Antico (Eski Liman) ile Piazza Caricamento (Yükleme Meydanı) arasında kentin deniz merkezi olarak adlandırılan bölgesinde gerçekleşmektedir (<http://www.liguriaforyou.com>, 2019).

Şekil 16: Slow Fish 2019 Porto Antico

Kaynak 16: www.liguriaforyou.com/slow-fish-returns-to-genoa

Slow Food, Liguria Bölgesi, Genova Belediyesi ve Genova Ticaret Odası katkılarıyla bu yıl 9-12 Mayıs 2019 tarihleri arasında dokuzuncusu düzenlenen etkinliğin teması “Deniz: Ortak Bir Fayda” olarak belirlenmiş ve etkinlik sürdürülebilir deniz ürünleri ile deniz ekosistemlerine adanmıştır.

“Yavaş” tarzda yemek yiyerek ve iyi, temiz ve adil balığı seçerek bireylerin kendilerine masadan zevk alma hakkını tanımaları gerektiğinin vurgulandığı etkinlik kapsamında balıkçılık sektörünün deniz kaynaklarının tüketimi konusunda sorumlu bir yönetim anlayışı benimsemeleri gerektiği kanısına varılmış, bu amaçla zorlayıcı

politikalar geliştirilmesi konusunda etkinliğe katılanlarla görüş birliğine varılmıştır (<https://www.slowfood.com>).

Pollenzo Gastronomi Bilimleri Üniversitesi'nden profesörler ve öğrencilerin de katıldığı etkinlik kapsamında üniversite adına açılan stantta faaliyetler düzenlenmiştir. (www.unisg.it/en/slow-fish/2019-edition) Akşam yemeği randevuları, tadım atölyeleri, aşçılık okulları ile çocukların ve ailelerin nasıl dengeli bir menü oluşturmalarına dair düzenlenen farklı aktivitelere dair biletler satılarak İtalya'nın farklı kıyı bölgelerinden gelen yemeklerin tadına bakılmış, denizin farklı lezzetlerini tatma imkânı sunulmuştur. Etkinlik sadece yemek yemek üzerine kurgulanmamış olup kıyı biyoçeşitliliği, iklim değişikliği ve genç balıkçıların hikâyeleri hakkında da katılımcılara bilgi verilmiştir.

Şekil 17 : Slow Fish 2019 Tadım Etkinliği

Kaynak 17: <https://www.mentelocale.it/genova/articoli/78644-slow-fish-2019>

Bu yılki etkinlik aynı zamanda İtalya Ulusal Slow Food meclisine de sahne olmuştur. İtalya'nın dört bir yanından etkinliğe katılan 200'den fazla Slow Food aktivisti, Slow Food'un geleceğini ve etkinliğin temalarının daha da geliştirilmesi için fikir alışverişinde bulunmuşlardır. Etkinlik katılımcıların deneyimlerini paylaşımlarının önemini yeniden keşfetmelerine izin verirken nereden geldiklerine bakılmaksızın hepsini bir araya getiren bir topluluk duygusunu vurgulamıştır.

İklim değişikliği, plastik, mikroplastik ve diğer kimyasal kaynaklı kirlilikler, insan faaliyetlerinin kıyı alanlarına ve doğal yaşam alanlarına verdiği zarar, kadının balıkçılık faaliyetindeki rolü ile mavi yüzgeçli orkinos gibi nesli tükenme tehlikesiyle

karşı karşıya kalan türlerin kaçak avlanma ve aşırı avlanması konuları Slow Fish etkinliği kapsamında ele alınması planlanmış konular olarak karşımıza çıkmaktadır. (<https://slowfish.slowfood.it>, 2019)

Her geçen gün daha iyi anlaşılması gereken şey, denizlerin gıda rezervi olarak varlığını sürdürebilmesinin yolunun alışkanlıklarımızın değişmesine bağlı olmasıdır. Etkinlik kapsamında 4 gün boyunca yapılan toplantılar sonunda Slow Food'un aktif bir rol üstlenmesi ve balıkçıları, balık yetiştiricilerini, aşçıları ve tüketicileri de kapsayan bir kültürel sıçrama hamlesi gerçekleştirmesi kararı alınmıştır. (<https://slowfish.slowfood.it>,2019)

Balıkçılık mesleğinin değerinin anlaşılması ve deniz kaynaklarının yönetimi konusunda hükümetlerin işbirliğine giderek ortak bir politika belirlenmesinin önemi tüm dünyaya anlatılmıştır.

2.1.10. Yavaş Yemek (Slow Food) Türkiye

2006 yılında Slow Food'un kurucusu gazeteci ve gastronom Carlo Petrini, Gastronomi Bilimleri Üniversitesi'nde eğitim görmekte olan 3 Türk öğrenci ile birlikte 2 haftayı kapsayan bir Türkiye seyahatine çıkmıştır. İstanbul, Gökçeada, Ayvalık, İzmir Tire ve Çeşme ile Bodrum'u ziyaret eden Petrini, Slow Food Hareketi'nin Türkiye'de de örgütlenmesi konusunda Gastronomi uzmanları ile görüşmesi neticesinde çeşitli illerde Slow Food Conviviumları kurulmaya başlanmıştır. (Gezeroğlu, 2013: 35)

Türkiye'deki Slow Food yapılanmasına bakıldığında 2011 yılında toplamda kayıtlı 20 yerel şubenin var olduğu bilinmesine rağmen 2019'a dek Adapazarı, Muğla Bodrum, Iğdır, İzmir Çeşme, İzmir Tire, İzmir Urla, İzmir Foça Zeytinalı ve Samsun yerel şubelerinin Uluslararası Slow Food Birliği tarafından hazırlanan güncel Türkiye Conviviumları listesinde yer almadığı ve şu anki aktif yerel şube sayısının yeni katılımlarla birlikte 26 adet olduğu görülmektedir. (Aktif olarak faaliyet gösteren Slow Food Conviviumları ve irtibat kişileri, ekler bölümündeki listede yer almaktadır.)

Konuyla ilgili olarak bilgi almak amacıyla Uluslararası Slow Food Birliği'ne yazar tarafından gönderilen mesaja herhangi bir yanıt alınmamış olmakla birlikte, ulusal çapta soruya yanıt arama çalışmaları da Foça Zeytinalı Birliği tarafından yanıtı bırakılmıştır. İzmir Çeşme'deki "Slow Food Köyü" olarak bilinen ve daha önce eski bir Türkmen Köyü olan Germiyan mahallesinden eski topluluk üyesi ve Germiyan sakini Şefika KAYA kısa bir bilgilendirme ile soruya karşılık vermiştir.

Slow Food macerasının henüz ikinci yılında Slow Food tarafından gerçekleştirilen denetimlere takılan topluluğun, birliğin gereklerini yerine getiremediği anlaşılmış (yıl içinde sürekli açık restoran mekânı bulundurma zorunluluğu gibi) ve üyeliklerinin yenilenmemesine karar verilmiştir. Bir süre daha bireysel üyeliklerle faaliyetlerini sürdürmeye çalışan mahalle sakinlerinden şu an aktif olarak Slow Food çalışmalarında yer alan herhangi bir üye bulunmamaktadır. Slow Food topluluğu olarak ilan edildikleri dönemde iyi bir tanıtım etkinliği ile adını duyuran grup, bugün resmi olarak varlığını sürdürmese de hâlâ ziyaretçi akınına uğramaktadır.

Uluslararası Slow Food Birliği kapsamında Uluslararası Konsey'de Fikir Sahibi Damaklar Kurucusu ve Dernek Başkanı Defne KORYÜREK 2016 yılına dek Türkiye'yi temsil etmiş ancak görevlerinden ayrılma kararı almasının ardından şu an Türkiye, Balkanlar ve Türkiye Uluslararası Konsey Temsilcisi Dessislava DIMITROVA tarafından temsil edilmektedir. DIMITROVA, Bulgaristan Biyoçeşitlilik ve Ekosistem Araştırmaları Enstitüsü'nde Doçent Doktor olarak görev almaktadır.

Şekil 18: Germiyan'ın Slow Food Köyü olarak Kabulü, 2015

Kaynak 18: Az Gezmis Seyahat Sitesi, Germiyan Köyü Tanıtım Rehberi, 2015, <https://www.azgezmis.com/>

2.1.10.1.Sefertası Hareketi

Sefertası Hareketi olarak adlandırılan oluşum Mart 1999'da gazeteci Ümit Sinan Topçuoğlu ve Karaköy Güllüoğlu firmasının sahibi, M. Nadir Güllü tarafından, giderek artan fast food anlayışının toplum ve yaşam üzerindeki olumsuz etkilerine bir tepki olarak ortaya atıldı. (<https://www.yenisafak.com/>)

Slow Food Hareketi'nin felsefesini kendine örnek olarak alan oluşum, 25 Nisan 1999 tarihinde İstanbul Kadıköy'de düzenlenen halka açık ilk toplantısında, toplantıya katılanlardan birinin önerisini dikkate alarak "Sefertası" ismini kabul etti ve sembol olarak da sefertasını kullanarak yerel bir kimlik kazandı.

Fast food a karşı mücadele eden hareket, ekmek israfının önlenmesi için bir kampanya başlatarak fırın, pastane ve lokantalara hazırlamış oldukları afişleri astırıp vatandaşları bayat ekmeğin nasıl değerlendirilebileceği konusunda bilgilendirmiştir.

Bir diğer kampanyası olan "Kanseri Soframızdan Kovalım" ile amaçlanan genetik değişime uğramış ve hormonlu gıdalar ile kanserojen faktörler içeren yiyeceklerin bir listesini hazırlayarak tüketiciyi bilinçlendirmektir.

"Okul Kantinlerine Çeki Düzen Kampanyası" ile bir okul kantini yönetmeliği çıkarma hedefi olan hareket, bu kampanyayı Genç Gönüllüler Derneği, bazı tüketici örgütleri ve öğrenci velileri ile birlikte yürütmüştür. Küresel mücadele araçlarıyla yereli koruma konusunda çalışmalar yürüten hareketin çabaları bir sonuç vermiş ve Millî Eğitim Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ile ilgili kurum/kuruluşlarca hazırlanan 10.03.2016 tarih ve 2852893 sayılı "Okul Kantinlerinde Satılacak Gıdalar ve Eğitim Kurumlarındaki Gıda İşletmelerinin Hijyen Yönünden Denetlenmesi" konulu genelge 2016-2017 eğitim-öğretim yılından itibaren yürürlüğe girmiştir. (<https://okulsagligi.meb.gov.tr>)

2.1.10.2. Fikir Sahibi Damaklar- FSD

Bir masa hareketi olarak 2002'de ortaya çıkan Fikir Sahibi Damaklar, Defne Koryürek'in deyimiyle; "Paylaşılan bir tas yemeğin etrafında bir araya gelen ve gelecek yeme içme kanaat önderlerinin yarına, üretime ve zanaata dair derin ve ortak bir kavrayış oluşturacağı hayaliyle başlanan bir yol" olarak tanımlanmış, 2004'de bir blog'a dönüşmüş, 2006'da dergi olarak yayınlanmış ve nihayetinde aynı yıl Terra Madre'ye davet edilmelerinin ardından 2007 yılında bir conviviuma dönüşmeleri ile Slow Food bünyesinde yer almışlardır. (Tarım Dünyası, 2016: 1)

Fikir Sahibi Damaklar hareketi Slow Food çatısı altında "Etiket Hafiyesi", "GDO'lar Yönetilemez Yasaklanmalıdır", "İstanbul Lüfere Hasret Kalmasın" ve

“Yedikule Bostanları Tarihi Misyonunu ve Geleneksel Fonksiyonunu Korusun” başlıklı kampanyaları gerçekleştirmiştir.

Fikir Sahibi Damaklar(FSD)’ın Kurucu Lideri, Slow Food Türkiye Temsilcisi Defne Koryürek 2016 Eylül ayında Slow Food ve Fikir Sahibi Damaklar’daki görevlerinden ayrılma kararı almıştır.

Slow Food, Fikir Sahibi Damaklar’ın yayınladığı manifestoya göre FSD, yerelliğe ve yöreselliğe önem veren Slow Food Hareketi’nin İstanbul’dan filizlenen bir kolu olarak tanımlanmış, kendisini şehirli bir grup olarak tanıtmış, günümüz pratiğinde tüketici olarak tanımlansalar da topluluk sorgulama kabiliyetini bir üretici destekçisine dönüşmek için kullandıklarını belirtmişlerdir. Mevsiminde üretilen sebze ve meyveyi alma konusunda bilinçlendirme faaliyetleri düzenleyerek şehirli kalarak da gerçek gıdayı desteklemenin mümkün olduğunu vurgulamışlardır. Özellikle lüferle ilgili başlatmış oldukları kampanya yurt genelinde büyük farkındalık uyandırmış ve konunun başbakanlık gündemine alınmasıyla resmi bir nitelik de kazanmıştır. (Manifestonun tümü ekler bölümünde yer almaktadır.)

Şekil 19: FSD İstanbul Lüferle Hasret Kalmasın Kampanyası Karikatürü

Kaynak 19: Latif Demirci, Sürdürülebilir Yaşam Word Press Sayfasından alınmıştır. <https://surdurulebiliryasam.wordpress.com/>

Slow Food Hareketi’nin uluslararası alandaki başarısı, hareketin temel felsefelerinin yaşamın diğer alanlarına da uygulanabilir olması sonucunu

doğurmuştur. Genel olarak Yavaş Hareketi (Slow Movement) olarak adlandırılan hareket bünyesinde birçok farklı yaşam akımlarını barındırmaktadır.

2.2.YAVAŞ HAREKETİ (SLOW MOVEMENT)

2.2.1. Yavaş Hareketi Nedir?

Küresel ekonomik sistemde önemli bir maliyet unsuru olarak görülen zaman faktörü nedeniyle hız olgusu, kaçınılmaz biçimde yaşamın önemli bir parçası haline gelmiştir. Hızlı dünya, üretici ve tüketici olarak insanları doğrudan ilgilendirir duruma gelmiştir. (Yurtseven ve diğerleri, 2010: 2) Endüstri Devrimi'yle birlikte çağdaş dünyada bağımlılık haline gelen hız, toplumsal örgütlerin tümünde etkili ve baskın durumdadır. Hız kavramının bireyler üzerinde yarattığı etki sürekli bir tüketim eğiliminde hissetmelerine neden olmaktadır.

1748 yılında endüstriyel çağların başlarında Benjamin Franklin kâr ve hız arasında öyle bir bağlantı kurdu ki bu söz günümüzde halen kabul görmekte: "Vakit nakittir" (Honore, 2008: 26). Lewis Mumford'un saati Sanayi Devrimi'nin "anahtar makinesi" olarak tanımlaması hiç kuşkusuz endüstrileşme ve buna paralel olarak kentleşmenin de gelişmesiyle günlük yaşamdaki hızın artırılarak zaman ve iş gücü kazanılması düşüncesi üzerinden yapılmış bir tanımlamaydı.

Zamanla insanlar arasındaki nevrotik ilişki Yavaş Hareketi'nin üzerinde durması gereken en önemli sorunlardan biridir. Eski İsrailli lider Golda Meir'in de dediği gibi hareketin başarılı olması için insanlarda uyandırması gereken gerçek, "Zamanı yönetin, kölesi olmayın" fikridir. Londra'daki Bilim Müzesi'nin eski "Zaman" bölümü müdürü David Rooney; "Sanayi Devrimi sırasında hayat, iş tarafından ele geçirildiğinde zamanı kullanmaya yönelik kontrolümüzü kaybettik ve şimdi gördüğümüz durum belki de buna karşı bir tepkinin başlangıcı olabilir" (aktaran, Honore, 2008: 52) diyerek insanların, zamanlarını kontrol edebilme konusunda daha az baskı altında kalmaya yönelik girişimlere sıcak bakabileceğini belirtmektedir.

Üretimde ve günlük yaşamda hızın sürekli artması ile birlikte ekonomik büyüme, dünyanın taşıma kapasitesini aşacak bir sürece işaret etmektedir (Heinonen ve diğerleri, 2006: 91). Günümüz dünyasında ekonomik, politik ve kültürel düzeyde benzeri görülmedik bir değişim ve dönüşüm süreci yaşanmaktadır. Bu durum küresel işletmeleri ortaya çıkarmış ve bu işletmelere ürünlerini tüm dünyaya yayma olanağı tanımıştır. (Yurtseven ve diğerleri, 2010: 3) Bunun sonucu olarak

bireylerin yeme içme alışkanlıkları ve giyim tarzlarında bir standartlaşma meydana gelmeye başlamıştır. Bu durum yerel özelliklerin ve kültürel kimliklerin varlıklarını koruyamayacağı bir oluşuma kapı aralamaktadır.

Sürecin küresel tek tip kültürü doğurduğu sistemde Özyurt'a göre iletişim araçlarındaki gelişmeler, kültürel küreselleşmeye hız kazandıran önemli etkenlerden birisidir. Kitle iletişim araçlarının ulusal sınırları aşması, toplumsal hayatta tüketim ve kitle kültürünün yayılarak hayat tarzlarında zamanla görülen tekdüzeleşmeye ve yerel kültür ve kimliklerin zayıflamasına neden olmaktadır (Özyurt, 2002). Yavaş Hareketi dünya ölçeğinde tek tip bir yapının oluşumuna konu olan bu kültürel değerlerin yok olmasını engellemek ve küreselleşmeyle beraber dönüşüme maruz kalan yerel değerlerin birçok aktivite ile yeniden hatırlatılarak aktif ve faydalanılabilir hale gelebilmesini amaçlamaktadır.

Yavaş Hareketi daha yavaş hızda bir yaşama karşı sergilenen kültürel bir tavidir. Bu her şeyi yavaş ve ağır bir tempoda değil doğru bir tempoda yapmak anlamına gelmektedir. Yavaş Hareketi takipçilerine göre hayatın çok hızlı yaşanması, kültürün de beklenenden daha hızlı bir dönüşüme maruz kalmasına sebep olacaktır. (www.wisepeek.com/what-is-the-slow-movement.htm)

Krippendorf'un "Zaman makinesini kapat, saatini çıkar; zaman baskısı, zaman sınırı ve ajandadan kurtul, zamandan kaç" (aktaran Lumsdom, 2011) sözleri, birçok yazar tarafından Krippendorf'un yavaşlığın ilk savunucusu olarak görülmesine sebep olsa da günümüzde neredeyse herkesin hem fikir olduğu nokta Carlo Petrini'nin Yavaş Hareketi'nin babası olarak kabul edildiğidir.

Petrini (Petrini, 2001: 26) için yavaşlık; kişinin enerjisini, yaşamayı en çok istediği dünyayı yaratmaya adanmasını gerektirir. Bunu, "Eğer bir geleneği canlandırmak ve ona taze bir soluk vermek istiyorsan, ihtiyaç duyduğun genelde yeni bir alet çantası ve biraz yenilikçi fikirlerdir" diyerek savunmaktadır.

Yavaş Hareketi 1999 yılında Dünya Yavaşlık Enstitüsü'nün kurulmasıyla önemli bir müttefik kazanmıştır. Geir Berthelsen tarafından kurulan enstitü, Yavaş Hareketi aracılığıyla daha kaliteli bir yaşamı desteklemiştir. Enstitünün felsefesi, dikkat ve özen, sevgi, yakınlık, derinlemesine düşünme ve etki ile birlikteliğe dayanmaktadır.

Carl Honore'a göre Yavaş Hareketi kültürel bir devrimdir. Hızlının her zaman daha iyi olduğu diktesine karşı bir reaksiyondur. "Yavaş" her şeyi salyangoz hızında yapmak anlamına gelmemektedir. Bu saçma olurdu. Anlatılmak istenen her şeyi doğru hızda yapmaktır. (www.carlhonore.com/in-praise-of-slow/) 2004'te "Yavaşlığa

Övgü”nün yayınlamasından beri Carl Honore tüm dünyada Yavaş Hareketi’nin sesi olmuştur. Dünya genelinde katıldığı etkinliklerde her kesimden dinleyiciye yavaşlığın güç, zevk ve bilim üzerindeki temel ilkelerini anlatmaktadır. “Yavaşlığa Övgü” kitabı bugün binlerce kişi için farkındalık oluştursa da Carl Honore’un kendi başarısının kurbanı olduğu da söylenmektedir. (christopherrichards.com/slow-get-smart/, 2019) Acele bağımlısı ya da sürekli bir telaş içerisinde olan kişi olarak tanımlayabileceğimiz “rushaholic” kavramı yoğun temposu nedeniyle kendisiyle bire bir örtüşmektedir ve hareketin felsefesini benimsemiş insanlar için anlattıklarının gerçekliği sorgulanmaya açık hale gelmektedir.

Yavaş Hareketi, yerel geleneklere saygı duymayı ve bu gelenekleri yaşatmayı, küreselleşmenin getirdiği kimlik ve kültür kaybına karşı durmayı, vurgulamaktadır. Çalışma temposunu düşürmenin aksine daha fazla çalışmayı ve üretmeyi gerektirmektedir. Ancak doğaya ve insana saygılı bir şekilde çalışan bireyler buna “çalışmak” değil, “yaşamak” demektedirler (Bilgi, 2013: 47). Önemli nokta bu harekette “yavaş” sadece “hız” açısından yavaşlık anlamına gelmez. Kavram yaşam kalitesinin artırılması ile ilgilidir. Çünkü hareket doğrultusunda kurulan sistemlerde kişilerin çevrelerine karşı farkındalık düzeylerinin artırılması sağlanmaya çalışılmaktadır. (Acuner, 2015: 15)

Yavaş Hareketi’nin odaklandığı nokta; her özeli özgün bırakmak, çoğunluğun içerisinde erimesini ve yok olmasını engellemektir. Küreselleşmeyi reddetmeyen hareket aksine tüm dünyadaki insanların sosyal, kültürel, ekonomik ve siyasal alanlarda birbiriyle yoğun bir iletişim ve etkileşim sürecine girmelerinin kaçınılmaz olduğunu belirtmesine rağmen yine de küreselleşmenin kültürel anlamda sebep olduğu değişimi de vurgulamaktadır (Yurtseven ve diğerleri, 2010: 8).

Ortaya çıkışından bugüne dek Yavaş Hareketi birçok şehre ve hayatın birçok alanına yayılmıştır. Bu girişimlerin çoğu; yaşam kalitesinin artırılması, daha sağlıklı bir yaşam sürdürülmesi, sosyal iletişimin ve adaletin güçlendirilmesi, toplumsal işbirliğinin sağlanması, ekolojik sistemlerin korunması, gelenek ve görenekler gibi kültürel mirasın sürdürülmesi ve geliştirilmesi gibi ortak paydalarla hareket etmektedir. Ulaşılmak istenen temel amaç ise aslında zamanın daha anlamlı kullanılmasıdır (Saba ve Wolf, 2011: 3).

İnsanların günlük yaşamlarında zamanlarını daha dikkatli ve verimli kullanması gerektiğinin altını çizen yavaş hareketinin temeli, zamanın anlamlı faaliyetler için kullanılmasıdır (Parkins, 2004: 364).

Yavaş Hareketi, sürdürülebilir kentler hareketi gibi sürdürülebilirlik ilişkilerine koşut olarak gelişen bir olgudur. Hız ve küresel piyasalara tepki olarak bir meydan okumadır. Özellikle yavaş yemek, yavaş şehirler ve yavaş trafik hareketi olan üç konu üzerinde yoğunlaşmıştır. (Newman ve Jennings, 2008: 195) Gerçeklik yavaş, standardizasyon hızlıdır. Bireysellik yavaş, şubeler hızlıdır. Sessizlik yavaş, gürültü hızlıdır. Ağaçlar yavaş, beton hızlıdır. Bisiklet yolları yavaş, park alanları hızlıdır. (Knox ve Mayer, 2009: 36)

Yaşamsal hızın artması, mesafelerin giderek belirginleşmesi; yerel değerlerin, yerel kültürlerin ve yerel mimarinin tüketilmesi sürecine tepki olarak ortaya çıkan yavaş hareketi; ekonomiden, sosyo-kültürel yaşama ve mimariye kadar uzanan bu tektipleşme ve hız anlayışının küreselleşme süreçlerinin zorunlu bir sonucu olmadığını göstermesi açısından büyük önem taşımaktadır. (Tosun, 2013: 235) Bu sayede bireyler küreselleşme ile hayatlarına giren yeni ürün ve hizmetleri dışlamadan da var olan kültürel değerleri koruyarak hatta kimi zaman korumayı sağlamak için küreselleşmenin nimetleri sayılacak o ürünleri kullanarak yaşam kalitelerinde gerçekleşen değişimi gözler önüne sermektedirler.

Tablo 4: Hızlı ve Yavaş Akımlarının Karşılaştırılması

Yaklaşımlar	Hızlı	Yavaş
Özellikler	Homojen Tek zorunluluk Eşitsiz Endüstriyel Standart Kurumsal Sürdürülemez Kopyalanmış Düşük kalite Çoğaltılabilir Yerel tarih ve kültüre Duyarsız	Kişiyeye özgü Çoklu zorunluluk Eşit El işi Özel Taban Örgütlü Sürdürülebilir Gerçek Yüksek Kalite Kişiyeye Özgü Yerel tarih ve kültüre duyarlı
Örnekler	Kent mega projeleri Hava kirliliği Endüstriyel gıda Sistemleri	Toplum ekonomik gelişimi Yavaş şehir Yavaş yemek

Kaynak 4: Knox ve diğerleri, Small Town Sustainability, Economic, Social and Environmental Innovation, Berlin, 2009, s.35

2.2.2. Yavaş Hareketi (Slow Movement) Örnekleri

Yavaş Yemek Hareketi'nin küresel başarısı ve felsefesinin tüm dünyada yayılarak ilkelerinin pratiğe dönüştürülmesi "Yavaş fikri günlük hayatın diğer alanlarında da uygulanabilir mi?" sorusunu ortaya çıkarmış ve yaşamdan seyahate, turizmden trafiğe birçok alanda yavaş felsefesine uyumlu alternatifler geliştirilmiştir. Gün geçtikçe bünyesine daha fazla destekçi ve üye katan hareket her fırsatta hız kavramına vurgu yaparak kişinin hayatındaki doğru tempoyu bulması ve yaşanan "an"dan zevk duyulması için öneriler geliştirmektedir.

2.2.2.1. Yavaş Yaşam (Slow Living)

Küreselleşme sürecinde zaman ve yere ilişkin düşüncelerin modern yaşamın gereği olarak yeniden yapılandırıldığını, sosyal ve ekonomik işlevlerinse hız kültürü kapsamında değerlendirildiğini görmekteyiz (Gottschalk, 1999). Modern yaşamın yavaşlatılmış hali olarak düşünülmemesi gereken yaklaşım, zamana karşı tepki olarak doğsa da aslında var olan zamanın daha anlamlı ve kaliteli bir şekilde değerlendirilebilmesi adına zamanı koruyan bir duruşa sahiptir.

Küresel günlük yaşamda yavaş yaşam, küreselleşmenin yerel halk tarafından nasıl algılandığını göstermesi için bağlamsallaştırılmalıdır. Çünkü küreselleşmenin özelliği yerel halkı silmekle tehdit ediyor olmasıdır. Küreselleşme, bölgesel çevreden, yurdundan edilmiş bir çevreye, bir üst çevre oluşturmaya geçişi ve giderek fiziksel ve coğrafi mekânın özelliklerinin değiştirilmesini ifade etmektedir. Küresel kültürden tamamıyla etkilenen kişiler baskılardan kaçan hareket ve özgürlükleri ile tanımlanırlar (Parkins ve Craig, 2006: 2-10).

Zamanın yavaş anlayışı bağlamında kullanımı, bireyin günlük yaşamında anlam ve değer taşıyan yavaş olaylar üzerine olabilmekte ve salt hızın beraberinde getirdiği olumsuz niteliklerin reddedilmesi anlamına gelmektedir. Bu aynı zamanda daha etik ve mutlu bir yaşam sürdürmekle ilgilidir (Parkins ve Craig, 2006).

Yavaş yaşam, insanların dahil oldukları zaman ve yer içerisinde mutlu olmalarını sağlayabilecek tepkilerin bütünüdür (Yurtseven ve diğerleri, 2010: 2).

Yavaşlık; sınırlı ve yerel bir alanda yalnızca söz konusu alanda yer alan coğrafi ve yaşamsal değerlerin, bireysel ve toplumsal bağların bulunduğu bir yapıdır. Bu noktada yavaşlık, yaşanan deneyimlerin o coğrafyaya özgü olduğuna ve yaşananın o alanda anlamlı olacağına dikkat çekmektedir (Yurtseven ve diğerleri, 2010: 7).

Yavaş Yaşam, tüketici temelli bir değişim sürecinin altında, çağdaş toplumların çalış-harca yaşam stilinin olumsuz sonuçlarına bir tepki olarak doğan çok daha geniş kapsamlı felsefi bir değişimdir. (Sezgin ve Ünüvar, 2011: 110)

2.2.2.2. Yavaş Trafik (Slow Traffic)

Yavaş trafik kavramı, ilk olarak 1970'lerde Hollanda ve Almanya'da gündeme gelmiştir. Hareketle amaçlanan artan trafiğe ve mevcut yolların kapasitesindeki artışa karşı gerek trafik eğitimiyle gerekse çevreye ve insana daha az zarar veren yeni ulaşım alternatifleriyle planlı bir trafik akışı sağlayabilmektir. Büyük şehirlerde yaşanan sıkıcı ve bezdirici trafik problemleri yerine yürüyüş ve bisiklet kullanımının ön plana çıkarılması amaçlanmaktadır. Yavaş trafik hareketi, motorlu taşıt kullanımını en düşük düzeye çekmeye çalışırken, var olan trafik yoğunluğunu da azaltmak suretiyle yakıt tüketimini asgari ölçeğe indirmeyi amaçlamaktadır. Bu durum sürdürülebilir kentler yaratma sürecinde etkili bir yöntem olarak kabul edilebilir. (Ünal ve Zavalı, 2016: 12) Yavaş trafik bir yandan sağlıklı yaşam için motorlu araç kullanılmasının azaltılmasını desteklerken diğer taraftan mevcut trafiğin daha yavaş ama akıcı olmasını amaçlayarak yakıt tüketiminin de dengelenmesini sağlamaya çalışmaktadır. (Sezgin ve Ünüvar, 2011: 123) Mevcut yolların standartlarında da iyileştirme çalışmaları yapılırken tarihi alanların zarar görmemesi konusuna önem verilmiştir.

2.2.2.3. Yavaş Seyahat (Slow Travel)

Dickinson ve Lumsdon'a göre yavaş seyahat "Az seyahat eden, seyahat ettikleri yerlerde fazla kalan, gezilerini yavaş yapan kişilere araba ve uçak seyahati yerine başka alternatifler sunan kavramsal bir yapı" olarak karşımıza çıkmaktadır (Dickinson ve Lumsdon, 2010).

Yavaş seyahat kişinin bilinçli seçimler yapması üzerinde dururken hızdan çok var olan hızı azaltmaya odaklanmıştır. Kısıtlı zaman içerisinde yapılmaya çalışılan tatillerde sürekli karşımıza çıkan "bunu kesinlikle yapmalısın, bunu görmeden gitme... Vb." cezbedici ve merak uyandırıcı söylemler seyahati gerçekleştiren kişiyi var olan rotasından saptırarak zaten kısıtlı olan zamanını çoğu kez daha da verimsiz hale getirmektedir. Tatilden yeni dönen pek çok kişinin "çok yorgunum, dinlenmeye ihtiyacım var" sözleri bu durumu destekler niteliktedir. Seyahatin amacı rahatlamaktır ancak bugün çoğumuz için bir başka stres kaynağına dönüşmüş durumdadır. Kaçırılmaması gereken uçaklar, vaktinde girilmesi gereken müzeler,

saatlerce beklenen kuyruklar, otellerin açık büfelerinde geçirilen aşırı verimsiz zamanlar hız baskısının sistem içerisinde başarılı olduğunu göstermektedir. Oysa yavaş seyahat mekânlarla olan ilişkimizi yeniden şekillendirmektedir. Kişiyi yerel yaşamın bir parçası olma şansını sunarak seyahatini geçireceği yer ve oranın insanıyla da iletişim kurabilme fırsatı tanımaktadır (Slow Movement, What is Slow Travel, 2019).

Yavaş seyahati benimseyen kişiler, gezip görmeyi planladıkları yere en az 1 hafta süre ayırarak kiralık bir ev (gidilen yerin durumuna veya kişinin ekonomik durumuna göre yer kavramı farklılık gösterebilir) tutmakla işe başlamakta, kendi yemeklerini pişirmek amacıyla alışverişlerini yapmakta, “evimden uzaktaki evim” düşüncesiyle bir seyahati, “gidip görüp dönecek yer” fikrinden çok “geldiğim bu yerde kalmak yerine yaşadım” olarak algılamaktadırlar.

Yavaş seyahatin bazı kişiler için bir yaşam biçimi haline geldiği kaçınılmaz bir gerçektir. Belki de turizm ilk haline dönmektedir. Turizmin ilk çıkışında teknoloji, hız, dijital dünya olmaksızın merak, din ve macera arayışı seyahatin yavaş şekliyle olmaktadır (Sezgin ve Ünüvar, 2011: 114). Günümüzde bu seyahat şekli yeniden talep edilen bir durum olarak karşımıza çıkmakta ve pek çok turist haftalık paket programlarla onlarca ülkeyi ve kenti gezmek yerine içinde tur otobüslerinin ve rehberlerin, aktarma duraklarının, konforlu otellerin yer almadığı ancak zamanı daha verimli ve özgürce kullanabilecekleri seyahatleri tercih etmektedirler.

Özetle yavaş seyahat gerçekleştirilirken kişi Horatius'un dediği gibi “carpe diem” (anı yaşamak) e odaklanmalıdır, günü yakalayıp yaşadığı her anı değerli kılmalıdır.

2.2.2.4. Yavaş Turizm (Slow Tourism)

Yavaş turizm, turizm faaliyetlerinin sürdürülebilirliği ile ilgili bir kavram olarak karşımıza çıkmaktadır. Sürdürülebilir turizm, sürdürülebilir gelişmeden ayrı olarak görülemez. Sürdürülebilir gelişmenin tüm öğelerini kullanır ve onlarla beraber hareket eder (Scarpato, 2002; Swarbrooke, 1999). Buna göre toplumlar ve topluluklar, çevre ve doğal kaynaklar, ekonomik sistemler, koruma ve tarım gibi sürdürülebilir gelişmenin araçları yavaş turizmin merkezinde yer almalıdır.

Yavaş turizm belirli bir doğa, manzara, kültür, gastronomi, tarih ve geleneklerin tadını çıkarmak için her bireyin haklarını korumayı amaçlayan, sorumlu ve yenilikçi turizm tanıtımı için yapılan çabalardır (Sezgin ve Ünüvar, 2011: 124).

Yavaş turizm düşünüldüğünde akla gelen bir başka kavram ise misafirperverliktir. Misafirperverlik en genel tanımıyla o bölgede yaşamayan, dışarıdan gelen ve yabancı olarak görülen kişilere yiyecek içecek ikram etme ve kalacak yer sağlama anlamına gelmektedir. Kültürümüzde yer alan “Tanrı Misafiri” kavramı bu tanıma doğrular niteliktedir. Gerçek bir konuksever davranış, misafirlere yardım ederek, eğlendirerek, koruyarak ve hizmet ederek sağlanır. (Ritzer, 2007: 129-130)

Yavaş turizm, turizm faaliyetlerinin kitlesel ölçek kazanmasıyla sürdürülebilir turizm, eko turizm, sosyal ve aktif turizm, alternatif turizm, çevre dostu turizm türlerini de sahip olduğu özellikler dolayısıyla içerisinde barındırmaktadır.

Genelde yavaş şehir kavramı ile birlikte ortaya çıktığı kabul gören yavaş turizmin temelinde, zengin kültürel yapıya ve çekici mekânlara sahip yavaş kentlerin herhangi bir fiziksel değişime uğramaması, mevcut yapının bozulmadan korunması anlayışı yer almaktadır (Ünal, 2016: 21).

Hangi tür turizm faaliyeti gerçekleştirilirse gerçekleştirilsin, tüm turizm faaliyetleri, zaman içinde beklentiler doğrultusunda, ihtiyaçları karşılamak amacıyla coğrafi görünümüne üzerinde çeşitli değişikliklere yol açmaktadır. Yavaş turizm anlayışında önemli bir mekânsal değişim beklentisi bulunmamaktadır. Bununla birlikte kentsel yaşamı kolaylaştıran ve teknolojik altyapıdan yararlanarak yerleşmenin olumsuz yönde bir değişime uğramaksızın eski yapısını sürdürebilme çabası söz konusudur. (Ünal, 2016: 21)

Coğrafi değişkenler turizmin gelişebilmesi için geniş bir çerçeve oluşturur. Turizm etkinlikleri bir ülkenin doğal ve kültürel coğrafyasının sahip olduğu fırsatlar ve kısıtlamalar ile yakından ilişkilidir (Soykan, 2000: 42). Yavaş turizm ise yerel kimliklerini koruyan ve sahip olduğu fırsatları değerlendiren bir yaklaşımla turizm coğrafyası içerisindeki yerini almaya başlamıştır.

2.2.2.5. Yavaş İşletmecilik (Slow Business)

Para ve kâr işletmecilik denildiğinde ilk akla gelen unsurlardır Bir işletmenin amacı yalnızca bu unsurlarla sınırlı olduğunda, bireyleri, çalışanları ve çevreyi ikinci plana atan bir işletmecilik yaklaşımı ortaya çıkar. Rekabet ortamının artması günümüzde işletmeleri sürdürülebilir rekabet avantajı sağlayacak yöntemleri aramaya ve bulmaya yöneltmektedir (Ünal ve Zavalsız, 2016: 8).

Bir işletmecilik faaliyeti farklı insanların birlikte ve huzur içinde yaşayabildiği bir toplum yaratıyorsa, bu faaliyet yavaş işletmecilik olarak adlandırılır (Doetuchi, 2010; Marsh, 2005; The Sloth Club, 2008).

Yavaş işletmeciliğin amacı, yalnız işin kendisiyle ya da parayla ilgili değildir. Yavaş işletmeciliğin bir amacı da toplumun iyi yönlerini bulmak ve güçlendirmektir. Bu noktada önem; barış, doğa ve insan yaşamını uyumla birleştiren yavaşlıkta yatmaktadır. (Yurtseven ve diğerleri, 2010: 66)

Yavaş işletmecilik; ekolojik, sosyo-kültürel ve ekonomik sistemlerin iyi, adil ve temiz olarak yönetilmesi durumunda refah düzeyinin artacağına işaret etmektedir. Yavaş işletmeciliğe göre aşırı servete gerek yoktur. İşle ya da parayla da ilgili değildir. Burada önemli olan husus, herkesin yaşayabilmesi için gerekli olan kadarına sahip olmasının yeterli görülmesidir. Yeterli olan herkes için yeterli olandır ve bolluk bu nedenle dayanışma gerektirir. Dayanışmacı bolluk yaşam kalitesini de artırır.

Yavaş işletmeciliğin kâr etmeyen alana değer verme ve kişinin korkmadan çalışabileceği toplum yaratma amaçları vardır. Buna göre işletme kâr etmeye ya da rekabet etmeye değer vermez ve bu amaçla herhangi bir aracı kullanmaz. İşletme bir amaç değil isteklerimizi gerçekleştirmede bir araçtır (The Sloth Club, 2008).

2.2.2.6. Yavaş Ticaret (Slow Trade)

Yavaş ticaret (Adil ticaret), yerel üreticilerin küresel pazara açılmasına olanak sağlayan ve eşitlik, şeffaflık, saygıya dayanan ortaklığı temel alan bir ticaret sistemini tanımlamaktadır. Yavaş ticaretin yerel üreticiler ve yerel topluluklar üzerinde önemli etkileri vardır. (Yurtseven ve diğerleri, 2010: 88)

Yavaş ticaretin hedefleri arasında ilk etapta bakıldığında pazarlara erişim sağlanması sonucu üreticilerin gelir seviyesinin ve yaşam kalitelerinin yükselmesi, tüketicilerin bilinçlendirilmesi ile doğru satın almaların gerçekleşmesi göze çarpmaktadır. Ayrıca diyalog ve ticarete şeffaflıkla eşitliğin sağlanması, küresel ticareti geliştirmek için kuralların ortaya konması, dezavantajlı üreticiler için gelişme olanaklarının sunulması, insan haklarının geliştirilmesiyle sosyal adaletin sağlanması da amaçları arasında yer almaktadır. (Redfern ve Snedker, 2002)

Yavaş ticaret sisteminin işleyişi konusunda genel olarak iki temel dağıtım alternatifi vardır. İlk alternatifte, yavaş ticarete konu olan ürünler gelişmiş ülkelerde bulunan ve misyonlarının temelinde yavaş ticaret olan alternatif ticaret örgütleri aracılığıyla gelişmiş ülkelerdeki pazarlara ulaştırılmaktadır. Diğer alternatifte ise

üreticiler yavaş ticaret sertifikasına sahip ürünlerini kurmuş oldukları kooperatifler uluslararası ticaret standartlarını da yerine getirerek tüketici pazarlarına ulaştırmaktadırlar (Yurtseven ve diğerleri, 2010: 91).

Yavaş ticaret sisteminin temelinde, gelişmemiş ülkelerde bulunan yerel üreticilerin yavaş ticaret standartlarına göre ürettikleri ürünlerini gelişmiş ülkelerdeki pazarlara sunması yatmaktadır (Fair Trade Federation Principles, 2019, www.fairtradefederation.org, 2019).

Yavaş ticaret ve sürdürülebilirlik arasındaki ilişki, yavaş ticarete konu olan ürünlerin üretilmesi sürecinde, belgelendirme veya sertifikalandırma kurumları tarafından geliştirilmiş standartların uygulamaya geçirilmesiyle başlayan bir süreç olarak karşımıza çıkmaktadır. Üretim süreçleri açısından yavaş ticaret örgütlerinin geliştirdikleri standartlar; yerel birlikteliğin oluşturulması, çalışanlar arasında ayrımcılık yapılmaması ve çalışanlar için uygun iş ortamının oluşturulabilmesi olarak belirtilmektedir. Çevresel açıdan geliştirilen standartlara baktığımızda ise doğal alanların ve biyolojik çeşitliliğin korunması, kimyasal madde kullanımının kontrol altına alınması, çevre bilinci oluşturabilmek adına verilen eğitimler, atık yönetimi ve geri dönüşüm standartlarının kontrol altında tutulması, su kaynaklarına ve erozyona karşı önlemler alınması ile sürdürülebilirliğin sağlanabileceği düşünülmektedir (Blowfield ve Gallet, 2000).

2.2.3.Dünyadan ve Türkiye’den Yavaş Hareketi (Slow Movement) Örnekleri

2.2.3.1. Dünya Yavaşlık Enstitüsü (The World of Institute of Slowness)

1999 yılında Geir Berthelsen tarafından bir düşünme havuzu olarak kurulan Dünya Yavaşlık Enstitüsü (The World of Institute of Slowness) yavaşlığın zaman hakkında yeni bir düşünme şekli olduğunu belirtmektedir. Daha sağlıklı, mutlu ve daha üretken insanlar yaratarak dünyayı yavaşlatma vizyonu doğrultusunda faaliyet gösteren kurum, yavaş yaşamın bütünüyle denge hakkında olduğunu vurgulamaktadır. (<https://www.theworldinstituteofslowness.com/>)

Bugünün süper hızlı dünyasında yavaş yaşamın mümkün olduğunun aklımızı kurcalayan iş, ev, aile ve ekonomik sorumluluklar nedeniyle sorgulanmadığı, günlük karmaşa içerisinde yavaş ve iyi vurgularının anlam olarak düşük verimliliği çağrıştırdığı üzerinde durulmakta, tüm bu olumsuz imajının aksine yavaş olmanın aktif olmamak, bir şeylerden vazgeçmek ya da teknoloji ve modernliği reddetmek

olmadığı konusunda bilinçlendirme çalışmaları yapılmaktadır. Bu doğrultuda sessiz kalma, planlama, gözlemlleme, derinlemesine düşünme ve sevdiklerine ilgi göstermek için ayrılan zamanın kişinin hayatındaki verimliliği düşürmesinin aksine güçlendireceği hatta daha iyi kararlar vermesine yardımcı olacağı söylenmektedir. Eğer acele etmek bir zorunluluk halini alıyorsa bu da yavaşça acele edilerek yapılmalıdır.

2.2.3.1.1.Enstitünün Yavaşlamak Üzerine Tavsiyeleri

•Acele Etme

Bir şeyi acele ile yapmak her zaman düşük kalite ve verimliliğe neden olmaktadır. Yapılacak her bir görevde kişi kendine bunu yapmak için yeterli izni vermeli ve %100 odaklanmalıdır.

•Aynı Anda Birden Çok Şeyi Yapma

Çoklu görev neredeyse her şeyi yapmanın kötü bir yoludur. Bir seferde tek bir iş yapılmalı ve bu iyi yapılmalıdır. Yapılacak işin ne kadar süreceği konusunda gerçekçi olunmalı ve her bir işi için yeterli zaman ayrılmalıdır.

•Bir Şey Yapma, Hayal Kur

Günün belli bir zamanında kesinlikle hiçbir şey yapılmamalı ve kişi kendine zaman ayırmalıdır. Zihnin yavaşlamasına müsaade edilmeli ve amaçsızca ne isteniliyorsa düşünülmelidir.

•İş-Yaşam Dengesi

Yapılan birçok çalışma göstermiştir ki, daha uzun süre ve zorlayıcı şekilde çalışmak, verimlilikte düşüşe sebep olmaktadır. Kişi kendine çalışma ve dinlenme süreleri ile ilgili net sınırlar belirlemelidir.

•İyi Uyku Kalitesi

Uyku kalitesinin beynin kendini yavaşlatması ve sıfırlaması için hayati önemi vardır. Kişi her gece 8 saat iyi bir uyku uyuduğundan emin olmalı ve ihtiyaç duyduğunda şekerleme molaları vermelidir.

•Takvim-Program Sıkıştırması

Günlük takvim tamamen görüşme ve organizasyonlarla doldurulmamalıdır. Herhangi bir etkinliğe hazırlanmadan önce ve sonra kişi düşünüp taşınmak için kendine yeteri kadar zaman ayırmalıdır. Toplantıdan toplantıya koşturulmamalıdır. Boş bir ajandada herhangi bir sorun ya da yanlışlık yoktur, aksine bunun kişiye verdiği özgürlüğün tadı çıkarılmalıdır.

•Bağlantıyı Kesmek

Telefonun kontrolü ele alınmalıdır. Diğer insanların mesajlarının kölesi olunmamalı, telefon kapatılıp bir kenara koyulmalı, tatil günlerinde iş e-postalarına bakılmamalı, kişiye ait zamanın tadı çıkarılmalıdır.

•Erken Gelmek

Gerçekleştirilecek her görüşmeye 10 dakika önce gelinmeli, bu bekleme süresi kişinin kendine ayırdığı boş zaman olarak değerlendirilmelidir.

•Zamanı Yavaşlatmak

Kişi kendi kişisel zamanını yavaşlatmalıdır. Yavaş bir yürüyüşe çıkılmalı, bir parkta oturulmalı, televizyon ve telefon kapatılmalı ve sadece oturup düşünülmalıdır.

•Zaman Ayırmak

Birine verilebilecek en iyi hediye ona zaman ayırmaktır. Dikkatin tamamen aile ya da arkadaşlara verileceği kaliteli zamanlar ayrılmalıdır. (<https://www.theworldinstituteofslowness.com/10-ways/>)

Enstitünün internet sitesinde “Yavaş Gezegeni” adı altında yavaş iş, sanat, seyahat, moda ve marka konularında bilgi verilmekte, yavaş markalar alt başlığında yeni marka-logo ve fikirler ile ilgili olarak destekçi ve üyelerin önerilerinin paylaşılması amaçlanmaktadır. Yavaş Gezegeni yavaşlık kavramının ticari bir dışa vurumudur, yavaşlığın teoriden gerçekliğe geçişidir, yavaşlık felsefesinin benimsenmesiyle daha sürdürülebilir bir dünya için üretilen mal ve hizmetleri kapsamaktadır. Bu amaçla enstitü kişi ve kuruluşlara da danışmanlık hizmeti vermektedir. (<https://www.theworldinstituteofslowness.com/slowplanet/>, 2019)

2.2.3.2. Uluslararası Pek Bir Şey Yapmama Enstitüsü (International Institute of Not Doing Much)

Yavaş Manifestosu

“Bizi hızlanmaya zorlayanlar var. Direniyoruz! Ne bayrak kaldıracak, ne de tükeneceğiz. Ofiste ve yollarda yavaşlayacağız. Çevremizdeki tüm insanlar sinir bozucu hiperaktivite halindeyken biz, kendimize duyduğumuz güvenle yavaşlayacağız. Kendi huzurumuzu her ne pahasına olursa olsun koruyacağız. Alanlarda ve caddelerde yavaşlayacağız, tepelerde yavaşlayacağız, asla teslim olmayacağız! Çevrenizdekiler hızlanırken, siz yavaşlarsanız bizden birsiniz demektir. Diğerlerinden değil, bizden biri olduğunuz için gurur duyun. Çünkü onlar hızlı, biz ise yavaşız. Yapmaya

değer bir şey varsa, yavaşça yapmaya da değerdir. Bir fincan sabah çayıyla yataкта uzanmanın, insanlığın en mükemmel hali olduğunu bilen birileri hâlâ var.”

“Slow Down, Do Less” logosuyla ve hazırladığı manifestoyla Yavaş Hareketi’nin bir temsilcisi olan Uluslararası Pek Bir Şey Yapmama Enstitüsü (International Institute of Not Doing Much) zamanın yenilenebilir bir kaynak olmadığının bilincine vararak günlük hayatta aynı anda birden çok şeyle uğraşıyor olmanın tehlikeleri konusunda ziyaretçilerini ve üyelerini bilgilendirmeyi amaçlayan bir oluşum olarak karşımıza çıkmaktadır. Standartlarını korumak amacıyla üye alımı konusunda katı kuralları olan kuruluşun üyelik komitesi tarafından belirlenen bazı kurallara da uymaları gerekmektedir. Bunlar; Slow Manifestosu’nun benimsenmesi, herhangi bir işi yaparken aşırıya kaçılmaması, üyelik seçim aşamasında ya da üye olduktan sonra var olan üye grubu tarafından kibirli bulunmamak, her fırsatın yavaşlamak adına kullanılması, herhangi bir konu hakkında düşünülürken hayale kapılıp veya aşırıya kaçılıp dalınıp gidilmemesi ve boş zamanlarda dinlenilmesi gibi kurallardır. (<https://slowdownnow.org/>, 25.02.2019)

“Yavaş!” kitabının yazarı Carl Honore, *“Yavaşlamanın herkese uyacak bir formülü yok, doğru hıza ulaşmanın evrensel bir kılavuzu da yok”* diyor, *“Hepimizin bizi mutlu edecek tempoyu seçme hakkı olmalı.”* Tabii yavaşlarken, eğer istersek standartlaştırılmış hayatlardan kurtulmak, yaşantımızda çeşitliliği, farklılığı artırmak da hakkımız. Hareketin en güzel yanı, kendi yolumuzu kendimizin çizebilmesi, yaşamın farklı alanlarında farklı uygulamaları hayata geçirebilmemiz. Neyi ne kadar yapacağımız da, tempomuzu ayarlamak da bize kalmış.” (Dolu Dolu Yaşamak İçin Yavaşla, 30.03.2015, <https://dunyalilar.org/dolu-dolu-yasamak-icin-yavasla.html/>, (27.02.2019), s.1.).

2.2.3.3.Yavaş Yaşamı Destekleme Derneği

“Hayatı, zamanı, dünyayı tüketme.” parolasıyla 2011 yılında kurulan Yavaş Yaşamı Destekleme Derneği (YYDD), daha iyi ve daha yavaş bir dünyanın mümkün olduğuna inanan bir dernek. Doğal, tarihi ve kültürel çevrenin korunması, geliştirilmesi, kentsel ve kırsal kalkınmanın sürdürülebilirliğinin sağlanması, kültür, sanat, turizm, çevre, kentsel doku kalitesinin artırılması, yerel tarihi dokunun, yerel sanat eserlerinin ve yerel yapıların bakımının gerçekleştirilmesi, korunması, geliştirilmesi ve yeniden kullanımının desteklenmesi derneğin öncelikli hedefleri arasındadır. Dezavantajlı kesimlerin desteklenmesi, demokrasi ve insan haklarının

güçlendirilmesi, derneğin diğer hedefleri arasında yer almaktadır. (<https://yavasyasa.com/>, 2019).

Mutlu olabilme düşüncesi ile yapılan aşırı ve çoğu zaman gereksiz olan harcamaların kişideki harcama dürtüsünü tetikleyerek daha çok satın alma isteğine teşvik ettiğini vurgulamak amacıyla düzenlenen kampanya ile tüketim kültürüne dikkat çekilmiş, ihtiyaca dayalı tüketimden tüketim ihtiyacına dönüşen alışveriş çılgınlığı konusunda hazırlanan afişler ile farkındalık yaratılmaya çalışılmıştır. “Yavaş’tan dev kampanya! Hava alana güneş bedava”, “Yılda sadece 32 fotoğraf çekeceğin profesyonel makine 2500 TL”, “Yavaş’tan büyük avantaj! Şimdi alma, seneye de ödeme”... söylemleri ile hazırlanan ve tüketim kültürünün bir parçasıymış gibi yansıtılan afişlerle Yavaş Yaşamı Destekleme Derneği “Gelin biraz yavaşlayalım, yavaş yaşayalım” çağrısında bulunarak ihtiyaçtan fazlasını satın almama, yerel ürünleri tüketerek çiftçiye ve köylüye sahip çıkma, geri dönüşümü hayatımızın bir parçası haline getirme, hem kendimiz hem de başkaları için daha iyi bir yaşam kurma amacıyla çalışmalarını yürütmeye devam etmektedir. Bülent Köstem yaptıkları bu çalışma ile amaçlarının antipatik olmayan bir yolla mesaj vermek olduğunu, bu tarz hareketlerin mesajlarını iletirken itici hale gelmesinden çekindiğini dile getirmiştir. Bu görseller sayesinde dernek sosyal medyada çok sayıda paylaşım almış ve takipçi sayısını artırmıştır. (Oğulcan Bakiler, Yavaşlamak İçin Öneriler, <http://www.sivilsayfalar.org/2018/08/15/yavaslamak-icin-oneriler/>, 27.02.2019)

Sivil Düşün AB Programı Aktivist Derneği kapsamında AB desteği ile hazırlanan bir web sitesine de sahip olan dernek, bünyesinde gerçekleştirdiği projeler ile ilgili de detaylı bilgi vermektedir. Seferihisar Belediyesi ve Doğa Derneği işbirliği ile yürütülen, UNDP-GEF hibe desteği ile gerçekleştirilen Teos Sulak Alanı ve Kumullarını Koruma Projesi ile Teos sulak alanının korunması ve kumulun rehabilitasyonu amaçlanmıştır. Bir diğer proje olan Seferihisar’ın Geleneksel Mutfak Projesi ise yemek yapmanın doğada başladığına dikkat çekerek Hıdırlık Tarım Kalkınma Kooperatifi, İzmir Ekonomi Üniversitesi Mutfak Sanatları ve Yönetimi Bölümü ve Seferihisar Belediyesi ortaklığında Anadolu Efes, Kültür ve Turizm Bakanlığı ve UNDP mali desteği ile gerçekleştirilmiştir. Yemek yapmanın kültürel ve sosyal bir yanı olduğu ve yöresel yemek kültürünün kuşaktan kuşağa aktarılması gereken bir kültür mirası olduğu düşüncesiyle kooperatif üyesi kadınlara İzmir Ekonomi Üniversitesi Mutfak Sanatları ve Yönetimi Bölümü’nde güvenlik, hijyen, gıda kimyası, beslenme, eğitimcilik üzerine dersler verilmiştir. Proje kapsamında

belediyeye hibe edilen bina içerisinde modern bir mutfak, eğitim salonu, soğuk oda, depo, eğitim salonu ve ofis yapılmıştır. Yavaş Mutfak Türkiye'deki Cittaslow kentlerinden kadın üreticilerin katılımıyla açılmıştır.(<https://yavasyasa.com/projelerimiz/>)

Yavaş Yaşamı Destekleme Derneği, Türkiye Ulusal Cittaslow Ağı'na üyelik başvurusunda bulunan aday kentlerin üyelik başvurularının değerlendirilme sürecinde de Cittaslow sekretaryası ile uyum içinde çalışarak, aday kentin adaylık değerlendirme ziyaretinde Cittaslow Türkiye Bilim Komitesi ile birlikte yer almakta ve adaylık değerlendirme raporunu hazırlamaktadır.

Şekil 20: Yavaş Yaşamı Destekleme Derneği Ofisi

Kaynak 20: Yazar Kişisel Arşivi, 28.03.2019

2.2.3.4. Diğer Yavaş Hareketi Örnekleri

2.2.3.4.1.Wagrain Zamanı Yavaşlatma Cemiyeti

Avusturya Klagenfurt'ta bulunan cemiyet yavaşlık hareketinin liderleri arasında gösterilmektedir. Binden fazla üyesi olan topluluk modern hayatın getirdiği hız kavramına karşı mücadele vermektedirler. Kendilerini yavaşlatıcı olarak tanıtan topluluk üyeleri, Almanca bir kelime olan "eigenzeit"i amaçlarını özetlemek için kullanılmaktadır. Eigen "kendi" ve zeit "zaman" anlamına gelmektedir. Özetle her canlı, olay, süreç ya da nesnenin kendine ait bir zamanı veya hızı vardır.

Cemiyet, insanoğlunun zamanla olan ilişkisi üzerine samimi çalışmalar yayınlamanın yanı sıra esprili tanıtım reklamlarıyla tartışma da yaratmıştır. Örneğin üyeler üzerlerinde “Lütfen acele edin!” yazılı pankartları şehrin farklı noktalarına asmışlar, Uluslararası Olimpiyat Komitesi’ne telefon ederek en yavaş atletlere madalya verilmesini talep etmişlerdir. Cemiyet sekreteri Michaela Schmoczer (aktaran Honore, 2008: 40), “Yavaşlık hareketinin bir parçası olmak her zaman yavaş, ciddi, felsefi olacağınız veya herkesin keyfini bozacağınız anlamına gelmez, bizler de uçağa biniyoruz, ciddiyet iyidir ama mizah anlayışını da kaybetmemek lazım” diyerek hareketin savunucusu olmanın kişisel olarak tek tip bir karaktere bürünme zorunluluğunda olunmadığını da göstermektedir.

Yavaşlatıcıların gerçekleştirdiği aktivitelerden bir diğeri de şehir merkezlerine kurdukları hız tuzakları. Düzenli olarak gerçekleştirdikleri bu aktivite ile kronometre yardımıyla günlük işlerini yapan yayaları gözlemleyerek 50 metrelik mesafeyi 37 saniyenin altında yürüyen yayaları kenara çekerek acele etmelerinin ardındaki nedeni araştırmaktalar. Tabii ki bu kontrol cezasız da kalmıyor, ölçüm olarak belirledikleri sürenin daha altında kalanlar aynı mesafeyi bu kez tuhaf bir kaplumbağa kuklası sürerek yürümek zorundalar. (aktaran Honore, 2008: 41)

2.2.3.4.2.Miskinler Kulübü

Tokyo Japonya’da 700’den fazla kişinin telaşsız ve çevre dostu bir yaşam sürmeyi savunma ihtiyacından doğan bu grup; organik yiyecek satan, mum ışıkları eşliğinde konser veren ve “Yavaşlık Güzeldir” sloganı taşıyan tişört ve kahve fincanları satışı gerçekleştirdikleri bir dükkân işletmektedirler. Diğer işletmelerin aksine bu dükkânda insanların tıklım tıklım oturmasını engelleyecek şekilde yerleştirilmiş masalar bulunmakta.

2001 yılında grubun kurucularından antropolog ve çevre koruma eylemcisi Keibo Oiwa, tüm dünyadaki yavaşlık üzerine yürütülen kampanyaları inceleyerek “Yavaşlık Güzeldir” adlı inceleme kitabını yayınlamıştır (Honore 2008: 43).

2.2.3.4.3. Şimdi İste Derneği (Long Now Foundation)

Merkezi San Francisco’da yer alan dernek, insanların günlük hayatın telaşına kendilerini aşırı derecede kaptırdığını düşünmektedir. “Medeniyet kendisini patolojik olarak kısa bir dikkat süresine sokuyor” diyen dernek üyeleri yavaşlamamızı ve daha geniş bir bakış açısına sahip olmamızı sağlamak için zamanı on bin yıllık dönemde ölçen ve senede yalnız bir kez işleyen karmaşık yapıda saatler üretmektedirler

(Honore, 2008: 44). Bu saatlerden ilki, bronz ve elik karışımından oluşmakta ve hayvan figürü şeklinde tasarlanan saat Londra Bilim Müzesi'nde sergilenmektedir. İlkinden daha büyük olacak yeni saat üzerinde çalışan dernek, Batı Teksas'taki bir yeraltı tesisinde yapımına devam edilen 10 bin yıllık yeni saatin, tamamlandığında Doğu Nevada'daki bir dağa yerleştirilmesi planlanmıştır. Güneş ışığından toplanacak mekanik enerji ve saati görmek için gelen ziyaretçilerin enerjisi ile çalışacak saatin tam ölçümünün 10 bin yıl olarak belirlenmesinin uygarlık tarihi ile ilişkilendirildiği, uygarlığın geleceğinin geçmişine göre ölçüleceği ifade edilmiştir (<http://longnow.org/clock/>, 2019). Dernek destekçisi birçok kişi teknoloji alanında çalışmaktadır. Derneğe maddi katkıda bulunan birçok şirket ise sektörün lider teknoloji firmalarıdır. Burada akla gelen en büyük tezatlık modern dünyanın hız konusunda öncüsü olan bu kişilerin yavaşlık hareketini benimsemiş bir oluşuma destek olmalarıdır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YAVAŞ KENT HAREKETİ

3.1. YAVAŞ KENT HAREKETİ (CITTASLOW)' NİN ORTAYA ÇIKIŞI VE ÖZELLİKLERİ

Yavaşlık kavramının yeniden keşfi, sadece belirli bir bölgede yaşayan insanların kaliteli bir geleceği seçmesi olarak değil, aynı zamanda Cittaslow Hareketi'nin yarattığı birlik ve dayanışma ruhunu benimseyen diğer insanları da kapsayan daha geniş ölçekli düşünülmesi gereken bir başarı örneği olarak anlaşılmalıdır (Genç, 2018: 259).

Cittaslow Hareketi (Yavaş Kent), İtalya'da 15 Ekim 1999 tarihinde Slow Food Hareketi'nin lideri Carlo Petrini ile 4 İtalyan kasabasının (Greve in Chianti, Bra, Orvieto ve Positano) belediye başkanlarının Slow Food ilkelerini kent yaşamına uygulama isteğiyle ortaya çıkmıştır (Pink, 2009: 453). Bugün uluslararası birliğin onursal başkanı olan, o dönemin Greve in Chianti Belediye Başkanlığı görevini yürüten Paolo Saturnini, 17 Kasım 1997'de Slow Food lideri Carlo Petrini'ye bir mektup yollamış (Petrini ve Padovani, 2011: 156), SF Hareketi'nin sadece restoran işletmecilerini, tüketicileri ve el sanatları ile uğraşanları değil, tüm kurumları da kapsayacak şekilde algılanması gerektiği düşüncesinden hareketle, Cittaslow hareketinin kendi özgün yaşam şekli ve korunmaya muhtaç özel ürünleri de bulunan küçük kentleri de içine alacak şekilde genişletilmesini önermiştir. Saturnini; Amerikan kent modellerinin tüm dünyayı etkisi altına alması sonucunda İtalyan kentlerinin de tektipleşen bir görünüme büründüğünü ve bu durumu önlemek istediklerini belirtmiştir. Saturnini, küçük bölgelerin kalitelerini ve özelliklerini sürdürme beklentisi içinde olduklarını fark etmiş ve uzun dönemde söz konusu bölgelerin yerel bağlantıları olmayan büyük küresel metropoller olmaktan muzdarip olacaklarını, diğer bir deyişle "her yer toplulukları"na (everywhere communities) dönüşeceklerini öngörmüştür (Radstrom, 2011: 91). Nitekim yavaş kent hareketinin ilk bildirgesinde 'küreselleşmenin, iletişimi, kaynaşmayı ve değişimi kolaylaştırmasına karşılık farklılıkların ortadan kaldırılarak, tektip bir insan modeli oluşturmaya doğru yöneldiği ve sonunda sıradanlığın egemen olacağı bir düzenin

yaratılacağı' şeklinde endişeler ileri sürülmüştür (Şahinkaya,2010: 1). Küreselleşme, ulaştığı yerlerde yerel özellikleri tekdüzeleştirerek yozlaşmış ütopyalar ortaya çıkarmış, "her yer toplulukları" adı verilen yapılanma kısa zamanda ve hızlı bir şekilde dünyada olduğu gibi Türkiye'de de hızla yayılmış ve bu topluluklar coğrafi konumları ile birlikte kendi kültürlerine ve değerlerine yabancılaşmıştır (Çınar, E. 2013: 1)

Yavaş Kent Hareketi'nin 4 kurucu kentinden biri olan Bra'nın, Cittaslow Manifestosu yayınlandığı dönemki Belediye Başkan Yardımcısı olan Bruna Sibille, küreselleşmeye karşı bir duruş sergileyen bu hareketin, bir kenti yönetmek adına en iyi yöntem olduğunu belirterek; "Yavaşlık hareketi, önceleri iyi yemekler yiyip içmek isteyen birkaç kişinin fikri olarak ortaya çıktı. Fakat her şeyi daha az telaşla ve daha az homojenize bir tutumla yapmanın faydaları hakkındaki tartışmalar giderek daha geniş bir alana yayıldı." (Honore: 2008: 88) sözleriyle yavaşlık felsefesinin kendine hayatın her alanında yer bulabildiğini ifade etmiştir. 1999 yılında hareketin ortaya çıkmasındaki amaç, kentleri modern dünyanın aşırı hızlı deliliğinden kaçılacak birer sığınak haline getirmektir. Hareketin, kentlerin uymayı taahhüt edeceği kriterlerin tek tek faydasından çok birleşince daha fazla fayda sağlayacağı ve bu gözle görülür faydanın insanların kent yaşamı ile ilgili düşüncelerinde de olumlu bir değişime yol açacağı düşünülmüştür. Diğer bir deyişle, Honore'a (2008: 89) göre Yavaş Kent anlayışı, yavaşlatılmış hızlı şehirden öte bir şeydir. Bu hareket, insanların saate bağlı olarak yaşayıp her şeyi hızlı yapmaya yönelik baskılara direnmelerini sağlayacak yeni bir çevre yaratmak üzerine kurgulanmıştır.

Yavaş Kent Hareketi'nin amacı geleneksel mimariyi, zanaatı ve Slow Food felsefesinden hareketle sofrayı korumaktır ancak bu amaçları gerçekleştirirken teknoloji karşıtı bir tutum sergilenmemekte, aksine modern dünyanın en iyi yanlarını da savunarak eğer hareket kapsamında gerçekleştirilen faaliyetler kentin yaşam kalitesini arttırıyorsa, faaliyetler kent tarafından benimsenmektedir. Hareket, kentsel tasarım ve planlamada, yapılı çevrenin farklı yönlerinin ve öz kimliğinin korunması, daha fazla ağaç dikiminin sağlanması, daha çok yeşil alan oluşturulması, yaya ulaşımının yaygınlaştırılması, bisiklet yollarının sayısının arttırılması, toplu taşımanın teşvik edilmesi, çevre dostu mimarinin desteklenmesi gibi bir dizi prensibi kapsamaktadır. (Balula, 2010: 5)

Panait'e göre (2013: 84) yavaş kent hareketinde yöre sakinleri, kendi yörelerine karşı öz bilinç oluşturarak bunu korumaya ve sürdürmeye çalışmaktadır. Öz bilinç oluşturmak, o yörenin sakinlerinin deneyim ve anılarının bir sonucu olarak

gelişmektedir. Böyle bir ilişki, yerel kimlik ile geleneklerin korunduğu, yaşanabilir ve sürdürülebilir bir farkındalık yaratmaktadır.

Yavaş Yemek hareketinin bir uzantısı olan Yavaş Şehirler, dünyadaki diğer yavaşlık faaliyetleriyle birlikte sadece hızlı kentleşmenin yinelenen aynılığına değil aynı zamanda onun rahatsız eden hızı, temposu ve ekolojik yıkıcılığına da karşı durmaktadır (Audirac, 2009: 77). Cittaslow, Slow Food Hareketi'nin temel prensiplerinin kentlere uyarlanmış halidir (Radstrom, 2005).

Knox ve Mayer'a göre (2010); İtalya Slow Food ve Cittaslow Hareketleri; İsveç'te uygulanan "Eko-kentler", ABD'de uygulanan "Ekonomik Bahçe" ve Arnavutluk'ta uygulanan "Yaratıcı Şehirler" projelerini inceleyerek dört önemli husus üzerinde durmuştur: Yerel, organik ve Slow Food, Çevrecilik, Girişimcilik ve Yaratıcılık.

Kuzey Amerika'da ortaya çıkmış 'Gönüllü Sadelik' hareketi de, Slow Food hareketi de literatürde, "Günlük yaşam büyük ölçüde, zamansal sıralama ile işleri yapmak üzerine kurgulanmıştır" yaklaşımını kabul eden, kaybettiğimiz ve geri istediğimiz zamanı yerine koymayı amaçlamaktadır (Parkins ve Craig, 2006).

1999'da Orvieto'da Yavaş Kent Sözleşmesi'nin imzalanmasıyla doğan hareket, yer temelli yaşam kalitesinin önemini vurgularken; hareketin temel amacı, teknolojiyi kullanarak yaşamın kaliteli ve cazibeli olmasını sağlamak, bölgeye özgü değerlerle sürdürülebilir gelişmeyi gerçekleştirmek, yerel ekonomik yaşama katkı vererek gelir ve ücret adaletini sağlamak ve doğal ve tarihi değerleri korumak olarak beyan edilmiştir.

Cittaslow Hareketi, sürdürülebilir kalkınma ilkelerini kentlerde yaygınlaştırmakta ve küreselleşmenin olumsuz etkilerini, tekdüzelik ve standartlaştırma baskısı açısından nasıl sınırlandırılacağı konusunda öneriler sunmaktadır. Cittaslow alternatif bir kalkınma yolunu temsil etmektedir. Bu düşünceler, Cittaslow felsefesinin çoğu zaman en küçük kasabalarda değil, birçok kentte gerçekleştirilen farklı eylemler için bir temel olarak ele alınması, gerçeğinin altının çizilmesini sağlamaktadır (Grzelak-Kostulska ve diğerleri, 2011: 187).

Cittaslow hareketine üye kentlerin başarısı, var olan aktif topluluk organizasyonları, yerel işletmelerin aktiviteleri, yerel belediyelerin sağladığı alternatif kalkınma programları ve hepsinden öte güçlü bir topluluk olma duygusuna bağlıdır diyen Semmens ve Freeman (2012, 355) da harekete üye olmak kadar hareketin sürdürülebilirliğinin başarısı ardında topluluktaki birlik olma duygusunun yattığını ifade etmişlerdir.

Yavaş kentler Petrini ve Padovani'ye göre (2011: 159) ancak gelişmenin daha kaliteli bir kalkınma lehine frenlenmesi ile korunabilecektir. Dolayısıyla “slow life” (yavaş yaşam) mesajı, şehirlere ve medeni hayatın diğer yönlerine doğru esnetilmeli, böylece yavaş sıfatı kaliteye önem veren yaşam sistemlerini destekleyen hareketin düsturu haline gelmelidir.

Yavaş Kent seçilebilme kriterleri ayrı bir başlık altında anlatılacak olmasına karşın, bir yavaş kent olabilmenin en büyük kistası öncelikle nüfus şartının sağlanmasıdır.

Buna göre nüfusu 50.000'nin altında olan kentler, birliğe üyelik başvurusunda bulunabilme hakkına sahip olmaktadır. (Erten, 2009: 106)

Bahsedilmesi gereken bir başka husus ise hareketin adında geçen kent kelimesidir. Her ülkenin idari yapılanmasında yönetim birimleri farklılık gösterse de Türkiye açısından bakıldığında üye kentlerin 16'sı ilçe ve 1'i mahalle statüsündedir. Hareketin adının oluşturulmasında İtalyanca *citta* (şehir, kent) ve İngilizce *slow* (yavaş) kelimelerinden faydalanılmış olması nedeniyle hareketle ilgili anlatımlarda üye bölgelerden “Cittaslow, Yavaş Kent ya da Sakin Şehir” olarak bahsedilmektedir.

Birlik üyeleri Cittaslow ile ilgili faaliyetler gerçekleştirilirken hareketin adını orijinal haliyle kullanmak zorunda olmalarına karşın, hareketi ve hareketin felsefesini bölgede yaşayan halka anlatmak için Türkçe anlamından yararlanmışlardır. Cittaslow Türkiye Teknik Koordinatörü Bülent Köstem, yurtdışında harekete üye olan kentlerde yapmış oldukları inceleme gezilerinde, insanların “yavaş” kelimesi üzerinde takıldıklarını ve bunun kentleri için olumsuz bir çağrışımı nitelendirdiğini fark etmiştir. Bu sebeple Seferihisar'ın adaylık sürecinde ilçede yaşayan halkı bilinçlendirmek amacıyla gerçekleştirilen faaliyetlerde, bu olumsuz ve yanlış anlamının önüne geçilmesi için “yavaş” kelimesi yerine “sakin” kelimesinin kullanımının hareketi sevdirebilmek ve felsefesinin anlaşılabilir olmasını sağlamak adına daha doğru bir seçim olduğunu, Seferihisar'ın Cittaslow olma sürecini anlattığı birçok yerde ifade etmiştir.

3.2. YAVAŞ KENT (CITTASLOW) HAREKETİ'NİN KÜRESELLEŞME VE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLİŞKİSİ

Siyasi, ekonomik ve Sosyal açıdan çeşitli yönleriyle sıkça kullanılan küreselleşme kavramını tek bir süreç olarak tasvir etmek zordur. Genellikle “ülke sınırlarının” ya da “ulusal sınırların kalkması” gibi genel ifadelerle tanımlanan

küreselleşme, dünyanın mekânsal örgütlenişini yeniden tanımlamakta olan bir süreç olarak kentleri çok yakından ilgilendirmektedir (Kes Erkul, 2013: 2).

Son yıllarda birçok uluslararası konunun açıklanması ve meşruluğunun sağlanması için kullanılan ve anahtar bir kavram haline gelen küreselleşme, bir yönüyle kültürel çeşitliliği yok eden, tektipleşmeyi hızlandıran bir sonuç da doğurmaktadır. Ortaya çıkan bu olumsuz sonuca karşı insanlar tarafından gösterilen tepki, yerel olanın önceliğinin ve öneminin yeniden vurgulanmasını sağlayacak yaklaşımların oluşumlarına da zemin hazırlamıştır.

Değişim ve yayılma için büyük fırsatlar küreselleşme, aynı zamanda yerel toplulukların ayırt edici farklılıklarını, bir topluma özgü karakteristik yapıları ortadan kaldırma eğilimini de içinde barındırmaktadır. Bu açıdan küreselleşme hiçbir topluluğa ait olmayan, kimlik taşımayan sıradan bir model önermektedir (Uslu, 2009: 53). Benzer tasarımlarla, aynı yapı malzemesi ile üretilen, bir bakıma prototip yapılar, dünya kentlerini birbirine benzeştirirken yerel özgünlüklerin belirlediği kent kimliklerini yok etmektedir (Keskin, 2012: 85).

Küresel sistemler insanlar arasındaki farklılıkları ortadan kaldırmakta ve “yalnız insan modeli” oluşturmaktadır. Sonuçta ortaya çıkan olgu ise, sıradanlıktır. Cittaslow Ağı yerel değerleri küresel sistemlerin neden olduğu bu muhtemel sonuçlardan korumak ve geliştirmek amacındadır. (Sezgin ve Sarıkaya, 2013: 19)

Bu bakımdan yavaş kent yaklaşımı, küçük kentlerin uluslararası bağlardan nasıl yararlanabileceklerine güzel bir örnektir (Ergüven, 2011: 204).

Cittaslow küreselleşmeye karşı adil, özgün ve sürdürülebilir kentsel gelişimi destekleyen alternatif bir yaşam felsefesi ortaya koymaktadır (Semmens ve Freeman, 2012: 357). Kent kimliğine vurgu yapılarak, Cittaslow sadece kültürel değerlerin, yerel kimliğin ya da çevrenin korunmasını temel alma hedefi güden bir hareket değildir, Cittaslow küreselleşme yolunda kentlerin kendi ruhlarını kaybetmeden ilerlemelerine bir alternatiftir (Türkseven ve Dalgakıran, 2011: 132).

Yavaş hareketi küreselleşmeye başkaldırı niteliğinde bir harekettir ama küreselleşme karşıtı bir hareket değildir. Çünkü küreselleşme karşıtı hareketlerin beş ayırt edici özelliği bulunmaktadır (Aldemir, 2010). Bunlar; “teknolojinin önemi”, “çoğulculuk”, “liderin yokluğu”, “değişen sınıf yapısı/hareketlerin tabanı” ve “örgütlenme şekli”dir. Bu bağlamıyla yavaş hareketi küreselleşmenin getirdiği olumsuzluklara karşı duruş hareketi olarak adlandırılabilir. Yerelliğe övgüyü içeren, özünde küreselleşme karşıtı olan küresel bir harekettir. Fakat her kesimi kapsayıcı tavrıyla küreselleşme karşıtlığından daha ziyade küreselleşmenin olumsuz etkilerini

bertaraf etmeye yönelik bilinç oluşturmaktadır. Bu bilinç yaşanabilir bir dünya için daha az tüketerek, doğayla barış içinde ve kültürel varlıkları koruyarak olması gerektiğinin altını çizmektedir.

Mayer ve Knox'a (2006: 327-328) yavaş kent hareketini sürdürülebilirliğe dayandırmaktadır. Cittaslow kriterleri, sürdürülebilirlik felsefesini yansıtacak şekilde sürdürülebilirliğin yaklaşımları olan ekonomiklik, çevre ve eşitlik yaklaşımlarına uygun olarak hazırlanmıştır. Örneğin ışık kirliliği kontrolü, alternatif enerji kaynakları yaratma ve kullanımı gibi ilkeler kentin ekolojik varlıklarını korumayı amaçlarken, yerel ve organik ürünlerin geleneksel yöntemlerle ve hiçbir zararlı kimyasal kullanılmadan gerçekleştirilen üretimi ve satışında araçların ortadan kaldırılması ise kentin ekonomik büyümesiyle ilgilidir. Kriterler arasında doğrudan işaret edilen bir yön olmayan eşitlik ise yerel ürünler, yerel üretime ve bunun ekonomik sonuçları ile dolaylı olarak ilişkilendirilmektedir.

Sürdürülebilir kent düşüncesinin temelinde; küresel ölçekte yaşanan sorunların çözümü için; kent odaklı çözümlerin ortaya atılması ve kentlerin başka sistemler ile ilişkili bir sistem olduğu konusu yatmaktadır (Bramwell ve Sharman 2006). Sürdürülebilir şehir yaklaşımının temelinde, yaşam ortamı olarak şehirlerin daha yaşanabilir ve sağlıklı yerler olmasının sağlanması, yerel ölçekte atılan adımlar ile küresel ölçekte sürdürülebilirliğin sağlanması hedefi güdülmektedir (Knox 2005; Uslu 2009). Yavaş kent kriterlerine incelendiğinde, sürdürülebilirlik olgusu ve kentsel yaşam kalitesi ile örtüşen amaçları hedeflemekte olduğu görülmektedir.

Temelini Slow Food Hareketi oluşturmaya rağmen Sakin Şehir; yerel üretim, yiyecek kalitesi ve çevresel sürdürülebilirliğe ek olarak özgün kültürü koruma, kentsel yaşam kalitesini artırma ve sürdürülebilir kentsel ekonomileri destekleme gibi çok daha geniş bir içeriğe sahiptir (Pink, 2009:453). Sakin şehir felsefesi sadece yerel kültürü korumakla kalmaz aynı zamanda yerel ölçekte oluşturduğu fırsatlarla ekonomik fayda sağlamaya yardımcı olur ve böylelikle bölgeler arası kalkınma dengesinin kurulmasına da destek verir (Karabağ ve diğerleri, 2012: 74). Sakin şehir hareketi, yerli halk ve ziyaretçiler için yaşam kalitesini yükseltme hedefini; ağı dâhil olan yerleşim yerleri arasında fikir, deneyim ve bilgi paylaşımı ile gerçekleştirmeyi prensip edinmiştir (Miele, 2008:136).

3.3. YAVAŞ KENT (CITTASLOW) MANİFESTOSU

15 Ekim 1999 tarihinde Orvieto tiyatrosunda kabul edilen Cittaslow Manifestosu, hareketin temel ilkelerinin garanti alınması amacıyla Uluslararası Cittaslow Tüzüğü'nün ekler bölümünde yer almaktadır. (Birlik tarafından yayınlanan Uluslararası Cittaslow Tüzüğü Ek A'da yer alan manifestoya ait bilgiler, yazar tarafından gayri resmi olarak çevrilmiş, hareketin ilkelerini ve üye olmak isteyen kentlerin taşıması gereken özellikleri ifade edebilmek amacıyla yer verilmiştir.)

Manifestoya göre yerel toplulukların gelişimi; diğer topluluklar arasındaki kendine özgü özellikleri keşfedebilmesi ve dolayısıyla kendi kimliklerini yeniden kazanarak bunun dışarıdan görülebilir bir halde ve derinlemesine yaşıyor olmasına dayalıdır.

Küreselleşme, bir değişim ve dolaşım fırsatı temsil etmesine rağmen, aslında hiç kimseye ait olmayan ve kaçınılmaz bir şekilde sıradan, monoton modeller öneren, farklılıkları törpüleyerek bireysel topluluklara özgü olan özelliklerini gizleme eğilimi göstermektedir. Ancak farklı bir ihtiyaç; araştırmaya ve mükemmelliğin yayılmasına doğru giden yeni çözümlerin ortaya çıkmasını sağlamakta ve bunu gerçekleştirirken seçkin bir etkinliğin varlığına ihtiyaç duymamaktadır. Önerilen, kültürel bir etkinliğin evrensel ölçekte yayılmasını sağlamaktır ve gerçekleşmesi özgünlük arayışında olan ve onları bir araya getirerek dünyanın bilgisini oluşturabilen kişilerin başarısına bağlıdır.

Bu sebeple kaliteyi arayan Slow Food, lezzet arayışından yola çıkarak uluslararası düzeyde kazandığı başarıyı ve yayılabilmesine olanak sağlayan etkenleri ortaya koymuş, şehirler ise bu aktivitede kendi fark edilebilir ve hali hazırda bilinen özelliklerini belirleyerek Cittaslow adını verdikleri yapılanmanın uluslararası bir ağ olarak temsil edilmesine karar vermişlerdir.

Somut ve doğrulanabilir davranışları içeren ortak bir kurallar bütünü oluşturulmasından başlanarak iyi bir masaya, konaklama kalitesine, hizmetlere ve kentsel yapıya dikkat çekecek bir "ortak deneyimlerin yaşanması" hususunda görüş birliğine varılarak üye yerleşim yerlerinin taşıması gerekli özellikler şu şekilde sıralanmıştır:

- Geri kazanım ve geri dönüşüm tekniklerini araştırarak, bölgenin ve kentsel yapının karakteristik özelliklerinin sürdürülmesi ve geliştirilmesini amaçlayan bir çevre politikasının uygulanması,

- Bölge topraklarının değer kazanmasına yönelik olarak toprağın işgaline değil işlevselliğine dayalı bir altyapı politikasının uygulanması,
- Çevresel ve kentsel yapının kalitesini artırmayı amaçlayan teknolojilerin kullanımının sağlanması,
- Doğal yöntemlerle elde edilen ve çevre ile uyumlu gıda ürünlerinin üretimi ve kullanımının teşvik edilmesi ile “Slow Food Ark ve Presidia” projeleriyle işbirliği içerisinde, olası zor durumlar için temel maddelerin üretilmesinin sağlanması (transgenik-genetiği değiştirilmiş ürünlerin dışlanarak geleneksel yöntemlerle yapılan üretimlerin ve ürünlerin korunması ve geliştirilmesi sağlanmalı),
- Geleneğe ve kültüre dayalı üretim yöntemlerinin korunması ve yerel üretimin teşvik edilmesi, tüketiciler ile kaliteli ürün sahibi üreticiler arasında doğrudan iletişimin sağlanabilmesi için yeni alanların oluşumunun teşvik edilmesi,
- Konukseverlik kalitesi, kent kaynaklarının tam ve yaygın kullanımına zarar verebilecek fiziksel ve kültürel engellerin ortadan kaldırılması, yerel toplulukla ve ona özgü olan özellikleri arasında kurulacak gerçek bir bağın desteklenmesi,
- Gençlerin ve okulların sistematik bir biçimde tat eğitimiyle tanışmasına özel bir dikkat gösterilmesi, sadece uygulayıcılar arasında değil, tüm vatandaşlar arasında bir “Cittaslow”da yaşadıklarına dair farkındalık sağlanması gerekmektedir.

Harekete katılacak aday kentlerin uymak zorunda olduğu taahhütler ise;

- Cittaslow girişimlerinin yaygınlaştırılması ve hareketin amaçlarına ulaşılması amacıyla uygulanan girişimin kamuoyuna duyurulması (vatandaş bilgilendirme amacı),
- Yerel özelliklere saygı göstermek üzere Cittaslow tarafından paylaşılan tercihleri uygulamak ve girişimlerin sonuçlarının değerlendirilmesinde kullanılmak üzere kararlaştırılan parametreler aracılığıyla hareketin öngördüğü disiplinlerle yapılan araştırmanın doğruluğunun sağlanmasının teşvik edilmesi,
- Aday kentlerin, üzerinde anlaşmaya varılacak olan genel kuruluş girişimlerine ve hareketin koordinasyonuna gönüllü olarak katkıda bulunmasıdır.

Adaylık başvurusu kabul edilen kentler için kullanabilecekleri yetkiler de manifestoda belirtilmiştir. Bunlar;

- Hareketin logosunu kendi imajlarıyla ilişkilendirerek cittaslow unvanını kullanmak,
- Logonun tüm kamu ve özel girişim faaliyetlerinde hareketin amaçlarına ulaşılmasına katkı sağlaması amacıyla kullanmak,
- Üzerinde anlaşmaya varılacak prosedürler vasıtasıyla modeller ve yapılar kullanılarak hareket bünyesinde gerçekleştirilecek girişimlere katılmak ve katkıda bulunmak.

Cittaslow Hareketi ayrıca her yıl yapılması planlanacak etkinlikler için toplantılar düzenleyecektir. Toplantıda karar altına alınan yıllık faaliyetlerin gerçekleştirilmesinde yukarıda belirtilen yetkiler kullanılmalı, Cittaslow unvanı görünür şekilde sergilenmelidir. Yapılacak yıllık toplantıların her seferinde başka bir kentte gerçekleştirilmesi de bir başka gereklilik olarak karşımıza çıkmaktadır.

3.4. YAVAŞ KENT OLMA SÜRECİ

Uluslararası Cittaslow Tüzüğü (UCT) 3. paragraf madde 8'e göre; birlik organları tarafından farklı bir gerekçeli karar verilmediği sürece, normalde nüfusu 50.000'den fazla olmayan tüm kentler birliğe katılma talebinde bulunabilmektedirler. Katılma niyetini belirten üyelik başvurusu sırasında aday kent birlik tüzüğündeki hükümleri koşulsuz olarak kabul ettiğini mutlaka beyan etmek zorundadır. Birliğe katılma prosedürleri, çekilme ve birlikten ihraç edilme kararları birlik kuralları tarafından düzenlenmiştir.

3.4.1. Adaylık Başvurusu

Adaylık prosedürleri UCT'nin ek B bölümünde yer almaktadır ve birliğe üye olmak isteyen aday kentin üyelik başvurusu sırasında izlemesi gereken adımlar, UCT ve Cittaslow Türkiye Ulusal Ağı'nın hazırlamış olduğu üyelik süreci bilgilendirme notlarından faydalanılarak oluşturulmuştur.

Cittaslow Uluslararası Birliği'ne katılmak isteyen kentin Belediye Başkanı, ilk olarak ağı katılma niyetini belirten bir mektubu Koordinasyon Komitesi ya da Ulusal faaliyet yapılanmasına göndermelidir (Ülkede önceden oluşturulmuş bir ulusal ağ varsa Ulusal Organizasyon Komitesi'ne göndermesi gereklidir. Eğer Ulusal Ağ

oluşturmak için gerekli olan 3 üye kent sayısına henüz ulaşılammışsa yetkili bir ulusal faaliyet yapılanması aranmalıdır).

Cittaslow Koordinasyon Komitesi'ne hitaben yazılacak başvuru mektubunda;

- Kentin tanıtımı (öne çıkan özellikleri, tarihi ve coğrafi yapısı, konumu ve nüfusu),
- Başvurma gerekçesi (birliğe neden katılmak istediği),
- Kentin hali hazırda (gerçekleştirmiş olduğu projeler aracılığıyla) kriterleri karşılama yüzdesi, (hangi kriterleri karşıladığı ve gerçekleştirme taahhüdü verdiği projelerle hangi kriterleri karşılayacağı),
- Aday kentin bu süreçte birlikte iletişimini sağlayacak teknik ya da kurumsal irtibat kişinin belirlenmesi gereklidir.

Başvuru mektubu kabul edilen aday kentin tek sefere mahsus olarak 600 Euroluk bir ödeme yapması gerekmektedir. Üyelik ücreti, yalnızca kabulden sonra ödenecektir.

Türkiye'de ulusal ağ yapılanması mevcut olduğu için, katılma talebinde bulunacak aday kent, Cittaslow Türkiye ağına üye olma niyetini gerekçeleriyle birlikte açıklayan başvuru mektubunu Cittaslow Türkiye Koordinatörlüğü'nün faaliyet gösterdiği Seferihisar Belediyesi'ne sunmaktadır.

3.4.2. Başvuru Mektubunun Değerlendirilmesi

Başvuru mektubu, kentin Cittaslow Felsefesi ve Kriterleri'ne uygunluğu bakımından bir bütün olarak değerlendirilmekte, değerlendirme sonucu, tüm gerekçeleriyle birlikte kente bildirilmektedir. Mektubun olumlu değerlendirilmesi durumunda, Cittaslow Türkiye Koordinasyonu (Cittaslow Türkiye Bilim Komitesi ve Yavaş Yaşamı Destekleme Derneği) kente Adaylık Değerlendirme Ziyaretinde bulunmakta ve Adaylık Değerlendirme Raporu hazırlamaktadır. Kent, Adaylık Değerlendirme Raporu'nun olumlu sonuçlanması durumunda, Aday Kent ilan edilmekte, Adaylık Değerlendirme Raporu'nun olumsuz sonuçlanması durumunda, başvurusu reddedilmektedir.

3.4.3. Adaylık Süreci ve Üyeliliğin Kabulü

Cittaslow Türkiye Koordinasyonu, kentin Birlik Kriterlerine yönelik eksikliklerini ifade eden bir Hazırlık Raporu düzenler. Rapor 'da, kentin Birlik

Kriterleri gereği yapması gerekenler hususlar belirtilir. Raporda belirtilen eksikliklerin tamamlanma süresi azami 1 yıldır. Bu süre içinde eksiklerini tamamlamayan kentlerin adaylıkları iptal edilir. Adaylığı iptal edilen kentler 1 yıl geçmeden yeniden başvuruda bulunamaz.

Hazırlık Raporu'nda önceden kendisine bildirilmiş olan eksiklikleri tamamlayan kentler, Cittaslow Türkiye Koordinasyonu (Cittaslow Türkiye Bilim Komitesi ve Yavaş Yaşamı Destekleme Derneği) tarafından yeniden ziyaret edilir. Koordinasyon, eksiklerin tamamlanıp tamamlanmadığını ve adaylık sürecinde gerçekleştirilen faaliyetleri değerlendirir. Değerlendirmenin olumlu olması durumunda, kent başvuru dosyasını hazırlar ve üyelik başvurusunda bulunur.

Değerlendirmeyi geçen kentin dosyası, Cittaslow Genel Merkezi'ne (Cittaslow International-İtalya) iletilir. Koordinasyon Komitesi nihai yazılı raporu inceleyerek kriterlerin toplamının en az %50'sini gerçekleştiren kentlerin üyeliğinin kabulüne karar verir. UCT ek C ve F de yer alan ve birlik tarafından aday kentlerin değerlendirilmesinde kullanılan kriterleri karşılama koşullarında her kriter başlığından en az 1 kriter koşulunun aday kent tarafından sağlanmış olması gerekmektedir. Genel Merkez'in değerlendirmesi sonucunda aday kentin Cittaslow üyeliği onaylanmaktadır.

3.4.3.1. Belgelendirme-Sertifika Ofisi

Belgelendirme Ofisi, Uluslararası Başkanın yetkisiyle Koordinasyon Komitesi'nin talimat ve kararlarına uygun olarak hareket eden bir politika şefi, kentin üyelik başvurusunu işleme koyma sorumluluğunu üstelenen bir direktör ve gerekli tüm operasyonel desteği sağlayan ve birliğe kabul için üyelik başvurusunda bulunan kentle doğrudan iletişim halinde olan sekreterden oluşmaktadır.

Başvuru yapan kentin ülkesinde bir ulusal ağ yapılması olmaması durumunda izlemesi gereken adımlar şu şekilde sıralanmıştır:

- Katılma niyetini belirten başvuru mektubunda kentin özellikleri ve ofisle irtibat halinde olacak kişinin belirtilmesinden sonra, belgelendirme ofisi ön üyelik başvurusuna karar vererek aday kenti ziyaret etmek amacıyla bir temsilci gönderebilir.
- Aday kent, bu süreçte sertifika formları ve sertifikasyon süreci için yardım alabilir.
- Aday kent, UCT md.11'de belirtilen bir kereye mahsus sertifika bedelini öder.

- Belgelendirme- sertifikalandırma prosedürünü tamamlayan aday kent, formu Uluslararası Cittaslow Genel Merkezi'ne gönderir ve kentin sertifika puanının kriterlerin %50'sini aşması durumunda, bir sonraki resmi Cittaslow toplantısında aday kent yani bir Cittaslow üyesi olarak ilan edilir. Yeni Cittaslow'un Belediye Başkanı veya onun yerine onu temsil edecek bir delege, Cittaslow Uluslararası Birliğin Başkanından şahsen üyelik sertifikasını alır.

Koordinasyon Kurulu üyelik başvurusunu doğrulamakla görevlidir. Normalde 50 binden fazla nüfusu olmayan ve eyalet başkenti olmayan iller için üyelik başvuruları gözden geçirilmektedir ancak Koordinasyon Komitesi, 50.000'den fazla nüfusu olan kentleri de kabul etme hakkını saklı tutar.

Üyelik şartlarına ne derece uyulduğu ve taahhütte bulunulan kriterlerin gerçekleştirilip gerçekleştirilmediğini özetle üye kentin performansını her 5 yılda bir Koordinasyon Komitesi değerlendirmeye tabi tutmaktadır.

Koordinasyon Komitesi ön bildirimde bulunmak suretiyle ara dönemlerde dahi bir doğrulama-kontrol yapılması ve üye kentin birlik bünyesinde kalıp kalmayacağı konusunda değerlendirmede bulunma hakkına sahiptir.

3.4.4. Cittaslow Üyeliğine Katılma, Üyelikten Çekilme ve İhraç

Üyelik statüsü devredilemez ve yıllık üyelik aidatının birliğe ödenmesiyle dolaylı olarak yenilenir. Üye kent, her zaman çekilme talebini yazılı olarak beyan ederek üyelikten çekilme hakkına sahiptir. Geri çekilme talebi cari yılın (30 Eylül'e dek) bitiminden en az 3 ay öncesine dek mutlaka yazılı olarak Koordinasyon Komitesi'ne gönderilmelidir.

Üye kent, birlik tarafından ciddi bir nedenden ötürü veya üyelik ücretlerinin en az 2 yıl boyunca ödenmemesi gerekçesiyle birlikten ihraç edilebilmektedir. Üyelikten kendi isteğiyle ayrılan, ihraç edilen veya herhangi bir sebeple birlik üyesi olmaktan vazgeçen kentler, birlik malları üzerinde herhangi bir hak talep edemez ya da ödemiş oldukları katkı paylarının iadesini talep edemezler.

3.5. YAVAŞ KENT (CITTASLOW) KRİTERLERİ, MÜKEMMELLİK İÇİN GEREKLİLİKLER

12 Mayıs 2107 tarihinde yayınlanan güncel Uluslararası Cittaslow Tüzüğü Ek C'de yer alan ve revize edilmiş Cittaslow kriterleri, Avrupa Birliği mevzuatına uygun

olarak hazırlanmış ve birliğin üye ülke sayısının artmasıyla kriterlerin farklı kültürler sahip ülkelerin şartlarına da uygun hale getirilmesi amaçlanmıştır. Uluslararası Bilim Komitesi tarafından yapılan ve üç yıl süren çalışmanın sonucunda oluşturulan revize edilmiş kriterler, birlik tarafından onaylanıp geçerli hale gelmişlerdir. Yeni kriterler deneme amacıyla 1 yıllık bir deneme süresine tabi tutulmuştur.

Yeni kriterlerle gelen en önemli özellik kriterlerde zorunlu ve perspektif kriterlere yer verilmiş olmasıdır. Zorunlu kriterler belirtilen konuda yapılan çalışmaların varlığının zorunlu görüldüğü kriterlerdir ve kriter listesinde bir asteriks (*) ile belirtilmektedirler. Perspektif kriterler ise iki asteriks ile belirtilen (**) ve aday kent tarafından geleceğe yönelik daha imtiyazlı ve daha kesin taahhütlerin benimsendiği kriterlerden oluşur. Perspektif kriterlerin gerçekleştirilmeleri durumunda, yer aldıkları kriter başlıklarında %15 oranında puan artışı sağlanır.

Yeni kriter sisteminin getirdiği yeniliklerden biri de ulusal ağlara kriter ekleme yetkisinin verilmesidir. Her ülkeye kendi şartları doğrultusunda, kriter başlıklarına o başlığın puan değerinin %20'sini geçmeyecek oranda ulusal kriter ekleyebilme yetkisi tanınmış ancak Türkiye Ulusal Ağı'nda mevcut bir ulusal kriter bulunmamaktadır.

Belediyenin tamamladığı ya da yapımı devam eden projeleri, programları veya planları üzerinden değerlendirilen kriterlerin puanlaması evresinde projenin ne zaman başlatıldığı ve ne ölçüde başarılı olduğu dikkate alınmaktadır.

Üyelik başvurusu esnasında sunulan dosya Word formatında, kriterin adı ve altında o kriter çerçevesinde yapılmış faaliyetlerin yer alacağı şekilde hazırlanmalı, kriterler çerçevesinde gerçekleştirilen etkinlikler hakkında fotoğrafların kullanılması gerekmektedir. Başvuru dosyası hazırlanırken kriterler hakkında gerçekleştirilen faaliyetler belgelenmelidir. Belediyenin yaptığı yazışmalar, meclis kararları, alınan raporlar, düzenlenen toplantıların tutanakları veya görselleri tek belge olarak ayrıca sunulmalıdır. Bu belgeler ait oldukları kriterin numarasını belirtecek şekilde bir ek klasöre yerleştirilmelidir. Ek dosyadaki bu belgelerin taratılarak başvuru esnasında bir CD/DVD içinde de teslim edilmesi gerekmektedir Ek dosyası İngilizceye çevrilmeyecektir.

Eski kriterlere göre revize edilen yeni kriterler 7 ana başlık altında toplam 72 kriterden oluşmaktadır. Bu kriterler sırasıyla; enerji ve çevre politikaları, altyapı politikaları, kentsel yaşam kalitesi politikaları, tarımsal, turistik, esnaf ve sanatkârlara dair politikalar, misafirperverlik, farkındalık ve eğitime yönelik politikalar, yeni bir başlık olan sosyal uyum ve bir diğer yeni başlık olan ortaklıklardır. (Cittaslow

kriterleri, uluslararası Cittaslow Tüzüğü Ek C incelenerek yazar tarafından gayri resmi olarak çevrilmiş, olası hataları engellemek adına Cittaslow Türkiye Ulusal Ağı'nın resmi internet sitesinden de faydalanılmıştır. Güncel tüzüğe göre son kriter başlığı olan "Ortaklıklar "ın 3 maddesinde de Slow Food'a ait bir açıklama yer almamasına rağmen Cittaslow Türkiye Ulusal Ağı'nda ilgili başlıkta hâlâ Slow food aktivitelerinin desteklenmesine dair bilgilerin yer aldığı saptanmıştır).

3.5.1. Enerji ve Çevre Politikaları

- 1.1. Hava temizliğinin yasa tarafından belirtilen parametrelerde olduğunun belgelenmesi,*
- 1.2. Su temizliğinin yasa tarafından belirtilen parametrelerde olduğunun belgelenmesi,*
- 1.3. Halkın içme suyu tüketiminin ulusal ortalamayla karşılaştırılması,
- 1.4. Kentsel katı atıkların ayrıştırılarak toplanması,*
- 1.5. Endüstriyel ve evsel kompostlamanın desteklenmesi,
- 1.6. Kentsel ya da toplu kanalizasyon için atık su artıma tesisinin bulunması.*
- 1.7. Binalarda ve kamu kullanım alanlarında enerji tasarrufu,
- 1.8. Kamunun yenilenebilir enerji kaynaklarından enerji üretimi,
- 1.9. Görsel kirliliğin ve trafik gürültüsünün azaltılması,
- 1.10. Kamusal ışık kirliliğinin azaltılması,*
- 1.11. Hane başına düşen elektrik enerjisi tüketim miktarı,
- 1.12. Biyoçeşitliliğin Korunması

3.5.2. Altyapı Politikaları

- 2.1. Kamu binalarına bağlı verimli bisiklet yolları,
- 2.2. Araç trafiği için kullanılan mevcut yollarla yine mevcut bisiklet yollarının kilometre cinsinden uzunluklarının karşılaştırılması,*
- 2.3. Metro ve otobüs durakları gibi vasıta değişim bölgelerinde bisiklet park yerleri,
- 2.4. Özel taşıt kullanımına alternatif olarak eko ulaşım alternatiflerinin planlanması (Elektrikli otobüs ve dik yokuşlarda yürüyen merdiven varlığı vb.),*
- 2.5. Engellilere yönelik mimari engellerin kaldırılması,*
- 2.6. Aile hayatı ve hamile kadınlar için yapılacak girişimler (Kent merkezlerinde ve/veya hastanelerde hamileler için özel park yeri, oturma alanları ayrılması gibi),*
- 2.7. Sağlık hizmetlerine onaylanmış ulaşılabilirlik,

2.8. Kent merkezlerinde malların sürdürülebilir dağıtımı (Tarihi kent merkezlerinde mal dağıtımı için havayı kirleten araçlar yerine elektrikli veya motorsuz taşıtların tercih edilmesi, hava kirliliğine neden olmayacak araçların kullanımı),

2.9. Kent dışında çalışan kent sakinlerinin oranı.*

3.5.3. Kentsel Yaşam Kalitesi Politikaları

3.1. Kentin direnci/esnekliği için planlama,**

3.2. Kente ait değerlerin iyileştirilmesi, kent merkezlerinin ve kamu binalarının değerlerinin artırılması için programlar (Sokak mobilyaları, turist işaretleri, antenler, kentsel peyzaj ve korunması vb.),*

3.3. Verimli bitkiler ve/veya bitki ağaçları kullanılarak sosyal yeşil alanların iyileştirilmesi ve/veya yaratılması,**

3.4. Kentsel yaşanabilirliğin artırılması (Trafik yoğunluğunu azaltmak için mesai saatlerinde yapılacak değişiklikler, iş yerlerinde kreş açılmasının teşvik edilmesi vb.),

3.5. Marjinal alanların değerlendirilip yeniden kullanıma kazandırılması,*

3.6. Vatandaşlara ve turistlere yönelik interaktif hizmetlerin geliştirilmesinde bilgi ve iletişim teknolojilerinden faydalanılması,*

3.7. Sürdürülebilir mimari için hizmet masası oluşturulması (Biyomimari vb.),*

3.8. Kentin internet ağına sahip olması (Fiberoptik, kablosuz sistemler vb.),*

3.9. Kirleticilerin izlenmesi ve azaltılması (Gürültü, elektrik sistemleri vb.),*

3.10. Uzaktan çalışma olarak tanımlanan tele çalışmanın geliştirilmesi (Bilgisayar bağlantısıyla evden çalışma vb.),

3.11. Kişisel sürdürülebilir kentsel planlamanın teşviki (Pasif ev vb.),

3.12. sosyal altyapıyı desteklemek (ücretsiz bisiklet projesi),

3.13. Kamusal sürdürülebilir kentsel planlamanın teşviki (Pasif ev vb.),

3.14. Kent içindeki kullanışlı yeşil alanların geri kazanılması ve verimli bitkilerle değerlendirilmesi,

3.15. Yerel ürünlerin ticarileşmesi için alanların yaratılması,*

3.16. Atölyelerin korunması ve değerlerinin artırılması- doğal/yerel alışveriş merkezlerinin yaratılması (Tarihi kent merkezlerinde yer alan geleneksel kasap, fırın, bakkal vb. dükkânların desteklenmesi),*

3.17. Yeşil alanlarda kullanılan beton miktarı (metreküp cinsinden).

3.5.4. Tarımsal, Turistik, Esnaf ve Sanatkârlara Dair Politikalar

4.1. Agroekolojinin geliştirilmesi,**

- 4.2. El yapımı ve etiketli veya markalı esnaf/sanatkâr ürünlerinin korunması (Yerel ürünlerin sertifikalandırılması, kültür müzeleri kurulması gibi),*
- 4.3. Geleneksel iş tekniklerinin ve zanaatların değerinin artırılması,*
- 4.4. Kırsal bölgede yaşayanların hizmetlere erişimini arttıracak kırsal bölgelerin değerini arttırmak (Bölgedeki halkın hizmetlere ulaşımını arttırmak gibi),*
- 4.5. Kamuya ait restoranlarda (okul kantinleri, aş evleri vb.) yerel ve mümkünse organik ürünlerin kullanılması,*
- 4.6. Kişisel kullanımda ve yemek sektöründe tat eğitimlerinin verilmesi ve mümkünse organik yerel ürünlerin kullanımının teşvik edilmesi,*
- 4.7. Yerel ve geleneksel kültürel etkinliklerin korunması ve değerlerinin artırılması,*
- 4.8. Otel kapasitelerinin artırılması (Yatak sayısının nüfusa oranının yıllık değerlendirmesi),*
- 4.9. Tarımda GDO kullanımının yasaklanması,
- 4.10. Daha önce tarım faaliyetleri için kullanılmış arazilerin kullanımına ilişkin imar planlarının güçlendirilmesi için yeni fikirlerin varlığı.

3.5.5. Misafirperverlik, Farkındalık ve Eğitime Yönelik Politikalar

- 5.1. İyi karşılama (Kenti ziyaret edenlere yönelik çalışacak bir karşılama/tanıtım görevlisinin belirlenmesi, görevlendirilen bu kişilerin eğitimi, yönlendirme işaretleri, ziyaretçilere uygun altyapı olanakları ve tanıtım ofisleri gibi bu alanda çalışanların mesai saatlerinin düzenlenmesi gibi),*
- 5.2. Esnafın ve operatörlerin farkındalıklarını arttırmak (Fiyatların ve tarifelerin açık bir şekilde sergilenmesi, uygulanan fiyatların şeffaflığı),*
- 5.3. Yavaş güzergâhların varlığı (Basılı olarak veya internet sayfası ve web üzerinde),
- 5.4. Önemli yönetsel kararlara tabandan tavana bir katılım süreci sağlayacak aktif tekniklerin benimsenmesi,
- 5.5. Eğiticiler ve/veya yöneticiler ve çalışanların Cittaslow temaları hakkında sürekli eğitim görmesi,**
- 5.6. Sağlık eğitimleri (Obeziteye karşı mücadele ve diyabet sorunlarına yönelik çalışmalar),
- 5.7. Yöre halkına Cittaslow'un anlamı hakkında sistematik ve kalıcı eğitim vermek,*
- 5.8. Cittaslow üzerine yerel yönetim ile birlikte çalışan derneklerin aktif varlığı,
- 5.9. Cittaslow kampanyalarının desteklenmesi,*
- 5.10. Cittaslow logosunun internet sayfasında ve antetli kâğıt üzerinde kullanımı

3.5.6. Sosyal Uyum

- 6.1. Azınlıklara yönelik ayrımcılığa karşı çalışmalar,
- 6.2. Farklı etnik kökene sahip insanların aynı mahallede yaşaması (Azınlıkların veya farklı etnisiteye sahip kesimlerin yaşadıkları mahallelerde yaşayan insanların yerleşim yoğunluğu değerlendiriliyor. Örneğin şehrin “normal” bir mahallesinde kilometrekare başına 100 kişi düşerken şehrin “etnik” mahallesinde 300 kişi düşmesi, yerel yönetimin entegrasyon konusunda başarısız olduğu anlamına gelmekte ve aday kentin bu kriterden düşük puan almasına neden olmaktadır.)
- 6.3. Engelli kişilerin entegrasyonu,
- 6.4. Çocuk bakımının desteklenmesi,
- 6.5. Genç nüfusun istihdam durumu,
- 6.6. Yoksulluk,
- 6.7. Toplumsal ortaklıklar/sivil toplum kuruluşların mevcudiyeti,
- 6.8. Farklı kültürlerin entegrasyonu,
- 6.9. Politikaya katılım,
- 6.10. Belediyenin kamu konut yatırımı (Toplu konut vb.),
- 6.11. Gençlik faaliyetlerinin yürütüldüğü bir alanın ve bir gençlik merkezinin mevcudiyeti

3.5.7. Ortaklıklar

- 7.1. Cittaslow kampanyalarına ve faaliyetlerine destek,
- 7.2. Doğal ve geleneksel gıdaları teşvik eden diğer kuruluşlarla yapılacak işbirliğini desteklemek,
- 7.3. Eşleştirme projelerini desteklemek ve geliştirmekte olan ülkelerin Cittaslow felsefesinin yayılmasını da sağlayacak şekilde gelişmesi için işbirliği yapmak.

*: Zorunlu Kriterler

** : Perspektif Kriterler

Yavaş kent kriterleri, sürdürülebilir bir kente kavuşmak isteyen yerel yönetimler için bir yol haritası işlevi görmektedir. Kentlerin karbon ayak izlerini azaltmak, yenilenebilir enerji kaynaklarından faydalanmalarını sağlamak, geri dönüşüm, atık yağ ve pillerin toplanması, enerji tasarrufu kampanyaları düzenleme gibi konularda projeler geliştirilmesini teşvik etmektedir (Göçkan, 2012: 104).

3.5.8. Cittaslow Kriterleri Ana Başlıklarına Göre Cittaslow Ödülleri'ne Gönderilen Projeler Baz Alınarak Dünya Çapında Üye Kentlerin Gerçekleştirdiği Proje Örnekleri

2014 yılından beri her yıl 6 farklı kategoride düzenlenen Cittaslow Ödülleri Yarışması kapsamında, kriterleri gerçekleştirmek için üye kentlerin uyguladıkları projeler, Cittaslow kriter başlıklarına göre gruplandırılarak uluslararası alanda üye kentlerin proje örnekleri hakkında fikir sahibi olunması amaçlanmıştır. Projeler her üye kentin kendi bölgesini kapsayan yerel ölçekli projeler olmasından dolayı, kriter başlıklarından biri olan “Ortaklıklar” ile ilgili bir proje örneği bulunmamaktadır. Ayrıca gerçekleştirilen projelerin kapsamından dolayı “Kentsel Yaşam Politikaları” ve “Sosyal Uyum” kriter başlıkları örnekleri birlikte değerlendirilmiştir.

3.5.8.1. Enerji ve Çevre Politikaları

- Hartberg Avusturya, Hartberg’de ekoloji
- Turbigo İtalya, “Gelecek için sürdürülebilir okullar vatandaşlara açılıyor” projesi
- Seferihisar İzmir, Fotovoltaik Güç Santrali

3.5.8.2. Altyapı Politikaları

- Barczewo Polonya, Eski Kilise Restorasyonu
- Abbiategrosso İtalya, Bisiklet Parkı
- Namyangju, Güney Kore, Namyangju Şehrin Suyu
- Mungia İspanya, Sürdürülebilir Çevre İçin Aksiyon Planı

3.5.8.3. Kentsel Yaşam Kalitesi ve Sosyal Dayanışma

- Goolwa Avustralya, Goolwa Terası ve Cittaslow Köşesi
- Trevi İtalya, Kentsel Ayrıştırmaya Karşı Kampanya
- Borger Odoorn Hollanda, Tren İstasyonu Meydanındaki Alanın Yeniden Keşfi
- Echt-Susteren Hollanda, Komşuluk İzlemesi, Cittaslow Hediyeleri
- Falköping İsveç, Dil Ortaklığı, Kardeşliği
- Działdowo Polonya Töton Şövalyeleri İnteraktif Müzesi
- Reszel Polonya, Yerel Halkla Buluşma Mekânı
- Chaudfontaine Belçika, Günlük Yaşam İçin Ağ
- Trevi İtalya, Günlük Yaşam İçin Tatlı Ağ
- Vaals Hollanda, İç Hizmetler Ofisi

- Vigarano Mainarda İtalya, Sosyalleşen İnsanlar Aranıyor Projesi
- Olsztynek Polonya, Gençlik Kent Konseyi
- Cheongsong Güney Kore, Cittaslow Vatandaşı Destekçileri Okulu

3.5.8.4. Tarımsal, Turistik, Esnaf ve Sanatkârlara Dair Politikalar

- Wando Güney Kore, Uluslararası Deniz Yosunu Exposu
- Fonglin Tayvan, Geleneksel tarifleri korumak ve cittaslow ile slow food felsefesini yerel mutfakları aracılığıyla yaymak
- Goolwa Avustralya, Çocuk Kutusu
- Enns Avusturya, Çiftçiler Arasında Verimli İşbirliği
- Midden-Delflond Hollanda Tarımsal Sistem
- Novellara İtalya, Vintage Çikolata

3.5.8.5. Misafirperverlik, Farkındalık ve Eğitime Yönelik Politikalar

- Heerde Hollanda, Sürdürülebilir Ağların Yeniden Yaratılması ve Geliştirilmesi
- Yaxi Çin, Şef Eğitimi Projesi
- Jeziorany Polonya, Cittaslow Eğitim Haftası
- Prudnik Polonya, Prudnik Dokuma Kenti, Yazılı İpliğin Tarihi
- Salorno İtalya Hızlı Şehir Yavaş Köye Karşı
- Sangju Güney Kore, Cittaslow Sangju Vatandaşları Etkinlik Atölyesi
- Yanyang Çin, Gri Orkestra

3.6. ULUSLARARASI YAVAŞ KENT (CITTASLOW) TÜZÜĞÜ

3.6.1. Uluslararası Cittaslow Birliği

Küreselleşmenin getirdiği tektipleşme karşısında kentlerin kendi kimliğini ve kültürel değerlerini kaybetme endişesinin ve kaliteli yaşam tarzını savunma ihtiyacının sonucu olarak karşımıza çıkan Cittaslow Hareketi, 20 yıllık serüveninde uluslararası kimliğini güçlendirmiş ve üye sayısını arttırmıştır. Haziran 2019 itibarıyla 30 ülkeden 262 üye kente sahip olan birliğin, birlik üyelerinin uymakla yükümlü olduğu bir tüzüğü bulunmaktadır.

Birliğin organizasyon yapısının, organlarının, temel ilkelerinin ve çalışma esasları ile üyelik sürecinde yerine getirilmesi gereken sorumlulukların yer aldığı Uluslararası Cittaslow Tüzüğü, 12 Mayıs 2017'de paylaşılan güncel haliyle; birliğin

kuruluşunun anlatıldığı giriş, 6 paragraf ve 29 maddeden oluşan başlangıç hükmü ve ek A, B, C, D, E ve F'den oluşan yazılı bir metindir.

15 Ekim 1999'da Orvieto tiyatrosunda 4 kurucu belediye başkanının katılımıyla gayri resmi olarak kurulan birlik, 17 Mart 2001'de Greve in Chianti'de dönemin Genel Sekreteri Marzio Marini aracılığıyla, kısaca Cittaslow olarak adlandırılan birlik, "Cittaslow –Rete Internazionale delle città del buon vivere" adıyla resmi olarak kurulmuştur.

Birliğin süresi sınırsızdır. Birliğin uluslararası genel merkezi Orvieto'da bulunmaktadır ve tali merkezleri de olabilmektedir. Genel merkezin ili değişmese de Orvieto'da faaliyet gösterdiği mekân yeni tüzükle değişmiş, Orvieto Belediyesi Hizmet binası via Garibaldi 8 olarak belirtilmiştir. Birliğin resmi dili İtalyanca ve/veya İngilizcedir.

Birlik kâr amacı gütmaz. Birliğin amacı; kent organizasyonu için çözümlerin araştırılması, denenmesi ve uygulanması ile iyi yaşam kültürünü tanıtmak ve yaymaktır. Kimlik, hafıza, çevre koruma, adalet ve sosyal içerme (toplumsal kaynaştırma-kapsayıcılık) ile topluluğun yanı sıra aktif bir vatandaşlık, (Kentlilik bilinci ve kentsel kimlik) birliğin desteklediği değerler arasında yer almaktadır.

Cittaslow logosu birliğin marka ve mirası olarak tescillenmiştir. "International network of cities where living is good", (yaşamın iyi olduğu kentlerin uluslararası ağı) olarak tanımlanan logo, soluna döndürülmüş sırtında bir kentin evlerini ve şatolarını taşıyan, turuncu renkli bir salyangozdan oluşmaktadır. Logonun şekli değiştirilemez ve özel bir düzenleme ile yönetilen Uluslararası Koordinasyon Komitesi tarafından kullanılır. Birlik logosu, genel kuralların ayrılmaz bir parçasıdır. (UCT Ek D)

Cittaslow ismi diğer dillere çevrilemez ve logonun ayrılmaz bir parçasıdır.

Önceki tüzükte olmayan yeni düzenlemeyle "Cittaslow Destekçileri ve Arkadaşları" da uygun bir Cittaslow amblemi kullanma hakkına sahiptir. Birlik logo kullanımlarının takibini yapma niyetindedir.

Şekil 21: Güncel Uluslararası Cittaslow Tüzüğündeki ve Önceki Tüzükteki Logo

Kaynak 21: Uluslararası Cittaslow Birliği

Logo görsellerinde yer alan açıklamalara dikkatlice bakıldığında eski tüzükteki logoda “yaşam kalitesinin önemli olduğu” vurgusu yapılmakta iken 12 Mayıs 2017 tarihli güncel tüzükte “yaşamın iyi olduğu” vurgusuyla iyi yaşamı sağlamanın önemine dikkat çekilmektedir.

Uluslararası Cittaslow Birliği’nin kuruluşunun 20. yılını kutlamak için birlik tarafından 20- 23 Haziran 2019 tarihlerinde Orvieto’da düzenlenen Genel Kurul Toplantısı sırasında özel olarak düzenlenen yeni logo kullanılmıştır.

Şekil 22: 20. Yıl Özel Logosu

Kaynak 22: Cittaslow Uluslararası Birliği Ağı, <http://www.cittaslow.org/>

Birlik; dirençli mikroekonomiler oluşturma ve birlik ağı üzerinden iyi pratiklerin değiş tokuşuna önem vermektedir. Ayrıca yerel topluluklarda, kentlerde ve bölgelerde kültürel, çevresel, sosyal ve ekonomik açıdan gelecek nesiller için vatandaşların harekete aktif katılımının önemli olduğu vurgusu yapılmaktadır.

Birliğin tasfiyesi genel kurul üyeleri tarafından görüşülür ve üyelerin 2/3 çoğunluğuyla 1 ya da daha fazla tasfiye memurunun ataması gerçekleştirilerek birliğe ait malların nasıl devredileceği tamamlanır. Buna göre birliğin tasfiyesi halinde birlikle benzer hedefleri olan başka kuruluşlara birlik mal varlığı devredilecek ve görevli tasfiye memurları tarafından devir işlemlerinin takibi yapılacaktır.

Birlik gelirlerine baktığımızda, uluslararası çapta oluşturulmuş ortak bir para fonu yapılanmasıyla karşılaşılmaktadır. Birliğin gelirleri burada toplanmakta ve faaliyetler için kullanılmaktadır. Yıllık kayıt ve üyelik aidatlarından oluşan gelirler, bütçe fazlasından oluşturulan yedek fon, bağışlar, hediyeler ve miraslar, kamu kurumları ve özel kuruluş katkıları, projelerden elde edilen gelirler, hizmet karşılığı üyelerden ve üye olmayanlardan tahsil edilen gelirler, ekonomik ve ticari aktivitelerden elde edilen gelirler birlik gelirlerini oluşturmaktadır. Her ulusal Koordinasyon Grubu'nun kendi ortak para fonunu oluşturma hakkı bulunmaktadır. Türkiye ulusal ağ yapılanmasında henüz ortak para fonu oluşturulmamıştır ve birlikle

ilgili gerekli harcamaların yapılması konusunda belediyeler kendi bütçelerinden faydalanmaktadır.

Birliğin mali yılı her yılın 31 Aralık günü sona ermektedir.

Uluslararası Cittaslow için; takip eden yılın 30 Mart'ına kadar, Koordinasyon komitesi kapanış bütçesi ve önceden hazırladığı takip eden mali yılın tahmini bütçesini Uluslararası Koordinasyon Komitesi'nin onayına sunmaktadır.

Ulusal Cittaslow için; takip eden yılın 31 Ocak'ına kadar, Ulusal Koordinasyon Grubu kapanış bütçesi ve takip eden mali yılın tahmini bütçesini hazırlamakta ve bir kopyasını zorunlu olarak Uluslararası Koordinasyon Komitesi'ne göndermektedir.

Birliğin üyelerine baktığımızda olağan üyeler dışında ayrıca Cittaslow Destekçileri ve Cittaslow Arkadaşları adıyla iki farklı üyelik mekanizması daha karşımıza çıkmaktadır.

Olağan Üyeler (UCT md.9), birlik kuralları çerçevesinde birliğe katılma sürecini başarıyla tamamlayıp birlik tarafından kabul edilmiş tüm üye kentleri içermektedir. Her üye kendi yerel bölgesinde birlik kriterlerini yerine getirmeyi taahhüt etmektedir. Üye kentlerin, birliğin kriterleri, felsefesi ve değerlerine aykırı olabilecek davranışlardan kaçınmaları vazifeleridir çünkü bu davranışlar birliğin uluslararası alandaki imajına zarar vermektedir. Eğer bir üye kent bu kuralları ihlal ederse, Koordinasyon komitesi tarafından birlikten derhal ihraç edilmesi hususu görüşülmektedir.

Cittaslow Destekçileri (UCT md.10), her üye kentin dâhil olduğu ülkesindeki idari yapılanması (bölgeler, iller, kasabalar, ilçeler, kantonlar, metropoller, belediyeler birliği) farklılık gösterebileceğinden genel olarak kamu kurumları olarak tanımlanmıştır. Birliğin varlığını ve aktivitelerini destekleme niyetinde olan, Cittaslow projelerinin kendi bölgelerinde uygulanmasını teşvik edecek Cittaslow Destekçileri, katkı sağlama yollarını Koordinasyon Komitesi'ne bildirmekle yükümlüdür. Bu katkı sağlama yolları; katkı miktarı, Cittaslow aktivitelerini destekleme ve nedenleri ve durumdan olası kazançları, özel projelere finansal destek sağlamak, teknik ve bilimsel işbirliği, himaye, iltimas ve yardım, karşılıksız olarak hizmetlerin sağlanması ya da istisnai şartların sağlanması şeklinde özetlenmektedir.

Eğer ulusal bir koordinasyon varsa üyelik bedelinin %80'i kendilerine verilecek ve kalan %20'lik üyelik bedeli uluslararası komiteye gönderilecektir. (Eski tüzükte üyelik bedelinin tamamı ulusal koordinasyona verilmekteydi.)

Cittaslow Destekçileri 'nin ödemesi gereken üyelik bedeli, olağan üyelerin ödemesi gereken azami tutarla eş değerdir ve UCT ek B, md. 11'de yer alan düzenlemeye göre bu tutar azami 3500 Euro olarak belirlenmiştir.

Cittaslow Arkadaşları UCT md. 11; Kültürel ve bilimsel dernekler, ticaret odaları, kâr amacı gütmeyen meslek ve ticaret odaları, hem üretim hem de hizmet sektöründe ve turizm sektöründe faaliyet gösteren kamu ve özel kuruluşlar Cittaslow arkadaşları olarak sayılmaktadır. Birliğin faaliyetlerine katkı sağlama yolları; para bağışı, karşılıksız olarak hizmetlerin sağlanması ya da istisnai şartların sağlanması ve yapılacak teknik ve bilimsel işbirliği ile gerçekleşmektedir. Ulusal veya Uluslararası Koordinasyon Komiteleri ve Cittaslow Destekçileri, bu kuruluşlardan katkı sağlamaları konusunda talepte bulunma hakkına sahiptirler. Üyelik bedellerinin ulusal ve uluslararası birlik arasında paylaşılma oranları ve ödenecek azami üyelik ücreti, Cittaslow Destekçileri için belirlenen şartlarla aynıdır.

Uluslararası Cittaslow Birliği; cittaslow girişimlerini yaymak ve hareketin amaçlarına ulaşması için uygulanan faaliyetleri desteklemek, yerel düzeyde en iyi uygulamaların ve başarılı projelerin değiş tokuş edilmesi ve paylaşılmasını sağlamak, gençleri cittaslow politikaları hakkında bilgi sahibi olmaları amacıyla ve gençlik konuları ile ilgili kararları alabilmek adına bir gençlik konseyi kurmaya özendirmek, üye kentler arasında gençlik düzeyinde de işbirliğini ve değiş tokuşu teşvik etmek, cittaslow için kalıcı politik temsilci ve teknik koordinatör belirlemek gibi gerçekleştirmesi gerekli görevleri bulunmaktadır.

Birlik, geliri birlik faaliyetlerine ve Cittaslow projelerine katkı sağlaması suretiyle kültürel, ekonomik ve ticari amaçlar için şirket, vakıf veya üçüncü şahısların birliğe dahil olmasına izin verme yetkisine sahiptir. Bir seyahat sitesi olan Res Tipica, Slow Food, Slow Food Biyoçeşitlilik Vakfı, Terra Madre ve Gastronomi Bilimleri Üniversitesi hareketin resmi partnerleri olarak gösterilmektedir.

3.6.2. Uluslararası Cittaslow Organizasyon Yapısı

UCT md. 15'de yer alan düzenlemeye göre birliğin organları;

- Uluslararası Kurul
- Uluslararası Koordinasyon Komitesi
- Uluslararası Başkan
- Başkanlık Konseyi
- Garantörler Kurulu
- Uluslararası Bilimsel Komite

- Muhasebe Denetçisi'dir.

Tüm organlar 3 yıllık bir süre için atanmaktadır. (Uluslararası Birlik Organlarında görev yapan kişilerin listesi ekler bölümünde yer almaktadır.)

3.6.2.1. Uluslararası Kurul

Uluslararası Kurul kural olarak yılda bir kez toplanmaktadır. Üyelik aidatını tamamen ödemiş ve gerekli diğer formaliteleri yerine getirmiş üye kentlerin temsilcileri ya da vekillerinden oluşmaktadır. Uluslararası Kurul'da ortak stratejiler, uluslararası tanıtım faaliyetleri ve uluslararası koordinasyon sorunları hakkında görüşmeler gerçekleştirilmektedir. Kurul toplantısı üyelere elektronik posta yoluyla bildirilmek suretiyle (en az 60 gün önceden yapılmalı, gönderilen bu toplantı bildiriminde toplantı günü, yeri ve saati belirtilmek zorundadır) bildirilmektedir. Kurul ayrıca gerekli görüldüğü takdirde veya üyelerinin en az 1/10'u tarafından haklı bir gerekçeye dayanarak talep edildiğinde de toplanabilmektedir.

Kurul;

- Uluslararası Koordinasyon Komitesi üyelerini seçer ve Garantörler Kurulu'nu atar,
- Yıl boyunca izlenmesi gereken hedefleri, çalışma yönetmeliğini, değerlendirme parametrelerini ve bunları ölçmek için gerekli olan yapıları belirler,
- Gerekli olan bütçeyi açıklar,
- Yıllık üyelik ücretini belirler,
- UCT md. 7'ye göre hazırlanan tahmini ve nihai bütçeyi onaylar
- Çoğunluk oyuyla başkan seçer
- Ulusal bir ağına varlığına resmi olarak son verir.

Oylama;

- Kurul, üyelerin en az yarısının katılımıyla, şahsen veya geçerli olan vekillerle (azami 4 kişi daha her 1 kişi için) yasal olarak toplanır ve oyların salt çoğunluğu ile karar alınır.
- Toplantının ikinci oturumunda katılımcı sayısına bakılmaksızın karar alınır.
- Üyeler ayrıca elektronik yolla onaylı oylarını uzaktan da kullanabilir
- Kurul, üyelerin en az 3/4'ünün katılımı ve katılanların salt çoğunluğu ile tüzüğü ve mevzuatı değiştirebilir.
- Bir üye ancak diğer üyeler tarafından temsil edilebilir ancak hiçbir üye toplamda 5 oydan fazla oy hakkına sahip değildir.

- Kurul, bütün üyeleri aynı anda etkileyen bir karar verirse katılımcıların 1/3'ü birliğin tüm üyeleri tarafından oluşturulan Genel Kurul'un toplanmasını talep edebilir.

3.6.2.2. Uluslararası Koordinasyon Komitesi

Yılda en az 1 kez toplanan koordinasyon komitesi, toplantı için genel merkez olan Orvieto kararlaştırılmamışsa diğer üye kentlerden birinde çeşitli sayıda üyenin katılımıyla toplanmaktadır. Her ulusal ağı koordinatörü ve/veya temsilcisi ile o ağla bağlantılı her 10 üye kent için 1 temsilci, kurucu 4 kentin (Bra, Greve in Chianti, Positano ve Orvieto) her birinden 1'er temsilci, Garantörler Kurulu başkan ve yöneticisi de faaliyetlere destek vermek amacıyla Koordinasyon Komitesi toplantılarına davet edilmektedir.

Koordinasyon Komitesi'nden hak kaybı, 1 yıl içerisinde kurucu 4 kentten bir üye dahi olsa sebepsiz yere toplantılarda 3 kez bulunmama durumunda gerçekleşmektedir. Boşalan üyeliğin yerine Koordinasyon Komitesi bir yedek üye ataması sağlayabilme hakkına sahiptir. Ayrıca diğer cittaslowların katılım oranlarını genişleterek açık oturum da gerçekleştirme yetkisine sahiptir.

Toplantıya katılanların oylarının çoğunluğuna dayalı olan sistemde;

- Kentlerin üyelik prosedürleri görüşülür.
- Üyelik başvuruları ve üyelikten çıkarma hususları görüşülür.
- Garantörler Kurulu'nun görüşü alınarak birliğin imajına ciddi zarar verebilecek ve birliğin amacına aykırı herhangi bir davranışta bulunan üye kentin derhal üyelikten çıkarılmasına karar verir ve durumu Ulusal Koordinasyon Grubu'na bildirir.
- Ortak para fonunun yönetimi hakkında görüşür.
- Çeşitli ulusal ağlardan elde edilen ulusal planlar incelendikten sonra stratejik noktalar belirlenir.
- Çeşitli ülkelerdeki birlik üyeleri arasındaki prosedürlerin ve çalışma yöntemlerinin uyumlaştırılması konusunda görüşür.
- Bilimsel Komite vasıtasıyla Cittaslow ödülünü atama konusundaki genel kriterleri belirler ve onaylar.
- Birliğin faaliyetlerini ve projelerini organize eder ve yılda en az 1 kez verilerin sonuçlarının doğruluğunu araştırır.
- Orvieto'daki genel merkezde tutulan birliğin merkez arşivi için veri toplanması konusunda ev sahipliği yapar.

- Üyeler tarafından Cittaslow logosu görünecek şekilde düzenlenmiş etkinlikler olsa bile yıllık etkinlik takvimi oluşturur.
- Bir sonraki mali yıla ilişkin tahmini bütçe ile nihai bütçenin Genel Sekreter ve Başkanlık Konseyi ile anlaşılıp 30 Nisan'a kadar kabul edilmesini sağlar.

3.6.2.3. Uluslararası Başkan

Birliği resmi ve yasal olarak temsil eden, birliğin faaliyetlerini denetleyen kişidir. Uluslararası Genel Kurulu ve Koordinasyon Komitesi'ni toplamaktan ve başkanlık etmekten sorumludur. Başkanlık Konseyi üyelerini atamaktadır. Başkan, üye kentlerin belediye başkanları arasından 3 yıllık süre için seçilmektedir, 1 kez daha yeniden seçilme hakkı bulunmaktadır. Bir ulusal ağın ciddi eksiklikleri olması durumunda Başkan aciliyetle ağın tüm yetkilerini geçici süreyle devralabilmektedir.

3.6.2.4. Başkanlık Konseyi

Başkan, başkanvekili ve başkan yardımcılarında oluşmaktadır. Başkanlık Konseyi, Koordinasyon komitesi toplantıları ile ilgili tüm faaliyetler ve Uluslararası Genel Kurul'un toplanması ve düzenlenmesi konusunda Başkan ile iş birliği yapmaktadır.

Genel sekreterin atanması ve birlik faaliyetlerinin yönetimi ve yürütülmesi ile ilgili gerekli teknik sorumlulukları üstlenmektedir. Bütçe ve hesapların yönetimi hakkında görüşmek, bilimsel komite üyelerinin ve muhasebe denetçisinin atanması, Cittaslow Hareketi'nin Ulusal Koordinasyonu için geçerli olan genel talimat ve yönlendirmeler hakkında görüşülmesi Başkanlık Konseyi'nin gerçekleştirmesi gerektiği görevleri arasında yer almaktadır.

Genel Sekreter, Başkanlık Konseyi'nin sekreteri olarak çalışmaktadır.

3.6.2.5. Teknik-Politik Danışma Grubu

Cittaslow Başkanı'nın yetkili olduğu bu grupta, Başkanlık Konseyi ile mutabık kalınarak eski başkanlardan ya da bir grubun uzmanı olarak tanımlanan yöneticilerden ve/veya Cittaslow elçisi olarak adlandırılan kişilerden birliğin projeleri ile ilgili destekleyici faaliyetlerde görev almaları istenebilmektedir.

3.6.2.6. Garantörler Kurulu

Garantörler Kurulu, birliğin yasal ve yargısal teminat organıdır. 1 başkan ve 3 üyeden oluşan kurul, üye kentlerin disiplin sorunlarını incelemekle görevlidir ve 60 gün içinde gerekçeli kararını vermektedir.

3.6.2.7. Uluslararası Bilim Komitesi

Başkanlıkça atanan Uluslararası Bilim Komitesi, birliğin organlarına geniş ve güncel bir bilimsel ve kültürel bilgi akışının sağlanması amacı ile farklı alanlardaki uzmanlardan ve bilim insanlarından oluşmaktadır.

Cittaslow projelerini desteklemek ya da uygulanabilirliğini test etmek için üyeler, proje içeriğine göre tek tek ya da ortak olarak çağırılabilirler. Bilimsel komite ayrıca her yıl verilen Cittaslow Ödülü olan “Chiocciola Orange” (Turuncu Salyangoz) organizasyonunda da görev almaktadırlar.

3.6.2.8. Muhasebe Denetçisi

Genel Kurul’un her 3 yılda bir tayin ettiği muhasebe denetçisi, yapılan harcamaları denetlemek ve genel kurula raporlamakla görevlidir.

Birliğin uluslararası yürütme organları, birlik üyelerinin kendi ulusal ya da bölgesel kurulları tarafından kendilerine garanti edilen taahhütlerden sorumlu değildir.

Üyelerin kendi aralarında, birlikle ya da birlik organları arasında oluşan her türlü ihtilafta yetki Garantörler Kurulu’na bırakılmıştır. Garantörler Kurulu, herhangi bir resmi prosedür olmaksızın mümkün olan en kısa sürede adil bir yargılama yapacak ve alınan kararlar nihai nitelikte olacaktır.

3.6.2.9. Ulusal Şube

Ulusal ölçekte bir ülkede en az 3 üye kentin var olması durumunda ulusal organizasyon yapıları kurulmaktadır. Bu durum Koordinasyon Komitesi oluşumu için de referanstır ve “Ulusal Şube” olarak adlandırılmaktadır. Faaliyetleri genel tüzük kapsamındadır. Kendi banka hesabına sahiptir, bir kereliğe mahsus ödenmesi gereken sertifika ücretleri ile Cittaslow Dostları ve Cittaslow Destekçileri’nin yapacağı ödemeleri kabul eder. Ulusal Koordinasyon Komitesi bu yapılanmanın yürütme organı olarak faaliyet göstermektedir.

Ulusal organizasyon yapıları sayesinde kentlerin sertifika alma süreleri kısalırken, ülke düzeyinde Cittaslow Hareketi'ne yönelik farkındalık düzeyi artmaktadır. (Lowry ve Lee, 2011:3)

3.6.2.10. Ulusal Koordinasyon Komitesi

Ulusal Koordinasyon komitesi her bir kent veya kentler grubu adına ulusal ağ temsilcilerinden oluşan gruptur. Sorumlulukları;

- Çoğunluğun oyuyla ve belediye temsilcilerinin isteğiyle ulusal koordinatörü seçmek,
- Projeler ile ulusal şubenin faaliyetlerini düzenlemek ve sonuçları yılda en az 1 kez denetleyerek Uluslararası Koordinasyon Komitesi'ne rapor vermek,
- Üye kentlerin kendileri tarafından organize ettikleri etkinlikleri de kapsayacak şekilde yıllık ulusal takvimi hazırlamak, bu takvimde Cittaslow logosunun görünümünün vurgulanmasını sağlamak ve ulusal etkinlik takviminin bir kopyasını Uluslararası Koordinasyon Komitesi'ne göndermek,
- Bir sonraki mali yılın tahmini bütçesi ve kesin bütçesini hazırlamak ve 31 Ocak tarihine kadar bir kopyasını Uluslararası Koordinasyon Komitesi'ne göndermek,
- Ulusal ağ fonlarını yönetmek,
- Yeni aday kentlerin üyelik başvurusunun doğrulanarak değerlendirilmesini sağlamak ve Uluslararası Komite'ye göndermek,
- Birliğin imajına ciddi şekilde zarar verebilecek ve birlik amaçlarına aykırı herhangi bir davranış nedeniyle bir üye kentin birlikten derhal ihraç edilmesini Uluslararası Koordinasyon Komitesi'nden talep etmektir.

Şu an geçerli olan tüzük tarafından çözümü sağlanmayan herhangi bir konu ile ilgili olarak, yürürlükte olan İtalyan Yasası'nın yasal hükümlerine atıfta bulunma hakkı vardır.

Birlik tarafından belirlenen yıllık üyelik aidatlarında üye kentin nüfus esasına göre bir düzenlemeye gidilmiştir. Buna göre;

Nüfusu 1.000'den az olan kentler: 600 Euro,

Nüfusu 1.000-5.000 arası olan kentler: 750 Euro

Nüfusu 5.000-15.000 arası olan kentler: 1.500 Euro

Nüfusu 15.000-30.000 arası olan kentler: 2.500 Euro

Nüfusu 30.000'den fazla olan kentler: 3.500 Euro

Cittaslow Uluslararası Tüzüğü çerçevesinde, aday kentin taşınması gereken özellikler, adaylık sürecinde takip etmesi gereken adımlar, gerçekleştirmesi gereken kriterler ve uymak zorunda olduğu bağlayıcı birlik kurallarının yerine getirilmesi sonucu, üye kent statüsü kazanan yerlerin ulusal ölçekte bu unvanı taşıyabilmeleri ve hareketin felsefesini günlük yaşama uyarlayabilmeleri gerekmektedir.

Türkiye'deki 17 üye kentin adaylık süreçleri ve kriterleri karşılama yüzdeleri de, her bir aday kentin sahip olduğu kendine has özelliklerinin ve ihtiyaçlarının birbirinden farklı olmasından dolayı, üyelik statüsü kazanma süreçleri de farklı zaman aralıklarında gerçekleşmiştir.

3.7. YAVAŞ KENT (CITTASLOW) TÜRKİYE

Türkiye'deki Cittaslow Hareketi, 28 Kasım 2009 tarihinde Seferihisar'ın Cittaslow Uluslararası Birliği'ne dâhil olmasıyla başlamıştır. Seferihisar'ın, hareketin felsefesini Türkiye'de tanıtabilme başarısı, diğer ilçe belediyelerinin de harekete üye olma isteğiyle gelişerek Haziran 2019 itibarıyla Cittaslow Uluslararası Ağı'ndaki üye sayısı 17 olmuştur. Bu kentler üye oldukları yıllar baz alınarak sıralandığında; Seferihisar, Akyaka Ula, Gökçeada, Yenipazar, Taraklı, Perşembe, Vize, Yalvaç, Halfeti, Şavşat, Uzundere, Gerze, Göynük, Eğirdir, Mudurnu, Köyceğiz ve Ahlat'tır.

2010 yılında Akyaka Ula, Yenipazar, Gökçeada ve Taraklı ilçelerinin adaylık çalışmaları başlamış, Taraklı ve Gökçeada üye olabilmek için gerekli asgari kriter gerçekleştirme oranı olan %50 barajını aynı yıl yakalamışlardır. 23-26 Haziran 2011 tarihleri arasında Polonya'nın Lidzbark Warmiński kentinde düzenlenen Cittaslow Uluslararası Genel Kurul toplantısında 4 ilçenin üyeliği kabul edilmiş ve toplam üye kent sayısı 5'e yükselen Türkiye kendi ulusal ağını kurma hakkını kazanmıştır. Türkiye kendi ulusal ağını kurarak Uluslararası Cittaslow İcra Komitesi'nin de 16. üyesi olmuştur.

Türkiye'deki ilk Cittaslow üyesi olması nedeniyle Seferihisar Belediyesi Ulusal Ağı'nın moderatörlük faaliyetlerini yürütmekte ve Cittaslow Türkiye başkenti olarak anılmaktadır. Uluslararası Cittaslow Birliği'ne başvuru sürecini Cittaslow Türkiye Ağı sekreteryası ve koordinatörlüğü yürütmektedir ve bu sebeple başvurular Cittaslow Türkiye Koordinatörlüğü'nün yer aldığı Seferihisar Belediyesi'ne yapılmaktadır. 7-9 Haziran 2013 tarihleri arasında Seferihisar Belediyesi, Uluslararası Cittaslow Genel Kurulu'na ev sahipliği yapmıştır. Dönemin Seferihisar Belediye Başkanı ve 31 Mart 2019 tarihinde yapılan Mahalli İdareler Seçim

sonuçlarına göre şu an İzmir Büyükşehir Belediyesi Başkanı olan M. Tunç Soyer, İtalya Bologna Brisighella Kasabası'nda 8 Kasım 2013 tarihinde düzenlenen Uluslararası Cittaslow Koordinasyon Komitesi toplantısında dönemin birlik başkanı Gian Luca Marconi'nin önerisi üzerine oybirliğiyle uluslararası birliğin başkan yardımcılığına seçilmiştir ve bu görevini bugün itibarıyla sürdürmektedir. (Cittaslow Türkiye Ulusal Ağı yapılanması listesi ekler bölümünde yer almaktadır.)

10 yıllık sürece bakıldığında Cittaslow Türkiye kapsamında ulusal çapta düzenlenmeye başlanan etkinlikler, ağ içindeki üye kentlerin birbirleriyle kaynaşma sürecinin hızlandığını göstermektedir. Bu etkinliklerden bazıları; 5-6 Mayıs 2018 tarihinde Seferihisar'da düzenlenen Cittaslow Çocuk Çalıştayı, 28-29 Haziran 2018 tarihinde Göynük'te düzenlenen I.Cittaslow Türkiye Festivali, 12-14 Ekim 2018'de Seferihisar'da gerçekleştirilen I.Uluslararası Cittaslow Sempozyumu, 9-11 Kasım 2018'de Eğirdir'de düzenlenen I.Cittaslow Türkiye Futbol Turnuvası ve ilk ikisi Gökçeada ev sahipliğinde gerçekleşen ve 29-30 Haziran 2018 tarihleri arasında Göynük'te gerçekleştirilen III.Cittaslow Türkiye Eko-Gastronomi Kongresi'dir.

Şekil 23 : Cittaslow Türkiye Haritası 2019

Kaynak 23: Üye kentler haritası yazar tarafından oluşturulmuştur.

3.7.1. Cittaslow Seferihisar, İzmir

Cittaslow Seferihisar'la ilgili bilgiler, yazar tarafından Seferihisar Belediyesi, Seferihisar Kaymakamlığı, İzmir İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Cittaslow Türkiye resmi internet siteleri ile Seferihisar Belediyesi'nin tanıtım kitapçıkları ve "İletişim

Çağında Frene Basmak” adlı TÜBİTAK destekli proje tanıtımından derlenerek oluşturulmuştur.

Seferihisar, coğrafi konum olarak Ege Bölgesi’nde İzmir il sınırları içerisinde yer alan bir ilçedir. Bölgedeki en eski yerleşim yeri Teos’tur. M.Ö. 2000 yıllarında Giritliler tarafından kurulduğu bilinmektedir.

Seferihisar’ın isminin nereden geldiği kesin olarak bilinmese de, Anadolu coğrafyasının Türkleşmesi sırasında bölgenin adına hisar kelimesi eklenerek Tsaferinhisar olarak anılmaya başlanmıştır.

Seferihisar’ın güçlü yönleri arasında marka değeri yüksek olan ve şu anda coğrafi işaret almaya hak kazanmış olan Satsuma mandalinası, güneş, jeotermal ve rüzgâr enerjisi kaynaklarının zenginliği ile köklü tarihi geçmişi yer almaktadır. Bölgenin etrafının sit alanları ve askeri alanlar ile çevrili olmasından dolayı çarpık yapılaşmadan çok fazla etkilenmemiştir.

Seferihisar’ı bir Cittaslow yapma fikri her ne kadar birliğin Türkiye’deki ilk üyesi olmasından ötürü Seferihisar Belediyesi kaynaklı bir girişim gibi düşünülse de, aslında bu birlikten haberdar olan ilk kişi Yenipazar Belediye Başkanı Yüsrân Erden’dir. Henüz belediye başkanı dahi olmadığı 2005 yılında İtalya’ya gerçekleştirdiği gezi sırasında hareket hakkında bilgi sahibi olan Erden, 2009 yılında belediye başkanı seçildikten sonra ilçeye yeni bir marka değeri katmak ve farklılık yaratmak amacıyla bu yerel kalkınma fikrini uygulamayı düşünmüştü ve konuyu M. Tunç Soyer ile görüşmüştür. Cittaslow kriterlerini gerçekleştirmede Seferihisar’ın şansının daha yüksek olduğunu düşünen Seferihisar Belediye Başkanı M. Tunç Soyer, Yüsrân Erden’e önce Seferihisar adına başvuru yapmayı ve sonrasında sürecin daha kolay olacağını söyleyerek bu fikri gerçekleştirmek için çalışmalara başlamıştır (National Geographic Türkiye, Aralık 2011). Belediye bünyesinde kurduğu Strateji Geliştirme Müdürlüğü ile Seferihisar’ın Cittaslow olabilme adına mevcut potansiyellerinin belirlenme çalışmaları yapıldıktan sonra 17 Haziran 2009 tarihinde Cittaslow Uluslararası Birliği’ne katılma talebini içeren bir niyet mektubu gönderilmiştir. Adaylık sürecinde birlik politikasına göre bir kentin üyelik başvuru dosyası kabul edildiğinde, aday kent olan yerde birlik kriterlerini karşılama yüzdeleri üzerine inceleme çalışmaları yapılması gereklidir ancak Seferihisar’ın başvuru dosyasında kriterleri sağlama yüzdesi, %70 gibi bir orana karşılık geldiği için, Cittaslow Uluslararası Birliği herhangi bir yerinde inceleme faaliyeti gerçekleştirmeden 28 Kasım 2009 tarihinde İtalya’da yapılan Cittaslow Uluslararası

Koordinasyon Komitesi toplantısında Seferihisar'ı resmen Türkiye'nin ilk Cittaslow'u olarak ilân etmiştir.

Şekil 24: Sığacık Kaleiçi

Kaynak 24: Seferihisar Kaymakamlığı Resmi İnternet Sitesi, 2019, <http://www.seferihisar.gov.tr/>

Seferihisar, bir yerel kalkınma modeli sayılabilecek Cittaslow felsefesini benimseyerek kendine özgü zenginliklerini ve doğayı koruyarak gelişme adına adımlar atmaya başlamıştır. 28 Kasım 2009 tarihinde Uluslararası Cittaslow Birliği'ne dâhil olan Seferihisar, Türkiye'nin ilk Cittaslow'u olarak moderatör kent faaliyetlerini de yürütmektedir. Belediyenin “yavaş felsefesini” benimsemesi ve gerçekleştirdiği projeler Seferihisar'ı bu alanda örnek bir belediye haline getirmektedir.

Bölgenin en önemli kültür varlıkları arasında Sığacık Kalesi ve Teos Antik Kenti gösterilmektedir.

Üretici pazarları (Seferihisar Köy Pazarı, Sığacık Kaleiçi Pazarı, Seferipazar ve Yavaş Dükkânı kapsayan sanal pazarlar), Seferikart, 100 yıl önceki tekniklerle üretilen ata ekmeğini kapsayan Seferihisar Ata Ekmeği ve Armola Şenliği,

Seferihisarlılar Buluşması, Doğa Okulu, Tohum Takas Şenlikleri ve Can Yücel Tohum Merkezi, Sığacık Kaleiçi Sokak Sağıklaştırma Projesi, Mandalina üreticisini desteklemek adına Mandalina Üretici Birliği kurulması, Mandalina işletme tesisi ve soğuk hava depoları kurulması, Sefertası Lokantası, Kadın Emeği evleri, Okul Bahçeleri ve Bisiklet Garajları projeleri Cittaslow kapsamında Seferihisar'ın gerçekleştirdiği projelerden bazılarıdır.

Tablo 5: Kültür ve Turizm Bakanlığından Belgeli Konaklama Tesisleri Sayısı

--Konaklama Tesisleri--(2019- OCAK)	İşletme Belgeli Tesisler			Yatırım Belgeli Tesisler			TOPLAM		
	Tesis Sayısı	Oda Sayısı	Yatak Sayısı	Tesis Sayısı	Oda Sayısı	Yatak Sayısı	Tesis Sayısı	Oda Sayısı	Yatak Sayısı
SEFERİHİSAR	7	833	1758	2	170	340	9	1003	2098

Kaynak 5: İzmir İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, 2019, (<https://izmir.ktb.gov.tr/>)

Ayrıca turizm onaylı konaklama yerlerine bakılacak olursa, Club Resort Atlantis Seferihisar, Euphoria Aegean Resort and Spa Hotel, Konvoy Hotel & The Country Club, Seyhan Apart Otel, New Neptün Otel, Teospa Otel'i'nin kayıtlı yerler olduğu görülmektedir. (İzmir İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, 2019)

Seferihisar'da Cittaslow kriterlerini yerine getirmek, tanıtım çalışmalarını sürdürmek ve yerel halkı bilinçlendirmek amacıyla yeni çalışma grupları oluşturulmuştur (Acuner, 2015: 69). Bunlar;

- Kent Estetiği Çalışma Grubu
- Kültür ve Tarihi Yapı Çalışma Grubu
- Turizm ve Misafirperverlik Çalışma Grubu
- Çevre Çalışma Grubu
- İnceleme ve Tanıtma Çalışma Grubu
- Tarım ve Hayvancılık Çalışma Grubu
- Yerel Ürün ve Lezzetler Çalışma Grubu

Seferihisar, 7-9 Haziran 2013 tarihleri arasında 27 ülkeden 167 Cittaslow üyesi kentin temsilcilerinin birçoğunun katılımıyla yılda bir kez gerçekleşen Cittaslow Genel Kurulu'na ev sahipliği yapmıştır. Türkiye Belediyeler Birliği'nden de Seferihisar'ın hazırlamış olduğu programa destek verilmiştir. (Türkiye Belediyeler Birliği, Haberler, 2013)

Şekil 25: Seferihisar’da Gerçekleştirilen Cittaslow Genel Kurul Toplantısı

Kaynak 25: Cittaslow Türkiye Resmi İnternet Sitesi, <https://cittaslowturkiye.org/>

3.7.2. Cittaslow Akyaka, Ula, Muğla

Cittaslow Akyaka ile ilgili bilgiler, yazar tarafından Ula Belediyesi, Ula Kaymakamlığı, Cittaslow Türkiye, Akyaka’nın belediye statüsü olduğu dönemde kullandığı internet sitesi ve Akyaka Kültür ve Sanat Bülteni Derneği verilerinden derlenerek oluşturulmuştur.

23-26 Haziran 2011 tarihleri arasında Polonya’nın Lidzbark Warmiński kentinde düzenlenen Cittaslow Uluslararası Genel Kurul toplantısında üyeliği kabul edilen Akyaka, Muğla ilinin büyükşehir statüsü kazanmasıyla yerel yönetim sınırlarının değişmesinden dolayı belde tüzel kişiliği kaldırılarak Ula ilçesine bağlı bir mahalle haline gelmiştir.

Akyaka’nın vizyonu; “Doğaya saygılı, mimari yapısını koruyan, hizmet altyapısı güçlü, sürdürülebilir ve alternatif turizme odaklı, insanların birlik ve beraberlik içinde ortak hareket edebildiği Akyaka” olarak belirtilmiştir.

Doğal kaynakların ve yerel kültürün korunarak gerçekleştirilmesi planlanan sürdürülebilir turizm potansiyelini artırmayı hedefleyen Akyaka, Akyaka Kent Konseyi Cittaslow Çalışma grubuyla belediye olduğu dönemde birlikte yürüttüğü Cittaslow çalışmaları sırasında bölgede yaşayan halkı bilgilendirmeye yönelik toplantılar yapmış, sunumlar ve farkındalık kampanyaları gerçekleştirmiştir. Bu

Çalışmaların ardından yapılan referandumla Akyakalılar %90 oranında Cittaslow üyesi olmak istediklerini belirtmişlerdir. Referandum sonrasında başvuru süreci hazırlıkları yapılarak o dönemki beldenin yavaş kent kriterlerine göre değerlendirme raporu hazırlanmış ve Türkiye sekretaryasını yürüten Seferihisar Belediyesi'nin Akyaka'ya yaptığı inceleme gezisinin ardından 20-25 Haziran 2010 tarihleri arasında Kore'de yapılan Cittaslow Uluslararası Genel Kurul toplantısında birliğe katılma talebini içeren niyet mektubu Tunç Soyer tarafından birliğe teslim edilmiş ve 10-14 şubat 2011 tarihlerinde başvuru dosyası Orvieto'daki genel merkeze teslim edilmiştir.

Zengin doğal, kültürel ve tarihsel değerlere sahip bölgede günlük tekne gezi turları, uçurtma ve rüzgâr sörfü, deniz kanosu, kaya tırmanışı, nehir kanosu, yelken kanyon geçişi, binicilik ve balıkçılık gibi pek çok aktivite gerçekleştirilmektedir. Ayrıca ınar Sahili ve Kadın Azmağı ile ahşap mimari tarzındaki Nail akırhan'ın öncülüğünde yerleşerek yaygınlaşan, begonvillerle süslü Akyaka evleri de bölgenin önemli değerleri arasındadır. Yine bölgenin fauna açısından oldukça zengin olması nedeniyle Akyaka havzası Kuş Atlas alışması gerçekleştirilmektedir.

Gökova ve Akyaka'yı Sevenler Derneği işbirliği ile oluşturulan Sokak Hayvanları alışma Grubu, sokak hayvanları ile ilgili olumlu çalışmalar yapmakta, Türkiye'de Hayvan Hakları Yasası kapsamına da alınan ve tüm yerel yönetimler tarafından uyulması talep edilen KAY (Kısırlaştır, Aşılat ve yerine bırakarak Yaşat) uygulamasını 2001'den bu yana başarılı bir şekilde yürütmektedir. (Ula Belediyesi, Ula Kaymakamlığı, Cittaslow Türkiye ve Akyaka'nın belediye olduğu dönemde kullandığı resmi internet siteleri ile Akyaka Kültür ve Sanat Bülteni Derneği aylık bülteninden faydalanılarak derleme yapılmıştır.)

Şekil 26: Akyaka Manzarası

Kaynak 26: Ula Belediyesi Resmi İnternet Sayfası, 2019 www.ula.bel.gov.tr

3.7.3. Cittaslow Gökçeada, Çanakkale

Gökçeada, Ege Denizi'nin kuzeyinde ve Gelibolu Yarımadası'nın batısındadır. Ege Denizi oluşurken tektonik hareketler sonucu meydana gelmiştir. Trakya Yarımadası'nın bir uzantısı olarak kabul edilen ada, 16 deniz mili uzunluğunda ve 5 deniz mili genişliğindedir (Yurtseven, 2007: 39).

Cittaslow Gökçeada ile ilgili bilgiler, yazar tarafından Gökçeada Belediyesi Gökçeada Kaymakamlığı, Cittaslow Türkiye internet siteleri incelenerek oluşturulmuştur.

1970 yılında Bakanlar Kurulu kararı ile o tarihe kadar İmroz olan adanın ismi Gökçeada olarak değiştirilmiştir.

Gökçeada, 23-26 Haziran 2011 tarihleri arasında Polonya'nın Lidzbark Warmiński kentinde düzenlenen Cittaslow Uluslararası Genel Kurul toplantısında Cittaslow unvanı almaya hak kazanmıştır.

5 Mayıs 2014 tarihinde Türkiye'nin ilk Eko-Gastronomi Kongresi de Gökçeada'da gerçekleştirilmiştir. Adada yapılan arkeolojik çalışmalar sonucu günümüzden 3,000 yıl öncesine ait olan üzüm çekirdekleri bulunmuştur. Dünyanın ilk Cittaslow adası olma özelliği gösteren Gökçeada'da, üretim faaliyetlerinin artırılması amacıyla asma fidanları dağıtılmaktadır.

Gökçeada, Organik tarım ürünleri arasında üretimi sınırlı olan süt ürünlerinin Türkiye’de ilk kez üretildiği yerlerden biridir. Kaymakamlık ve İlçe Tarım Müdürlüğü tarafından yürütülen projenin nihai amacı; organik ürün pazarında çeşitliliği arttırmak suretiyle sağlıklı, güvenilir ve kaliteli ürünler üretilmesini sağlamaktır. Bu proje ile Gökçeada’nın tamamının organik tarıma geçişi sağlanarak “Organik Tarım Adası” olarak dünya kamuoyuna duyurulması amaçlanmaktadır.

Gökçeada’nın Rum köyleri, geçmiş yüzyıllar öncesine dayanan yerleşim yerleridir ve kentsel sit alanı ilân edilerek koruma altına alınan bu köyler mutlaka görülmelidir.

Flamingoların göç yolu üzerinde olan Tuz Gölü de görülecek yerler arasındadır ve baharda kuş gözlemcileri tarafından tercih edilen bir mekândır. Yaz mevsiminde göl yüzeyinde yaşanan aşırı buharlaşma sonucu gölün üstü beyaz tuz tabakasıyla kaplanmaktadır. Ayrıca göldeki siyah çamur varlığı da bir şifa kaynağı olarak görülmektedir.

23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı kutlamaları kapsamında Gökçeada Belediyesi tarafından 2019’da ikincisi düzenlenen Çocuk Şenliği’nde etkinlik alanında şişme oyun parkları, çeşitli oyunlar ve ikramlarla eğlenen çocuklar güzel bir gün geçirmişlerdir. (Gökçeada Belediyesi, Haberler, 2019)

Gökçeada Belediyesi tarafından yapımı tamamlanan projeler arasında Gökçeada Belediyesi Kent Müzesi, Kaleköy Peyzaj Çalışması, Sosyal Konut, Gökçeada Uygulamalı Bilimler Yüksek Okulu Binası, Yürüyüş Yolları, Kedi Evleri, Türkiye’nin 2.Earth Market’ı olan Gökçeada Yeryüzü Pazarı (Earth Market), İçme Suyu Hatlarının Yenilenmesi, Kaleköy Satış Stantları gösterilmekte iken, yapımı devam eden projeler arasında sadece ağaçlandırma projeleri ile ilgili bilgiye rastlanmaktadır.

2017 yılında altın ve gümüş madeni aramak için Merih Madencilik Sanayi ve Ticaret A.Ş.’nin yaptığı başvuruya, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından olumlu yanıt verilmesi üzerine Çevresel Etki Değerlendirme (ÇED) süreci başlatılmıştır. Cittaslow Uluslararası Birliği’nin de desteğiyle bölgedeki gümüş ve altın madeni arama çalışmalarının engellenmesi yönünde bir kampanya başlatan Cittaslow Gökçeada, “No to Mine, Yes to Future of Mine” (Madene hayır, geleceğime evet) diyerek bölgedeki maden tehdidi konusunda bilinçlendirme çalışmaları yapmıştır. Gökçeada Belediyesi, Gökçeada’daki tüm STK’lar ve bölge sakinleri maden ruhsatının iptali talebiyle protestolar için bir araya gelmiştir. Cittaslow Uluslararası Birlik Başkanı Stefano Pisani’nin durumla ilgili genel merkeze gelen şikâyetler

sonrası Gökçeada Belediyesi'ne gönderdiği mektupta, Seferihisar'dan sonra Türkiye'nin birliğe katılan en kıdemli kenti Gökçeada'nın adaylık sürecinde yerine getirmesi gereken kriterleri %71 seviyesinde başarıyla gerçekleştirerek birlik içinde özellikle ada olmasından da ötürü örnek alınan kentlerden biri haline geldiğini ancak yapılacağı iddia edilen maden ocağının Cittaslow kriter başlıklarından olan "Kentsel Yaşam Kalitesi Politikası"nın açıkça ihlali anlamına geleceğinden kentin üyelik statüsünün elinden alınmasına neden olacak bir tehdit oluşturduğunu söylemiştir. Çevre Ve Şehircilik Bakanlığı Çanakkale İl Müdürlüğü, söz konusu şirketin 14.12.2017 tarihinde e-ÇED projesi için müdürlük tarafından onaylanan projenin iptalini istediğini ve böylece geri çekilme kararı aldığını kamuoyuna duyurmuş, Gökçeada üzerindeki maden tehdidi (en azından şimdilik) ortadan kalkmıştır. Gökçeada'nın zaferi ile ilgili olarak Cittaslow Türkiye Koordinatörü ve Cittaslow Uluslararası Birlik Başkan Yardımcısı M. Tunç Soyer; "Gökçeada'nın doğasını ve mirasını korumak için kendilerini adanmış ve madene karşı güçlü bir direnç gösteren Gökçeada sakinlerini tebrik ediyorum. Tüm Cittaslow üyeleri olarak, Cittaslow kriterlerini uygulamaya ve kentlerimizi korumaya devam edeceğiz" diyerek gelecekteki olası benzer tehditlerin ortaya çıkma ihtimaline karşı hazır olarak beklenileceğinin sinyalini vermiştir. (Cittaslow Uluslararası Birlik, Türkiye Ulusal Ağı Haberleri,2017; Son Dakika Haber İnternet Sitesi, Gökçeada'nın Üyeliği Tehlikede Haberi, 2017)

Şekil 27: Gökçeada, Şapel

Kaynak 27: Magma Dergisi, Mehmet Sakıncı, 2018, <https://www.magmadergisi.com/>

3.7.4. Cittaslow Taraklı, Sakarya

Cittaslow Taraklı ile ilgili bilgilerin oluşturulmasında yazar tarafından Kültür ve Turizm Bakanlığı Sakarya İl Müdürlüğü, Cittaslow Türkiye, Taraklı Belediyesi ve Taraklı Kaymakamlığı resmi internet sitelerinden yararlanılmıştır.

Evliya Çelebi'nin Seyahatnâmesinde bahsedildiği üzere ilçede halkın şimşir kaşık ve tarak yapması nedeniyle adının Yenice Tarakçı olarak anıldığı belirtilmektedir. Bu isim zamanla halk dilinde Taraklı olarak değişmiştir. Evliya Çelebi Seyahatnâmesinde Taraklı'dan şöyle bahsetmektedir:

“Oradan Kuzey tarafa köprüyü geçerek Sakarya nehri boyunca ‘ağaç denizi’ denilen ormandan geçtik. Burası bir ormandır ki içinde şehir adamı olmayan nice garip kimseler kaybolup vahşi canavarlara kısmet olmuştur. Defne, ardıç, çam, ıhlamur ağaçlarının kokusundan insanın damağı kokulanır. Güneş içine asla etki yapmaz. Bu ağaçlıklar içinde nice bir tahta biçecek biçki değirmenleri olup, gemi keresteleri keserler. Bu dağlar dört sancak sınırında olup, gerçekten ağaç denizidir. Bir yanı Bursa, bir yanı İzmit, Bir yanı da Bolu ve Kocaeli sancaklarıdır. Etrafı ancak bir ayda dolaşılabilir. Ama seçme yerleri Geyve Taraklı yolu arasında olan kısmıdır.”

1926-1928 yılları arasında bucak haline gelen Taraklı'da 1954 yılında belediye teşkilatı kurulmuş 1987 yılına kadar Geyve ilçesine bağlı bir kasaba olan Taraklı, 27 Haziran 1987 tarihinde ilçe teşkilatına dönüştürülmüştür (Sakarya İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, 2019).

Şekil 28: Taraklı Manzarası

Kaynak 28: Taraklı Belediyesi Resmi İnternet Sitesi, 2019 <http://www.tarakli.bel.tr/>

Geleneksel dokusu, tarihi Osmanlı ahşap evleri, sakin ve huzurlu yaşamı, yüzyıllardan beri devam eden giyim kuşamı ve yemekleri ile Taraklı, Seferihisar'ın Cittaslow olmasının ardından hareketten haberdar olmuş ve var olan özelliklerinin Cittaslow kriterleri ile örtüştüğünü düşünerek üyelik başvurusu için gerekli çalışmalar başlatılmıştır.

Taraklı, 23-26 Haziran 2011 tarihleri arasında Polonya'nın Lidzbark Warmiński kentinde düzenlenen Cittaslow Uluslararası Genel Kurul toplantısında Cittaslow unvanı almaya hak kazanmıştır.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından "Turizmde Öncelikli Yöre" olarak ilân edilen bölgede, 2013 yılında dönemin belediye başkanı Tacettin Özkaraman, ilçenin tarihi eserleri ve doğal güzellikleriyle bilindiğini belirterek uluslararası alanda tanınırlığının artırılması amacıyla Osmanlı döneminden kalan 110'u tescilli 300 tarihi ev için UNESCO Dünya Kültür Mirası Listesi'ne başvuru yaptıklarını belirtmiştir. 2019 yılı itibariyle Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından yayınlanan UNESCO Dünya Miras-Dünya Geçici Miras Listeleri'nde Taraklı yer almamaktadır.(Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2019)

Cittaslow Türkiye 8. Koordinasyon Kurulu Toplantısı 18-19 Eylül 2014 tarihleri arasında Taraklı'da gerçekleştirilmiştir. Toplantıda yerli tohumlara sahip çıkılıp ortak tohum takas şenliği yapma konusunda bir hedef belirlenmiş olsa da henüz ortak bir şenlik etkinliği gerçekleştirilmemiştir.

Halk Eğitim Merkezi tarafından tekrar yaygınlaştırılan Taraklı bezi, yöre kadınlarının gelir kaynaklarından biridir. Keşkek, köpük helvası ve yöresel tatlıları uhut ile yaprak dolması ve etli nohut bölge mutfağının en güzel örneklerini oluşturmaktadır. Yusufbey mahallesinde bulunan yaklaşık beş asırlık çınar ağacı Kültür ve Turizm Bakanlığı'nca doğal anıt olarak tescillenmiştir. Ayrıca ilçede kültür turizmi, yayla turizmi, mağara turizmi, termal turizm ve yamaç paraşütü faaliyetleri yapılmaktadır.

Belediye bünyesinde tamamlanmış ve yapımına devam edilen projelerle ilgili 2019 Haziran itibariyle belediyenin resmi internet sitesi üzerinde güncelleme çalışmaları nedeniyle herhangi bir bilgiye rastlanılmamış olup ayrıca Cittaslow üyesi bir kent olmalarına karşın Cittaslow ile ilgili herhangi bir bilgilendirmeye ya da Cittaslow Türkiye Ulusal Ağı'na bağlantılı bir link varlığına rastlanmamıştır.

3.7.5. Cittaslow Yenipazar, Aydın

Cittaslow Yenipazar ile bilgiler, “İletişim Çağında Frene Basmak” adlı TÜBİTAK destekli proje tanıtım sayfası, Yenipazar Belediyesi, Cittaslow Türkiye, Yenipazar Kaymakamlığı Resmi İnternet sitelerinden derlenmiştir.

Yenipazar, çok eski bir yerleşim yeri olan Orthosia’nın kenarında kurulmuştur. Orthosia, Helen dilinde Artemis’e söylenen isimlerden biri olmakla beraber “dürüst, doğru” anlamlarında kullanılmaktadır.

Evliya Çelebi Seyahatnâmesinde Yenipazar’ı şu şeklide anlatmaktadır:

"Bu kasabada üç gün kaldıktan sonra, doğu tarafındaki vadi içinde Menderes nehrini atlarla geçip, güney taraftaki Donduran dağı dibinde yer alan "Donduran Kazasına" geldik. Üzüm pekmezi, Antep pekmezi gibi donduğu için "Donduran" derler; kutular ile pekmezi çok ünlüdür. Aydın Sancağı toprağında Has'tır ve yüzeli akçe kazadır. Yeniçeri serdarı vardır; amma kethüda yeri yoktur. Yüz hanesi ve sayısız mescitleri vardır. Amma han ve hamamı çarşı ve pazarı yoktur. Lakin çoğu hafta pazarı olur. Bağ bahçesi cihanı süslemiştir. Kadısı Nazilli Kadısı naiptir kim ona maaş ihsan olunmuştur."

Yenipazar, 23-26 Haziran 2011 tarihleri arasında Polonya’nın Lidzbark Warmiński kentinde düzenlenen Cittaslow Uluslararası Genel Kurul toplantısında Cittaslow unvanı almaya hak kazanmıştır.

İlçede hafta sonları üretici pazarı kurulmaktadır. Üretici pazarında ev yapımı doğal ürünler de satılmaktadır.

Yerli tohumların yaşatılması için 2005 yılında Kurulan Karaot Tohum Derneği tarafından ilçede kurulan serada yerli fideler yetiştirilmektedir. Dernek üyeleri tarafından Türkiye genelinde 1.100 köy gezilerek yerli üreticiden yerli tohum temini gerçekleştirilmiştir. Yerli tohumların korunması ve çoğaltılması amacıyla Yenipazar’da üretilen bu fideler tamamen doğal yöntemlerle yetiştirilmektedir.

Çamlık Piknik Alanı’na ulaşımı sağlayan merdivenler, Yenipazar’ın Cittaslow olmasından sonra “Yavaş Merdiven” adını almış ve Brezilyalı ressam Selaro’nun seramikle gelişigüzel kapladığı merdiven fikrinden esinlenerek 220 basamaklı bu merdiveni ilçenin simgesi haline gelen değerler ve Cittaslow logosunda bulunan imgelerle süslemişlerdir.

Şekil 29: Yavaş Merdiven, Yenipazar

Kaynak 29: Aydın Denge Gazetesi, 2013 <http://www.aydindenge.com.tr/>

Yenipazar'da Cittaslow felsefesi kapsamında gerçekleştirilen faaliyetler; ilçede bisiklet kullanımının yaygınlaştırılması amacıyla düzenlenen bisiklet şenliği, ilçenin yazılı ve sözlü tarihini oluşturma ve koruma amacıyla ilçedeki yaşlı nüfusun anıları doğrultusunda yapılan arşivleme çalışmaları, "Geleceğini arayan Yenipazar" adıyla düzenlenen panelde 2050 yılının Yenipazar'ının resmedilmeye çalışılması, geleneksel el sanatlarını korumak ve yaşatmak amacıyla Halk Eğitim Merkezi ile ortaklaşa yürütülen faaliyetler ve açılan kurslar, yerel üretim ve ticareti geliştirmek adına kadın el emeğini değerlendirmek ve gelir seviyesini yükseltmek amacıyla kurulan "Kadın Çevre Kültür ve İşletme Kooperatifi", ilçede yalnız yaşayan ve günlük temel ihtiyaçlarını karşılamakta zorlanan yaşlı kişilere yardım etmek amacıyla geliştirilen "Hazır Evlat" projesi ve Orthosia antik kenti ile ilgili yapılan çalışmalar ve Yenipazar Belediyesi tarafından kurulan Orthosia Kültür Merkezi'dir.

3.7.6. Cittaslow Vize, Kırklareli

Cittaslow Vize ile ilgili bilgiler, yazar tarafından Vize Belediyesi, Vize Kaymakamlığı ve Cittaslow Türkiye resmi internet sitelerinden derlenerek hazırlanmıştır.

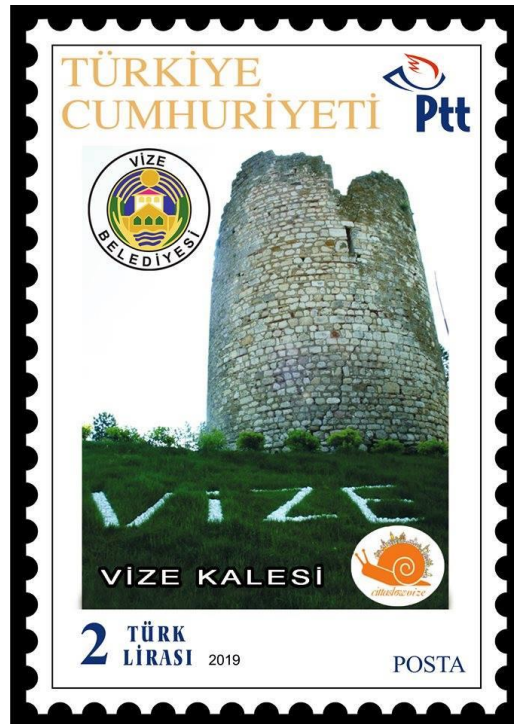
Vize, Kırklareli'nin doğusunda yer alan ve İstanbul'a uzaklığı 140 km. bir ilçedir. Vize'nin bilinen ilk resmi sahipleri Trakların bir kolu olan Astai'lerdir.

2 Haziran 2012 tarihinde Avusturya'nın Enns kentinde düzenlenen Koordinasyon Komitesi toplantısında Vize'nin Cittaslow üyeliği kabul edilmiştir.

“Geçmişle başkent, tarihiyle kalekent, dokusuyla müzekent, bozulmamış doğasıyla doğakent” olarak kendini tanıtan ilçe “sakin şehir” unvanını da bünyesine eklemiştir. Başvuru sürecinde Vize Belediyesi'nin öncülüğü, Kırklareli Valiliği ve Vize Kaymakamlığı'nın desteği ile Trakya Kalkınma Ajansı'nın koordinasyonu ile cittaslow üyeliği konusunda çalışmalar yürütülmüştür. Vize'nin adaylık dosyasının hazırlanmasında Trakya Kalkınma Ajansı Kırklareli Yatırım Destek Ofisi önemli katkıda bulunmuştur. Başvuru süreci dışında destek mekanizmaları ile mali anlamda da Trakya Kalkınma Ajansı'ndan destek alan Vize, “Vize Sokak Sağıklaştırma” ve “Antik Dönem Trak Köyü Canlandırma” projelerini ajansın sağladığı yaklaşık 500 bin TL'lik mali destekle yürütmüştür.

Yurt içi ve yurt dışı tüm posta gönderilerinde kullanılmak üzere Vize ilçesine ait tarihi eserin yer aldığı pullar bastırılmıştır. PTT işbirliği ile bastırılan pulların, ilçenin tarihi ve kültürel değerlerini göstererek ilçe tanıtımına katkıda bulunacağı belirtilmektedir.

Şekil 30: Cittaslow Vize Posta Pulu

Kaynak 30: Vize Belediyesi Resmi İnternet Sitesi, 2019, www.vize.bel.tr

5 - 11 Haziran Dünya Çevre Haftası nedeniyle farkındalık yaratmak, çevre bilinci aşlamak ve çevre kirliliğine dikkat çekmek amacıyla 11 Haziran 2019 tarihinde ilçe tören alanında aralarında çocukların da bulunduğu gönüllüler, belediye personeli ve kaymakamlık çalışanları ile birlikte çevre temizleme çalışması gerçekleştirilmiştir.

Istranca-Yıldız Dağı sınır ötesi işbirliği alanında doğal, kültürel mirası korumak için küçük ölçekli altyapı geliştirilmesi projesi kapsamında Sredets-Vize arasında bir işbirliği gerçekleştirilmiştir. İşbirliği ile amaçlanan doğal kaynakların etkin kullanımını sağlamak ve doğal-kültürel mirası korumaktır.

İnsan sağlığını tehdit eden her tür kirlilikten arınmış, kendine has kültürel dokusu ve geleneksel yaşam tarzıyla ön plana çıkmayı hedefleyen Vize'nin diğer projeleri arasında; yerel ve organik ürünler ve onlarla yapılan yemeklerin özendirilmesi için Trakya Yemek kültürü projesi, yerel tohumlarla yapılan organik tarımın desteklenmesi, yöresel el sanatlarının korunup geliştirilmesi amacıyla kurulan kooperatif ve Trakya'daki arkeolojik değerleri dünyaya tanıtmak ve korumak için Antik Dönem Trakya Köyü Projesi bulunmaktadır.

Vize'nin doğal ve kültürel değerleri arasında; Antik tiyatro, Küçük Ayasofya Kilisesi/ Gazi Süleyman Paşa Camii ile Vize Kalesi yer almaktadır.

Şekil 31: Vize Kalesi

Kaynak 31: Vize Kaymakamlığı Resmi İnternet Sitesi, 2019

Yöresel Vize lezzetleri arasında ilçeye aynı adı taşıyan peynir ve ıhlamur çiçeği balı öne çıkmaktadır. Hardaliye de Kırklareli'nin ilk coğrafi işaretli ürünüdür.

3.7.7. Yalvaç, Isparta

Cittaslow Yalvaç ile bilgiler; Yalvaç Belediyesi, Yalvaç Kaymakamlığı, Cittaslow Türkiye, Isparta İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü ve Türkiye Kültür Portalı Resmi İnternet sitelerinden derlenmiştir.

Tarih bakımından zengin Yalvaç, antik dönemin önemli merkezlerinden biri olan ve bölgeye başkentlik yapmış Antiokheia antik kentiyle yan yana kurulmuştur.

Yalvaç, "Resul" yol gösterici manasına gelmektedir. Selçuklular döneminde buraya yerleşen Oğuz oymaklarından ilki Yalvaçlar olduğu için kente bu isim verilmiştir.

19-22 Ekim 2012 tarihinde Noveralla İtalya'da gerçekleşen Cittaslow Uluslararası Birlik Genel Kurul toplantısında Cittaslow üyeliği ilân edilmiştir.

Yalvaç'ın doğal ve kültürel değerleri arasında Pisidia Antiokheia Antik kenti, Ay Tanrısı Men Kutsal alanı gibi yapılar ön plana çıkmaktadır.

Şekil 32: Pisidia Antiokheia Antik Kenti

Kaynak 32: Isparta İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Arşivi, <https://www.ktb.gov.tr/>

Geleneksel Yalvaç evlerine örnek olan Tıraşzade Konağı, kentte yapılan ilk restorasyon çalışmalarından biridir ve şu an etnografya müzesi olarak hizmet vermektedir. Eski Deri Fabrikası, Cumhuriyetin ilk yıllarında Atatürk'ün emriyle kurulan 125 anonim şirket arasındadır. Alman mimarisi ve makineleri kullanılarak modern tarzda çok ortaklı olarak kurulan deri şirketi ve fabrikası, Cumhuriyetin ilk dönemlerinden itibaren kalkınma hedefinde olan ülkemizde örnek gösterilebilecek

yatırımlardandır. Ne yazık ki günümüzde işlevselliğini yitiren bu yapı otel olarak faaliyet göstermekte, fabrikada bulunan eski makineler de Açık hava müzesinde sergilenmektedir. Şu an restorasyonu sürmekte olan tarihi Osmanlı hamamı, restorasyon çalışmaları tamamladıktan sonra Hamam Müzesi olarak hizmet verecektir.

Yalvaç'ta haftada bir gün, her pazartesi kurulan Yalvaç Pazarı, çevre köylerden gelen ve yöresel kıyafetlerini giymiş halkın da katılımıyla çok renkli ve zengin bir görünümündedir. Pazartesi günleri, pazarın açılışının belediye hoparlöründen okunan "Pazar Duası" ile yapılması ise, pazara bereket ve bolluk getiren bir gelenek haline gelmiştir.

Muhtaç durumdaki ailelere aylık temel ihtiyaçlarını karşılayabilmeleri amacıyla düzenlenen ve bir harcama kartı olan "Hilalkart", bu kartla yapılacak alışverişler sayesinde yerel esnafı da desteklemektedir. Sosyal Belediyecilik projeleri kapsamında gerçekleştirilecek projelerden biri de "Allah Analı Babalı Büyütsün" projesidir. Bölgenin çok eski adetlerinden biri olan "Çocuk Görme" geleneğinin yaşatılarak yeni bebek sahibi olmuş ailelere de destek verilmesi amaçlanmıştır.

Belediye bünyesinde kurulan engelli komisyonu ile "Engelsiz Yalvaç" projesi oluşturulmuş, ilçedeki engellerin adım adım kaldırılmasıyla daha yaşanabilir bir Yalvaç inşa edilmesi adına çalışmalara başlanmıştır. Proje kapsamında yapılan, yapımına devam edilen ve yapılması planlanan çalışmalar; belediyeye ait binaların engelli vatandaşların kullanımına uygun hale getirilmesi, engelli şarj istasyonu, Çınaraltı'nda bulunan otopark içerisinde engelli vatandaşlara otopark alanı ayrılması, park ve mesirelik alanların engelli vatandaşlar için daha yaşanabilir hale getirilmesi, görme engelli vatandaşlar için sesli kitap okuma etkinlikleri düzenlenmesi, yolların, kaldırımların ve durakların engelli vatandaşların kullanımına uygun hale getirilmesidir. Ayrıca engelli vatandaşlardan halk otobüsü taşıma ücretlerinin alınmaması kapsamında bir teklif sunulmuştur.

3.7.8. Cittaslow Perşembe, Ordu

Cittaslow Perşembe ilgili bilgiler; Cittaslow Türkiye, Ordu Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü, Perşembe Kaymakamlığı ve Perşembe Belediyesi Resmi İnternet sitelerinden derlenmiştir.

Perşembe, eski adı ile İskele, Ordu şehrine 13 km. uzaklıktadır. Samsun-Trabzon karayolu üzerinde, bir sahil kasabasıdır. 1945 yılına kadar bir bucak iken

aynı yıl, Vona kasabasının bulunduğu yerde Perşembe adıyla ilçe yapılmış ve Vona adı kaldırılmıştır.

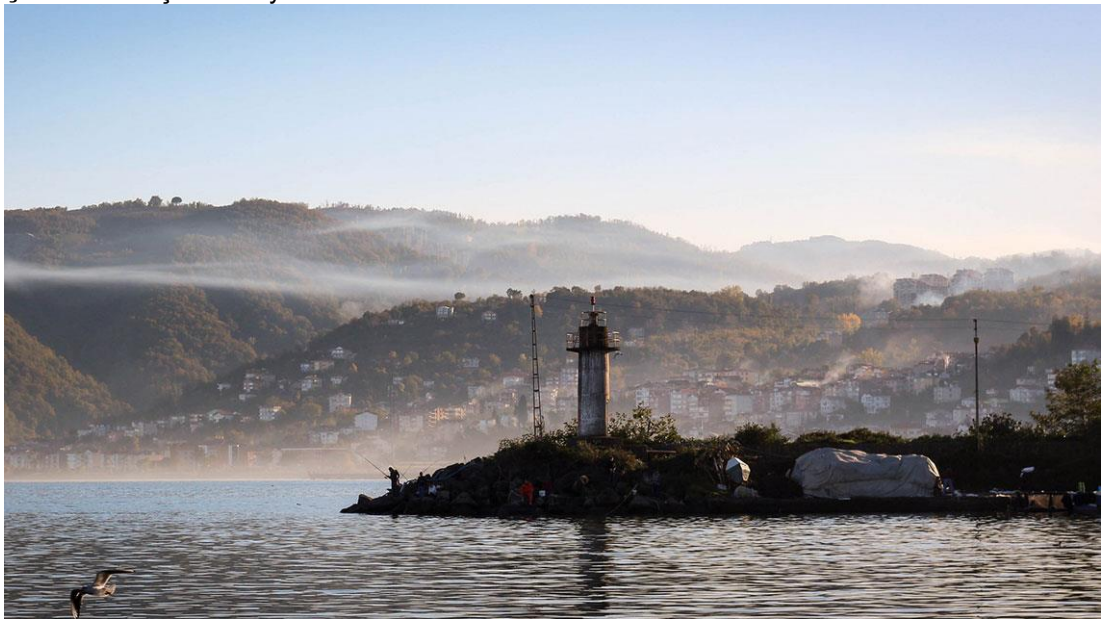
2010 yılında Cittaslow üyesi olabilmek için çalışmalara başlayan ve daha önce Cittaslow olmuş üye kentleri gezip gözlemde bulunan Perşembe Belediyesi yetkilileri, 2 yıllık süreçte o dönem toplamda 59 adet olan kriterlerle ilgili birçok çalışma gerçekleştirmiştir. 19-22 Ekim 2012 tarihinde Noveralla İtalya’da gerçekleşen Cittaslow Uluslararası Birlik Genel Kurul toplantısında Perşembe’nin Cittaslow üyeliği ilân edilmiştir.

Perşembe doğal kaynaklarının korunması ve ilçenin turizm potansiyelinin artması amacıyla birliğe dâhil olmak istemiş ve üyelik kabulünden sonra ilçedeki otellerin doluluk oranında %25’lik bir artış sağlandığı belirtilmiştir.

Kanalizasyon arıtma tesisi, sahilde bulunan tüm balkonlarda ve orta refüjde bulunan direklerde kullanılmak ve görsel bir estetik yaratmak amacıyla dağıtılan sakız sardunyalari, Ordu Kumbaşı ve Perşembe Kalekaya mahalleleri arasında yaklaşık 10 km.lik bir bisiklet yolunun yapılması ve sahilde trafik yoğunluğunun azaltılması, Hoynat adasında bulunan kuş cennetine, Doğa Derneği işbirliği ile kuş gözlem yerleri yapılması ve Koçboynuzu (Kral) yolunun yürüyüş yolu haline getirilmesi belediye tarafından yürütülen projelerdir. (Yıldırım, 2013: 8, Cittaslow Türkiye)

Perşembe Kaymakamlığı, diğer Cittaslow üyesi kentlerin kaymakamlık sitelerinin aksine resmi internet sitesinde “Perşembe Sakin Şehir” başlığı ile bir bilgilendirme paylaşmaktadır. (Perşembe Kaymakamlığı, Perşembe Sakin Şehir)

Şekil 33: Perşembe kıyıları

Kaynak 33: Go Turkey Tourism İnternet Sayfası, <https://www.goturkeytourism.com>

Türkiye’de yılın 12 ayı 365 gün her daim balık bulunan ve tutulabilen tek yer Karadeniz’in Perşembe kıyılarıdır. Geniş balık çeşitliliği ve deniz kıyısında bir yerleşim bölgesi olmalarına rağmen ilçenin ana geçim kaynağını tarım faaliyetleri oluşturmaktadır. Fındık başlıca tarım ürünüdür, fındığı kivi ve çilek üretimi takip etmektedir. Son yıllarda seracılık faaliyetlerinin önem kazandığı Perşembe’de mantar ve çilek üretimi de gerçekleşmektedir.

Ordu Valiliği tarafından patenti alınmak üzere 29.09.2011 tarihinde başvurulmuş Ordu Perşembe ceviz helvası coğrafi işaret almayı başaran yöreye özgü geleneksel tatların başında gelmektedir. Bir liman kenti olmasından dolayı çeşitli balık yemekleri yöresel lezzetler arasında sayılmaktadır. Her Pazartesi kurulan Perşembe’nin yerel pazarında civar köylerden gelen kadınlar tarlasının, bahçesinin, ineğinin ürünlerini satarken araçlarıyla yakın yörelerden gelen pazarcılar da pazarda ürünlerini satmaktadır.

Ordu’nun yerel gazetelerinden Yön Gazetesi’nin haberi ve 10.11.2018 tarihinde gerçekleştirilen Cittaslow Türkiye Ulusal Ağı 14. Koordinasyon Komitesi’nde alınan karara göre yapılan değerlendirmelerde Perşembe’nin proje gerçekleştirmede yetersiz kaldığı ve Perşembe Belediyesi’nin yıllık olarak ödemesi gereken üyelik aidatını ödememesi neticesinde ilçenin Cittaslow üyeliğinin 1 yıllığına askıya alınması yönünde karar alınmıştır (<https://cittaslowturkiye.org/>, 10.11.2018; <http://yongazetesi.com/il-ilceler/persembenin-sakin-sehir-unvani-iptal-olabilir/8254/>, 23.09.2018; Akman, 2018: 104).

3.7.9. Cittaslow Halfeti, Şanlıurfa

Cittaslow Halfeti ile ilgili bilgiler; Cittaslow Türkiye, Halfeti Kaymakamlığı ve Halfeti Belediyesi Resmi internet siteleri ile “Sakin Şehir: İletişim Çağında Frene Basmak” adlı TÜBİTAK destekli proje tanıtımı incelenerek oluşturulmuştur.

Halfeti bereketli toprakları ve stratejik konumu nedeniyle tarih boyunca pek çok devlete ve kültüre ev sahipliği yapmış bir bölgedir. Tarihi kaynaklara ve arkeolojik bulgulara göre Halfeti’nin ilk yerleşim yeri Fırat nehri ile Merzuman deresinin birleştiği noktada kurulmuş olan Rumkalesi’dir.

Arazisinin büyük çoğunluğu Birecik Barajı suları altında kaldığından ilçenin yeni yerleşim alanı olarak Karaotlak bölgesi tespit edilip ilçe yeniden inşa edilerek yapılan konutlar sahiplerine teslim edilmiştir. Günümüzde Eski Halfeti denen ve bir kısmı sular altında kalan bölge yavaş yavaş turistik bir bölgeye dönüşmektedir. İlçenin iklimi Fırat nehrinin etkisiyle bir mini klima oluşturmaktadır.

2011 yılında Cittaslow üyeliği için çalışmalara başlayan Halfeti ilçesi kriterleri gerçekleştirme yüzdesinde asgari oran olan %50 barajını 2 yıl sonra aşabilmiştir. 12-13 Nisan 2013 tarihlerinde Finlandiya'nın Kristinestad kentinde düzenlenen Cittaslow Uluslararası Koordinasyon Komitesi toplantısında Cittaslow olmaya hak kazanan Halfeti, Türkiye'nin 9. Cittaslow kenti olmuştur. Halfeti'nin bilinirliğinin artırılması ve bunun turistik bir kazanca dönüştürülerek yerel halkın gelir seviyesini artırmak amacıyla sürdürülebilir bir kalkınma modeli olan Cittaslow hareketine dâhil olunmak istenmiştir.

Halfeti'de gerçekleştirilen ya da gerçekleştirilmesi hedeflenen projelere bakıldığında ne yazık ki ilçe belediye sayfasında projelere dair bir veriye rastlanmamıştır ancak paylaşılan haberler içinde tarama yapıldığında ilçede ekonomik kalkınmanın ve istihdamın artırılması amacıyla yapımı süren bir Sanayi Sitesi çalışması varlığına rastlanılmıştır. Ayrıca Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesi'nin "Her İlçeye Kent Park" projesi kapsamında 23 Mayıs 2018 tarihinde 43.000 metrekarelik alana yapımı tamamlanan Halfeti Kent Park bilgisine de ulaşılmıştır. Şanlıurfa Belediyesi ve Halfeti Kaymakamlığı işbirliği ile 2018 yılında Halfeti Meyve Yemekleri etkinliği düzenlenmiştir.

Şekil 34: Halfeti Manzarası

Kaynak 34: <https://www.skyscanner.com.tr/haberler/turkiyedeki-cittaslowlar>, 2017

Birecik Barajı dolayısıyla büyük bölümü sular altında kalan Savaşan Köyü'ndeki terk edilmiş taş evlerin restore edilerek butik otel hizmeti vermesi planlanmaktadır (<http://www.halfeti.gov.tr/savas-an-koyu>, 2019). Dünyada sadece Şanlıurfa'nın Halfeti ilçesinde yetişen Karagöl, kendine has kokusu ve görünümüyle ilçenin önemli bir gelir kaynağını oluştururken reçelden lokuma, sabundan krema kadar pek çok ürünün içeriğinde kullanılmaktadır.

Bölgenin doğal ve tarihi değerleri arasında; Rumkale ve içindeki Aziz Nerses Kilisesi ile Barşavma Manastırı, Kanterma Mezrası Hanı, Gürkuyu (Norhut) Kilisesi, Fırat Nehri üzerinde yapılacak tekne turu, su sarnıçları ve su kuyuları, mağaralar ve mağara kafeteryaları yer almaktadır. Ayrıca geçmişi 16.yy a dayanan kuş evleri mimarisinin 13 farklı türünü görmek mümkündür.

3.7.10. Cittaslow Şavşat, Artvin

Cittaslow Şavşat ile bilgiler; Şavşat Belediyesi, Şavşat Kaymakamlığı, Kültür Portalı, Şavşat Çocuk Belediyesi ve DOKA Doğrudan Faaliyet Destek Programı ile oluşturulan Cittaslow Şavşat internet sitelerinden derlenmiştir.

Şavşat kelimesinin etimolojisi tam olarak bilinmemektedir. Ortaçağ döneminde Şavşeti olarak anılan yöre, Gürcüce dilinde 'Siyah Yer' veya "Kara Orman" olarak tanımlanmaktadır.

19-21 Haziran 2015 tarihleri arasında İtalya Abbiategrosso'da düzenlenen Uluslararası Cittaslow Genel Kurul toplantısında Şavşat, Türkiye'nin 10. Cittaslow üyesi olmuştur. Üyelik sürecinde Şavşat Kaymakamlığı, Şavşat Belediyesi ve DOKA işbirliğinde oluşturulan çalışma grubu, Seferihisar'a gelerek çocuk belediyesi, Can Yücel tohum Merkezi, mandalina üretici birliği ve Sığacık pazarını gezerek incelemelerde bulunmuştur.

Cittaslow Türkiye Teknik Koordinatörü Bülent Köstem' in paylaşmış olduğu Şavşat inceleme gezisi notlarında, 25 kadının istihdam edildiği ve yerel yemeklerin sunulduğu Şavşat Evi'nden Şavşat Seyir Terası'na, Şavşat Yaşlılar Yaşam Yerleşkesi'ne yapılan geziden Fakir Baykurt'un Şavşat'ta Türkçe öğretmenliği yaptığı sırada köylerin ve köylülerin sorunlarına yönelik olarak kaleme aldığı romanıyla aynı adı taşıyan "Efkâr Tepesi" ziyaretlerine değinilmektedir. (<https://cittaslowturkiye.org/savsat-inceleme-gezisi/>)

Dönemin Artvin valisi Kemal Cirit, üyeliğin Şavşat'ı nitelikli turizmin merkezi haline getireceğini, Artvin'in ve Şavşat'ın Cittaslow unvanıyla birlikte nitelikli turistin

merkezi olacağını, belediyelerin de yolculuklarına devam ederken kimlik kazanmış kentler topluluğuyla hareket edeceklerini belirtmiştir.

Dönemin Şavşat Belediye Başkanı Ahmet Sinan Öztürk ise; bu sertifikayı almaktan ziyade unvanın sürdürülebilirliğini sağlamanın kendilerine büyük sorumluluk yüklediğini belirterek konuşmasına şu sözlerle devam etmiştir:

"Sakin Şehir seçilen ilçemiz doğal olarak birçok kritere sahiptir. Bir tek eksiğimiz çöp sorunudur. Çöp arıtma çalışmalarında maalesef vahşi depolama yapıyoruz. Bu konuda ÇOKAP'la sürdürülen bir çalışmamız devam ediyor. Çöp konusunu da kısa sürede çözmek istiyoruz. Bunun yanında kanalizasyon ve su artıma gibi sorunlarımızı çözmek için bir takım çalışmalarımız var. Bu sorunları çözüme kavuşturmak için taahhüdümüz var. Diğer kriterlerin hepsini yerine getirdik. Bir eksiğimiz de çevre ve gürültü kirliliğidir. İşte bu sorunları çözdüğümüzde bizden istenen tüm kriterleri tamamlamış olacağız."

2019 yılına baktığımızda Şavşat Belediye Başkanı Nihat Acar'ın çöp toplama ile ilgili çalışmalar yürüttüğü görülmektedir. Evsel katı atıkların ve diğer çöplerin çöp toplama işlemi ile ilgili yapılan bilgilendirmede, çöplerin yaz saati uygulaması olan akşam 19.00 ile 21.00 saatleri arasında ağız bağlı poşetler içerisinde dağılmayacak şekilde konteynerlere bırakılması gerektiği, belirtilen saatte çöpünü bırakamayan vatandaşların çöplerini ertesi gün çöp alımı saatine kadar evlerinde ve işyerlerinde muhafaza etmeleri gerektiği belirtilmiştir (Şavşat Belediyesi Resmi İnternet Sitesi, duyurular, 2019). Hafriyat ve moloz türü atıkların da belediyenin bilgisi dahilinde yine belediye tarafından gösterilecek alana dökülmesi yönünde çalışmalar yapılmaktadır. Ayrıca geri dönüşüm ve sıfır atık çalışmaları kapsamında kâğıt, pil, bitkisel atık yağ, cam, plastik ve ambalaj atıkları belediye yetkilileri tarafından toplanmaktadır. Bu konuda vatandaşlara düşen görev evsel atıklarını ayrıştırarak biriktirmeleridir.

Cittaslow kapsamında kurulan ve aktif olarak faaliyet gösteren Şavşat Çocuk Belediyesi de birçok alanda etkinlikler düzenlemektedir. Bunlardan bazıları; Yaşlılar Yaşam Merkezi'ne yapılan ziyaret, Orman Haftası nedeniyle düzenlenen fidan dikim etkinliği, Sevgi ve Sorumluluk Projesi, "Piller Dönüşüme, Bizler Temiz Çevreye" sloganıyla başlattıkları atık pil toplama kampanyası, Çocuk Belediyesi Yöresel Meyveler Kent Bahçesi projesi ve Çocuk Belediyesi üyelerinin kendi harçlıklarıyla Sokak Hayvanları ve Rehabilitasyon Merkezi'ndeki yavru dostlara satın aldıkları mama etkinliğidir. (<http://www.savsatcocukbelediyesi.com/>, 2019)

Belediye tarafından gerçekleştirilen projeler; "Tarladan Sofraya Organik Ürün" sloganıyla başlatılan Tarımsal Kalkınma projesi ile 11 Haziran 2019 tarihinde

Hınzat mevkiinde bulunan yaklaşık 20.000 metrekarelik alan traktörle sürülerek ekime hazır hale getirilmiş, 21 Haziran 2019 tarihinde ise fasulye ve mısır ekimi yapılmıştır. Şavşat Tarımsal Kalkınma Kooperatifi kurma çalışmaları devam etmektedir.

Şekil 35: Karagöl Manzarası

Kaynak 35: Kültür Portalı, <https://www.kulturportali.gov.tr/turkiye/artvin/gezilecekyer/savsat-karagol>

11-13 Şubat 2018 tarihleri arasında İtalya Milano'da gerçekleştirilen BIT (Uluslararası Turizm Fuarı) kapsamında aralarında Cittaslow Şavşat'ın da bulunduğu Türkiye'den üye 14 Cittaslow'un tarihi, kültürel ve doğal güzellikleri ile konaklama tesislerinin tanıtımı da yapılmıştır. (Cittaslow Türkiye, 2018)

Akarsu bakımından zengin olan bölgede birçok buzul gölü bulunmaktadır. Cevizli (Tibet) Manastırı, Şavşat (Satlel) Kalesi, Veliköy Eski Ahşap Cami, Karagöl, Meydancık Taş Kemer Köprüsü, Tamara Odaları ve Suatan Şelalesi, Satlel Kilisesi ve Mezarlığı, Tepeköy Yaşam Kültürü Müzesi, Sahara Yaylası, Arsiyan Yaylası ve gölleri, Kocabey Kışlası ve Maden Köyü (Bazgiret) görülmesi gereken yerlerin başında gelmektedir. Ayrıca doğa sporları, doğa yürüyüşü, kampçılık ve karavan turizmi, dağcılık, foto safari ve jeep safari de ilçede yapılabilecek alternatif spor faaliyetleri arasında sayılmaktadır.

3.7.11. Cittaslow Uzundere, Erzurum

Cittaslow Uzundere ile bilgiler; yazar tarafından Uzundere Belediyesi, Uzundere Kaymakamlığı, Erzurum Valiliği ve Cittaslow Türkiye internet sitelerinden derlenmiştir.

Uzundere M.Ö.650–120 yılları arasında Küçük Arsaklıklar çağında Tavlar Ülkesi (Tayk Eyaleti) denilen Çoruh Nehri boyundaki dokuz sancak merkezinden biriydi.

Uzundere, Türkiye'nin en yüksek şelalesi olan Tortum Şelalesi, yelken, rafting ve kano gibi su sporlarının yapıldığı Tortum Gölü ve Çayı, Yedigöller, Öşk Manastırı gibi değerlere sahip olmasının yanı sıra biyoçeşitlilik açısından da önemli bir yerdir. Dünyanın en zengin biyolojik çeşitlilik bölgelerinden biri olan Kafkasya Ekolojik Bölgesi'nin batı ucunda yer almaktadır. Ayrıca 48 metre yükseklik ile dünyanın üçüncü yüksek şelalesi Uzundere ilçesindeki Tortum Şelalesidir (Uzundere Kaymakamlığı, <http://www.uzundere.gov.tr/tortum-selalesi>, 2019).

Şekil 36 : Tortum Şelalesi

Kaynak 36: Erzurum İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, <https://erzurum.ktb.gov.tr/>

18-20 Mart 2016 tarihleri arasında İtalya'nın Greve in Chianti kentinde düzenlenen Uluslararası Cittaslow Koordinasyon Komitesi toplantısında Uzundere, Türkiye'nin 11. Cittaslow'u olmuştur.

Uzundere ilçesinde bölgedeki tehlikeli viraj ve yokuşların ortadan kalkması amacıyla yapımına başlanan Pirinkayalar Tüneli'nde bugüne dek yaklaşık 1

kilometrelik bir ilerleme sağlanmıştır. Tamamlandığında tek tüp halinde 2.302 metre uzunluğa sahip olacak tünelin önümüzdeki yıl hizmete açılacağı belirtilmiştir. (<http://www.erzurum.gov.tr/vali-memis-pirinkayalar-tunelinde-incelemede-bulundu>, 2019)

Tortum ve Uzundere ilçelerinden geçmekte olan Tortum Çayı mevkiine Van Elektrik Üretim Sanayi ve Ticaret A.Ş. tarafından yapılması planlanan, “Çayaşan Regülatörü ve HES Kırma, Eleme, Yıkama Tesisi ve Hazır Beton Santrali ile Malzeme Ocakları” projesi Uzundere ilçesi sakinleri tarafından tepkiyle karşılanmıştır. Cittaslow Türkiye Koordinatörü Soyer;

“Bu kentin cittaslow olmasının en temel sebebi doğasına, tarihine, kimliğine sahip çıkıyor oluşuydu. HES 30-40 yıl ömür biçilen, daha sonra verimliliğini yitiren bir uygulama. Milyonlarca yılda oluşmuş muazzam, görkemli doğa, cennet, böyle bir nedenle tahrip olursa çok yazık olur. Güneş, rüzgâr enerjisi gibi çok daha çeşitli enerji kaynakları kullanılabilecekken, HES projesi Uzundere’nin güçlü şekilde hak ettiği ‘sakin şehir’ unvanını kaybına neden olabilir, bu durum çok üzücü olur”. demiştir.

Cittaslow’ların 72 kriteri olduğunu, ancak iki temel başlığın kentin doğasına ve tarihsel kültürel, geleneksel kimliğine sahip çıkmak olduğunu belirten Soyer, bu yanıştan bir an önce dönülmesi gerektiğini belirtmiştir.

Uzundere ilçesinin geleceğini turizm üzerine oturtmak istediğini, bölgenin sebze ve meyve ambarı olarak bilindiğini ve tarımla turizmin buluştuğu agro-turizmde bir gelecek hayalleri olduğunu belirten Soyer, yapılacak HES ile tüm bu hayallerin altüst olacağını ifade etmiştir. (<http://seferihisar.bel.tr/uzunderenin-hes-isyanina-seferihisardan-destek/>, 13.04.2016)

Bakanlar Kurulu kararıyla “Turizm Merkezi” olarak ilân edilen ilçenin Çayaşan HES projesinin iptaline yönelik başvurusu kabul edilmiş, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından gönderilen yazıda iptal gerekçesi olarak ÇED’in bölgedeki tarım ve turizmi olumsuz etkileme potansiyeline sahip olduğu belirtilmiştir. (<https://www.cnnturk.com/video/turkiye/erzurumda-hes-projesi-iptal-edildi>, 2018).

19 Kasım 2016 tarihinde Uzundere Kaymakamlığı, Uzundere İlçe Gençlik Hizmetleri ve Spor Müdürlüğü ile ilçe hastanesi işbirliğinde düzenlenen bisiklet turu etkinliği, kapalı spor salonundan başlanarak Engüzekkapı Kalesi, Çaykara, şehir turu, Sapaca yol ayrımı güzergâhında gerçekleşmiş, etkinlik sonunda katılımcılara çeşitli ikramlarda bulunulmuştur. 21 Haziran 2016 tarihinde düzenlenen "Sürdürülebilir Kalkınma Bağlamında Turizm Çalıştayı: Cittaslow Uzundere" adlı

çalıştayda ilçenin sakin kent seçilmesi ve turizme kazandırılması bağlamında bilgilendirme toplantısı yapılmıştır. (<http://www.uzundere.gov.tr/surdurulebilir-kalkinma-baglaminda-turizm-calistayi-cittaslow-uzundere>, 2016)

Uzundere Belediyesi'nin resmi internet sitesinde yaptığı paylaşıma göre 2019 yılında yapılması planlanan projeler arasında; yarı olimpik yüzme havuzu, Tortum Gölü'ne 5 adet tekne alınması, boğa güresi arenasının yapılması, ilçeye özgü başta Haris eriği olmak üzere yöresel yiyeceklerin coğrafi işaret tescil belgeleri başvurularının yapılması sayılmaktadır. Türk Patent ve Marka Kurumu'nun resmi internet sitesinde yayınladığı "Coğrafi İşaret ve Geleneksel Ürün Adı" listesinde Haris eriği dolması menşee adıyla yer almaktadır. (<https://www.turkpatent.gov.tr/TURKPATENT/geographicalRegisteredList/>, 2019)

Uzundere Belediyesi'nin diğer projeleri arasında;

- Engüzekkapı Kalesi, Kale Kanyonu destinasyonu oluşturulması,
- Denizbaşı mevkiinde 8.525 metre karelik alana yöresel ürün satış yerleri ve dinlenme alanları yapılması,
- Ekonomik büyüklüğünü yitirmiş tarım arazilerinin mülkiyet durumu gözetilmeden düzeltilerek kademelendirilmesi ve sonrasında yarı bodur meyve bahçeleri ile seraların oluşturulması
- Yayla mahallesinde I.Dünya Savaşı'nda kurulan Sahra Hastanesi'nin araştırılmasının yapılarak Müze Hastane olarak tescillenmesi
- İlçe genelinde mevcut olan GSM operatörlerinin kapsama alanlarının genişletilmesi
- Bölge Trafik denetleme İstasyonu açılması
- Erzurum Uzundere (Şelale) arası toplu taşıma seferlerinin yapılması, kırsal mahallelerden ilçe merkezine ve ana yola kadar ucuz ve kaliteli taşımacılık yapılması
- Tortum Gölü ve Şelalesi Rekreasyon Projeleri (Turizm Destinasyonları) kapsamında Çan Çiçeği Restorasyon ve Gözlem Kulesi projesi, Denizbaşı Bahçe projesi, Pazar Yeri projesi, Ay Yıldız Gözlem Kulesi projesi, Konik Gözlem Kulesi projesi, Şahin Terası projesi, Kafes Gözlem Kulesi projesi
- Çoruh (Uzundere) Arboretumu (botanik bahçe) yapılması
- Yapay kano ve Rafting Parkuru projesi
- Kamp ve Karavan alanı projeleri yer almaktadır. (<http://www.uzundere.bel.tr/belediye.asp?x=4>, 2019)

3.7.12. Cittaslow Gerze, Sinop

Cittaslow Gerze ile bilgiler; yazar tarafından Cittaslow Türkiye Gerze, projeler; Gerze Belediyesi ve Gerze Kaymakamlığı resmi internet sitelerinden derlenerek oluşturulmuştur.

İlk adının “Carusa” olduğu tahmin edilen Gerze tarih sahnesine antik çağda çıkmış bir yerleşim yeridir. 1896 yılında Sinop ilinin nahiyesi yapılan Gerze 1920 yılında aynı ile bağlı ilçe haline getirilmiştir. Gerze, tarihinde birçok yangın felaketiyle karşı karşıya kalmış olup, bilinen ilk yangın 19. yüzyılın sonlarında yaşanmıştır. Gerze'nin asıl adını duyurduğu yangın, 13 Şubat 1956 tarihinde lodos fırtınasının desteklediği ve bir evin mangalından çıkan, 21 kişinin yaşamını yitirdiği yangındır.

2016 yılında Cittaslow Türkiye Koordinatörü Soyer ve beraberindeki heyet, ilçede Belediye Konservatuvarı, Halk Kütüphanesi, çini, kotra ve peşkir atölyeleri, Atatürk Kültür Parkı, Gerze sahili, Yaşlılar Evi inşaatı, Engin Altay Parkı, hayvan barınağı ve Hurma Dibi Halk Plajı'nda incelemelerde bulunarak adaylık sürecindeki Gerze için değerlendirmelerini paylaşmış, 2017 yılının Şubat ayında Gerze uluslararası birliği Türkiye'den 12. üyesi olmaya hak kazanmıştır.

Gerze Belediyesi ahşap tabela kullanımını bütün ilçede yaygınlaştırmak amacıyla tüm iş yerleri için aldığı Meclis Kararı doğrultusunda uyguladığı politika ile esnafları da ahşap tabelaya teşvik etmiş, İŞKUR ile yaptığı işbirliği doğrultusunda El Sanatları Atölyeleri' nin kurulmasına öncülük ederek verilen kurslarla ev kadınlarına istihdam olanağı yaratmış ve sosyal yaşama katılmalarına destek olmuştur. Kursiyerlerin kent estetiğine katkıda bulunmak amacıyla hazırladığı özel ahşap tabelalar, ilçedeki 29 parka yerleştirilmiş ve ayrıca belediye hizmet binasında kullanılmak üzere ahşap tabela tasarımları yaptırılmıştır.

İlçenin gerçekleştirdiği etkinlikler arasında; Yakadibi Geleneksel Hıdırellez ve Güreş etkinlikleri, Yenikent Çeçe Sulatan Hıdırellez bayramı, belediye personelinin atık varilleri değerlendirerek saksı, soba ve çöp konteyneri yapması, 3 Haziran 2018 tarihinde gerçekleşen Dünya Bisiklet Günü kutlaması etkinliği, 2017 yılında başlatılan Gerze Belediyesi Çocuk Kitapları Günleri, Geleneksel Gerze Ramazan etkinlikleri, cittaslow kapsamında hazırlanan özel posta pulu, kadın ve erkek giyilebilir durumdaki yıkanmış kıyafet, kitap ve eşya paylaşımını hedefleyen ücretsiz paylaşım çadırı kurulması sayılmaktadır.

Cittaslow Gerze, her yıl Uluslararası Cittaslow Birliği tarafından düzenlenen Cittaslow Ödülleri yarışmasından da 2017 yılında iki ödül kazanmıştır.

Gerze Belediyesi'nin internet sayfasında yayınlanan çevrimiçi formla vatandaşların belediyeye proje önerisi sunması imkânı sağlanmıştır.

16-24 Eylül 2017 tarihleri arasında Gerze'de düzenlenen Cittaslow Sunday Fest etkinliği kapsamında Cittaslow felsefesi ve yerel ürünlerin tanıtılması amacıyla etkinlikler gerçekleştirilmiş, kurulan stantlarda ürün tadım etkinliği yapılmış, yerel gıdalardan oluşan bir sergi çalışması yapılmış, yürüyüş etkinlikleri düzenlenmiş, festival alanında çocuklar için boyama duvarı oluşturulmuş, "Yavaş Yaşam" temalı bir fotoğraf yarışması düzenlenerek Gerze'deki fotoğrafçılara Gerze hakkındaki vizyonlarını fotoğraflarla paylaşma fırsatı sunulmaya çalışılmıştır. Ayrıca çevre koruma, yerel kültürün korunması, yavaş gıda felsefesi ve sürdürülebilir turizm konularında akademisyenler, doğa dernekleri başkanları ve karar vericiler festival süresince bilgi aktarımında bulunmuşlardır.

Yapılması planlanan ve yapımı devam eden projeler arasında; Parkların Güneş Enerjisi ile Aydınlatılması, Kentsel Tasarım Projesi, Gürleyik Deresi Güzergâhı Yaya ve Bisiklet Yolu Peyzaj Projesi, İstinat Duvarı Destekli Sahil Yolu Projesi, Dereyeri ve Alaattin Şahin Caddesi Plaj Oluşturma Amaçlı T Projesi (Turizm amaçlı dalgakıranlar), Kanalizasyon Projesi, Elektrik Tellerinin Yeraltına İndirilmesi Projesi, Doğalgaz Projesi, Geri Dönüşüm faaliyetleri kapsamında 2872 Sayılı Çevre Kanununun 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. Maddeleri ve Katı Atıkların Kontrolü yönetmeliği çerçevesinde daha yaşanılabilir bir çevre için İlçede lisanslı firma ile yapılan anlaşma gereği geri dönüşüm kafesleri, üniteleri yerleştirilmesi, hizmetlerin yerine getirilmesinde ihtiyacı karşılamak amacıyla ulusal fonlardan talep edilen nakdi yardım sayesinde satın alımı gerçekleştirilen sokak süpürme aracı, sıkıştırılmalı çöp kamyonu, konteyner ve geri dönüşüm üniteleri, atık kabul tesisi kurulması, kaynağında ayrıştırma konusunda yapılan bilgilendirme çalışmaları ve el broşürleri hazırlanması sayılmaktadır. Ayrıca AB Projeleri kapsamında restorasyon ve rekonstrüksiyon projeleri çizdirilip tadilatı yapılmış Kültür Evi Projesi, KUZKA'ya sunulan ve 1.yedek olarak kabul edilmesi nedeniyle yeniden değerlendirilmesi ve revize edilmesi gerekli olan Engelli Dostu Say Plajı Projesi, Ekolojik Tarım Ürün Pazarı ile hali hazırda Pazar yeri olarak köylüye tahsis edilmiş alanın sadece organik ürünlerin pazarlandığı bir pazar yeri olarak projelendirilmesi, Gerze Ekolojik Köy oluşturma projeleri ile 2010 yılından bu yana düzenli olarak yapılan ulusal çocuk tiyatrosu festivalini uluslararası boyuta çalışmaları belediye tarafından gerçekleştirilmesi planlanan projeler arasındadır. Engelleri ortadan kaldırmak için

2013 yılında ulusal fonlardan alınan destekle Gerze’de Engeller Eğitimle Kaldırılıyor” projesi hayata geçirilmiştir.

Çocuk Köyü Projesi: Gerze Belediyesi tarafından gerçekleştirilmesi planlanan bu proje ile ilgili bilgiler, belediyenin sosyal medya hesaplarında yaptığı paylaşımlar incelenerek yazar tarafından oluşturulmuştur.

Çocuklara özel bir alan oluşturmak amacıyla planlanan projede köyün, ilk etapta 5 dönümlük bir arazi üzerine kurulması planlanmaktadır. Her biri 100 metre kare alana sahip 20 adet küçük tarla ve bu tarlaların her birinde küçük alet kulüpleri temini sağlanacak ve ayrıca 5 adet sera, 2 adet kümesi, 1 adet ahır ve 1 adet çok amaçlı sınıf oluşturulacaktır. Çocuk Köyünün güneş panelleriyle kendi elektrik ihtiyacını kendi karşılaması ve akıllı sulama teknolojilerine sahip olması da planlanmıştır. Çocuk Tarım Köyündeki tarlaların ilçede yaşayan 8-12 yaş aralığındaki çocuklara gruplar halinde tahsis edilmesi planlanmaktadır. Bu tarlalarda ziraat mühendisleri, öğretmenler ve aileleri eşliğinde Sinop’a özgün yöresel ürünlerin yetiştiriciliği konusunda (domates, Hızarçayı biberi, salatalık vs.) tohumdan hasada kadarki süreçte hem teorik hem de teknik eğitim, tohum üretimi, muhafazası ve çimlendirme yöntemleri, teknik ve teorik olarak ürün odaklı dengeli gübreleme ve sulama uygulamaları, arıcılık ve hayvancılık eğitimi ile geri dönüşü konusunda çocuklara eğitim verilmesi düşünülmüştür. Hasat sonrası ürünlerin köyde oluşturulacak pazarda ve kurulacak Cittaslow Online Pazar aracılığıyla satışıyla da çocukların gelir etme deneyimi yaşamaları amaçlanmaktadır. (Gerze Belediyesi facebook, instagram ve twitter sayfalarındaki duyurulardan faydalanılarak oluşturulmuştur.)

Şekil 37: Çocuk Köyü Sanal Planı

Kaynak 37: Gerze Belediyesi Sosyal Medya Sayfaları (Facebook, twitter, instagram, 2019)

3.7.13. Cittaslow Göynük, Bolu

Cittaslow Göynük ile bilgiler; yazar tarafından ilgili ilçe belediyesi ve Cittaslow Türkiye internet siteleri incelenerek oluşturulmuştur.

Göynük, Bolu ili sınırları içerisinde merkeze 98 km. uzaklıkta 1437 kilometrekarelik bir alana kurulu denizden yüksekliği 730 m. olan bir ilçedir.

Yörenin ilk yerleşimcileri İskitler ve Traklardır. Tarihi Orta Anadolu ile birlikte gelişmiştir. Göynük'te Himmetoğlu köyü hudutlarında Çatak Hamamı diye bilinen şu anda dahi hamam olarak kullanılabilen Romalılara ait hamam kalıntıları mevcuttur. Evliya Çelebi de Göynük'e yaptığı seyahatte "8 mahallesi 2000 kadar evi vardır, ahalisi tamamen Türk'tür. 20 Sıbyan mektebi varsa da medrese yoktur" demektedir.

Şubat 2017 tarihinde Türkiye'nin 13.Cittaslow üyesi olan Göynük'ün amacı, toplumun her kesiminin yaşamaktan mutluluk ve huzur duyacağı bir cazibe merkezi olmaktır.

Göynük Belediyesi'nin vizyonu; "Halkın beklenti ve ihtiyaçlarına proaktif çözümler üreten, ülkemizdeki ve dünyadaki gelişmeleri yakından takip ederek uygun stratejiler geliştiren, kent yönetimine katılımın üst düzeyde sağlandığı, toplumsal değerlerimizle uyumlu ve özgün bir yönetim anlayışını benimsemiştir." Olarak tanımlanmıştır. (<https://goynuk.bel.tr/vizyonumuz/>, 2019)

29-30 Haziran 2018 tarihlerinde düzenlenen Cittaslow Türkiye III. Eko-Gastronomi Kongresi; Cittaslow Türkiye ve Ataşehir Meslek Yüksekokulu işbirliği ile Bolu Göynük ev sahipliğinde gerçekleşmiştir. Kongrenin ana teması miras mutfaklar

olarak belirlenirken, sürdürülebilir gastronominin temel ilkelerini içeren iyi, temiz ve adil uygulamaları tartışılmıştır.

Göynük Belediyesi, birçok medeniyete ev sahipliği yapmış ilçedeki yerel mirasa sahip çıkmak adına coğrafi işarete konu olabilecek ürünlerin tespit çalışmalarını gerçekleştirerek niteliği, ünü ve diğer özellikleriyle ilçe ile özdeşleşen ürünleri belirlemiştir. Bu kapsamda ilk olarak Göynük Tokalı Örtmesi'nin coğrafi işaret tescili ile ilgili 2015 yılında Türk Patent Enstitüsü'ne başvurusu yapılmış ve gerekli incelemeler sonunda 2016 yılının Ağustos ayında ürün tescili gerçekleşmiştir.

İlçenin adaylığı sürecinde Göynük'e yapılan teknik inceleme gezisinde kentsel sit alanı ilan edilmiş ilçenin kendine özgü mimari yapısı, yerel üretimi desteklemesi ve tarihi konakların bir kısmının konaklama faaliyetlerinde kullanılması ve yerel el işçiliği ürünlerin tarihi çarşıda satılması olumlu özellikler olarak kaydedilmiştir.

Yöreye özgü lezzetlere bakıldığında; tarhana çorbası, erişte çorbası, düğün çorbası, keş (kesik), ekmek çeşitleri, güveç, kuzu doldurma, kavurma, su böreği, yufka böreği, pide çeşitleri, gözleme, hoşmerim, kabaklı yufka, oklava tatlısı, baklava ve uhud tatlısı gelmektedir.

180 yıllık Gürcüler Konağı 2013 yılından bu yana Kent Müzesi olarak hizmet vermekte olup ayrıca ilçede bir de yöresel el sanatları eğitim merkezi bulunmaktadır.

Çubuk Gölü, Sünnet Gölü, Zafer Kulesi, Debbağ Dede Türbesi, Şarlahan Şelalesi ve Kanyonu, Gazi Süleyman Paşa Camii, Akşemseddin Hazretleri Türbesi ve Bıçakçı Ömer Dede Türbesi ilçenin doğal ve kültürel değerleridir.

Çubuk yaylasında trekking-dağ yürüyüşü yapma olanağı mevcuttur.

Şekil 38: Göynük Zafer Kulesi

Kaynak 38: Fazıl Karaduman Arşivi, Kültür Portalı Resmi İnternet Sitesi, 2019, <https://www.kulturportali.gov.tr/>

3.7.14. Cittaslow Eğirdir, Isparta

Cittaslow Eğirdir ile bilgiler; yazar tarafından Kültür ve Turizm Bakanlığı Tanıtma Genel Müdürlüğü, Cittaslow Türkiye ve Eğirdir Belediyesi resmi internet sitelerinden faydalanılarak oluşturulmuştur.

Tarihi geçmişinde Eğirdir-Beyşehir-Akşehir üçgeninin geniş bir iç deniz niteliğinde olduğu görülmektedir. Ünlü seyyah İbn-i Batuta'nın Eğirdir için yaptığı betimlemede; "Eğirdir, kalabalık, pek bakımlı çarşıları olan, çevresi bağ, bahçe ve bostanlarla donatılmış büyük bir şehirdir. Yanı başında tatlı sulu bir göl bulunmakta ve bu gölde dolaşan gemilerle iki günde Akşehir, Beyşehir'le öteki köy ve kasabalara gitmek mümkün olmaktadır." İfadelerine yer verilmiştir.

Şubat 2017 tarihinde Türkiye'nin 14.Cittaslow üyesi olarak ilan edilen Eğirdir ilçesinin aday olma faaliyetleri 2014 yılında başlamıştır ve 2017'ye gelindiğinde %82.5 kriter karşılama oranına kavuşmuştur.

Şekil 39: Eğirdir Kalesi

Kaynak 39: Eğirdir Belediyesi Resmi İnternet Sitesi, www.egirdir.bel.tr

Eğirdir Kaymakamlığı resmi internet sitesinde Haziran 2019 itibariyle ilçeyi tanıtıcı herhangi bir bilgiye rastlanılmamakta, Eğirdir başlığı altında karşımıza çıkan kültür ve turizm alt başlıkları ise yapım aşamasında görülmektedir.

İlçenin belli noktalarına yerleştirilen kedi ve köpek barınma evleri, ada yolu kaldırım çalışmaları, Havutlu Yörük Şenliği ve 25 Haziran 2019 tarihinde AHBAP üyelerinin Eğirdir Gölü çevresinde “Kırletme Temizle” sloganıyla temizlik çalışmaları yapması sayılabilecek etkinliklerdendir ancak belediyenin internet sitesinde projeler başlığıyla herhangi bir bilgilendirme yer almamaktadır.

2-28 Temmuz 2018 tarihlerinde düzenlenen Eğirdir Belediyesi Klasik Müzik Festivali kapsamında klasik müzikle hiç tanışmamış çocuklara enstrüman dersi vermesi amaçlanmış ve bunu gerçekleştirmek için öğretici öğrenci arayışına girilerek üniversitelerin konservatuvar bölümünde okuyan öğrencilerden katılım beklenerek, festival süresi boyunca kendilerine tatil yapma olanağı sağlanmıştır.

Cittaslow Eğirdir Market olarak faaliyet gösteren ve sanal bir marketi de bulunan oluşumda yöresel ürünlerin ve el sanatları ürünlerinin satışı gerçekleştirilmektedir. Doğal yöntemlerle üretilen, şeker katkısı olmayan ve süt, karbonat ve elma konsantresi ile üretilen şokelma, çıtır elma ve elmalı lokum satışı gerçekleştirilen ürünlerden birkaçıdır. Eğirdir Meyve Üreticileri Birliği Elma Birliği üyelerinin kurduğu “Eğirdir Apples” da bir başka sanal market örneği olarak karşımıza çıkmaktadır.

3.7.15. Cittaslow Mudurnu, Bolu

Cittaslow Mudurnu ile ilgili bilgiler; yazar tarafından Mudurnu Belediyesi ve Cittaslow Türkiye internet sitelerinden derlenerek oluşturulmuştur.

Mudurnu bölgesi Antik dönemlerden bu yana birçok uygarlığın izlerini taşımakla birlikte, yörede bugüne kadar arkeolojik ve folklorik değerlendirmeler yapılamadığından net bilgiler elde edilememiştir.

1650 yılında Mudurnu'ya gelen Evliya Çelebi bölgeyi, " Mudurnu Kalesi 8 köşeli, 20 kuleli, bir kapılı, binası kararmış, sur ve kaleleri çökmüş eski bir yapı." olarak tasvir etmiştir.

17 Mart 2018 tarihinde Belçika'nın Maaseik kentinde gerçekleşen Cittaslow Uluslararası Komite Toplantısı'nda Mudurnu Türkiye'nin 15. Cittaslow üyesi olmaya hak kazanmıştır.

"Tarihi Ahi Kenti " adıyla Unesco Dünya Miras Adayı bir ilçe olan Mudurnu ile ilgili Soyer; "İnsanların kafasında sadece tavuk sözcüğü ve algısıyla yer etmiş bir kent, Türkiye'nin 15'inci sakin şehri oldu. Bu son derece heyecan verici, Mudurnu tarihi doğal zenginlikleriyle olağanüstü zengin bir şehir ve Cittaslow, kentin hak ettiği bir noktaya gelmesi için kaldıraç görevi üstlenecek." demiştir. (<http://seferihisar.bel.tr/mudurnu-turkiyenin-15-cittaslow-unvanli-kenti-odu/>, 2018)

Abant Gölü, Sülüklü Göl, Karamurat Gölü ilçenin tarihi ve kültürel değerleri olarak sıralanmaktadır.

Mudurnu Belediyesi ve Mudurnu Kaymakamlığı işbirliğinde her yıl Temmuz ayının 1. haftası Mudurnu İpekyolu Kültür ve Sanat Festivali yapılmaktadır.

Haziran 2019 itibarıyla belediyenin resmi internet sitesinde projeler ve hizmetler başlığı altında herhangi bir proje örneğine rastlanmamıştır. Ayrıca Mudurnu Kültürel Miras Yönetim Planı Projesi adı altında bir bağlantı oluşturulmuş ancak sayfaya erişim sağlanamamıştır. Kent arşivi web sitesi olarak oluşturulan bir başka bağlantıdaki linkler de tekrar erişimi olmayan kültürel miras alanı ile ilgili sayfaya yönlendirmektedir.

Mudurnu'da geleneksel iğne oymacılığı ile demirci ve bakırcı ustalarının demir dövme faaliyetleri sürmektedir.

Şekil 40: Cittaslow Mudurnu

Kaynak 40: Hürriyet Gazetesi İnternet Sitesi, <http://www.hurriyet.com.tr/>

Mudurnu ilçesinde 2011 yılında yapımına başlanan ve yalnızca Araplara satılan şato tipindeki mimarisiyle son dönemde tartışma konusu olan 732 villa, AVM, otel ve 2 kongre merkezinin yer aldığı Burj Al Babas adlı devremülk projesi mimari yapısı nedeniyle ilçenin tarihi dokusuna uymadığı gerekçesiyle tepkiyle karşılaşmıştır. Dönemin Mudurnu Belediye Başkanı Mehmet İnegöl konu ile ilgili yaptığı konuşmada;

Burası 1992'de SİT alanı ilan edilen bir yer. Bizim zaten belediye başkanlığına gelişi amacımız da kültür varlıklarını koruyup, yaşatıp, gelecek kuşaklara aktarmak. Proje, ilçe merkezine 3 kilometre dışarda bir vadiye yer alıyor. İlçeden zaten görünümü de müsait değil. Yani Bursa'da Ulu Cami'nin başına 15 katlı binalar yapılırken itiraz yok da bu tip binalara mı var. Adam bu şekilde bir projeye müşteri bulabildiği için bununla yapıyor. Merkez nüfusumuz 5 bin. Dışarıdan bu şekilde söylemekle buradaki esnafı, halkı nasıl barındıracaksınız. Şu an gençlik kalmadı. En gencimiz 60 yaşında. Bunun için buraya yatırımcılar kesinlikle bu dokuyu bozmayacak şekilde gelmeleri lazım. Sakin şehirle kesinlikle alakası yok. Sakin şehir ilçenin belli bir bölgesinde sağlanan bir ortam"

diyerek projeyi haklı göstermeye çalışsa da Cittaslow felsefesinin etki alanını sadece belli bir bölgeye indirgemesi kabul edilebilecek bir yaklaşım değildir. Üyelik tüm Mudurnu ilçesi adına verilmekte olup, bu yerel kalkınma modelini sadece belli bir mahalle ya da alanda uygulamak cittaslow ilkeleriyle uyuşmamakta, yerel halkın yaşam kalitesini artırmaya yönelik amaca da alan seçimi ile bir çeşit ayrımcılık

uygulanacağı için ters düşmektedir. Üyelik başvurusu yapıldığı sırada ve inceleme gezisi esnasında bu projenin yapımına devam edildiği düşünüldüğünde, inceleme heyetinin bu yapılaşmanın ilçenin mimari yapısıyla ve tarihi dokusuyla uyuşmadığı konusunda adaylığı etkileyecek bir değerlendirmede bulunması gerekirdi. Benzer şekilde ilçede inşa edilen 477 konutluk TOKİ projesi de yatay mimari ve mahalle konsepti ile inşa edilse de bu yaşam alanlarının mevcut ilçenin tarihi dokusuyla uyuşmadığı görülmektedir (<http://www.yenimizan.com/emlak/tokiden-bolu-mudurnuda-393-tlden-baslayan-taksitlerle-konut-h69.html>, 2019).

3.7.16. Cittaslow Köyceğiz, Muğla

Köyceğiz'in tarihi M.Ö. 3400 yıllarına kadar uzanmaktadır. Bu yörede varlık gösteren ilk uygarlık Karyalılardır. (<http://www.koycegiz.gov.tr/tarihçe>,2019).

Köyceğiz adının nereden geldiğiyle ilgili yapılan çalışmalarda bir efsane temel alınmıştır. Efsanelere göre ilçe, Köyceğiz Gölü alanı üzerinde bulunan bir ovada kurulmuştur. Bilinmeyen bir zamanda ovayı suların basmasıyla bu felaketi izlemeye gelenler gölün doğu kısmında kalan birkaç evi ve insanı görünce: "Bütün şehir batmış, sadece kıyıda bir Köyceğiz kalmış." demişlerdir. (<http://koycegiz.bel.tr/ilc/koycegiz.html>, 2019).

Cittaslow Türkiye'nin en yeni 2 üyesinden biri olan Köyceğiz, İtalya'nın Greve in Chianti kentinde 23 Mart 2019 tarihinde gerçekleştirilen Uluslararası Cittaslow İcra Kurulu toplantısında birliğe katılmıştır.

Şekil 41: Köyceğiz Cittaslow Logo Çalışmaları

Kaynak 41: Köyceğiz Belediyesi Resmi İnternet Sitesi, www.koycegiz.bel.tr

İlçenin en büyük gelir kaynağı tarımdır. Ayrıca gezginci arıcılık faaliyeti ile Köyceğiz Gölü'nü Akdeniz'e bağlayan Dalyan Boğaz'ında kefal balığı üretimi de yapılmaktadır. Beyobası mahallesinde de alabalık tesisleri üretime devam etmektedir. İlçede 3 adet narenciye yıkama, mumlama, standardizasyon ve paketleme fabrikası bulunmakta ve ürün ihracatı yapılmaktadır. 2 adet su şişeleme fabrikası ile tarım alet ve makineleri üreten bir fabrika daha bulunmaktadır. (<http://koycegiz.bel.tr/Ilc/koycegiz.html>, 2019)

Belediyenin internet sitesinde "Sakin Şehir Köyceğiz" başlığı altında bir bölüm oluşturulsa da henüz herhangi bir faaliyetle ilgili veri girişi yapılmamıştır. Ayrıca belediyenin tamamlanmış ya da yapılması planlanan projeleri ile ilgili bilgiye de rastlanmamıştır. Paylaşılan etkinlik takvimi üzerinden geçmiş tarihe doğru gidildiğinde düzenlenen etkinliklere rastlanabilmektedir. Uluslararası Cittaslow Ağı'nın internet sitesinde Köyceğiz ile ilgili bir bölüm yer almasına karşın Cittaslow Türkiye Ağı internet sitesinde yeni cittaslow üyesi olması ile ilgili haber dışında "şehirler" başlığı altında Köyceğiz ile ilgili bir bilgi olmadığı görülmektedir.

3.7.17. Cittaslow Ahlat, Bitlis

Ahlat, Bitlis il merkezine 60 km. mesafede, Van Gölü kıyılarında kurulmuştur. İtalya'nın Greve in Chianti kentinde 23 Mart 2019 tarihinde gerçekleştirilen Uluslararası Cittaslow İcra Kurulu toplantısında üyeliği kabul edilen Ahlat, Köyceğiz ile birlikte Türkiye'nin üye kent sayısını 17'ye yükseltmişlerdir.

Bitlis Valisi Oktay Çağatay (<https://www.ntv.com.tr/galeri/seyahat/selcuklu-mirasi-ahlat-sakin-sehir-oldu>, 2019), Ahlat'ın üyeliğinin kabulü ile ilgili olarak kaymakamlık ve belediyenin ortaklaşa kurduğu Proje Ofisi'nin 2 yıl boyunca kriterleri gerçekleşmek için çok sıkı çalıştığını belirterek;

"Ahlat Türk'ün Anadolu'ya oradan Avrupa'ya açıldığı, İslam'ın Batı'ya yayıldığı kapıdır. Ahlat, Sultan Alpaslan'ın karargâhı, otağı ve yurdudur. Bilinen en büyük Türk İslam mezarlığını bünyesinde barındıran, UNESCO Dünya Kültür Miras Geçici Listesi'nde yer alan Ahlat, kriterleri tamamlayarak sakin şehir onayını aldı. Her geçen gün kültürel mirasıyla daha tanınır hale gelen Ahlat'ımız, bizleri çok gururlandırdı. Emeği geçenlere şükranlarımı sunuyorum. En büyük arzumuz, Ahlat'ın uhdesinde barındırdığı kültürel mirası bütün dünyaya tanıtmaktır"

diyerek üyelik sonrası görüşlerini aktarmıştır.

Ahlat aynı zamanda Van Gölü'nün çevresindeki sahilleriyle de kıyı turizmi ve su sporları açısından gelişmeye müsaittir, ilçe sahillerinde 4 ay yüzme imkânı

bulunmaktadır. “Ahlat Bastonu” ilçenin önemli el sanatlarından biridir (<http://www.ahlat.bel.tr/ahlat-tan-ne-alinir>, 2019).

İlçenin en önde gelen tarihi varlığı yaklaşık 200 dönümlük bir alanda kurulu bulunan tarihi "Selçuklu Mezarlığı'dır. Dünyanın en büyük İslâm Mezarlığı olma özelliğini gösteren alan, 8203 mezarı içerisinde barındırmakta ve “Anadolu’nun Orhun Abideleri” denilen bu yer, UNESCO Dünya Kültür Mirası Geçici Listesi’nde yer almaktadır. (<http://www.kulturvarliklari.gov.tr/TR-44397/ahlat-eski-yerlesimi-ve-mezar-taslari-bitlis.html>, 2019)

Kültür ve turizm Bakanlığı’nın e-kitap projesi kapsamında “Yaşayan Kültür: AHLAT” adlı bir çalışma da yer almaktadır. (<https://ekitap.kulturturizm.gov.tr/TR-80984/yasayan-kultur--ahlat.html>, 2019)

Şekil 42: Selçuklu Meydan Mezarlığı, Ahlat

Kaynak 42: <https://www.trthaber.com/haber/kultur-sanat/ahlat-selcuklu-meydan-mezarligi-tarihe-isik-tutuyor-377002.html>, 2019

3.7.18. Cittaslow Kriterleri Ana Başlıklarına Göre Türkiye’deki 17 Üye Kentin Projelerinden Örnekler

Cittaslow Türkiye Ulusal Ağı üyesi kentlerde gerçekleştirilen veya gerçekleştirilmesi planlanan projelere, üye ilçe belediyelerinin internet sayfalarından ve paylaşılan haberler üzerinden ulaşılmaya çalışılmış ancak özellikle belediyelerin internet sitelerinde projelerle ilgili bir başlığın hiç olmaması ya da proje başlığına sahip belediyelerin çoğunda da ilgili başlıkta herhangi bir içerik bulunmaması sonucunda bilgisine ulaşılabilen projeler üzerinden bir değerlendirme yapılmıştır.

Adaylık başvuru sürecinde birlik kriterlerinin en az %50'sini gerçekleştirmeyi taahhüt eden belediyelerin adaylık dosyasında sundukları projelerin varlığı düşünüldüğünde; Türkiye Ulusal Ağı'nın ve belediyelerin, adaylık sürecinde olmasa dahi üyelik kabulünün gerçekleşmesinden sonra bu projeleri içeren dosyayı halkla paylaşması, hesap verebilirlik ve şeffaflık ilkeleriyle örtüşecek nitelikte bir çalışma olacaktır. Birliğe katılmayı hedefleyen ilçelerin belediye başkanlarının ya da adaylık çalışmaları sırasında oluşturulan cittaslow çalışma ofislerinin bu paylaşımı gerçekleştirmesi, birliğin bölgede yaşayan halkın yaşam kalitesinin yükseltilmesi ile ilgili felsefesinin de önemsendiğini gösterecektir.

3.7.18.1. Enerji ve Çevre Politikaları

- Cittaslow Dostu İşletme Seçilen Yedi Bilgeler'de katı atıkların ayrıştırılması, Enerji tasarrufu için genel alanlarda sensörlü elektrik ve ısıtma ile sıcak su sağlamak için güneş enerjisinden faydalanma
- Doğanbey Jeotermal Sera İşletmesi ve Meyve Kurutma Tesisi, Seferihisar
- Bereketli Sulama Projesi, Seferihisar
- Kanalizasyon Artıma Tesisi, Perşembe
- Atık gübre üretimi projesi, Eğirdir
- İçme suyu hatlarının temizlenmesi, Gökçeada
- Çeşmeler kaynak suyunun ilçe merkezine getirilmesi, Gökçeada
- Katı atık birliği çalışmaları, Şavşat
- Yıkıklar doğa çevre koruma ve Çoruh vadisinin Eurovelo bisiklet ağına katılım çalışmaları, Uzundere
- Tortum Şelalesi projesi, Uzundere
- Parkların güneş enerjisi ile aydınlatılması, Gerze
- Kanalizasyon projesi, Gerze
- Geri dönüşüm, atık kabul tesisi ve kaynağında ayrıştırma çalışmaları, Gerze

3.7.18.2. Altyapı Politikaları

- Sokak Sağlıklaştırma Projesi, Seferihisar ve Vize
- Yaşayan Kale, Kaleiçi'ndeki yaklaşık 300 evin restorasyonu ve sahiplerine verilen ev pansiyonculuğu eğitimi, Seferihisar
- Kent merkezi sokak sağlıklaştırma politikası, Uzundere
- Uzundere fiyort park projesi
- Tortum şelalesi projesi, Uzundere

- Gürleyik Deresi G zerg hi Yaya ve Bisiklet Yolu Peyzaj Projesi, Gerze
- İstinat duvarı destekli sahil yolu projesi, Gerze
- Dereyeri ve Alaattin Şahin Caddesi plaj oluşturma amaçlı T projesi (Dalgakıran), Gerze
- Elektrik tellerinin yeraltına indirilmesi projesi, Gerze
- Kültür evi projesi, Gerze
- Sakin şehir Otoparkı, Seferihisar

3.7.18.3. Kentsel Yaşam Kalitesi Politikası

- Trekking rotalarının işaretlenmesi, macera parkuru, kamp alanı projesi, Uzundere
- Kentsel tasarım projesi, Gerze
- Doğalgaz projesi, Gerze
- Hizmetlerin yerine getirilmesinde eksik olan araç gereç için finansman talebi, Gerze
- ocuk ve Gençlik Meydanı, Seferihisar
- KAY (Kısırlaştır, Aşılat ve yerine bırakarak Yaşat) uygulaması, Akyaka Ula
- Seferihisar Organik Pazarı
- Doğa Okulu ve Seferihisar Doğa Mirası (Orhanlı Köyü), Seferihisar
- Teos Sulak alanı ve Kumullarını Destekleme Projesi, Seferihisar
- Gökçeada Belediyesi Kent Müzesi, Kaleköy Peyzaj alışması, Gökçeada

3.7.18.4. Tarımsal, Turistik, Esnaf ve Sanatkârlara Dair Politikalar

- Tepecik Kadın Emeği Evi, Seferihisar
- Kaleköy Satış Stantları, Gökçeada
- Kadınlar Kahvesi, Eski Dostlar Kahvesi, Seferihisar
- Ürkmez Sineması, Seferihisar
- Cihan  nal Tiyatrosu, Seferihisar
- Seferihisar Doğa Mirası
- Teos Doğa Parkı
- Seferihisar Müzisyenleri, Seferihisar
- Seferihisar Kültür Müzesi
- SeferiSinema
- Seferihisar Kitapları

- Tohum Seferberliği, Can Yücel Tohum Merkezi, Seferihisar
- Mandalina festivali, Seferihisar
- Soğuk hava depolama tesisi, Seferihisar
- İşlenmiş mandalina ve enginar ürünlerinin çeşitliliğinin sağlanarak ürünlerin iç ve dış pazarda yer alması, Seferihisar
- Zeytinyağı dolum paketleme tesisinin kurulması projesi, Seferihisar
- Seferihisar Anı Evi, Kent Belleği oluşturulması
- Kar üstü güreşleri, Şavşat
- Gürcüler Konağı'nın hizmete açılması, Göynük
- Eğirdir, Vize ve Seferihisar posta pulu basımı
- Üye kentlerde üretici pazarları oluşturma çalışmaları
- Üye kentlerde geleneksel el sanatlarının korunması ve geliştirilmesine yönelik yapılan faaliyetler, açılan kurslar
- Üye kentlerde yerel ürünlere yönelik coğrafi işaret alma çalışmaları
- Anıt Zeytin ağaçları projesi, asırlık zeytin ağaçlarından toplanan zeytinlerin yağının müzayede ile satışı, Seferihisar.

3.7.18.5. Misafirperverlik, Farkındalık ve Eğitime Yönelik Politikalar

- Okul Tarlaları, Seferihisar
- E-kasaba, Seferihisar
- Seferikart, Seferihisar
- TURMEPA Masmavi Deniz Kampı, 8-17 yaş arası yerli ve yabancı gruplardan oluşan deniz eğitim kampı, Seferihisar
- Üye kentlerde pansiyonculuk kursları verilmesiyle aile pansiyonculuğuna teşvik çalışmaları
- Yaratıcı Yazarlık Okulu 2015 yılı Oxford Üni. Ve Samsun 19 Mayıs Üni. iş birliği, Seferihisar
- Gelen misafirlere ilçenin yöresel yemeklerini tanıtmak için Şavşat evi projesi
- Uzundere karşılama oteli projesi
- Kent Konseyi çalışmaları, Perşembe

3.7.18.6. Sosyal Uyum

- Çocuk Belediyesi, Şavşat
- Çocuk Belediyesi, Seferihisar

- Seferihisarlılar Buluşması
- Masal evi projesi, dezavantajlı çocukların masal ile terapi yoluyla topluma kazandırılması, Seferihisar
- Hazır Evlat Projesi, Yenipazar
- Cami Seferberliği, Seferihisar
- Üye kentlerde gerçekleştirilen engelsiz yaşama yönelik gerçekleştirilen faaliyetler
- Okul Seferberliği, Okullara mandalina suyu dağıtılması, Seferihisar
- Teos Doğa Parkı, Seferihisar
- Pedallı Kamp, Seferihisar
- Sakin Tur Minibüsü

3.7.18.7. Ortaklıklar

- Türkiye-İtalya ortaklığında AB finansmanı ile gerçekleştirilen Sürdürülebilir Balıkçılık Projesi, Seferihisar
- Türkiye'nin 2.Earth Market'ı olan Gökçeada Yeryüzü Pazarı (Earth Market),
- Seferihisar Yunanistan Samos Adası arasında feribot seferleri ikili işbirliği.

3.8.YAVAŞ KENT (CITTASLOW) PROJELERİ

3.8.1. Cittaslow Yarışması ve Ödülleri

İlki 2014 yılında düzenlenen ve sonuncusu 22 Haziran 2019 tarihinde Orvieto'daki Genel Kurul toplantısı sırasında sahiplerini bulan Cittaslow ödülleri, üye kentler tarafından gerçekleştirilen en iyi pratikleri, en yararlı ve sıra dışı projeleri ve birlik felsefesi ve ilkelerine daha yakın olan projeleri ortaya çıkarmak amacıyla düzenlenmektedir. Cittaslow Hollanda Ulusal Ağı tarafından ortaya çıkan bir fikir olan bu yarışma, "Chiocciola Orange" yani turuncu salyangoz, Cittaslow Uluslararası Bilim Komitesi'nin de desteğiyle büyük bir başarı ve memnuniyet elde ederek her yıl düzenlenen bir birlik etkinliği haline gelmiştir. (<http://www.cittaslow.org/project/cittaslow-awards>, 2019)

Cittaslow Uluslararası Ağı, Uluslararası Projeler başlığı altında yer alan Cittaslow Ödülleri'nin, 6 yıl boyunca vermiş olduğu proje ödülleri yazar tarafından incelenerek değerlendirilmiştir.

"Chiocciola Orange 2019" da en iyi pratiklerin ve en iyi videoların ödüllendirileceği iki farklı kategori yer almaktadır. En iyi pratik uygulamalarından beklenen, gerçekleştirilen proje ya da faaliyetin ölçülebilir ve birliğin deyimiyle diğer

üye kentlerin de örnek alması açısından ihraç edilebilir olmasıdır. Bu kapsamda üye kentler uygulanmakta olan kayda değer bir çalışmayı yarışmaya başvuru olarak sunacaklardır. Video yarışması ile de beklenen, üye kentlerin insan yüzleri ve hikâyeleri üzerinden azami 3 dakikayı bulacak videolar ile cittaslow ilkelerinin üye kentler tarafından yorumlanması istenmektedir. Her ülkenin 1 video başvurusu kabul edilmektedir. En iyi pratiklerin 6 kategoride sınıflandırıldığı yarışmaya ise her üye kent azami 3 proje ile başvurabilmektedir. Enerji ve çevre politikaları, altyapı politikaları, kent yaşamı kalitesi politikaları; zirai, turistik ve el sanatlarına dayalı politikalar; misafirperverlik, farkındalık ve eğitim politikaları ve sosyal dayanışma kategori başlıkları olarak karşımıza çıkmaktadır. En iyi örnek seçilen uygulamalar ve video yarışmasını kazanan projeler birliğin sayfasında yayınlanmaktadır.

Değerlendirme kriterleri ise şu şeklide sıralanmaktadır:

- Cittaslow felsefesinin geliştirilmesi,
- Sosyal inovasyon üzerindeki etki,
- Birlik ağında iyi uygulamaları paylaşmak ve yaygınlaştırılması açısından uygunluk
- Projenin ölçeği, insanların katılımı ve yapılan yatırım.

Kriterler ölçüsünde yapılacak değerlendirmeler sonucu projelere 1 ile 5 arası puan verilmektedir.

Türkiye'deki üye kentlerin 2014 yılından bugüne dek yarışmaya gönderdiği proje örnekleri ise şunlardır:

- 2014, Çevre Ödülü, "Seferihisar Tohumları", Seferihisar. (Ayrıca Üretici pazarları- online pazar ve Fotovoltaik Enerji Santrali başlıklı 2 proje daha gönderilmiş ancak ödül kazanılamamıştır.)
- 2015, Sığacık Kalesi, "Yaşayan Kale" Projesi ile başvurulmuş ancak ödül kazanılamamıştır.
- 2016, Çiftçi Pazarı, Seferihisar Projesi'nden de bir ödül kazanılamamıştır.
- 2017, Chiocciola Orange (Turuncu Salyangoz) Ödülü, "Ahşap Oyuncak ve El Sanatları" ile Gerze; Tarım Özel Ödülü, "Güller, Kokunun Sınırları Yoktur", Halfeti.

2017 video yarışmasını kazanamasa da Gerze Türkiye'nin göndermiş olduğu "Gerze Ahşap Ürünleriyle Dünyaya Kapılarını Açıyor" videosu, özel olarak bahsedilmesi gereken videolar arasında gösterilerek birlik ağının internet sitesinde yerini almıştır. Gerze Belediyesi tarafından videonun başarısı

mansiyon ödülü olarak telaffuz edilmiştir. Yapılan paylaşım şu şekildedir: “ ‘Gerze Ahşap Ürünleriyle Dünyaya Açılıyor’ adlı çalışmamız, ‘Yüksek kalite video ve fotoğraf kullanımı ve el sanatlarının toplum geleceği için değerlendirmesi gibi önemli bir konunun işlenmiş olması’ sebebiyle mansiyon ödülüne layık görülmüştür.” (<http://kiyiege.gov.tr/gerzeye-cittaslow-birliginden-iki-uluslararası-odul/>, 2017)

- 2018, Chiocciola Orange (Turuncu Salyangoz) Ödülü, “Çocuk Belediyesi” Projesi, Seferihisar.
- 2019 yılına ait ödül listesi Genel Kurul Toplantısı sonrası birlik ağında paylaşılmış, Türkiye’ye ait herhangi bir proje ödül alamamıştır. (Başvuru yapılan proje listesi yayınlamadığından Türkiye’nin bu yıl düzenlenen yarışmaya herhangi bir proje ile başvurup başvurmadığı bilinmemektedir.) (<http://www.cittaslow.org/news/orvieto-great-success-cittaslow-general-assembly-orvieto>, 2019)

3.8.2. Masallar Dünyayı Kurtaracak Projesi

Cittaslow Uluslararası Ağı, Uluslararası Projeler başlığında yer alan projelerden biri olan Cittaslow Projeleri, yazar tarafından incelenerek değerlendirilmiştir. (<http://www.cittaslow.org/project/cittaslow-fairy-tales>, 2019)

Halfeti’nin eski dönem Belediye Başkanı Nihat Özdağ’dan gelen teklifle kuşaktan kuşağa aktarılan masalların bir araya getirilmesi amaçlanmıştır.

Dünyanın her geçen gün farklı bir nedenle daha da zorlaşması ve buna paralel olarak geliştirilen Cittaslow projelerinin tüm insanlar için yeni bir umut olacağı fikrinden hareketle ortaya atılan teklifte, özellikle Halfeti’nin bulunduğu coğrafi konumu üzerinden yola çıkılmıştır.

Suriye sınırına 50 km. uzaklıktaki bu cittaslow üyesi ilçede masalların yerel kültür için derin, önemli ve gerçek bir araç olacağına inanan Özdağ, bölgede birçok göçmen aile, grup ve etnik kökene mensup insanla tanıştıktan sonra özellikle çocukların maruz kaldığı kültürel asimilasyon sonucu mülteci kamplarında, birlik üyesi diğer cittaslowlarda ve kütüphanelerde düzenli olarak gerçekleştirilecek masal okuma etkinlikleri ile kültürler arası bu mirasın korunması ve karşılıklı değişiminin mümkün olabileceğine inanmaktadır.

3.8.2.1. Masallar İnternet Üzerinde

Teknolojinin geniş çapta yayılım gösterme özelliği aynı zamanda insanları geleneksel olandan da uzaklaştırmaktadır. Ancak asıl risk, yüzyıllardır varlığını sürdüren efsaneleri ve en derin kültürümüzün bir bölümünü oluşturan masalları kaybetmektir. Cittaslow hareketi kapsamında 2017 yılında gerçekleştirilen bu proje ile masalların korunması ve daha geniş bir kitleye yayılması konusunda birlik ağı aracılığıyla bir koruma görevi de üstlenilmiştir. Proje kapsamında her cittaslowdan bir masal seçilerek İngilizceye çevrilmesi ve uluslararası ağın internet sitesine gönderilmesi beklenmiş, masalların toplanmasından sonra internet sitesinde masallar için bir bölüm ayrılmış ve yayınlanması sağlanmıştır. Daha sonra sponsor bulunması halinde İngilizce olarak "Cittaslow Masalları" adıyla kitap halini alacak proje için çalışmalar sürdürülmektedir. Son olarak amaçlanan ise İngilizce yayınlanan ilk kitaptan sonra her ülkenin kendi ana dilinde de kitap baskıları gerçekleştirmektir. Uluslararası birliğin internet sitesinde projeler başlığında yer alan Cittaslow Masalları, Haziran 2019 itibarıyla 27 masalı yayınlamaktadır. Türkiye'den sadece Yalvaç ve Gerze projeye katkıda bulunmuşken, Halfeti üzerinden önerilen fikrin hayata geçirildiği projede Halfeti'ye ait bir masalın sitede yer almaması düşündürücüdür.

3.8.3. Cittaslow Yeşil Vatandaş Yarışması

Uluslararası Cittaslow Birliği tarafından 2018 yılında AB Yeşil Haftası kapsamında düzenlenen "Yeşil Bir Vatandaş Olmak" konulu fotoğraf yarışması, üye kentlerin tüm sakinlerinin katılımına açık olarak gerçekleşmiştir. (<http://www.cittaslow.org/news/orvieto-being-green-citizen-digital-green-exposition,2018>)

Vatandaşların eylemlerinin, yaşam tarzlarının, alışkanlıklarının ve geleneklerinin bir ürünü olan kentleri, yarışmacının gözünden "çevre üzerinde sürdürülebilir bir etkiyle yeşil bir kent yaratma konusundaki rollerini artırmak amaçlı yeşil bir kent deneyimi" temasıyla aktarmaları beklenmiştir.

Jüri değerlendirmesinin ardından, en iyi fotoğraflar 16 Mayıs 2018 tarihinde İtalya'da düzenlenen "Digital Green" sergisinde yer almış, en iyi üç fotoğraf ise Cittaslow International Genel Merkezinde kalıcı olarak sergilenmek üzere belirlenmiştir. (<http://www.cittaslow.org/news/take-picture-slow-you-and-your-city,2018>).

3.8.4. Sıfırdan Bir Cittaslow Yaratmak: Yeni Bir Kent Planlaması “Yavaş”

Changshan kentinin Belediye Başkanı ve delegeleri önemli ve yenilikçi bir projeyi hayata geçirmeyi amaçlamıştır. Yeni fikir sıfırdan bir cittaslow kenti yaratmak üzerine oluşmuştur. Zor gibi görünen bu fikir, Cittaslow politikaları doğrultusunda kurulacak olan teknik ve bilimsel tesisler ile test edilecektir. Konsept ise şöyle aktarılmaktadır: “Yeni bir cittaslow kurulması planlanan bölgenin yerel kimliğine dayanan, sosyal sorumluluk ve çevresel sürdürülebilirliğin paylaşıldığı, 5 köyde yerel halk ile paylaşılacak yeni bir şehir vizyonu oluşturma hedefi”. (<http://www.cittaslow.org/news/yaxi-new-urban-planning-slow-changshan-new-challenge-international-cittaslow>, 24.04.2019)

Tasarlanan proje ile dünyadaki milyonlarca yavaş vatandaşın “iyi yaşamına” etkili bir şekilde katkıda bulunan Cittaslow ilkelerine daha fazla verimlilik getirecek yeni bir çağın başladığı söylenmektedir.

Son gelişmelere bakıldığında 21 Mart’ta Baitou’da (Chongzhou), Sichuan Kalkınma Holdingi ve Chengzhou Belediyesi tarafından ortaklaşa gerçekleştirilen Tianfu “Cittaslow” projesinin imza töreni gerçekleştirilmiş, 740.000 kilometrekarelik alanda gerçekleştirilecek proje için toplamda 5 milyar yuan bir bütçe ayrılmıştır . (http://www.sc.xinhuanet.com/content/2017-03/21/c_1120668749.htm, 2019).

Changshan’da inşası yapılan Cittaslow kentinin paylaşılan çalışma durum raporuna göre Berying Turen Kentsel Planlama Ltd. Şti. “Changshan Cittaslow” kentinin genel planlamasından ve ekolojik peyzaj temelli “Yeşil Çekirdek Blok” inşaatının ayrıntılı planlamasından sorumludur. “Derin bir nefes al, rahatla ve tadını çıkar” temasıyla alan düzenlemesinin oluşturulacağı yapılanmada 3 bölüm 5 alan ile 1 su kemeri ve 1 yol bulunmaktadır.

Bu amaçla 4 yavaş temelli konu üzerinde durulmaktadır:

- 1.Yerel tarihi kültürün öne sürdüğü “slow leisure”,
2. Dağ, su, orman, tarla ve gölleri korumayı amaçlayan ve yeşil enerji ile yeşil gıdayı kapsayan “slow ecology”,
- 3.Yürüyüş ve bisiklet yollarını kapsayan “slow traffic”,
- 4.Temel olarak geleneksel el sanatları ile örf ve âdete odaklanan “slow life”.

Changshan yapımı devam eden cittaslowu 5 yıl içerisinde yurt içinde meşhur bir yaşam ve eğlence deneyimi haline getirmek amacıyla çalışmaktadır. (<http://www.cittaslow.org>, 2019)

Paylaşılan durum raporundan sonra akıllara şu sorular gelmektedir: Bu planlı yapılaşma ile bölgede yerleşik bir yaşamın nasıl olacağı, yeni yerleşmelere mi izin verileceği yoksa önceliğin projenin gerçekleştiği 5 köyü kapsayan alandaki yerel halka mı verileceği, ilk etap yerleşimlerde nüfus olarak test amaçlı bir kota uygulanıp uygulanmayacağı, bu bölgenin sürdürülebilirliğinden halkın mı yoksa projeyi üstelenen firmanın mı sorumlu olacağı ve tema odaklı yapılan inşaatlar sonucu bölgenin de günlük ziyarete imkân tanınan bir tema park gibi ekonomik getiri temelli bir oluşum mu olacağıdır. Gerçekleştirilen projenin her anlamda bir ilk olacağı yadsınamaz bir gerçek olmakla birlikte, Cittaslow hareketinin felsefesi ve ilkelerini günlük yaşama uyarlamak ve bölge halkının ekonomik refahını artırırken yaşam kalitesi standartlarını da yükseltmek öncelikli hedef olmalıdır.

3.8.5. Yavaş Dükkân

“Üzümünü ye bağını sor!” sloganıyla sağlıklı ve yerel ürünler sunun bir ağ Yavaş Dükkân, tüketeceğimiz ürünlerin üretim metotlarından ve bu ürünlere yaklaşabilmenin, dokunabilmenin öneminden bahseden bir oluşum olarak karşımıza çıkmaktadır.

Yavaş Dükkân fikri;

- Üretici ve tüketicinin birbirini tanıdığı,
- Üretim sürecinin şeffaf olduğu,
- Doğadaki tüm varlıkların hakkına saygılı,
- Ürün döngüsünün her aşamasının iyiliğe dayalı ilişkilerle gerçekleştiği sağlıklı ve yerel ürünler ağı geliştirmek niyetiyle ortaya koyulmuştur.

Üretilen yerel ürünün kendisine pazar bulamamasına odaklanırken aynı zamanda tüketicinin de bu ürünlere ulaşmasındaki engellere dikkat çeken Yavaş Dükkân, aradaki bu ulaşılama sorununu çözmeyi hedeflemiş bir oluşumdur. Paylaşılan tüm ürünlerin üretim süreçleri baştan sona takip edilebilirken, ürünler hakkında alınan bilgiyle bir şekilde üretim sürecine dâhil edildiğiniz algısıyla hizmet vermektedir. Üretim sürecinde herhangi bir kimyasal ya da insan sağlığına zararlı başka bir madde kullanılmamaktadır. Yerel üreticilerin Yavaş Dükkân fikrinin omurgasını oluşturduğu bu yapıda amaç, kadim üretim biçimlerini yaşatmaya, geçmişle gelecek arasındaki bağları korumaya ve bu deneyimle becerileri kuşaktan kuşağa aktarmaya çalışmaktır. (www.yavasdukkkan.net, 20.03.2019)

Yavaş Dükkan ürün satışı yapmaktan ziyade, iyiliğe dayalı ilişkiler ağı olarak karşımıza çıkarılmaktadır. Bu sayede, doğa kültürü ve onu yaşatan insan ilişkilerinin devam ettiğine, ürünün satın alınmasının da aslında kullanıcının bu ilişkilere dâhil olma biçimine dayandığı iddiasını yansıtmaktadır.

Seferihisar Doğa Okulu'nun bu satışlar sayesinde doğa kültürüne katkıda bulunduğunu ve bünyesinde ücretsiz kurslar düzenleyebilmek için gerekli ekonomik yapılanmayı sürdürdüğü belirtilmişse de, ürünlerin satışından elde edilen gelirin yüzde kaçının bu amaçla ayrıldığı ile ilgili zeytinyağı imecesi projesi dışında herhangi bir açıklamaya rastlanmamaktadır.

Doğa Okulu yapılanmasında taş baskıda geleneksel yöntemlerle üretilmiş zeytinyağı ile yıllık yağ ihtiyacınızı karşılarken Orhanlı Vadisi'ndeki zeytin ormanlarının ve beraberindeki ekosistemin korunmasını içeren imecenin de bir parçası olmanız mümkün kılınmaktadır. Bu sayede hem küçük üreticilere alım teminatı verilmesi hem de Doğa Okulu ile Doğa Derneği'nin bu alanda gerçekleştirdiği koruma çalışmalarını da destekleme fırsatı sağlanmış olmaktadır. Bu projede belirtilen zeytinyağının litre fiyatı ortalama 36 TL olarak belirlenmiştir ve bu bedelin 18 TL'si doğrudan üreticiye verilmektedir. 9 TL'si üretim, dolum, paketleme ve diğer lojistik giderlerin karşılığı olarak gösterilmiştir. Geriye kalan 9 TL ise Seferihisar Doğa Okulu ve Doğa Derneği'nin zeytin ormanlarının yaşamaya devam etmesi için yaptığı çalışmalara destek olmak üzere ayrılmıştır (www.yavasdukkkan.net, 20.03.2019). Kuruluş amacının yerel üreticiyi desteklemek, aracı kavramını ortadan kaldırmak ve yerel ürünler ağını geliştirmek olduğu düşünüldüğünde tek bir ürün bazında oransal olarak ürünün satış fiyatının %25'inin dernek bünyesine aktarılması düşündürücüdür.

3.8.6. Seferipazar

Seferihisarlı kadınlardan oluşan S.S. Hıdırlık Tarımsal Kalkınma Kooperatifi tarafından kurulan "Seferipazar" üreticiden sofraya taze, hızlı ve aracısız %100 doğal ürün satışı yapılan bir sanal pazar olarak karşımıza çıkmaktadır. Neptün SOYER'in yönetim kurulu başkanlığını yaptığı kooperatif; kooperatif ürünleri, kadın emeği ürünleri ve köy pazarı ürünleri başlıkları adı altında ürün satışı yaptığı internet sitesinde, satın alınacak ürünün hangi kooperatif üyesi kadın tarafından yapıldığı bilgisine de yer vermektedir. (<https://seferipazar.com/hakkimizda/>, 2019)

3.8.7. Yerel Üreticinin Desteklenmesi ve Sabancı Vakfı Fark Yaratanlar Programı

Türkiye’de toplumsal gelişmeye katkıda bulunanların öykülerini ve çalışmalarını görünür kılarak insanlarda farkındalık yaratmak, daha duyarlı ve aktif vatandaş olmalarını teşvik ederek ilham vermeyi amaçlayan program olarak karşımıza çıkan Fark Yaratanlar Programı, çevresindeki sorunlara duyarsız kalmayan, çözümün bir parçası olmayı seçen ve aktif vatandaşlık örneği sergileyen kişi ya da kurumlar fark yaratan olarak tanımlanmaktadır. (farkyaratanlar.org, 28.03.2019)

2009 yılında programın 5. sezon 14. bölümünde “Yerel Üreticinin Desteklenmesi” temasıyla başvuruda bulunan Seferihisar Belediyesi, gelişmeyi kendi özünde arama amacıyla yerel üreticiyi destekleyerek biri organik ikisi köylü pazarı olmak üzere haftada 4 pazar kurulmasını sağlayarak ve seferipazar uygulamasıyla başarılı bulunmuş, Sabancı Vakfı mali katkısıyla hikâyesi videolaştırılarak sosyal medya ve haber mecralarında yayınlanmıştır. Fark Yaratanlar ağıının bir parçası olan Seferihisar Belediyesi’nin bu tanıtım videosu sonrası ziyaretçi sayısında ve buna paralel olarak ekonomik gelirlerinde artış olduğu gözlemlenmiştir.

3.8.8. İlk Cittaslow Dostu İşletme

İzmir’in Selçuk ilçesi Çamlık Köyü’nde faaliyet gösteren, bağ, şaraphane, restoran, yemek - toplantı salonu ve otelden oluşan “Yedi Bilgeler”, İtalya’nın Greve in Chianti kentinde yapılan Uluslararası Cittaslow Yürütme Kurulu Toplantısı’nda Türkiye’nin ilk “Cittaslow Dostu İşletmesi” unvanını almıştır. “Cittaslow Dostu” işletmeler, Cittaslow’un felsefesini benimseyen ve harekete destek olmak isteyen kurumlardan oluşmaktadır. Hayatın zevk alınabilecek bir hızda yaşanmasını isteyen, kendi faaliyetlerine sakinlik katan işletmeler Uluslararası Cittaslow Koordinasyon Komitesi’ne önerilmekte ve eğer uygun görülürse sertifikayla ödüllendirilmektedirler. (<http://www.hurriyet.com.tr/ege/turkiyenin-ilk-sakin-sehir-dostu-isletmesi-40094225>, 2016)

Yedi Bilgeler’de katı atıklar ayrıştırılarak toplanmakta, mutfaktan çıkan atıklar kompostlanma sistemiyle bağda kullanılmaktadır. Endüstriyel kompostlar ise Çamlık köyünde hayvancılıkla geçimini sağlayan çiftçilere bedelsiz olarak verilmektedir. Enerji tasarrufu için genel alanlarda sensörlü elektrik sistemi, ısınma ve sıcak su

sağlamak için öncelikle güneş enerjisinden yararlanmayı seçen işletme, güneşin yeterli olmadığı durumlarda kükürt içermeyen çevre dostu yakıt tüketmektedir.

3.8.9. Cittaslow Vakfı

Cittaslow Türkiye 14.Koordinasyon Komitesi toplantısı Eylül 2018'de Cittaslow Gerze ev sahipliğinde gerçekleşmiş ve toplantıda hareketin geleceği adına önemli bir karar alınmıştır. Cittaslow felsefesinin ve yerel kalkınma modelinin sürdürülebilirliğinin sağlanması için bir vakıf kurulması gerekliliği yönünde alınan kararda, tüm Cittaslow üyesi belediyelerin doğal üye olacakları bir vakfın kurulmasıyla birlik ve beraberliğin daha sağlam olması ve devamlılığının sağlanması amaçlanmıştır (seferihisar.bel.tr/en/cittaslow-foundation-on-the-way/, 17.09.2018). Haziran 2019 itibarıyla vakıf hâlâ kurulmamıştır.

Ayrıca Perşembe, Taraklı ve Yalvaç ilçelerinin üyelikleri birer yılına askıya alınırken, Gökçeada, Yenipazar ve Akyaka ilçeleri için tekrar inceleme kararı alındı. (<https://cittaslowturkiye.org/cittaslow-vakfi-kuruluyor/>, 2018)

3.9. ULUSLARARASI YAVAŞ KENT (CITTASLOW) KENTLERİNDEN GELİŞMELER

3.9.1. Polonya Ulusal Ağı Stant Etkinliği

20-23 Haziran 2019 tarihleri arasında Uluslararası Cittaslow Birliği'nin Genel Merkezi'nin de bulunduğu İtalya'nın Orvieto kentinde düzenlenen Genel Kurul Toplantısı sırasında 22 Haziran tarihinde Polonya Cittaslow Ulusal Ağı, geniş çapta bölgesel el emeğine dayalı olan ürünleri ile en iyi gıda ürünlerini hazırladıkları standta toplantıya gelen katılımcılara takdim etmişlerdir. 19-22 Eylül 2018 tarihleri arasında İtalya Torino'da gerçekleşen Koordinasyon Komitesi toplantısında 2019 yılındaki Genel Kurul toplantısının teması için öneride bulunan M. Tunç Soyer'in teklifi kabul edilmiş ve toplantının teması "Çocuk" olarak belirlenmişti. Bu sebeple kurulan standta çocuklar da unutulmamış, çocuklar için yarışmalar, tadım etkinlikleri ve film gösterimleri gerçekleştirilmiştir. Kurulan stand, Polonya Cittaslow Ulusal Ağı tarafından yürütülen küçük projelerin finansal katkısı ve AB fonu desteğiyle gerçekleşmiştir (<http://www.cittaslow.org/news/orvieto-cittaslow-general-assembly-2019-20-th-anniversary>, 2019).

Şekil 43: Polonya, Etkinlik Alanı 2019

Kaynak 43: www.cittaslow.org

Birlik içindeki toplam kent sayısına bakıldığında en çok üyesi bulunan 4. ülke olmamıza rağmen böyle bir uluslararası etkinliği fırsat olarak değerlendirip Türkiye'nin tanıtımının yapılamamasının ardında, Türkiye Ulusal Ağı'nın yeterli mali destekçisi ve üye kentlerle ortak bir para fonunun olmaması ile ulusal ağın organizasyon yapılanmasındaki eksikliğin birliğe üye tüm kentler arasında bir koordinasyon eksikliğine sebebiyet vermesi gösterilebilir.

3.9.2. Kalety'deki En Büyük Polonya Salyangozu

31 Mayıs 2019 tarihinde Polonya Kalety'de düzenlenen etkinlikte bugüne dek ulusal ağlarındaki üye kentleri içerisinde en büyük salyangoz simgeli Cittaslow logosunu yapan Kalety Belediyesi, yeşil bitkilerle kapladığı ve genişliği 3 metreden daha fazla olan bu heykeli belediye binasının önüne yerleştirmiştir. (<http://www.cittaslow.org/news/kalety-biggest-polish-sn>, 31.05.2019)

3.9.3. Shinan İdari Bölgesi Güney Kore'de Ada Köy Yaşamı Okulu

Shinan'ın adalarından biri olan Docho-do'da Nisan 2019'da açılan okul, yaşamına yeni bir yön vermek isteyen herkesin katılımına açıktır. 3 gece 4 günden 3 aya kadar sürebilecek eğitim kapsamında öğrencilerin birlikte eğitim alıp çalışması ve yaşaması hedeflenmiştir. İlk öğrencileri ile eğitime başlayan okulun öğrenci yaş ortalaması 40 yaşın üzerindedir ve aralarında öğretmenler ve çoğunlukla anne

babalar bulunmaktadır (<http://www.cittaslow.org/news/shinan-county-shinan-cor-island-village-life-school-opened>, 24.05.2019).

3.9.4. Shinan County, Cittaslow Hazine Avı Festivali

4-27 Mayıs 2018 tarihleri arasında Jeungdo Adası'nda Cittaslow kurulu ve halkın organize ettiği bir festival düzenlemiştir. Cittaslow felsefesinin Shinan'da uygulanabilirliğini kutlamak amacıyla düzenlenen etkinlikte, ziyaretçilere adanın girişinde bulunan turist bilgilendirme ofisinde hazırlanmış olan hazine haritaları dağıtılarak haritadaki işaretli noktaları izlemeleri ve haritadaki görevleri tamamlamaları istenmiştir. Buldukları her hazinede haritalarına yeni bir damga basılarak görevi tamamlayan ziyaretçilere sembolik hediyeler verilmiştir. (<http://www.cittaslow.org/news/shinan-county-shinan-cor-cittaslow-treasure-hunt-fest>, 29.05.2018)

3.9.5. Mirande Fransa, 16 Yerel Kuruluşa Cittaslow Ödülü

Cittaslow Mirande'nin 8 yıl önce uluslararası bir etiket olan Cittaslow unvanını almasından bu yana dek geçen sürede, sunulan hizmetlerin kalitesinin yerel halkın da fark edebilmesi amacıyla çok sıkı çalışan belediye, 14 Mayıs 2019 tarihinde Mirande Belediye Başkanı ve Cittaslow Fransa Koordinatörü Pierre Beaudran öncülüğünde bölgelerinde bulunan yerel kuruluşların katılımıyla kendi bünyelerinde gerçekleştirdikleri bir ödül töreni düzenlemişlerdir. Bu yerel kuruluşlara ödül verilmek istenmesindeki amaç, Cittaslow felsefesini günlük yaşamlarına adapte edebilmeleri ve uygulamalarındaki başarıları taçlandırmaktır. Ödül alanlardan bazıları; yerel bir tür olan Mirandaise ineğinin yetiştirilmesi ve biyoçeşitliliğin korunmasına yaptıkları katkıyla bölgedeki tarım lisesi; yerel mirasın korunması ve gelişimini aktif olarak destekleyen folklor grubu, Cittaslow tanıtım faaliyetlerinde yer alan fotoğraf ve video kulübü, Mirande filarmoni orkestrası, gıda israfına karşı okul bünyesinde verilen ekolojik eğitim sayesinde mücadele eden, yerel ve mevsiminde üretilen ürünleri tercih eden lise restoranıdır.

Cittaslow ödüllerinin Mirande için bir gelenek haline getirilmesi ve bu hareketin Fransa Ulusal Ağı'ndaki tüm üye kentler için uygulanması teklifinde bulunulması kararlaştırılmıştır (<http://www.cittaslow.org/news/mirande-cittaslow-awards-mirande-16-local-establishments>, 24.05.2019).

3.9.6. Cowichan Bay En Büyük Ağacını Arıyor

Kanada Cowichan Bay'de D alanı olarak ayrılan bölümdeki en büyük ağacın aranması amacıyla 2013 yılında bir yarışma düzenlenmiştir. Özel mülkte ya da seçim alanı olarak belirlenmiş yerdeki halka açık alanlardaki ağaçlar yarışma kapsamına alınarak bölgenin zenginliklerini keşfedip envanterini çıkarmak ve korunmasını sağlamak hedeflenmiştir. Belediye tarafından belirlenen kategorilerin kazananlarına ödül verilmesi de planlanmıştır. En büyük sedir, en büyük geniş yapraklı akçaağaç, en büyük kızılâğaç, en büyük meşe, en büyük koca yemiş, en büyük ekili meyve veren ağaç ve bir hikâyesi olan en büyük ağaç kategoriler arasındadır. Cittaslow Cowichan Bay'e gönderilecek başvurularda ağaçların ölçümleri yapılmış, fotoğrafları çekilmiş ve hikâyeleri paylaşılmış olmalıdır. Yarışma sonucu kazananlara yerel üreticiler tarafından sağlanan ödüller takdim edilmiştir. (cittaslowcowichan.ca, information note, 2013)

3.10.DÜNYADAN YAVAŞ KENT (CITTASLOW) UYGULAMA ÖRNEKLERİ

3.10.1. Cittaslow Shinan Dadohae, Güney Kore

Shinan Dadohae biyosfer rezervi Güney Kore'de yer almakta ve Bigeumdo, Dochodo ve Jeungdo gibi 1.000 adadan oluşmaktadır. Coğrafi konumu nedeniyle zengin biyolojik çeşitliliğe sahip bölgenin toplamda 1.000 km.den fazla sahil şeridi bulunmaktadır. Deniz yaşamları ve nadir göçmen kuşlar için önemli bir habitat olan bölge, geleneksel balıkçılık ve tuz üretimi ile yerel halka iş imkânı sağlamaktadır. Dağcılık ve rekreasyon alanlarının geliştirilmesi amacıyla bölgede izleme çalışmaları sürdürülmektedir. Temel alan; deniz bölgesi, tampon bölge ve geçiş bölgesi olarak 3 kısma ayrılmıştır. Deniz bölgesi, eko turizm ve deniz seyahatleri için kullanılmakta olup ayrıca ekosisteme zarar verilmemesi kaydıyla parkurların yerel halk ve ziyaretçiler tarafından kullanımına izin verilmiştir.

Tampon bölgelerde gelgit daireleri içinde ve Dadonhae Ulusal Parkı'nda yerel tecrübe ve uzmanlığa dayalı bilgiyle, çevre dostu bir anlayışla güneşte kurutularak tuz üretimi gerçekleştirilmektedir. Ayrıca bisiklet sürüşü ve gezi yürüyüşlerini kapsayan eko turizm programları ile kazanç sağlanmaktadır.

Geçiş bölgesinde, çevre dostu yöntemlerle yapılan balık yetiştiriciliği ve avlanma faaliyetleri gerçekleştirilmektedir. Bölgeyle ilgili eksikliklere bakıldığında deniz taşımacılığı alanında çevresel açıdan daha sürdürülebilir bir sistem oluşturmak

amacıyla yeni düzenlemelere gereksinim duyulmaktadır. Yerel halkın da aktif katılımıyla eko turizm faaliyetlerini çeşitlendirmek ve geliştirmek ve doğal güzelliklerin tanıtım faaliyetlerinin de daha etkili yapılması bölgenin kalkınmasında önemli rol oynayacaktır. (<http://www.unesco.org/>, 2019)

3.10.2. Eski Bir Yavaş Kent (Cittaslow) Örneği: Ludlow

Cittaslow Ludlow, 2004 tarihinde Cittaslow hareketine Birleşik Krallık'tan katılan ilk kasaba olması nedeniyle Slow Food Hareketi'nin yanında Cittaslow Hareketi'nin de genel merkezi olarak faaliyet göstermiştir. Adaylık sürecinde kriterlerin gerçekleştirilmesinde kasabadaki farklı gruplar tarafından kriter başlıkları paylaşılmıştır. Bu süreçte yeni ortaklıklar geliştirilmiş, yukarıdan aşağı değil aşağıdan yukarı katılımcı demokratik bir yönetim anlayışı benimsenmiştir. Ludlow hinterlandında yerel üreticilerin kaydı oluşturulmuş, yöresel becerilerin tanıtılması adına etkinlikler ve eğitimler düzenlenmiş, mevsimsel çiftçi pazarları açılarak yerel üreticiler tarafından organik tarım yapılan çiftliklerde üretilen ürünlerin satışı gerçekleştirilmiştir. Ludlow, yerel gündem 21 grubu (Ludlow 21) tarafından birçok sürdürülebilirlik projesinin tanıtılması nedeniyle kriter gerçekleştirme hedefine çok kısa zamanda ulaşmıştır.

Birçok kent Ludlow'un büyük başarısını gördükten sonra, alternatif bir kentsel kalkınma elde etmenin diğer kentler için de uygulanabilir bir strateji olup olmadığını sorgulamıştır. Ludlow'un birlik ağına katılmasıyla bölgede yaşanan bu değişimi, yerel halk yeni bir kentsel politika olarak görmemiştir. Kasaba yönetiminde zaten aktif sivil toplum ağı aracılığıyla halk katılımı hareket öncesinde de sağlanmıştır. Ludlow Belediye Meclisi'nde Cittaslow Ludlow adıyla bir alt komite oluşturulmuş, gerçekleştirilen tüm aktivitelerde gönüllüler aracılığıyla faaliyet gösteren komite yer almıştır. Yerel halkın bu komite aracılığıyla mecliste söz alma ve oy kullanma hakkına sahip olması, harekete gönüllü katılım sayısında artışı beraberinde getirmiştir. (Cittaslow Ludlow, 2006).

Cittaslow Ludlow'a göre hareket zaten güçlü bir topluluk duygusuna sahip olmayan, aktif çalışan sivil toplum örgütlerinin varlığına rastlanmayan ve yerel ölçekli küçük üreticilerin bir araya gelip örgütlenmediği bir toplulukta varlık gösteremez. Hareket, var olan bu yapıların tümü için etkin bir politika altyapısı sağlamakta, işbirliği ve katılım için bir ağ oluşturmaktadır. Bu yapıların farklı şekillerde faaliyet göstermesi nedeniyle de aynı bölgede dahi olsalar cittaslow yapılanmaları farklılık göstermektedir.

Uluslararası Cittaslow Birliği'nin hazırlamış olduğu üye kentler listesinde Ludlow'un adının yer almaması ancak kaynak araştırması sırasında karşıma çıkan pek çok ülke örneğinde Ludlow'un Cittaslow kapsamında değerlendirilmiş olması nedeniyle Ludlow Belediyesi'ne konu ile ilgili bilgi almak amacıyla yazar tarafından gönderilen e-postaya kısa süre içinde geri dönüş gerçekleşmiştir. Konu ile ilgili olarak yazar tarafından yapılan başvuru, konuyla olan bağlantısından dolayı, şu an Slow Food Ludlow'un başkanlığını yapan ve Cittaslow Ludlow'un faaliyet gösterdiği 2004-2011 yılları arasında Cittaslow kurulu üyesi olan Sue Chantler'a iletilmiştir. Sue Chantler'ın verdiği cevapta; cittaslow adaylığı esnasında bir Slow Food grubuna da sahip olma gerekliliği nedeniyle kurulan Slow Food Ludlow'un, kısa sürede gelişme göstermesiyle birlikte Cittaslow Ludlow ile birkaç yıl boyunca uyum içinde çalışılmıştır. Ancak 2011 yılına kadar geçen süreçte, Cittaslow Hareketi politik nedenlerle Ludlow'da istenilen gelişmeyi gösterememiştir. İşleyiş olarak bakıldığında, Ludlow yerel yönetiminin İtalya'daki üye kent örneklerindeki yerel yönetimlerden farklı şekilde çalışması, yerel konseyden projeler için gerekli olan maddi desteğin sağlanmaması ve belediyeden gerekli katılımın olmaması nedeniyle hareketin felsefesinin Ludlow'a uymadığı söylenmiştir. Son olarak, Cittaslow Hareketi'nin tüm konseptine aktif olarak karşı çıkan yerel konsey üyelerinin çalışmaları sonucunda, 2012 yılı için bütçede yıllık üyelik aidatı miktarı ayrılmış olmasına rağmen, 31 Mart 2011 tarihinde faaliyetlerini sona erdirecek olan ortak dayanışma grubunun dağılmasından sonra Ludlow'un Uluslararası Cittaslow Birliği'nden ayrılması kararı verilmiştir. Sue Chantler konu ile ilgili olarak, birlikten ayrılma kararının, her geçen gün büyüyen ve gelişen dünyada, işbirliğine karşı olan yerel bir konseyin varlığının sonucu olduğunu belirtmiştir.

Şekil 44: İngiltere Kraliçesi II.Elizabeth, Cittaslow Ludlow etkinliği

Kaynak 44: Cittaslow Ludlow, Tanıtım Broşürü, Graeme Kidd arşivi, <https://www.ludlow.org.uk/>

3.11. YAVAŞ KENTE (CITTASLOW) ALTERNATİF SÜRDÜRÜLEBİLİR MODELLER

Geçiş Hareketi ve Cleveland Modeli olarak bilinen, yerel ölçekte ortaya çıkmalarının ardından uygulamaların başarılı sonuçlar doğurması nedeniyle ulusal ve uluslararası çapta örnek modeller arasına giren bu 2 girişim; kuruluş amaçları ve gerçekleştirdikleri faaliyetlerin Cittaslow Hareketi'nin temel ilkelerinden bazılarına sahip olması nedeniyle alternatif sürdürülebilir modeller olarak incelemeye değer bulunmuştur.

3.11.1. Geçiş Hareketi (Transition Movement)

Geçiş Hareketi; iklim değişikliği, petrol sorunu ve aşırı büyümeye dayalı ekonomik sistemlerden kaynaklanan problemlere karşı kendi kendine yetebilen ve dirençli toplumlar oluşturmayı hedefleyerek, bugünkü tüketim toplumu yapısından bu yeni toplum yapısına geçmek olarak tanımlanmaktadır.

Geçiş Kenti kavramı ilk olarak permakültür tasarımcısı Rob Hopkins tarafından, 2004 yılında Kinsale Koleji'nde öğrencileriyle birlikte yapmış olduğu bir proje sonucunda ortaya çıkmıştır. Enerji azaltımına yönelik olarak gerçekleştirilen proje, Kinsale Kent Konseyi tarafından benimsenerek bir aksiyon planına

dönüştürülmüştür. Daha sonra Hopkins, proje ile ilgili fikirleri Totnes'te hayata geçirerek kentin 2006 yılında dünyadaki ilk geçiş girişimi haline gelmesini sağlamıştır. Hareketin temelinde dirençlilik, yerelleşme ve yenileyici gelişme yer almaktadır. Ekoloji temelli dirençlilik kavramı ile anlatılmak istenen bir bireyin, bir ekonominin, kentin ya da kasabanın dışarıdan gelebilecek şoklara karşı dayanıklılığıdır. Yerelleşmeden kasıt, politik gücün yerel ölçeğe aktarılmasının ötesinde, tüm ihtiyaçlarımızı yerel ölçekte karşılayabilme, yerel ekonomiler oluşturabilme ve bunları gerçekleştirirken de petrole olan bağımlılığın azaltılarak karbon ayak izinin de düşürülmesidir. Yenileyici gelişme ise, kent ya da kasabanın içinde yaşayanların ihtiyaçlarını karşılarken, gelecek nesillerin kendi ihtiyaçlarını karşılama yetilerini gözeterek bir gelişme biçimi olarak anlaşılmalıdır. Bu amaçlarla yerel ölçekte ve yerel toplulukların inisiyatifiyle yürütülen projelerden bazıları; yerel üretici ve tüketici buluşmaları, kent ya da kasaba kamusal alanlarında oluşturulan gıda ormanları, yenilebilir peyzaj uygulamaları, geri dönüşüm ve kompost ağları, geri dönüşüm ve paylaşım dükkânları ile gerçekleştirilen yerelde atık ve kaynak yönetimi, temiz enerji kullanımının desteklenmesi, geçiş evleri kooperatifleridir.

Geçiş hareketinin öne sürdüğü ekonomik gelişme mevcut sistemin, petrol de dâhil olmak üzere her şeyin aşırı tüketimine ve aşırı büyümeye dayalı ekonomik gelişme modelinin tam tersi bir model önermektedir. Bu sayede, tüm ihtiyaçlarını yerelde karşılayabilen topluluklar oluşturularak fosil yakıt kullanımının günden güne azaltılmasına dayalı bir model hayata geçirilmiş olacaktır. "REkonomi" olarak adlandırılan bu model, insanların ihtiyaçlarını karşılamaları için doğal sistemlerle uyum içinde, kapsayıcı ve adil bir biçimde fırsat bolluğu yaratarak genel olarak tüm topluluğun refah düzeyini artıracak bir ekonomik yenilenmeyi ifade etmektedir.

REkonomi projesinin ilk adımını, Totnes ve çevresinin yerel ekonomisinin mevcut koşullarını anlamak ve değişim olanaklarını ortaya koymak amacıyla hazırlanan Yerel Ekonomi Ayakizi projesi; ikinci adımını ise, yeni ekonomik aktörlerin ve ilişki biçimlerinin oluşturulup geliştirilmesi için Yerel Ekonomi Forumu'nun kurulması oluşturmaktadır. Bu forum "topluluk destekli girişimcilik" felsefesiyle, içinde bulundukları toplulukları olumlu yönde etkileyen, sosyal, sürdürülebilir, yenileyici, dirençli ve yenilikçi girişimlerin ortaya çıkmasına zemin hazırlama amacıyla oluşturulmuştur. Topluluk desteği de finansal kapital olabileceği gibi, uzman danışmanlığından çocuk bakımına kadar çeşitlilik gösterebilmektedir.

Geçiş hareketinin etkileri, bugün dünyanın pek çok bölgesine yayılmıştır. İngiltere, Kanada, Amerika Birleşik Devletleri, Güney Amerika, Avrupa'nın pek çok

ülkesi, Güneydoğu Asya, Avustralya ve Yeni Zelanda'da Geçiş İnisiyatifleri (Transition Initiatives - köyler, kasabalar, mahalleler, okullar, işyerleri, üniversiteler, kısaca bulundukları yeri dönüştürmek için bir araya gelmiş insanlar) faaliyetleri sürdürülmektedir. Geçiş Merkezleri (Transition Hubs - geçiş sürecini hızlandırmak ve desteklemek amacıyla oluşan çeşitli ölçeklerdeki oluşumlar) ve tüm dünya çapında Geçiş Ağı (Transition Network) ise bu hareketin yaygınlaşması ve güçlenmesi için çaba göstermektedir. (<https://transitionnetwork.org/>, 2019) Geçiş Ağı'na kayıtlı 27 adet Geçiş Merkezi ve 945 adet Geçiş İnisiyatifi bulunmaktadır. Türkiye'de de Dönüşüm Ağı İstanbul (Transition Network İstanbul) adı altında faaliyet gösteren bir oluşum mevcuttur. (<https://transitionnetwork.org/transition-near-me/hubs/donusum-agi-istanbul-transition-network-istanbul/>)

3.11.2. Cleveland Modeli

2009 yılında, Büyük Durgunluk yaşanırken Cleveland'ın en yoksul semtlerinden biri olan Glenville'de küçük bir “yeşil” endüstriyel çamaşırhane açılmıştır. İl bakışta önemsiz ve sıradan gibi gözüken bu olay, Amerika'da servet demokratikleşmesinin geleceği hakkında yavaş yavaş ulusal bir başarı haline dönüşmektedir.

Evergreen Kooperatifi girişimi olarak adlandırılan Cleveland Modeli; Demokrasi İşbirliği, Cleveland Vakfı, Cleveland Şehri ve kentin önde gelen hastaneleri ile üniversitelerinin ortaklaşa çalışarak, büyük işletmelerin işçi ve toplum yararına çalışmasını hedefleyen bir girişimdir. Ülke çapındaki diğer kentler, bu yenilikçi yaklaşımı ekonomik kalkınma, yeşil istihdam yaratma ve mahallelere uyarlama amacıyla çalışmalara başlamışlardır ve Glenville'de küçük bir çamaşırhane ile başlayan bu süreç bugün ulusal çapta Cleveland Modeli olarak kabul görmektedir. Evergreen Kooperatifleri'nin misyonu, daha büyük bir topluluk servet inşası konseptine bağlı işçi-kooperatif işletmeleri oluşturmaktır.

Kooperatif yapılanması yeni bir oluşum olmamakla geleneksel kooperatif modelinden ayrılmaktadır. Amerika'da mevcut kapitalizmin ötesinde bir ekonomik sistem vizyonunu gerçekleştirmek için en somut girişimlerden birinin başlangıcı olarak tanımlanan modelde, gelir eşitsizliği, ücret durgunluğu ve toplum yatırımlarının azalmasının devam etmesiyle, giderek daha fazla entelektüel, aktivist ve kentsel paydaş bu oluşuma ilgi duymaktadır.

Modelin odaklandığı temel konu; otoriter bir sistem oluşturmada, eşit, işbirliğine dayalı, insanı odak noktası yapan bu oluşumun ve yaratacağı servetin herkese yarar sağlaması şeklinde uygulanmasıdır.

Modelin fikir babası politik iktisatçı Gar Alperovitz, hem işletmelerinin hem de yerel toplumun çıkarlarını gözetken bir şekilde hareket eden, merkezi olmayan bir işçi sermayeli işletme sistemi hayal ederek oluşturduğu ekonomik temelli bu modelde, ilk adım olarak sermayenin kolektif mülkiyetini en azından başlangıçta, alt birimleri yeterince küçük olan yerel topluluklara yayarak bireylerin pratikte işbirliğine dayalı ilişkileri öğrenmelerini sağlamayı amaçlamıştır. Bu adım gerçekleştirildikten sonra asıl hedeflenen, yeniden yapılandırılmış bir bölgesel topluluğunun daha büyük bir çözümün unsurları olarak doğal yapı taşı vazifesi görmesidir.

Evergreen Kooperatifleri, modelin üzerinde uygulandığı 3 farklı işletmeye sahiptir. Bunlar; yeşil endüstriyel çamaşırhaneyi işleten Evergreen Kooperatifleri Çamaşırhanesi, güneş panelleri, çevre dostu ev ve ticari enerji hizmetleri kuran Evergreen Enerji Çözümleri ve ABD'nin en büyük topraksız sera olma özelliğini gösteren Green City Yetiştiricileri'dir. Kurumları şehre çekmek için vergi teşvikleri ve "güçlendirme" bölgelerini kullanma konusundaki başarısız çabaların aksine, Evergreen ilk finansmanını çeşitli kurumsal kaynaklar ile hükümet ve hayırsever bağışçılardan sağlamıştır. Bu işletmelere alınacak çalışanlar belli bir süre sonunda çalıştıkları işletmenin hissesine de eşit oranda sahip olacaklardır. İşletmenin yarattığı servet, yapılan işin kâr getirmesini mümkün kılan topluluk üyelerine geniş çapta dağıtılmıştır. Sürdürülebilir mal ve hizmetlere kavuşan ve gelir elde eden topluluk üyeleri ise ellerindeki gelir fazlasını komşu topluluklara aktararak iş kurmaları konusunda yardımcı olmakta ve benzer girişimlerin yayılmasını sağlamaktadırlar. Bu modelin başarılı olmasındaki en büyük nedenlerden biri, çalışanların şirket fikriyle tamamen bağlı olmalarıdır. Çalışanların kendilerini şirketin bir çalışanı değil sahiplerinden biri olarak görmeleri, işe sahip çıkmaları ve şirketin büyüüp başarılı olması için ellerinden gelenin en iyisini yapmaları sayesinde model, ülke çapında uygulanır hale gelmiştir.

3.12. TÜRKİYE'DEKİ YAVAŞ KENT (CITTASLOW) ÇALIŞMALARINA YÖNELİK ELEŞTİREL BİR DEĞERLENDİRME

Türkiye'nin 2009 yılında Seferihisar'ın uluslararası ağa katılmasıyla başlayan Yavaş Kent macerası, geçen 10 yıllık süre içerisinde birliğe kayıtlı üye kent sayısının 17'ye yükselmesi ve birçok ilçenin başvuru dosyasının Türk ulusal ağının

sekretaryasında incelenmek üzere bekliyor olması, hareketin hızla gelişmeye devam ettiğini göstermektedir. Haziran 2019 itibarıyla yayınlanan son uluslararası üye kent listesine göre (ekler bölümünde yer almaktadır) Türkiye, 17 kentiyle birlik bünyesinde en fazla üyeye sahip olan 4. ülke konumundadır. Listeye baktığımızda birinci sırada 85 üye kent ile İtalya, ikinci sırada son yıllarda yaptığı çalışmalarla üye sayısını hızla yükselten Polonya ve üçüncü sırada 20 üye kentle Almanya bulunmaktadır.

Hareketin uluslararası alanda gelişimini rakamlarla ifade etmek için, Cittaslow Uluslararası Ağı'nın resmi internet sitesinde Aralık 2011 ve Haziran 2019 tarihlerinde yayınladığı üye ülke ve kent listeleri karşılaştırılmış, Aralık 2011 tarihli listede 150 kent ve 25 üye ülke yer alırken Haziran 2019 tarihli güncel listede 262 kent ve 30 üye ülkenin yer aldığı görülmüştür.

2011'den 2019'a üye kent sayısında değişiklik olmayan ülke sayısı 10 olarak belirlenmiştir. Bu kentler;

- Avusturya
- Avustralya
- Finlandiya
- Güney Afrika
- İrlanda
- İsveç
- İsviçre
- Macaristan
- Norveç
- Yeni Zelanda

2011'den 2019'a birliğe üye ülke olarak eklenen ülke sayısı 5 olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu ülkeler;

- İzlanda
- Japonya
- Kolombiya
- K.K.T.C
- Tayvan

2011'den Haziran 2019'a üye sayısı artan ülke sayısı 12'dir. Bu ülkeler ve üye kent artış sayısı;

- Almanya +10
- Belçika +3
- Çin +11
- Danimarka +1
- Fransa +7
- Güney Kore +6
- Hollanda+7
- İspanya +3
- İtalya +17
- Kanada +2
- Polonya +24
- Türkiye +12

2011'den 2019'a üye sayısı azalan ülke sayısı 3'tür. Bu ülkeler ve üye kent azalma sayısı;

- A.B.D -1
- Birleşik Krallık -2, +1 (Sturminster Newton, Diss - , Llangollen +) *
- Portekiz -2 +1 (Lagos, Vizela - , Viana Do Castelo +) *

*(Birleşik Krallık ve Portekiz'de 8 yıllık süreçte 2'şer kent üyelikten ayrılırken 1'er yeni kent birliğe dâhil olmuştur.)

Türkiye'deki üye kentlerin çalışmaları; bağlı oldukları ilçe belediyeleri ve kaymakamlıklarının resmi internet siteleri ile Cittaslow Türkiye Ulusal Ağı'nın internet sitesinde paylaşmış olduğu haberler ve hazırladığı üye kent bilgilendirmelerinin yanında ayrıca ulusal ve yerel basında yer alan haberler üzerinden değerlendirilmiştir. Hareketin sürdürülebilirliğinin sağlanması ve her şeyden önce üyeliği bir marka ya da sadece bir getirim aracı olarak görmenin ötesinde, hareketin ilkeleri ve felsefesinin önemsenerek gerçek amacının yerel doku ve öz niteliklerin korunarak, yaşam kalitesini arttırmaya yönelik sürdürülebilir bir faaliyetler bütünü olduğu göz ardı edilmemelidir. Belediyelerin 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 14. maddesinde belirtilen en temel belediyecilik görevleri diye nitelendirebileceğimiz hizmetleri, bugün adaylık başvurusu sırasında bir kriteri daha gerçekleştirme

mantığıyla yerine getirmesi sonucu, gerek hizmetlerin yerine getirilmesinde ve o hizmetten faydalanılmasında gerekse birliğin felsefesindeki yöre sakinlerinin yaşam kalitesini yükseltme amacının gerçekleştirilmesinde, vatandaş öncelik olarak görmediği fikrinin düşünülmesine sebep olmaktadır. Oysa yerel ölçekte sürdürülebilir bir kalkınma modeli olarak adlandırılan hareketin ilkelerinin gerçekleştirilebilmesi ve halkın gerçek anlamda yaşam kalitesinin yükseltilmesinin odağında yine o yörenin insanı yer almaktadır. Yerel üreticiler ve ürünleri olmadan, geleneksel el sanatlarının temsilcileri ile kaybolmaya yüz tutmuş mesleklerin yeni kuşaklara öğretilme faaliyetleri gerçekleşmeden veya yapılacak bir tesisin işletilmesinde dahi yöre insanının emek gücü olmadan hareketin temsil edilebilmesi de mümkün olmayacaktır.

Türkiye'deki üye kentlerin Cittaslowla ilgili olan sosyal medya hesapları üzerinde, hareketi ve üye kenti tanıtmaktan öte yapılan faaliyetler üzerinden bilgi aktarımı gerçekleşmektedir. Cittaslow Gerze ve Cittaslow Şavşat dışında diğer 15 üye kentin ulusal ağ internet sitesinde bulunan kentler bölümü haricinde başka bir internet sayfası bulunmamaktadır. Üye kentlerin belediye internet sitelerinde Cittaslow logosunun veya Türkiye Ulusal Ağı'na bağlantı linkinin var olup olmadığı incelenmiş; Perşembe, Yalvaç, Yenipazar, Seferihisar, Ula Akyaka, Gerze, Göynük, Mudurnu, Uzundere, Ahlat ve Eğirdir'de logo ya da bağlantılı link bilgisine ulaşılmış, Şavşat Belediyesi internet sitesinde bulunan cittaslow logosunun direkt kendi oluşturduğu Cittaslow sayfasına yönlendirdiği görülmüştür. Ayrıca çocuk belediyesi ile ilgili ayrı bir bölüm ve sosyal medya hesaplarının akışları da belediye sayfasında yer almaktadır. Taraklı, Halfeti ve Gökçeada'da logo görseline rastlanmamakla beraber, Vize Belediyesi sayfasında da direkt bir bağlantı olmamakla beraber, cittaslowla ilgili paylaşılan haber ve evraklarda logoya yer verilmiştir. Vize tanıtım videolarında da cittaslow ibaresi kullanılmıştır.

Üye kentler tanıtılırken ilgili belediyelerin ve kaymakamlıkların internet sayfaları ile ulusal ağın internet sitesinde, kentlerin tanıtımında Cittaslow üyeliği aldıkları tarih, Cittaslow sertifikası görseli ve adaylık sürecinde veya üyelik kabulü sonrasında gerçekleştirilen ya da gerçekleştirileceği taahhüt edilen projeler hakkında bilgi verilmeli, en azından üyeliğin kabulünden sonra kentin adaylık başvurusu sırasında sunduğu dosyadaki bilgilerin özeti, projeler ve kriter karşılama yüzdeleri şeffaflık gereği üye kentin vatandaşlarıyla paylaşılmalıdır.

Cittaslow unvanının bir tanıtım aracı olarak kullanılması doğru yönetilmediği takdirde kentin turizm faaliyetlerinde gerçekleşecek artışa bağlı olarak öncelikle

altyapı hizmetleri olmak üzere ilçe ölçeğinde sıkıntılara neden olabilmektedir. Hareketle küreselleşme karşısında yörenin doğal kaynakları ve öz kültürü korunmaya çalışırken turist patlaması ile ne yazık ki bölge doğallığını kaybedebilme riskiyle karşı karşıya kalabilmektedir. İtalya'daki Cittaslowlardan biri olan Cinque Terre bölgesi (Beş Ada) ve bölgede yer alan milli park, bölgedeki aşırı turist ilgisi nedeniyle bazı bölgeleri ziyarete kapatma kararı almış ve bölgeye turist kotası koyarak yıllık 2.500.000'a ulaşan turist sayısını 1.500.000 ile sınırlamıştır. Bölgeye ulaşım olanaklarının sınırlı olması ve adalar arası ulaşımın trenle ya da patikalarla sağlanması bu hedefini gerçekleştirmesinde yönetime yardımcı olmuş, ayrıca milli parka girişler için alınacak bilet sayısı da önceden tarihlere göre belirlenerek olası bir turist yığılmasının önüne geçilmiş, bölgenin korunması sağlanmıştır. (<https://www.turizmglobal.com/cinque-terre-turist-akinini-kota-koyarak-engelleyecek/>,2016)

Cittaslow Türkiye Ulusal Ağı ile verilerine ilişkin olarak, 23 Mart 2019 tarihli ilk incelemede dünyadaki üye kent sayısı 252 iken 236 olarak gözükmekteydi, 30 Mart tarihinde birliğe katılan Ahlat ve Köyceğiz'in üyeliği sonrası liste güncellense de Haziran itibariyle 10 yeni kentin daha katılımıyla kent sayısı 262'ye yükselmesine rağmen hâlâ güncelleme yapılmamıştır. Ayrıca Mart 2019 'da üyelikleri kabul edilen Ahlat ve Köyceğiz ile ilgili sadece kısa bir bilgilendirme paylaşılmış ancak üye kentler listesine bu iki yeni üye ile ilgili veri girilmemiştir. İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı M. Tunç Soyer ulusal birlik yapılanmasında hâlâ Seferihisar Belediye Başkanı olarak gözükmektedir. M. Tunç Soyer seçim sonrası da Türkiye Koordinatörlüğü görevini sürdürmektedir ve en az 1 yıl daha sürdüreceği belirtilmiştir. Kriterler her kentin doğal ve kültürel özellikleri ile ihtiyaçlarına göre farklılık gösterebileceğinden özellikle aday kentlerin inceleme gezileri sonrası değerlendirmeler daha çok paylaşılmalı, aday olacak diğer kentlere de yol gösterici olacağı göz ardı edilmemelidir. Kentlerin adaylık dosyasındaki ve şu anki kriter yüzdeleri karşılaştırılarak gelişimleri incelenmeli, kentin üyeliği gerçekte ne amaçla kullandığı ortaya çıkarılmalıdır. Hareket ekonomik kalkınmaya destek olmakla birlikte felsefesinde kârdan önce zevkin, genel müdürden önce insanın ve hızdan önce yavaşlığın olduğu unutulmamalıdır.

Kentlerin aynı soruna göstereceği direnç farklı olabileceğinden, üretilen farklı çözümlerin paylaşıldığı, benzer tecrübelerden yararlanıldığı, ortak projeler gerçekleştirilebilecek veya sadece bilgi alışverişinin sağlanacağı bir "ortak akıl platformu", ulusal ağın internet sitesi üzerinde oluşturulacak bir bölümle ve ilk etapta

sadece üye kentlerin temsilcileri ve cittaslow faaliyetlerini yürütmekten sorumlu belediye personelinin erişimine açık olacak şekilde oluşturulabilir. Böylece üye kentler arasında koordinasyonun sağlanması ve iletişimin artması kolaylaşabilir. Sistem zamanla geliştirilerek vatandaşların görüşlerinin de alınması yoluyla aktif katılımlarının sağlanması yolunda önemli bir adım atılmış olabilir.

Ulusal ağın internet sitesinde bir etkinlik takvimi oluşturulmalı, sosyal medya hesapları bağlantıları akış içinde verilerek haberlerin sürekli güncel kalması sağlanmalıdır. Cittaslow Vakfı kurma çalışmaları tamamlanmalıdır. Türkiye üye kentler haritası güncellenmelidir. İrtibat iletişim bilgilerinde belediye başkanının adı ve üye kentlerin kendi internet sayfaları varsa bunların bilgileri paylaşılmalıdır. M. Tunç Soyer'in İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı olmasıyla artan görev ve sorumlulukları düşünüldüğünde, aynı zamanda uluslararası birliğin de başkan yardımcılığı görevini sürdürmekte olması nedeniyle, Polonya ulusal yapılanmasında olduğu gibi üye kentlerin temsilcilerinden birinin seçilmesiyle bir ulusal koordinatör yardımcısı da ulusal ağ organizasyon yapısına dâhil edilmelidir.

Cittaslow üyesi ilçelerin belediyelerinde cittaslowla ilgili faaliyetlerin düzenli bir şekilde yürütülmesi için ayrı birimler oluşturulmalıdır.

Üye kentlerin yerel ürünlerinin tanıtımı ve satışını gerçekleştirmek amacıyla oluşturduğu sanal pazarların linkleri, ulusal ağ sayfasında paylaşılmalı ve bu yolla önceden belirlenecek bir oran üzerinden ulusal ağın organizasyon giderlerine de sanal pazarlar aracılığıyla üye kentler katkıda bulunmalıdır.

Türkiye ulusal ağının organizasyon yapısının önündeki en büyük sorunlardan biri, birliğe ait ayrı bir personel yapılanması olmamasıdır. Ulusal ağın sekreteryaya faaliyetleri Seferihisar Belediyesi personeli tarafından gerçekleştirilmektedir. Ayrıca ulusal organizasyon yapılanmasının ayrı bir hizmet binası da bulunmamakta, Seferihisar Belediyesi'nde hizmetleri yürütmektedirler. Ayrıca ulusal ağın ortak bir para fonu da bulunmamaktadır. Ulusal ağın giderlerinin karşılanması noktasında üye kentlerin bir katkısının olup olmadığı bu nedenle bilinmemektedir.

Uluslararası birliğe üye kentlerle işbirliğine gidilerek ortak projeler gerçekleştirilmelidir. Adaylık dosyası kabul edilmiş ve Cittaslow Genel Kurulu'na sunulmuş kentlerle, ulusal ağ tarafından adaylık başvuru dosyası incelenen kentler ulusal ağın sitesinde listelenmelidir.

"UCT md. 8'e göre "Cittaslow Uluslararası Birliği'ne birlik organlarının gerekçeli kararıyla farklı bir hüküm verilmedikçe, normalde 50.000'den fazla nüfusu olmayan tüm kentler katılabilir" denmektedir. Bu karar gelecekte nüfus kriterlerinin

göz ardı edilip daha kalabalık nüfuslu kentlerin üyeliğine kapı açabilir mi?" sorusundan yola çıkılmış, Cittaslow Türkiye Teknik Koordinatörü Bülent Köstem'e Mart 2019'da, bu konuyla ilgili gelecekte bir yapılanmaya gidilebileceğinin sinyallerinin birlik tarafından üstü kapalı olsa da verilmiş olduğundan bahsedilmiştir. Aslında oluşumla ilgili hiçbir ön bilgilendirme yapılmamış olmasına rağmen, Uluslararası Cittaslow Birliği yetkililerinin, hareketin kapsamını metropol kentlere yayma fikrinde oldukları Bülent Köstem tarafından ifade edilmiştir. Fikrin hayata geçirilmesi aşamasında birlik yetkililerinin M. Tunç Soyer'le iletişim halinde olması ve pilot bölge olarak İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin düşünülmesi fikriyle ilgili olarak bugün gelinen noktada, 20-23 Haziran 2019 tarihleri arasında Orvieto'da düzenlenen Genel Kurul toplantısı sırasında konuşma yapan M. Tunç Soyer, birlik başkanı Stefano Pisani ve birlik genel sekreteri Pier Giorgio Olivetti'nin 3 ay öncesinde kendisine "Metropollerde Cittaslow Perspektifi"nden bahsettiğine değinmiş ve çok heyecanlandığını ifade ederek Cittaslow Hareketi'nin 20 yıllık geçmişinin deneyimlerinden faydalanarak ve diğer üye kentlerin de yardımıyla İzmir Büyükşehir ölçeğinde bu yeni hareketin deneyimlenmesi için hazır olduğunu belirtmiştir. (M. Tunç Soyer'in 22 Haziran 2019 tarihinde Genel Kurul toplantısında gerçekleştirdiği konuşmanın sunumu uluslararası birlik sayfasında paylaşılmadığı için, konuşma yazar tarafından gayri resmi olarak çevrilmiş ve aktarılmıştır.) Metropol Cittaslow deneyiminin hayata geçirilmesi durumunda İzmir Büyükşehir Belediyesi il sınırları kapsamında yer alan Seferihisar Belediyesi'nin üyelik statüsü ile ilgili bir düzenleme olup olmayacağı konusunda herhangi bir bilgi paylaşılmamıştır.

Cittaslow Türkiye üye kent uygulamalarına ilişkin son tavsiyeler dikkate alındığında;

- Yerel ürünlerin tanıtımı ve markalaşma süreci çıkar amaçlı kullanılmamasına önem verilmelidir.
- Yapı ruhsat izinleri var olan yerel mimari dokuyu olumsuz yönde etkilememeli, var olan çevrenin korunması ve yeşil alanların sayısının artırılması, bu alanların bisiklet yollarıyla da desteklenmesi sağlanmalıdır.
- Can Yücel Tohum Merkezi tarafından üretimi gerçekleştirilen atalık tohumdan yeniden üretilen Topan Karakılçık Buğdayı'nın Slow Food projelerinden olan Ark of Taste ve Presida başvuruları yapılarak, geleceği güvence altına alınmalıdır.
- Seferihisar mandalinası olarak bilinen Satsuma Mandalinası ile ilgili Ekonomi Üniversitesi ile işbirliği gerçekleştirilerek yapılan coğrafi işaret çalışmaları, diğer

ye kentlere örnek olmalı ve daha çok ürünün korunarak gelecek kuşaklara kalması sağlanmalıdır.

- ye kentlerin organik ve yerel üretici pazarları ile ilgili çalışma faaliyetleri geliştirilerek Slow Food Uluslararası projelerinden biri olan Earth Market ağına dâhil edilmeleri sağlanmalıdır.
- 10.11.2018'de gerçekleştirilen 14.Koordinasyon Komitesi toplantısı sonucu yelikleri 1 yıllığına askıya alınan Perşembe ve Taraklı ilçeleri ile pasif olmaları ve bölgeden gelen şikâyetler nedeniyle yeniden değerlendirmeleri yapılacak Gökçeada, Yenipazar ve Akyaka Ula ilçeleri de gerekli eksikliklerin giderilmesi ve bu unvanın korunup geliştirilmesi için çalışmalar gerçekleştirmelidir.

Ulusal ağda bir yönetim ofisi varlığının olmaması, böyle bir tüzel kişiliğe sahip olmama, başvuru süreçlerinde gecikmelere neden olmakla birlikte aslında Türkiye Cittaslow moderatrlğ görevini yürüten Seferihisar Belediyesi'ne yaptırım konusunda da sıkıntılar yaratmaktadır. UCT'ye göre kriterlere uymamanın sonucu yaptırım gereklidir ancak ulusal yönetim yapısıyla Uluslararası Cittaslow organizasyon yapısının çelişmesi sonucu, Cittaslow Birliği'nde başkent olarak gözüken bir ilçenin, Türk idari yapılanmasında yaptırım uygulanması gereken ilçe ile aynı statüde olması nedeniyle sürecin sağlıklı işlemesi yönünde sorunlar çıkmaktadır.

2 kez adaylık için başvurup, inceleme gezisi de düzenlendikten sonra adaylık başvurusu başarısız bulunan Giresun Tirebolu Belediyesi, kalkınma ajansı desteğiyle ve gerçekleştireceği AR-GE faaliyetleriyle yeniden adaylık başvurusu için hazırlanmalıdır. Konu ile ilgili bilgi almak için Tirebolu Belediyesi'nin adaylık kapsamında cittaslow çalışmalarında görevlendirdiği personelle iletişim kurulamamış, bunun üzerine belediyeye gönderilen mesaj da yanıtız kalmıştır. Bu yüzden belediyenin öncelikle gerçek bir çalışma grubu oluşturması ve adaylık sürecinde herkesin yardımına açık olması gerekmektedir. şu an adaylık başvuruları ulusal ağın sekreteryasının incelemesinde olan ilçeler arasında Giresun şebinkarahisar, Malatya Arapgir ve Gdl Ankara yer almaktadır. Ayrıca Düzce Akçakoca Belediyesi de kalkınma ajansı desteği ile aday başvuru dosyasını hazırlamaktadır. Bitlis Ahlat ve Muğla Kyeğiz ile birlikte adaylık dosyası başarılı bulunarak nihai değerlendirme için uluslararası birliğe sunulan ancak Cittaslow yeliği diğer 2 kent ile birlikte ilân edilmeyen Erzincan Kemaliye'nin adaylık statüsü ve başvuru süreci hakkında bilgi verilmelidir.

Uluslararası ölçekte tüzükle, birliğin resmi dilleri güvence altına alınmış olmakla beraber, en azından birlik bünyesinde kendi ulusal ağlarını kurmayı başarmış ülkelerin anadilleri de birlik projelerinde alternatif dil seçenekleri olarak değerlendirilmeli, projelerin yabancı dil bilmeyen yerel halklar tarafından da anlaşılır olması sağlanarak hareketin felsefesinde yer alan aktif katılım sağlanmalıdır.

Son olarak Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 23. maddesine göre; "Herkes yerleşme ve seyahat hürriyetine sahiptir. Yerleşme hürriyeti, suç işlenmesini önlemek, sosyal ve ekonomik gelişmeyi sağlamak, sağlıklı ve düzenli kentleşmeyi gerçekleştirmek ve kamu mallarını korumak amaçlarıyla kanunla sınırlanabilir" denmektedir. (Anayasal maddeler, <https://www.tbmm.gov.tr/>) Koruma amaçları kapsamında sayılan maddelere bakıldığında sosyal ve ekonomik gelişme sağlama hedefi ile sağlıklı ve düzenli kentleşmeyi sağlama amacı, Cittaslow felsefesi ekseninde düşünüldüğünde hareketin temel felsefesiyle ilişkilendirilebilir. Hareketin temelinde küreselleşmenin dayattığı homojen yapılara karşı bir koruma içgüdüğü bulunmaktadır. Yerel olanı, özgün olanı küreselin kapitalizminden koruma amacıyla yerel üreticinin desteklenip yerel ekonominin canlandırılması ve dış etkilerden arındırılması anayasa maddesindeki ekonomik gelişmeyle örtüşmektedir. Ayrıca hareketin etki alanının nüfus kriteriyle sınırlanarak belirli bir bölgeyi ele alması, bölge halkı arasındaki kültürel etkileşimin de korunmasına hizmet edecektir. Ancak Cittaslow kentlerinin öncelikli amaçlarının ekonomik kalkınma üzerine kurgulandığı örneklerde, yöneticiler ve üreticiler bölgeyi bir cazibe merkezi haline getirmek amacıyla yatırım faaliyetleri gerçekleştirmekte ve tanıtıma ciddi bir bütçe ayırmaktadırlar. Bu amaçla bölgenin turizm değerinin artırılması ilk bakıldığında anlamlı gibi gözükse de bu sürecin doğru olarak yönetilememesi beraberinde çok ciddi sorunları getirebilir. Nüfus kriteri üzerinden bakıldığında bölgenin altyapı hizmetlerini karşılayabilme başarısı artan nüfusa ters oranla bir gelişim gösterecektir. Kentin turizm pazarlaması olarak kullanılması sonucu kent, "aşırı kullanma" sonucu aslında hareketin temelinde yer alan özgün kimliğini koruma hedefinden uzaklaşarak, gelen turistin talep ve beklentilerine bağlı olarak değer kaybı yaşamakla karşı karşıya kalacaktır. Kişinin yerleşme ve seyahat özgürlüğünü kısıtlamadan ve kentin özgün kimliğinin korunmasını sağlayarak yapılabilecekler arasında Cittaslow olan bölgeyi belirli bölümlere ayırmak ve bölümlerdeki turist yoğunluğuna göre günlük ziyaretlere kota koymak veya çevrimiçi bir rezervasyon sistemi oluşturarak turist akınını engellemek düşünülebilir. Yerleşme ile ilgili olarak kente yerleşme amacıyla gelecek kişilere belirli bir alışma süresi tanınarak, bu süre

içinde o kişiye mülk satışının yapılmaması sağlanabilir. Tabii ki bu önerilerin yasal bir dayanağının olmaması, kente gelecek turistin o bölgede yaşayan halk tarafından belirlendiği bu kurallara uymaması sonucunu doğurabilecektir; ancak kendi alıştığı günlük yaşamın ritminin bozulmasıyla o bölgede yaşayan halk, turist ziyaretlerine de tepki gösterebilecektir. Ütopik olmakla beraber kent ziyareti sonrası o kentin yerel dokusunun cazibesine kapılıp hevesle oraya yerleşme kararı alacak insanlar için özel bir alan oluşturularak, cittaslow felsefesini günlük yaşamına uyarlayana dek özel bir program uygulanmalı ve bu programdan başarıyla geçen kişilerin bölgenin dokusunu bozmadan yaşayabileceği anlaşıldığından bölgenin yaşayan bir parçası olmasına müsaade edilmelidir.

SONUÇ

Ufak çaplı bir protestoyla başlayan ve küreselleşmeye karşı yerel değerleri savunarak, bu fikrin daha sonra yaşamın her alanında uygulanabilir bir hale gelmesi için çalışan Slow Food Hareketi, bugün dünya çapında sahip olduğu iyi şöhretinin ötesinde tüm insanlığın iyi, temiz ve adil gıdaya erişim hakkının sağlanması için gerçekleştirdiği faaliyetlerle sosyal sorumluluk bilinciyle hareket ettiğini göstermektedir. Tüm dünyayı doğal yöntemlerle gerçekleştirilen tarım faaliyetlerden elde edilen ürünlerle doyurmanın mümkün olamayacağı düşüncesi, harekete yönelik yapılan eleştirilerin başında gelmektedir. Ayrıca organik ürünlere ekonomik olarak herkesin ulaşmasının mümkün olamayacağı da yadsınamaz bir gerçektir. Bir diğer eleştiri ise birliğin organizasyon yapısı üzerinedir. Dünya çapında eş zamanlı olarak gerçekleştirilen projelerin uluslararası merkez tarafından koordinasyonunun sağlanmasının güçleştiği ve birlik yapısı içinde gelecekte sorunlara yol açacağı düşünülmektedir. Lezzet Sandığı Projesi ile biyolojik çeşitliliğin korunması amacıyla nesli tükenme tehdidi altında olan ürünlerin yeniden keşfedilmesini ve tanıtılmasını sağlayan hareket, ürünleri sadece listeleme vasfından dolayı bir diğer proje olan Koruma Ürünlerinden ayrılmaktadır. Koruma ürünlerinde amaç; ürünü olduğu kadar üreticisini ve geleneksel üretim yöntemlerini de koruma altına almaktır.

Hızlı yaşamın insanda verimlilik kaybına yol açacağı düşüncesiyle hıza karşı koymanın temeline lezzetli gıdayı yerleştiren hareket, küresel ölçekte insanlığın tarihinin ve bilgi birikimlerinin paylaşılmasıyla oluşturulacak lezzet kültürünü kalkınmanın odağı haline getirmiştir.

Küreselleşmenin hayatın her alanına nüfuz ederek yerel kimliğin zayıflaması hatta yer yer yok olması endişesiyle Slow Food Hareketi'nden esinlenilerek oluşturulan Cittaslow Hareketi'nin etkileri, kısa zamanda hareketin boyutlarını 4 üye kentin dışına taşıyarak bugün uluslararası bir birlik yapılanmasıyla faaliyet göstermesi sonucunu doğurmuştur. Birlik bünyesindeki ülkelerin ve kentlerin sahip oldukları özellikleri ile zayıf yönlerinin geliştirilmesi konusunda farklı beklentiler içinde olmaları, birliği evrensel değerlere sahip olan bir kriter revizyonuna götürmüştür. Yerel ölçekte sürdürülebilir kalkınma modeli olarak da tanımlanan Cittaslow Hareketi, kentlerin yerel değerlerinin birer üretim kaynağı olarak değerlendirilmesiyle bölge halkının gelir seviyesinin artmasını sağlarken aynı zamanda geleneksel üretim biçimlerinin de korunması ve sürdürülebilirliğini sağlayarak sosyal bir işlev de görmektedir.

Hareketin tüm kriterlerinin kentler tarafından gerçekleştirilebilmesi uzun vadede beklenen hedeftir. Kriterleri gerçekleştirmeyi sadece üyelik statüsü kazanmanın bir gerekliliği olarak gören aday kent yönetimleri, hareketin felsefesini benimsemekten öte marka değerinden faydalanmayı amaç edinmişlerdir. Cittaslow üyeliği uluslararası alanda kentler için önemli bir prestij kaynağı olmakla birlikte, aday kentin bu olumsuz yaklaşımından hareketle söylenmesi gereken, adaylık sürecinin başarıyla tamamlanıp üyelik statüsü kazanılması ile tüm sorumlulukların ortadan kalktığını ve sürecin bittiğini düşünen üye kent yönetimleri büyük bir yanılgı içine düşmektedirler. Üyelik bir son değil aksine üyelik statüsü kazanabilmek için taahhüt edilen projelerin hayata geçirilmesi sürecinde bir başlangıçtır.

Türkiye özelinden bakıldığında özellikle 31 Mart 2019 tarihinde gerçekleştirilen Mahalli İdareler Genel Seçimleri sonrası iş başına gelen ve harekettten haberdar olan birçok belediye başkanı ilk icraatları olarak harekete üyeliği hedef edinmişlerdir. Hareketin kapsamını bilmeden, felsefesinin belediye başkanının yönetimi altında olan ilçe ve o ilçe halkıyla uyuşacağı konusunda bir fizibilite çalışması yapmadan, hepsinden öte sadece nüfus kriterini gerçekleştirdiği düşüncesiyle harekete üyelik başvurusunda bulunmak isteyen bir yönetimin, bu harekete üyeliği sadece ekonomik gelir elde etme amaçlı istediği çok açıktır. Hareketin Türkiye’de bilinirliğinin artmasından sonra üyelik başvurularında da ciddi bir artışın olduğu gözlemlenmiş, ilk başvuruları olumsuz değerlendirilen birçok belediye, kalkınma ajansları ve ilçe kaymakamlıkları ile işbirliğine giderek bölgesinin kriterleri karşılayabilecek özelliklerini ve buna yönelik gerçekleştirilebilecek projeleri belirleme çalışmaları yapmıştır. Daha önce adaylık başvurusu olumsuz değerlendirilen Düzce Akçakoca Belediyesi bu duruma bir örnektir.

Ulusal ölçekte ortaya çıkan Yavaş Kent Akımı’nın, bugün uluslararası alanda üye kentler vasıtasıyla sürdürülebilirliği, farklı kültürleri bünyesinde barındıran bu hareketin de bir değişim sürecinden geçmesine neden olmuştur. Küreselleşmenin olumlu yönlerini kullanarak kalkınma faaliyetlerini gerçekleştiren hareket, küreselleşmenin araçlarıyla küresel ölçekte yerel özellikleriyle rekabet edebilir kentler oluşturmaktadır.

Ancak kente ait değerlerin markalaşması pazarlama ve turizm faaliyetleri kapsamında olumlu olarak değerlendirilse de, bu pazarlama faaliyeti ile kente ait bir ürün ya da değerin veya kentin kendisi hakkında bilgi sahibi olmak isteyen meraklı bir kesimin de ilgi odağı haline gelecek olan Yavaş Kentler, küreselleşmeye karşı özgün kimliklerini korumayı başarırken, yerel ölçekte aşırı ziyaretçi tehdidi ile karşı

karşıya kalmaktadırlar. Yavaş kentin turistik mekânlarının kalitesinin gelişmesi, bölgeyi seçkin bir destinasyon merkezi hâline getirmektedir. Turizm odaklı kent pazarlaması planlı bir şekilde yönetildiğinde ekonomik getirisinin ötesinde, hareketin de uygulanma başarısını gösterecektir.

Hareketin uygulanması hususunda örneklere bakıldığında Polonya ve Güney Kore’de hareketin felsefesi kent yaşamlarında başarılı bir şekilde uygulanarak kriterleri gerçekleştirme noktasında da üniversiteler ile işbirliği çerçevesinde ulusal ağ yapılanmalarını kurmuşlardır. Uluslararası Cittaslow Tüzüğü kapsamında bahsi geçen Cittaslow Arkadaşları ve Cittaslow Destekçileri’nin katkıları, hareketin uygulamadaki eksikliklerini gidermeleri konusunda üye kent yönetimlerine gerek mali anlamda gerekse proje geliştirme ve yürütme faaliyetleri konusunda destek olmaktadır.

Türkiye’deki yapılanmaya bakıldığında ulusal ağ organizasyonunun hâlâ ulusal ağa ait bir personel yapılanmasının olmaması, belediye personelinin ulusal ağın sekreteryasını yürütmesi ve üye kentler arasında ulusal bir ortak para fonunun da oluşturulmamış olması ilk göze çarpan eksiklikler olarak görülmektedir. Ayrıca ulusal ağın resmi internet sitesinde de güncel bilgilerin yer almaması, hareketle ilgili bilgi almak anlamında sıkıntı yaratmaktadır. Uluslararası Cittaslow Tüzüğü’nün revize edilen kriterleri sonrası farklı ihtiyaçlar doğrultusunda var olan kriterlere ek olarak, her ülkeye kendi şartları doğrultusunda kriter başlıklarına, o başlığın puan değerinin %20’sini geçmeyecek oranda ulusal kriter belirleme hakkı tanınmıştır. Türkiye ulusal ağının bu konuyla ilgili herhangi bir çalışması bulunmamaktadır. Yerel halkın katılımına önem verilen harekette, gerçekleştirilmesi planlanan faaliyetler hakkında halka önceden bilgi verilmesiyle katılım sorununun önüne kısmen de olsa geçilebilecektir. Hareket hakkında halkı bilinçlendirme çalışmaları, sözlü anlatımdan çok bölgeye yönelik bir faaliyetle (ağaçlandırma çalışmaları, çöp toplama etkinliği, bisiklet sürme etkinliği, kamusal bir alanın ortaklaşa tamir edilmesi gibi) gerçekleştirilirse, halk kendini bu harekete ait hissetme sorununu büyük ölçüde yenmiş olacaktır.

Hareketin alternatif bir sürdürülebilir kent yaklaşımı olarak görülebilmesi, harekete üye kentin kendi ölçeğinde ne derece başarılı projeler geliştirip uygulayarak hareketin ilkelerini benimsemiş olmasına bağlı olarak değişme gösterecektir. Türkiye’deki üye kentler üzerinden bir değerlendirme yapmak gerekir ise, Seferihisar ve Şavşat’ın gerçekleştirmiş olduğu projelerden hareketle, hareketi sürdürülebilirlik ekseninde başarılı olarak gördüğü söylenebilir. Perşembe ve

Taraklı'nın üyelik sonrası kriterler ölçeğinde gelişme kaydedemeyip pasif bir tutum sergilemeleri sonucu 2018 yılında gerçekleştirilen 14. Koordinasyon Komitesi toplantısında bu kentlerin üyeliklerinin 1'er yıllığına askıya alınması kararı ile neticelendirilmiştir.

22 Haziran 2019 tarihinde Cittaslow'un genel merkezi Orvieto'da düzenlenen Genel Kurul toplantısında konuşma yapan M. Tunç Soyer'in, birliğin şu anda fikir aşamasında olan yeni projesi "Metropol Cittaslow" deneyimlemesine İzmir Büyükşehir ölçeğinde talip olduğu görülmüştür. Çevre, enerji, altyapı ve ulaşım gibi büyükşehirlerin temel sorunları olan konularda hizmetlerin yerine getirilmesinde yer yer sorunlar yaşanırken, pilot bölge olarak İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin herhangi bir adaylık sürecine tabî tutulmadan kriterleri karşılama oranı doğrultusunda mı hizmet göstereceği, var olan 72 kriterin gerçekleştirilmesi konusunda kriterlerin hepsinden mi sorumlu tutulacağı, kriter gerçekleştirme oranının yine %50 olarak mı kalacağı yoksa büyükşehir ölçeğinde uygulanması planlanan yeni kriterlerin mi oluşturulacağı soruları şu an için herhangi bir açıklama yapılmadığından dolayı cevapsız kalmaktadır.

Son olarak, 2015 yılı Eylül ayında gerçekleşen Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Zirvesi'nde dünyadaki ekonomik, sosyal ve çevresel alandaki en büyük sorunlara dikkat çekmek üzere Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri adıyla 17 hedef belirlenmiştir. Cittaslow Hareketi'nin kapsamının büyükşehirlere yayılması fikrinin konuşulduğu bu günlerde, büyükşehir modellerine özel yeni bir kriter belirleme çalışması yapılması konusunda Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri'nden faydalanılması, mevcut kriterlerin karşılamadığı eksikliklerin giderilmesi konusunda da uluslararası birliğe kılavuzluk edecektir.

KAYNAKÇA

Acuner, E. (2015). *Cittaslow (Sakin Şehir) Olma Yolunda İlk Adım*, Celepler Yayıncılık, 2015.

Akman, E. (2018). "Türkiye'deki Yavaş Şehirlerin Politika Uygulamaları Üzerinden Bir Analiz", *Ekev Akademi Dergisi*, Yıl:22 Sayı:76.

Anadolu Jet Magazin, *Seferihisar*, Sayı 39, Bilnet Matbaacılık Biltur Basım Yayın ve Hizmet A.Ş. Kasım 2012, Sayfa 64, İstanbul.

Anadolu Jet Magazin, *Anadolu'dan 5 Osmanlı Köyü*, Sayı 95, T Medya Yatırım ve Sanayi Tic. A.Ş. , Temmuz 2017, ss 68-77, İstanbul, (27.03.2019).

Aslanoğlu, R. (1998) *Kent Kimlik Küreselleşme*, Asa Kitabevi, Bursa.

Audirac, I. (2009). "Urban Shrinkage Amid Fast Metropolitan Growth: Two Faces of Contemporary Urbanism", içinde: K. Pallagst, J. Aber, I. Audirac, E. Cunningham-Sabot, S. Fol, C. Martinez-Fernandez, S. Moraes, H. Mulligan, J. Vargas-Hernandez, T. Weichmann, T. Wuand J. Rich (eds), *The Future of Shrinking Cities: Problems, Patterns and Strategies of Urban Transformation in a Global Context*, Berkeley, CA: University of California at Berkeley, ss.69–80.

Balula, L. D. (2010). Urban Design and Planning Policy: Theoretical Foundations and Prospects for a New Urbanism in Portugal. Doctor of Philosophy in Planning and Public Policy, *Rutgers*, The State University of New Jersey, USA.

Bilgi, M.G. (2013). Türkiye'nin Sakin Şehirlerinde Permakültürel Koruma, Planlama, Yönetim ve Eğitim Pratikleri. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 29, 45-59.

Blowfield ve Gallet, S. (2000). Volta River Estates, *Fairtrade Bananas Case Study*.

Boratav, K. (1997), "Ekonomi ve Küreselleşme", *Küreselleşme*, (Editör: I. Kansu), İmge Yayını, Ankara.

Bramwell, B. ve Sharman, A. (2006). Approaches to Sustainable Tourism Planning and Community Participation, İçinde *Tourism and Sustainable Community Development*, D. Hall ve G. Richards (Editörler), New York: Routledge.

Citymajors (2007), "Suggestions by Slow Cities on How to Improve the Urban Environment", URL:http://www.citymajors.com/environment/slow_cities.html (21 Mayıs 2007).

Cittaslow Movement Ludlow, UK, Urban Sustainable Development: A European Perspective, University of Pennysylvania, *Earth&Environmental Sciences*, Case Study 2007.

Costanza, R. (1997), *Frontiers in Ecological Economies*, Cheltenham, UK.

Çankır, B. , Fındık, H. ve Koçak, Ö. E. (2012), "Sürdürülebilirlik ve Sürdürülebilir Organizasyon Yönetimi", *1st International Conference on Sustainable Business and Transitions for Sustainable Development Bildiriler Kitabı*, ss.375-385.

Çetinkaya, Z. Ve Ciravoğlu, A. (2016), Sürdürülebilir Yerleşim Modellerinin Karşılaştırılması: Eko-Kent ve Yavaş Kent, İdeal Kent, ISSN: 1307-9905, Sayı 18, Cilt 7, Ocak 2016, ss.246-267.

Çınar, E. (2013). Kentlerin Yeniden Yapılanmasında Yavaş Kent Hareketi'nin Rolü ve Türkiye'de Uygulanabilirliği, *X. Ulusal Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Öğrencileri Kongresi Bildiri Kitabı*, 17-19 Nisan 2013, Mersin Üniversitesi.

Çiner, C. U. (2011). "Cittaslow Hareketi ve Türkiye'deki Uygulamaları", *Memleket Yerel Yönetim Dergisi*, Sayı: 71, s. 13.

Dansero, Edigio, Peano Cristiana, Semita Carlo, Tecco Nadia (2012). The Food Community Model In Slow Food's Action In Africa, Research Report. Operating Methods and Guidelines For Assessing And Monitoring Activities, *Centre for African Studies*, ss. 22-27.

Dickinson, J. Lumsdon, L. (2010): Slow Travel and Tourism, *Tourism, Environment and Development Series*, UK.

Doetuchi, A. (2010). Community Business and the “Slow Life”- Exploring New Social Values for the 21st Century. *Social Development Research Group*, www.nli-research.co.jp, (22.05.213).

Emrealp, S. (1994). *Yerel Yönetim ve Bilgi Teknolojisi*, IULA- EMME Yayını, İstanbul.

Ergüven, M. H. (2011). “Cittaslow – Yaşamaya Değer Şehirlerin Uluslararası Birliği: Vize Örneği”, *Organizasyon ve Yönetim Bilimleri Dergisi*, 3 (2): 201- 210. ISSN: 1309 -8039.

Eroğul, C. (1997). “Ulus Devlet ve Küreselleşme, *Küreselleşme*, (Editör: I. Kansu), İmge Yayını, Ankara.

Erten, S. (2009). Cittaslow/Yavaş Şehir Seferihisar. *Arredamento Mimarlık Dergisi*, 9, ss. 106-109.

Ertürk, H. (1997). *Kent Ekonomisi*, Ekin Kitabevi, Bursa.

Friedman, J. (1986), “The World City Hypothesis”, *Development and Change*,

Friedman, J. “The World City Hypothesis”, Knox, P. L. Ve Taylor P. J. (ed). *World Cities in a World-system* içinde. Cambridge: Cambridge University Press, 2000, ss. 317-331.

Genç, R. (2018). Innovative Approaches for Tourism: The impact of Cittaslow, *Kent Akademisi- Kent Kültürü ve Yönetimi Hakemli Elektronik Dergi*, Cilt 11, Sayı:2, Sayfa: 256-263, Yaz 2018.

Geray, C. (1998) “Kentsel Yaşam Kalitesi ve Belediyeler”, *Türk İdare Dergisi*, Yıl 70, Aralık, Sayı 421, ss. 326-341.

Gezeroğlu, E. (2013). *STK Kampanyalarında Medyanın Rolü Slow Food/FikirSahibi Damaklar “İstanbul Lüfere Hasret Kalmasın” Kampanyasının İncelenmesi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Giddens, A., (2000), *Sosyoloji*, Ayraç Yayınları, Haz. H. Özel ve C. Güzel, İstanbul.

Goodland, R. (1995), “The Concept of Environmental Sustainability”, *Annual Review of Ecology and Systematics*, C. 26, ss.1-24

Gottschalk, S. (1999). Speed Culture: Fast Strategies in Televised Commercial Ads. *Qualitative Sociology*, 22 (4): 311-329.

Göçer, O. (1975), *Şehirsel Yoğunluk Bölgeleri ve Sınırlandırma Kriterleri*, İTÜMF Yayını 3, İstanbul, 1975, ss.11.

Göçkan, E. (2012). *İzmir İli Yavaş Şehir Seferihisar Örneğinde Doğal ve Kültürel Yapı Üzerine Araştırmalar*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İzmir: Ege Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.

Gökova Aks, *Akyaka Kültür ve Sanat Derneği Bülteni*, Akyaka Cittaslow Oldu, Mart 2011, Yıl:4 Sayı:19, (10.08.2011).

Grzelak-Kostulska, E. , Holowiecka, B. and Kwiatkowski, G. (2011). “Cittaslow International Network: An Example of a Globalization Idea?” In *The Scale of Globalization. Think Globally, Act Locally, Change Individually in the 21st Century*, 186-192. *Ostrava: University of Ostrava*, 2011.

Gül, H. (2012).” Kentleşme, Kentsel Politikalar, Çevre ve Sürdürülebilirlik.” M.Tuna içinde, *Çevre Sosyolojisi*. Eskişehir, Anadolu Üniversitesi Basımevi.

Güneş, M. (2004), *Yerel Gündem 21 “Ulusal” Kentlerden “Küresel” Köylere*, Detay Yayıncılık, Ankara.

Hall, P. (2010). "The Age of the City: The Challenge for Creative Cities", Yuen, B. Ve Ooi G. L. (ed.). *World Cities: Achieving, Liveability and Vibrancy* içinde. Singapore: World Scientific Publishing, 2010, ss.47-69.

Hayes Conroy, A. (2009). Bodily Geographies of Slow Food: Food Activisim and Visceral Politics. *Doctor of Philosophy in the Department of Geography, Clark University*, Worcester, Great Britain.

Hayes Conroy A. ve Martin, D.G. (2010). Mobilising Bodies: Visceral Idenficitaion in the Slow Food Movement. *Transactions of the Institute of British Geographers*, 35 (2), 269-281.

Honore, C. (2008). *Hız Çılgınlığına Başkaldıran Yavaş Hareketi*, (Çeviri Esen Gür), Alfa Yayınları, İstanbul.

Jones, P. , Shears, P. ,Comfort, D. , Lowell, J. (2003). Return the Traditional Values? A case Study of Slow Food. *British Food Journal*, 105 (4/5): 297-304.

Karabağ, Ö. , Yücel, F. ve İnal, M. E. (2012). Cittaslow Movement: An Opportunity For Branding Small Towns And Economic Development In Turkey, *Int. J. Eco. Res.*, 3(3), 64-75.

Kavas, G. ve Kavas, N. (2012), "Slow Food (Yavaş Yemek) ve Cittaslow (Yavaş şehir)", *Dünya Gıda*, Sayı: 74.

Kaynak, M. (2005). *Kalkınma İktisadı*, Gazi Kitabevi, Baskı Yok, Ankara.

Kaypak, Ş. (2013). Küreselleşme Sürecinde Kentlerin Markalaşması ve "Marka Kentler", *C.Ü. İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, Cilt 14, Sayı 1, ss.335-355.

Keleş, R. (1998). *Kentbilim Terimleri Sözlüğü*. Ankara, İmge Yayınları.

Keleş, R. (2004), *Kentleşme Politikası*, Genişletilmiş 8. Baskı., İmge Kitabevi Yayını, Ankara.

Keleş, R. (2008). *Kentleşme Politikası*, İmge Kitabevi, Ankara.

Keleş, R. (2010). *Kentleşme Politikası*, İmaj Yayınevi; İstanbul, 2010.

Kes Erkul, A. (2013). Küreselleşmenin Küçük Kentlere Yansıması Bağlamında Kastamonu ve Bölgesel Kalkınma Deneyimi. *Cumhuriyet Üniversitesi, Sosyal Bilimler Dergisi*, 37 (1), 1-17.

Keskin, E. B. (2012). Sürdürülebilir Kent Kavramına Farklı Bir Bakış: Yavaş Şehirler (Cittaslow). *Paradoks Ekonomi, Sosyoloji ve Politika Dergisi*, 8 (1), 81-89.

Knox, P. L. (2005), Creating Ordinary Places: Slow Cities in a Fast World, *Journal of Urban Design*, 10 (1), 1-11, (4.12.2011).

Knox, P. L ve Mayer, H. (2009): *Small Town Sustainability, Economic, Social and Environmental Innovation*, Berlin Almanya.

Knox, P. L. Ve Mayer, H. (2010). Small Town Sustainability, Prospects in the Second Modernity, *European Planning Studies*, 18 (10), 1545-1565.

Lowry, L. L. Ve Lee, M. (2011). Cittaslow, slow cities, slow food: Serching for a Model for Development of Slow Tourism. Travel and Tourism Research Association, *42nd Annual Conference Proceedings: Seeing the Forest and the Trees- Big Picture Research in a Detail- Driven World*, Canada.

Lumsdom, L. ve Mcgrath, P. (2011). “Developing a Conceptual Framework for Slow Travel: A Grounded Theory Approach”, *Journal of Sustainable Development*, No.19, vol.3, pp. 265-279.

Marsh, J. (2005). Sustainable Workstyle Scenarios for Ambient Intelligence, *Innovation and the Knowledge Economy: Issues, Applications, Case Studies* (ss.1364-1371). USA: IOS Press.

Miele, M. (2008). Cittaslow: Producing Slowness Against the Fast Life, *Space and Polity*, Vol.12, No.1, pp. 135-156, April 2008

National Geographic Türkiye, *Salyangoz Hızında Yaşamak*, Aralık 2011, Ss:116 - 119, İstanbul, (22.03.2019).

Newman, P. , Jennings, I. (2008), *Cities as Sustainable Ecosystems: Principles and Practises*, Island Pres, Washington, USA, 2008.

Nilson, J. H. , Svard, A. , Widarsson, A. , Wirell, T. , “Cittaslow” Eco-Gastronomic Heritage As a Tool For Destination Development, *Current Issues in tourism*, Vol.14, No.4, Mayıs 2011, ss.373-386.

Nosi, C. ve Zanni, I. (2004). Moving From “Typical Products” to “Food-Related Services” The Slow Food Case as A New Business Paradigm. *British Food Journal*, 106(10/11): 779-792.

Onions, C. T. (Ed), (1964). *The Shorter Oxford English Dictionary*, Oxford: Clarendan press.

Özgen, Ö. Seferihisar: A Sustainable Place İn a Fast World, Seferihisar: Hızlı Dünyada Sürdürülebilir Bir Yer, www.millifolklor.com, (13.02.2013).

Panait, I. A. (2013). *From Futurama to Cittaslow, Slowing Down in a Fast World*. Master Thesis of MSc, Landscape Architecture and Planning, Wageningen University, Netherlands.

Parlak, B. (2011). “Yaşanabilir Bir Samsun: Kentsel Yaşanabilirlik Analizi”, *Samsun Sempozyumu*, 13-16 Ekim 2011, Samsun.

Parkins, W. (2004). Out of Time: Fast Subjects and Slow Living. *Time and Society*, 13 (2-3), 363-382.

Parkins, W. ve Craig, G. (2006). *Slow Living*. Oxford: Berg Publishers.

Pegasus Magazine, *Sakin ve Güzel Şehirler*, Ekim 2013, Doğan Burda Dergi Yayıncılık ve Pazarlama A.Ş. , ss. 134-148, İstanbul, (25.06.2019).

Petrini, C. (2001), *Slow Food: The Case for Taste*, New York: Columbia University Press.

Petrini, C. (2007). Taking Back Life: The Earth, The Moon and Abundance. *5th Slow Food International Congress*, Meksika, Puebla.

Petrini, C. ve Padovani, G. (2012). *Slow Food Devrimi. Arcigola'dan Terra Madre'ye; Yeni Bir Yaşam ve Yemek Kültürü*, (Çeviri EKİZ Çağrı) Sinek Sekiz Yayınevi, İstanbul, 2011.

Pink, S. (2008). Sense and Sustainability: The Case of the Slow City Movement, *Local Environment*, Vol.13, No.2, pp:95-106, Mart 2008.

Pink, S. (2009). Urban Social Movements and Small Places, *City: Analysis of Urban Trends, Culture, Theory, Policy, Action*, 13: 4, 451-465.

Radstrom S. , A Place-Sustaining Framework for Local Urban Identity: An Introduction and History of Cittaslow, *IJPP- Italian Journal of Planning Practice*, Vol.1, Issue 1, ss.90-113, 2011.

Register, R. (1987). *Ecocity Berkeley: Building cities for a healthy future*. Berkeley, California, North Atlantic Books, Vermont, USA.

Ritzer, G. "Inhospitable Hospitality" In Conrad Lashley, Paul Lynch and Alison Morrison, eds. , *Hospitality: A Social Lens*. Amsterdam: Elsevier, 2007, 99: 129-140.

Robertson, R. , *Globalization: Social Theory and Global Culture*: London : Sage, 1992.

Robertson, R. , "Globalization or Glocalization", *The Journal of International Communication*, 1994, Sayı: 1.

Saba, M.P and Wolf, B. (2011). Slow Shopping: Creating meaningful experiences and relationships. Web: http://mariapaulasaba.com.br/pdf/paper_LeNS.pdf (22.05.2019).

Scarpato, R. (2002). Sustainable Gastronomy as a Tourist Products, Tourism and Gastronomy (ss.132-152). *London- New York: Routledge*.

Semmens, J. ve Freeman, C. (2012). The Value of Cittaslow as an Approach to Local Sustainable Development: A New Zealand Perspective. *International Planning Studies*, 17(4), ss:353-375.

Sezal, İ. , (1992), *Şehirleşme*, Ağaç Yayınları, İstanbul.

Sezgin, M. ve Sarıkaya B. (2013). An Innovative Approach in Tourism Sector: Slow Cityi an Application in Konya (Turkey). *Journal of Advanced Management Science*, 1(1), 19-23.

Sezgin, M. ve Ünüvar, Ş. (2011). *Yavaş Şehir Sürdürülebilirlik ve Şehir Pazarlaması Ekseninde*, Çizgi Kitabevi, Konya.

Sınmaz, S. (2013). Yeni Gelişen Planlama Yaklaşımları Çerçevesinde Akıllı Yerleşme Kavramı ve Temel İlkeleri. *Megaron Dergisi*, 8 (2), 76-86, İstanbul, Türkiye

Slow Food Uluslararası Resmi İnternet Sayfası: <http://www.slowfood.com> E.T. 27.02.2019

Soykan, F. (2000). Turizm Coğrafyası ve Turizm Planlaması, *Ege Coğrafya Dergisi*, 11, S.39- 55.

Swarbrooke, J. (1999). Sustainable Tourism Management. *Wallingford: CAB International*.

Şahinkaya, S.(2010). “Bir Yerel Kalkınma Modeli: Cittaslow ve Seferihisar Üzerine Değerlendirmeler”,
http://www.bagimsizsosyalbilimciler.org/Yazilar_Uye/SahinTem10.pdf (01.01.2013).

Şaylan, G. (1997). "Küreselleşmenin Gelişimi", *Küreselleşme*, (Editör: I. KANSU) İmge Yayını, Ankara.

Şolt, H. B. H. (2018), Kentsel Yaşanabilirlik Değerlendirmesi: Karasu Örneği, *Balkan ve Yakın Doğu Sosyal Bilimler Dergisi*, 2018 04 (02), ss.9-20.

Tekeli, İ. (1996). *Habitat II Konferansları Yazıları*, TC. Toplu Konut İdaresi Başkanlığı, Ankara.

Tekeli, İ. (2001), *Modernite Aşılırken Kent Planlaması*, İmge Kitapevi, Ankara.

The Sloth Club. (2008). Slow Business Will Change the World. www.slothclub.org. (01.01.2013).

Toprak, Z. (2003). *Çevre Yönetimi ve Politikası*, 2. Baskı, ISBN: 975-93376-2-2, İzmir.

Toprak, Z. (2008). *Kent Yönetimi ve Politikası*, 6. Baskı, İzmir.

Tosun, K. E. (2013). Yaşam Kalitesi Ekseninde Şekillenen Alternatif Bir Kentsel Yaşam Modeli: Yavaş Kentleşme Hareketi, *Uludağ Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, Cilt/Vol. XXXII, Sayı/No. 1, 2013, ss. 215-237.

Türkseven D. İ. ve Dalgakıran, A. (2011). "An Alternative Approach In Sustainable Planning: Slow Urbanism. *Archnet-IJAR*", *International Journal of Architectural Research*, 5 (1), ss. 127-142.

Uslu, A. (2009). Sürdürülebilir Yeşil Kent Fikirleri, Örnekleri ve Türkiye İçin Dersler. 22. *Uluslararası Yapı ve Yaşam Kongresi Bildiriler Kitabı*, TMMOB Mimarlar Odası.

Ünal, Ç. (2016). Turizm Coğrafyasında Yeni Kavramlar "Yavaş Şehirler ve Yavaş Turizm". *Doğu Coğrafya Dergisi*, 36.

Ünal, M. ve Zavalı, Y. S. (2016): Küreselleşme Karşıtı Bir Hareket: Yavaş Hareketi, *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi* Cilt: 5, Sayı: 4, 2016, Sayfa: 889-912.

Waters, M. , Globalization, *Routledge*, 1995.

Wced. (1987). *Our Common Future, Comision on Environment and Development*, Oxford University Pres, Oxford, UK.

Wirth, L. (1938), *Urbanism as a Way of Life*, içinde P. Hatt and A. J. Reiss eds. Cities and Society, Free Press, New York.

World Health Organization, QoL Group (1999) "The World Health Organization Quality of Life Assessment (WHOQOL)" Position Paper form the World Health Organization – *Social Science and Medicine*, 41: 1403 -1409.

Yurtseven, H. R. (2007). *Slow Food ve Gökçeada: Yönetmel Bir Yaklaşım*, Detay Yayıncılık, Genişletilmiş 2. Baskı, Ankara.

Yurtseven, H. R. , Kaya. O. ve Harman, S. (2010), *Yavaş Hareketi*, Detay Yayıncılık, Ankara.

Yıldırım, A. (2013). "Yavaş Hareketinin Kent İmajına Katkısı: Ordu-Perşembe Örneğinin Yerel Basın Üzerinden Analizi", *Sosyal ve Beşeri Bilimler Dergisi*, Cilt 5, No1, 2013- ISSN: 1309-8012, (23.06.2019)

İnternet Kaynakları

ESSEDRA Projesi, <https://www.essedra.com/tr/proje/essedra-projesi/>, (25.05.2019).

FAO Tarım İnovasyonu, Drone Kullanımı, <http://www.fao.org/3/i8494en/i8494en.pdf>, (22.05.2019)

FAO, Aile Çiftçiliği, <http://www.fao.org/family-farming/decade/en/>, (22.05.2019)

<http://www.christopherrichards.com/slow-get-smart/>, (01.04.2019).

<https://yavasyasa.com/projelerimiz/>, (27.02.2019).

<http://www.macmillandictionary.com>, (22.04.2019).

<http://dictionary.com>, (22.04.2019).

<https://www.slowfood.com/about-us/key-documents/slow-food-companion/>,
(22.03.2019).

https://slowfood.com/filemanager/official_docs/INGL_vademecum.pdf, (25.05.2019)

http://foodinlife.com.tr/haber/31465/Terra_Madre_Salone_del_Gusto_2016_22-26_Eylulde_Torinoda_gerceklesecek, (20.05.2019).

https://n4v5s9s7.stackpathcdn.com/wp-content/uploads/2019/02/SF_Trasperenza_Contributi_2018.pdf, (18.05.2019).

<https://www.slowfood.com/about-us/key-documents/>, (08.05.2019).

<https://n4v5s9s7.stackpathcdn.com/wp-content/uploads/2018/06/Slow-Food-2017.pdf>, (18.05.2019).

<https://www.regionieambiente.it/nuovi-presidi-slow-food-a-terra-madre-2018/>,
(03.06.2019).

<https://slowdownnow.org/>, (25.02.2019).

<https://dunyalilar.org/dolu-dolu-yasamak-icin-yavasla.html/>, (27.02.2019).

<https://www.theworldinstituteofslowness.com/10-ways/>, (22.02.2019).

<http://www.radikal.com.tr/turkiye/sefertas-hareketi-705706/>, (03.06.2019).

<https://www.yenisafak.com/yazarlar/yasarsungu/kantinlere-sefertasi-hareketi-3206>, (03.06.2019).

<https://www.turkiyegazetesi.com.tr/Genel/a83097.aspx>, (03.06.2019).

<https://okulsagligi.meb.gov.tr/www/okulkurumlardaki-yemekhane-kantin-kafeterya-bufe-cay-ocagi-gibi-gida-isletmelerinin-kontrol-ve-denetimine-iliskin-uygulama-kilavuzu-guncellendi/icerik/94>, (03.06.2019).

<https://www.hendesedergisi.com/yazardetay/9-66cittaslow-dunyanin-sakin-sehir-hareketi.aspx> (28.03.2019).

https://n4v5s9s7.stackpathcdn.com/wp-content/uploads/2017/10/ING_organizzazione.pdf, (28.03.2019).

<https://www.slowfood.com/about-us/our-structure/>, (22.03.2019).

<https://www.fondazioneslowfood.com/en/what-we-do/what-is-the-narrative-label/>, (25.05.2019).

<https://www.fondazioneslowfood.com/en/what-is-the-foundation/>, (22.05.2019).

<http://www.slowfoodthecounty.ca/events/>, (22.04.2019).

<https://www.slowfood.com/kenya/>, (22.04.2019).

<https://www.discoveringireland.com/events1/>, (22.04.2019).

<https://www.fondazioneslowfood.com/en/what-we-do/the-ark-of-taste/faqs/>, (23.04.2019).

https://a2e5c2y9.stackpathcdn.com/wp-content/uploads/2019/04/ING_CART_arca_def.pdf, (23.04.2019).

<https://www.slowfood.com/a-taste-of-ireland/>, (22.04.2019).

https://slowfood.com/filemanager/official_docs/INGL_vademecum.pdf, (22.04.2019).

<https://www.ludlowadvertiser.co.uk/news/15495935.slow-food-start-to-ludlow-food-festival/>, (09.06.2019).

<http://www.foodfestival.co.uk/blog/slowfoodrevolution>, (10.06.2019).

<https://www.eatdrinkseek.co.uk/event/ludlow-food-festival/>, (10.06.2019)

<https://www.slowfood.org.uk/>, (27.04.2019).

<https://www.slowfoodludlow.org.uk/whats-on>, (22.05.2019)

<https://www.slowfood.com/press-release/terra-madre-salone-del-gusto-2016-ortaya-cikiyor/>, (22.05.2019)

<http://salonedelgusto.com/en/terra-madre-salone-del-gusto-discover-the-event/index.html>, (20.05.2019).

<https://www.haberler.com/foca-dunyanin-en-iyi-yeryuzu-pazari-secildi-6631762-haberi/>, (12.06.2019).

Cittaslow Ludlow 2006. Case study: *Catalysing partnerships*. On-line publication. (21.05.2012).

<https://www.fondazioneslowfood.com/en/nazioni-mercati/turkey-en/>, (12.05.2019)

<https://www.fondazioneslowfood.com/en/what-we-do/earth-markets/become-or-create-an-earth-market/>, (12.05.2019)

http://www.foca.bel.tr/haber-830-%E2%80%98FO%C3%87A_YERY%C3%9CZ%C3%9C_PAZARI%E2%80%99_5_YA%C5%9EINI_KUTLADI.aspx#ad-, (12.06.2019).

<https://www.slowfood.com/get-involved/food-for-change-campaign/food-for-change/>, (20.05.2019)

<https://www.slowfood.com/get-involved/be-a-responsible-consumer/>, (20.05.2019).

<http://www.slowfoodyouthnetwork.org/>, (22.05.2019)

http://www.sallybernstein.com/food/single-articles/slow_food.htm, (12.06.2019).

<https://www.slowfood.com/what-we-do/international-events/world-disco-soup-day/>, (22.25.2019).

<http://www.cittaslow.org/news/kalety-biggest-polish-snail>, (14.06.2019).

<http://www.unesco.org/new/en/natural-sciences/environment/ecological-sciences/biosphere-reserves/asia-and-the-pacific/republic-of-korea/shinan-dadohae/>, (15.06.2019).

<http://www.cittaslow.org/news/shinan-county-shinan-cor-cittaslow-treasure-hunt-fest>, (15.06.2019).

<http://www.cittaslow.org/news/mirande-cittaslow-awards-mirande-16-local-establishments>, (15.06.2019).

<http://www.cittaslow.org/news/shinan-county-shinan-cor-island-village-life-school-opened>, (15.06.2019).

http://www.cittaslow.org/sites/default/files/content/news/files/6515/report_cittaslow_town_in_changshan_china.pdf, (27.03.2019).

<http://www.cittaslow.org/news/cittaslow-best-practices-prize-chiocciola-orange-2017>, (25.03.2019).

<http://www.liguriaforyou.com/slow-fish-returns-to-genoa/>, (18.06.2019).

<https://www.unisg.it/en/slow-fish/2019-edition/>, (18.06.2019).

https://www.slowfood.com/slowfish/pagine/eng/pagina--id_pg=56.lasso.html,
(18.06.2019).

<https://www.mentelocale.it/genova/articoli/78644-slow-fish-2019-genova-petrini-giovani-fridays-for-future-partecipate.htm>, (18.06.2019).

<https://www.turismodelgusto.com/eventi/manifestazioni/slow-fish-2019/>,
(18.06.2019).

<https://slowfish.slowfood.it/en/slow-fish-2019-launches-the-recipe-for-the-future-of-our-seas/>, (18.06.2019).

<http://www.italyrivieralps.com/2019/04/29/read-more/argomenti/events/articolo/from-9th-to-12th-may-2019-slow-fish-comes-back-to-genoa.html>, (18.06.2019).

https://deskgram.net/p/2035190992451017972_11466544901, (19.06.2019).

<https://www.slowfood.com/world-disco-soup-day-2019/>, (19.06.2019).

<https://media.slowfood.it/Terra-Madre-Salone-del-Gusto-2018/A-spasso-per-Terra-Madre-Salone-del-Gusto-2018>, (19.06.2019).

<https://www.weforum.org/agenda/2018/08/the-fourth-industrial-revolution-must-not-leave-farming-behind>, (27.05.2019)

<https://www.theworldinstituteofslowness.com/>, (27.03.2019).

<https://www.theworldinstituteofslowness.com/slowplanet/>

<https://www.sondakika.com/fotogaleri/turizmin-baskenti-cesme-de-ses-getirecek-iki/>
19.06.2019

<https://www.azgezmis.com/germiyan-koyu-slow-food-yavas-gida/>, (19.06.2019).

<https://www.portoantico.it/slow-fish/>, (19.06.2019).

<https://visitgenoa.it>evento>slow-fish/>, (19.06.2019).

<https://slowfish.slowfood.it/>, (18.06.2019).

<https://www.tarimdunyasi.net/2016/09/26/defne-koryurekten-ayrilik-karari/>, (27.05.2019).

<http://www.hurriyet.com.tr/gundem/yeryuzu-pazari-oksuz-kaldi-40831347>, (22.04.2019).

<https://surdurulebiliryasam.wordpress.com/tag/fikir-sahibi-damaklar/>, (15.06.2019).

<https://www.fairtradefederation.org/fair-trade-federation-principles/>, (20.06.2019).

<http://seferihisar.bel.tr/sakin-sehirde-tarhana-atolyesi/>, (22.05.2019).

<http://www.seferihisar.gov.tr/sigacik#>, (15.06.2019)

<https://cittaslowturkiye.org/cittaslow-seferihisar/>, (15.06.2019).

<http://www.izmirkulturturizm.gov.tr/TR-77466/seferihisar.html>, (15.06.2019).

<http://www.tbb.gov.tr/basin-ve-yayin/haberler/20130612-uluslarasi-cittaslow-sakin-sehir-genel-kurul-2013-toplantisi-seferihisarda-gerceklestirildi>, (27.03.2019).

<http://seferihisar.bel.tr/mandalina-resmen-seferihisarli/>, (21.06.2019).

<https://www.ntv.com.tr/seyahat/turkiyeninyenisakin-sehirleri-koycegiz-ve-ahlat,W8s3L5PN90CimFf2SEAHoA>, (18.06.2019).

<https://www.ntv.com.tr/galeri/seyahat/selcuklu-mirasi-ahlat-sakin-sehir-oldu,9jzIxNe3l0GK-YxReWx24A/I97MZlwmRkykhYqH4lq9Gw>, (27.06.2019).

<http://www.bitliskulturturizm.gov.tr/TR-56224/ahlat.html>, (28.08.2019).

<http://akyaka.bel.tr/akyaka-tarihi/>, (22.06.2019).

<http://ula.bel.tr/akyakanin-tarihcesi/>, (20.06.2019).

<http://www.cittaslow.org/news/turkish-national-network-gokceada-turkey-no-mine-yes-future-mine>, (22.03.2019).

<https://www.magmadergisi.com/magma-da-bu-ay/ruzgrin-kanatlarinda-gokceada>, (22.06.2019).

<http://www.tarakli.bel.tr/tarihce.asp>, (22.06.2019).

<http://www.sakaryakulturturizm.gov.tr/TR-107172/tarakli.html>, (22.06.2019).

<http://www.kulturvarliklari.gov.tr/TR-44394/dunya-miras-listesinde-turkiye.html>, (22.06.2019).

http://www.tarakli.bel.tr/devameden_projeler.asp, (22.06.2019).

<http://www.aydindenge.com.tr/>, (23.06.2019).

<http://www.yenipazar.bel.tr/yenipazar-hakkinda>, (23.06.2019)

<http://sakinsehir.net/yenipazar.html>, (23.06.2019)

<http://www.yenipazar.gov.tr/tarihçe>, (23.06.2019).

<http://vizemyo.klu.edu.tr/Sayfalar/579-cittaslow.klu>, (23.06.2019).

<https://www.trakyaka.org.tr/tr/34253/Vize-Artik-Resmen-Sakin-Sehir>, (23.06.2019).

<https://www.trakyaagezi.com/vizenin-uyelige-kabulu-ekseninde-cittaslow/>, (23.06.2019).

<https://www.facebook.com/VizeBelediyesi/>, (23.06.2019).

<https://www.vize.bel.tr/Proje-1-Istranca-Yildiz-Dagi-Sinir-Otesi-Isbirligi-alaninda-dogal-kulturel-mirasi-korumak-icin-kucuk-olcekli-altyapi-gelistirilmesi-62.html>, (23.06.2019).

<https://www.vize.bel.tr/Yz-28-Vize-Tarihi.html>, (23.06.2019).

<https://cittaslowturkiye.org/cittaslow-vize/>, (23.06.2019).

<http://www.vize.gov.tr/haberler>, (23.06.2019).

<https://www.yalvac.bel.tr/projedetay/1232>, (23.06.2019).

<https://www.skyscanner.com.tr/haberler/turkiyedeki-cittaslowlar>, (23.06.2019).

<https://cittaslowturkiye.org/cittaslow-yalvac/>, (23.06.2019).

<https://www.themagger.com/cittaslow-turkiye-destinasyonlari/>, (23.06.2019).

<http://www.persembe.bel.tr/ilce.php?type=0&link=persembenin-tarihi&id=2>, (23.06.2019).

<http://www.milliyet.com.tr/dunyanin-161--sakin-sehri-persembe-oldu-gundem-1620943/>, (23.06.2019).

<https://cittaslowturkiye.org/cittaslow-persembe/>, (23.06.2019).

<http://sakinsehir.net/per%C5%9Fembe.html>, (23.06.2019).

<https://www.goturkeytourism.com/destinations-turkey/slow-cities-in-turkey.html>, (23.06.2019).

<http://yongazetesi.com/il-ilceler/persembenin-sakin-sehir-unvani-iptal-olabilir/8254/>,
(23.06.2019).

<https://www.turkpatent.gov.tr/TURKPATENT/geographicalRegisteredList/>,
(23.06.2019).

<http://www.halfeti.gov.tr/tarihce2019>, (23.06.2019).

<http://www.halfeti.gov.tr/savasan-koyu>, (23.06.2019).

<http://www.halfeti.bel.tr/>, (23.06.2019).

<http://sakinsehir.net/halfeti.html>, (23.06.2019).

<https://cittaslowturkiye.org/cittaslow-halfeti/>, (24.06.2019).

<http://cittaslawsavsat.com/savsat-sakin-sehir-oldu/>, (24.06.2019).

<https://savsat.bel.tr/yazilar/belediye-baskanimiz-sayin-nihat-acar-in-cop-atma-saatleri-ile-ilgili-aciklamasi/407>, (24.06.2019).

<https://savsat.bel.tr/yazilar/savsat-belediyesi-tarimsal-kalkinma-projesini-hayata-geciriyor/409>, (24.06.2019).

<https://onedio.com/haber/dunyanin-sakin-sehir-i-artvin-in-savsat-ilcesi-oldu-535329>,
(24.06.2019).

<https://cittaslowturkiye.org/savsat-inceleme-gezisi/>, (24.06.2019).

<https://cittaslowturkiye.org/savsat-cittaslow-icin-calisiyor/>, (24.06.2019).

<http://www.savsatcocukbelediyesi.com/>, (24.06.2019).

<https://www.kulturportali.gov.tr/turkiye/artvin/gezilecekyer/savsat-karagol>,
(24.06.2019).

<http://erzurumportali.com/shf/3103/Turkiyenin-11-Cittaslow-Kenti-Uzundere--Peki-Bu-Cittaslow-Nedir>, (22.05.2019).

<http://www.uzundere.gov.tr/tortum-selalesi>, (24.06.2019).

<http://www.uzundere.gov.tr/cittaslow-sakin-sehir-uzunderede-bisiklet-turu>, (24.06.2019).

<http://www.uzundere.gov.tr/vali-memis-pirinkayalar-tunelinde-incelemede-bulundu>, (24.06.2019).

<http://www.uzundere.bel.tr/belediye.asp?x=4>, (24.06.2019).

<https://www.cnnturk.com/video/turkiye/erzurumda-hes-projesi-iptal-edildi>, (24.06.2019).

<https://erzurum.ktb.gov.tr/TR-174618/tortum-selalesi.html>, (24.06.2019).

<http://gerze.gov.tr/haberler>, (24.06.2019).

<http://www.gerze.bel.tr/haber/1531/t-ler-sezona-hazirlaniyor/>, (24.06.2019).

<http://www.gerze.bel.tr/haber/1530/gurleyik-deresi-temizleniyor/>, (24.06.2019).

<http://www.gerze.bel.tr/sayfa/gerze-nin-tarihcesi/>, (24.06.2019).

<https://cittaslowturkiye.org/cittaslow-gerze/>, (24.06.2019).

<https://www.emlaknews.com.tr/haberler/sinop-gerze-de-yavas-sehir-cittaslow-oldu-289406/>, (24.06.2019).

<http://www.hurriyet.com.tr/ekonomi/mudurnu-sakin-sehir-oldu-40765134>, (24.06.2019).

<http://www.cittaslow.org/event/gerze-cittaslow-sunday-gerze>, (24.06.2019).

<https://cittaslowturkiye.org/gerze-ahsaba-burundu/>, (24.06.2019).

<https://goynuk.bel.tr/bolunun-ilk-ve-tescilli-cografi-urun-goy-nuk-tokali-ortmesi/>, (25.06.2019).

<https://cittaslowturkiye.org/cittaslow-adaylari-goynuk-bolu/>, (25.06.2019).

<http://ekogastronomi.adiguzel.edu.tr/kongre.html>, (25.06.2019).

<https://goynuk.bel.tr/goynuk-hakkinda/>, (25.06.2019).

<https://www.kulturportali.gov.tr/turkiye/bolu/gezilecekyer/goynuk-zafer-kulesi>, (25.06.2019).

<http://www.goynukkaymakamligi.gov.tr/goynuk-tarihce>, (25.06.2019).

<http://www.egirdir.bel.tr/EgirdirHaberleri.aspx?hid=1598>, (25.06.2019).

<http://www.mudurnu.gov.tr/>, (25.06.2019).

<http://www.tanitma.gov.tr/TR-92027/bolu.html>, (25.06.2019).

<http://www.mudurnu.com.tr/mudurnu-artik-cittaslow-sakin-sehir.html>, (25.06.2019).

<http://www.yoldasin.com/mudurnu-cittaslow-unvanini-aldi/>, (25.06.2019).

<https://cittaslowturkiye.org/cittaslow-mudurnu/>, (25.06.2019).

<http://www.hurriyet.com.tr/yerel-haberler/bolu/mudurnu/mudurnudaki-sato-villallari-yapan-sirket-iflas-41030539>, (25.06.2019).

<http://www.yenimizan.com/emlak/tokiden-bolu-mudurnuda-393-tlden-baslayan-taksitlerle-konut-h69.html>, (25.06.2019).

<http://koycegiz.bel.tr/Ilc/koycegiz.html>, (25.06.2019).

<https://www.haberler.com/seferihisar-belediye-baskani-tunc-soyer-cittaslow-5285041-haberi/>, (25.06.2019).

<http://www.kulturvarliklari.gov.tr/TR-44397/ahlat-eski-yerlesimi-ve-mezar-taslari-bitlis.html>, (25.06.2019).

<https://ekitap.kulturturizm.gov.tr/TR-80984/yasayan-kultur--ahlat.html>

<https://cittaslowturkiye.org/yeni-uyelerimiz-koycegiz-mugla-ve-ahlat-bitlis/>
(30.03.2019).

<http://seferihisar.bel.tr/uc-yeni-sakin-sehir-geliyor/>, (24.05.2019).

<http://www.hurriyet.com.tr/seferihisara-turuncu-salyangoz-odulu-40870154>,
(27.05.2019).

<http://www.cittaslow.org/news/orvieto-great-success-cittaslow-general-assembly-orvieto>, (28.06.2019).

<http://kiyiege.gov.tr/gerzeye-cittaslow-birliginden-iki-uluslararası-odul/>, (22.06.2019).

<http://www.hamptoninstitution.org/cleveland-model.html#.XReTxJZMTIV>,
(29.06.2019).

<https://www.thenation.com/article/cleveland-model/> (22.06.2019).

<https://community-wealth.org/content/cleveland-model-how-evergreen-cooperatives-are-building-community-wealth>, (22.06.2019).

<http://www.hurriyet.com.tr/ege/turkiyenin-ilk-sakin-sehir-dostu-isletmesi-40094225>,
(25.05.2019).

<https://cittaslowturkiye.org/cittaslow-vakfi-kuruluyor/>, (18.06.2019)

<http://transitionus.org/transition-town-movement>, (05.06.2019)

<https://xxi.com.tr/i/gecis-hareketi-ve-gecis-kentleri>, (05.06.2019)

<https://transitionnetwork.org/transition-near-me/hubs/donusum-agi-istanbul-transition-network-istanbul/>, (05.06.2019).

<http://www.transitiontownbrixton.org/about-ttb/transition-worldwide/>, (05.06.2019).

http://www.cittaslow.org/sites/default/files/content/news/files/6515/report_cittaslow_town_in_changshan_china.pdf, (24.04.2019)

http://www.sc.xinhuanet.com/content/2017-03/21/c_1120668749.htm, (24.04.2019)

<http://www.cittaslow.org/news/orvieto-cittaslow-general-assembly-2019-20-th-anniversary>, (15.06.2019)

<https://www.turizmglobal.com/cinque-terre-turist-akinini-kota-koyarak-engelleyecek/>, (24.05.2019)

<http://www.ahlat.bel.tr/ahlat-tan-ne-alinir>, (27.06.2019)

Koruma Ürünleri, <https://www.fondazioneslowfood.com/en/what-we-do/slow-food-presidia/the-project/>, (21.05.2019).

Koruma Ürünleri Türkiye Örnekleri, https://www.fondazioneslowfood.com/en/slow-food-presidia/?fwp_nazioni_presidi=turkey-en, (21.05.2019).

Lezzet Sandığı Ürünleri, <http://www.mutfakdostlari.org.tr/nuhun-ambari-urunleri/>, (02.06.2019).

Lezzet Sandığı Türkiye Ürünleri, <https://www.fondazioneslowfood.com/en/nazioni-arca/turkey-en/>, (22.05.2019).

Seferipazar, <https://seferipazar.com/> (22.03.2019).

sivilsayfalar.org/2018/08/15/yavaslamak-icin-oneriler/, (28.03.2019).

Slow Food Yerel Şube Yapılanması Bigilendirme Kataloğu, https://slowfood.com/filemanager/Convivium%20Leader%20Area/Manifesto_ENG.pdf, (27.02.2019).

Slow Food Uluslararası Resmi İnternet Sayfası, IRVING, J. ve CERIANI, S. ,Slow

www.carlhonore.com/in-praise-of-slow/, (25.02.2019).

www.wisepeek.com/what-is-the-slow-movement.htm, (25.02.2019).

www.yavasdukkani.net, (20.03.2019).

Yavaşlığa Dair Öneriler, <http://www.sivilsayfalar.org/2018/08/15/yavaslamak-icin-oneriler/>, (27.02.2019).

Yavaş Seyahat, https://www.slowmovement.com/slow_travel.php, (09.06.2019).

EK 1: Slow Food Manifestosu (Belgenin İlk Hali, 3 Kasım 1987)

İçinde bulunduğumuz yüzyıl, dinamizmin ve ivmelenmenin etkisiyle, sanayi medeniyetinin yanlış şekilde yorumlanmasından doğmuştur. İnsan kendisini yorulmaktan kurtaracak olan makineleri icat etmekte ve bu makineleri bir yaşam stili olarak görmektedir. Bu yaklaşımdan bir çeşit kendine dönük yamyamlık türemiş, *homo sapiens* kendini yemeye, sindirmeye ve yok etmeye yönelmiştir.

Yüzyılın başında ve daha sonraları, hızın hükmeden ideoloji olarak kabul edilmesi sonucunda “hızla” kaleme alınan manifestolar türemeye başlamıştır. *Fast life* yaşamın her boyutundaki ana özellik olarak empoze edilmeye başlanmış, bir hayvan olarak insanın kültürel ve genetik açıdan yeniden yapılandırılmasında kullanılmıştır. Bu stil, düşünülmüş eleştirel yorumlardan çok, tehditkâr reklamlara ve duygusal sloganlara uygundur. Yüzyılın sonlarına yaklaşmakta olduğumuz bu günlerde durumda çok fazla değişiklik olmamış, tersine *fast life*, *fast food* ile beslenmeye başlanmıştır.

Edward Jenner’dan bu yana iki yüzyıldan fazla zaman geçti; aşı sistemleri her türlü endemik ve epidemik hastalığa karşı garanti verebilen tek unsur olarak kendilerini kabul ettirdi. Durum böyleyken, bilimin öğrettiklerine neden kulak asılmıyor? *Fast* virüsüne ve buna bağlı bütün yan etkilere karşı önlem almalıyız. Bu sebeple biz, dinamik yaşamın yerine rahat yaşamı öneriyoruz. Etkin olmayı çılgınlıkla bir tutanlara karşı, uzun ve yavaş bir zevkin yaşanmasıyla temin edilen uygun miktarda duygudan oluşan bir aşı öneriyoruz. Bugünden itibaren bütün *fast food*’ların yerini *Slow Food*’lar yani zevk merkezleri alsın. Başka bir ifadeyle, yemek masası damak zevkine iade edilsin.

Bu, temel arzulardan başlamak üzere, hayatın yeniden yaşanabilir hale gelmesi için çevrenin düzelmesini beklerken, insanın birey ve tür olarak yeniden, kademeli ve sürekli bir şekilde geri kazanılması için bir başkaldırıdır. Bu, çiğneme faaliyetinin gereğince yavaşlatılması, haksız şekilde demode olduğu iddia edilmiş yemek normlarının tekrar hayata geçirilmesi, zamanın gereğince kullanılması, zevkin organize edilmesi (makine sahiplerinin ve *fast* ideologlarının istediği yoğun üretimden uzak olmak) anlamına gelir. Öte yandan hızlı tempoda yaşayanlar genelde aptal ve üzgündür. Bunu anlamak için onlara bakmak yeterlidir.

Egemen iletişim şeklinin empoze ettiği uygarlaşmamış iletişim biçimi ile de slogan diye tutturursa, sıradan sağduyunun yüzyıllar boyunca test edip kanıtladığı “*Yemek sofrasında yaşanmak mümkün değildir*” gibi bir sürü söz bulunabilir. “*Slow*

Food neşedir, fast food histeridir” denebilir, çünkü gerçekten de “*Slow Food neşelidir!*”.

Öte yandan, rüzgâr gibi hızlı koşan Akhilleus’un kaplumbağayı asla geçemeyeceğini binlerce yıldır biliyoruz. Bu sadece bir matematik değil, aynı zamanda da bir ahlak dersidir.

İşte! Bizler kaplumbağayız; hattâ, bu projenin amblemi olarak seçtiğimiz, daha evcil olan salyangozuz. Nitekim bu amblemle bu kültürü takip edenleri ve yavaş yavaş zevk almayı sevenleri tanıyabileceğiz. *Slow Salyangoz*.

EK 2. Slow Food Tarihsel Süreç

1980

- Arcigola’nın çekirdeği olan *Libera e Benemerita Associazione Amici del Barolo* (Barolo Dostlarının Özgür ve Değerli Birliği), Bra’da kuruldu.

1986

- Mart ayında *I Tarocchi* Kooperatifi Alba’da *Osteria dell’Arco*’yu açtı. 26-27 Temmuz’da Barolo ve Fontanafredda’da *Arci Gola* Derneği kuruldu. Carlo Petrini oybirliği ile başkan seçildi. 16 Aralık’ta *Gambero Rosso*’nun ilk sayısı çıktı. Ekinde Petrini ve *Arci Gola*’nın kaleme aldığı manifesto vardı.
- Roma İspanyol Merdivenleri’nde açılışı önceden planlanmış Mc Donald’s tanıtımından sonra Slow Food İtalya’da kuruldu.

1987

- 23 Nisan’da *L’Unita* gazetesıyla birlikte verilmeye başlanan bir gastronomi ve hobi eki *A/R*’de yazılar yazmaya başladı. Bu ek 1989’a kadar yayımlandı. 3 Kasım’da *Gambero Rosso* Folco Portinari tarafından kaleme alınan Slow Food Manifestosu’nu yayımladı. Aralık’ta Floransa’da *Vini d’Italia* hayata geçti.

1988

- Arci Gola’nın bir yayınında salyangoz ilk defa belirdi. 4 Temmuz’da dernek genel gastronomi konularının yer aldığı “Coted’Or’un Burgonya için üstlendiği rolü Langa Piemonte için üstelenebilir mi?” başlıklı bir yazı yayımladı. 1-13 Kasım tarihleri arasında San Gimignano, Montalcino ve Siena’daki ilk *Arci Gola* ulusal kongresi düzenlendi.

1989

- Uluslararası Slow Food Hareketi, Paris Opera Comique’de kuruldu, Slow Food bildirisi 15 ülke delegesince imzalandı.

1990

- *Slow Food Editore* kuruldu ve ilk kitabı *Osterie d’Italia* raflara çıktı.
- 15-18 Kasım tarihlerinde Alba’da uluslararası Piemonte şarapları kurultayı yapıldı.
- Aralık ayında Venedik’te Slow Food’un ilk uluslararası kongresi düzenlendi.

1991

- 13-16 Haziran’da Perugia’da derneğin ikinci ulusal kongresi gerçekleştirildi. Derneğin ismi *Arcigola Slow Food* oldu.
- Sonbaharda Toskana şaraplarının ilk uluslararası kurultayı yapıldı.

1992

- Slow Food Almanya Königstein’de kuruldu.
- Bahar aylarında Verona’daki Vinitaly’nin ardından Arcigola Petrini’nin hazırladığı ve 1998’e kadar yayımlanacak olan *Guida Ai Vini del Mondo* (Dünya Şarapları Rehberi) 5 dilde yayımlanmaya başladı.
- Friuli-Venezia Giulia’da uluslararası şarap kurultayı toplandı.

1993

- Slow Food İsviçre Zürih’te kuruldu.
- Haziran ayında tadım haftası düzenlendi. Bu etkinlik gençlere yönelikti ve 4 yıl boyunca tekrarlandı.
- Sonbaharda ikinci Piemonte Şarapları Kurultayı düzenlendi

1994

- Arcigola Slow Food Milano Golosa’yı organize etti. Bu organizasyon Torino’da gerçekleşecek olan Salone del Gusto’nun bir test platformuydu.
- Slow Food Arcigola üyeleri Palermo Kongresi’nde buluştu ve adını Slow Food İtalya olarak değiştirdi. Kongrede Slow Food’un uluslararası bir hareket olarak gelişmesi gerektiğine karar verildi.
- Verona’daki Vinitaly’de Tat Laboratuvarları kuruldu.
- 29 Eylül- 2 Ekim tarihleri arasında üçüncü ulusal kongre gerçekleştirildi.

1995

- Güney yarımküre için projeler üretecek olan *Tavole Fraterne* (Kardeş Sofralar) projesi hayata geçirildi.

1996

- Slow Food *Ark of Taste* (Lezzet Sandığı, Nuh'un Ambarı) projesinin doğmasına sebep olacak *Salone del Gusto* (Lezzet Salonu) küçük ölçekli ve deneyimsel olarak Torino'da organize edildi.
- *Slow, Herald of Taste and Culture* (Yavaş, Lezzet ve Kültürün Müjdecisi) Slow Food Uluslararası Dergisi'nin ilk sayısı İtalyanca, İngilizce ve Almanca olarak yayımlandı. 1998'den itibaren ise 5 dilde yayımlanmaya başladı.

1997

- *Dire Fare Gustare* (Söylemek, Yapmak, Tatmak) Konferansı, Slow Food Tadım ve Gıda Eğitimi Projesi'nin başlangıcı oldu. Bu proje, İtalya okullarındaki öğretmen ve öğrencileri kapsadı.
- 16-19 Ekim tarihlerinde Orvieto'da Slow Food'un ikinci uluslararası kongresi yapıldı.
- 19-22 Eylül'de süt ürünleri için düzenlenen *Slow Food Cheese* (Peynir) etkinliği ilk kez yapıldı.

1998

- Slow Food Pollenzo Bra'da bulunan eski Savoy evini restore etmek amacıyla, *Agenzia di Pollenzo* adlı bir şirket kurdu. Bir otel, bir restoran ve bir şarap bankasının bulunduğu bu yer sonraki yıllarda Gastronomi Bilimleri Üniversitesi oldu.
- 5-9 Kasım'da düzenlenen ikinci *Salone del Gusto* (Lezzet Fuarı) bu kez halka açık olarak Torino'da gerçekleştirildi. Lezzet workshopları (atölye çalışmaları), konferanslar ve diğer etkinliklere 120 bin kişi katıldı.
- 19-21 Haziran'da Rovereto'da toplana üçüncü ulusal kongre *Presidia* (Koruma) ürünlerini seçti.
- Carlo Petrini ile *La Stampa* arasındaki işbirliği başladı.

1999

- Arca Bilimsel Komisyonu kuruldu.
- Eylül ayında ikinci Cheese etkinliği gerçekleştirildi.

2000

- Slow Food ABD, New York'ta kuruldu.

- Ekim ayında Bologna’da Birinci *Slow Food Biyoçeşitliliği Koruma Ödülü* sahiplerini buldu.
- Presidia (Koruma) projesinin lansmanı üçüncü Salone del Gusto’da 91 ürünle yapıldı.

2001

- Cheese etkinliğinin üçüncüsü Bra’da yapıldı.
- İkinci Slow Food Biyoçeşitliliği Koruma Ödülü Porto Portekiz’de sahiplerini buldu.
- Nisan ayında *www.slowfood.it* yayın hayatına başladı.
- Mayıs ayında Slow Food Arcigola mütevelli heyeti toplantısında Slow Food İtalya, the Master of Food adında ve 20 eno-gastronomik dersten oluşan, yetişkinlere yönelik bir eğitim projesi başlattı.
- Slow Food, transgenik asmanın Avrupa’da ticaretleştirilmesine karşı *No GM Wine* (Genetiği Değiştirilmiş Şaraba Hayır) kampanyasını başlattı.
- Slow Food hiçbir işlem görmemiş çiğ süttten yapılan peynirleri korma amacıyla bir bildiri yayınladı.

2002

- Üçüncü Slow Food Biyoçeşitliliği Koruma Ödülü ve dördüncü Salone del Gusto organizasyonları Torino’da gerçekleşti. 138 bin ziyaretçi ve ilk 30 Presidia ürünü kamuya tanıtıldı.
- Slow Food ABD, Okul Bahçesi kampanyasını başlattı ve kampanya sonraki yıllarda uluslararası bir boyut kazandı.
- 8 Kasım’da Avrupa Komisyonu Başkanı Romano Prodi, Slow Food Hareketi’nin sürdürülebilir tarıma katkısı nedeniyle Petrini’ye Brüksel’de birliğin tarım alanındaki yenilikçi projelere verdiği bir ödül olan *Sicco Mansholt 2002* ödülünü takdim etti.

2003

- Slow Food Fransa’nın kuruluş kongresi Lastours’da yapıldı ve Slow Food Fransa Montpellier’de açıldı.
- Bra’da dördüncü Cheese düzenlendi.
- Carlo Petrini 5 Şubat tarihli “Küresel Gıda Hakları Floransa Deklarasyonu”na katıldı.
- 10 Temmuz’da Napoli’deki Suor Orsola Benincasa Üniversitesi Petrini’ye Kültürel Antropoloji dalında fahri doktora verdi.

- 6-9 Kasım tarihinde düzenlenen Dördüncü Uluslararası Slow Food Kongresi'nde Petrini başkan seçildi. Kongrede biyoçeşitliliğin korunması ve ve eğitim konuları tartışıldı ve Slow Food Biyoçeşitlilik Vakfı kuruldu.
- Carlo Petrini, Terra Madre (Toprak Ana) olarak adlandırdığı, dünya gıda toplulukları buluşması fikrini sundu.

2004

- Slow Food genel merkezine yakın olan Pollenzo İtalya'da Gastronomi Bilimleri Üniversitesi resmi olarak kuruldu. İtalya Üniversiteler ve Bilimsel Araştırma Bakanlığı üniversiteyi resmen tanıdı ve üniversite ilk 75 öğrencisiyle eğitime başladı.
- Haziran'da Genova İtalya'da sürdürülebilir balık ve küçük ölçekli elle balıkçılığa adanan ilk *Slow Fish* etkinliği düzenlendi.
- Ekimde Time dergisi Petrini'yi 27 kişiden oluşan Avrupa'da Yılın Kahramanı listesine dahil etti.
- FAO (BM Gıda ve Tarım Örgütü) Slow Food'u onayladı ve işbirliğine başladı.
- Slow Food Biyoçeşitlilik Vakfı, Slow Food Biyoçeşitliliği Koruma Ödülü, Ark of Taste (Lezzet Sandığı- Nuh'un Ambarı) ve Presidia (Koruma) projelerine destek yarattı.
- 20-23 Ekim'de Torino'daki Palazzo del Lavoro'da ilk uluslararası Terra Madre (Toprak Ana) - dünya gıda toplulukları buluşması toplantısı dünyanın farklı yerlerinden gelen 5 bin delegenin katılımıyla gerçekleşti.
- Slow Food Japonya Kongresi Yufuin'de yapıldı ve Slow Food Japonya Sendai'de açıldı.

2005

- 1 Ocak'ta Petrini'ye Cumhurbaşkanı Carlo Azeglia Ciampi tarafından *Grande Ufficiale* (Büyük Subay- Yetkili) nişanı verildi.
- Slow Food, Brezilya'nın Porto Alegre kentinde Brezilya Tarımsal Kalkınma Bakanlığı ile birlikte Dünya Sosyal Forumu 2005'te bir seminer sundu. Slow Food Brezilya tarafından ilk geniş ölçekli geleneksel yiyecek etkinliği düzenlendi.
- Kenya Slow Food Convivia ve Terra Madre Gıda toplulukları Machakos Kenya'da toplandı.

2006

- Slow Food İtalya 20. yıldönümünü Bra'da kutladı.

- Slow Food ABD, Katrina Kasırgası'nın vurduğu Louisiana gıda topluluklarına yardım etmek amacıyla Terra Madre Yardım Fonu'nu kurdu.
- Slow Food İngiltere kuruldu.

2007

- 5. Uluslararası Slow Food Kongresi dünyanın farklı yerlerinden gelen 600 temsilciyle beraber Puebla Meksika'da düzenlendi. *Puebla Deklarasyonu* ile 18 yıl önce başlayan yolculuğun süreceğinin teminatı resmi olarak verilmiş oldu.
- İlk bölgesel Terra Madre etkinlikleri Brezilya ve Belarus'ta yapıldı.
- *Vignerons d'Europe* (Avrupa'nın Şarap Üreticileri) Montpellier Fransa'da bir araya gelerek sürdürülebilir şarap yapımı hakkında fikir alış veriğinde bulundular.
- Slow Food Almanya'nın ilk *Markt des guten Geschmacks* (iyi, temiz ve adil yiyecek fuarı) Stuttgart'ta yapıldı.
- İlk *Al gusto* (tadım) fuarı Bilbao İspanya'da yapıldı.

2008

- İngiliz gazetesi *Guardian* tarafından Carlo Petrini gezegeni kurtarabilecek 50 kişiden biri olarak adlandırıldı.
- Terra Madre ağı Etiyopya, Hollanda ve İrlanda'da ulusal buluşmalar düzenledi.
- Slow Food ABD "Slow Food Ülkeleri" adında kaliteli sürdürülebilir gıdanın gemiş çapta kutlandığı bir etkinliği San Francisco'da düzenledi.
- Çiftçi pazarlarının küresel ağı *Earth Market* (Yeryüzü Pazarı) kuruldu.
- Slow Food Hollanda kuruldu.

2009

- Tanzania, Arjantin, Bosna Hersek, Norveç ve Avusturya'da bölgesel Terra Madre buluşmaları gerçekleştirildi.
- *Eurogusto* adıyla Avrupa Slow Food ağını gıda, tat ve kültür etrafında birleştiren bienal etkinliği ilk kez Fransa'da yapıldı.
- Uluslararası Slow Fish (Yavaş Balık) ağı ve kampanyası oluşturuldu.
- Şefler ve Slow Food Presidia (Koruma) arasında işbirliği kuruldu ve restoranlar koruma ürünlerini kullanmayı taahhüt etti.
- 10 Aralık'ta ilk Terra Madre Günü dünyanın farklı yerlerinden katılan topluluklar tarafından Slow Food'un 20. Yıldönümüne vurgu yapılarak

kutlandı. 150 ülkede düzenlenen 1000 etkinlikle yaklaşık 200 bin kişi bir araya geldi.

2010

- Bulgaristan'da ilk Terra Madre Balkanlar etkinliği yapılırken Azerbaycan, Brezilya, Kanada, Güney Kore, Gürcistan ve Kazakistan'da bölgesel Terra Madre buluşmaları yapıldı.
- Afrika Bahçeleri Projesi tanıtıldı.
- Bosna Hersek Ustikolina'da Tadım Festivali, Balkan ülkeleri ve Presidia ürünlerinin katılımıyla gerçekleşti.

2011

- Yavaş Avrupa kampanyası tanıtıldı, Avrupa'ya özgü politikaların sürdürülebilirliği teşvik etmek, biyoçeşitliliği korumak ve küçük ölçekli çiftçileri desteklemek konusunda geliştirilmesi amacıyla çağrıda bulunuldu.
- Ermenistan'a özgü bir tür olan Shalakh kayısısı Ark of Taste (Lezzet Sandığı) 'in 1000. ürünü oldu.
- Dünya çapında yerli gıda toplulukları İsveç Jokkmok'ta bir araya gelerek Yerli Terra Madre'nin ilk buluşmasını gerçekleştirdiler.
- Ermenistan, Avusturya, Güney Kore, Kırım, Japonya, Rusya ve İsviçre'de bölgesel Terra Madre buluşmaları gerçekleştirildi.

2012

- 6. Uluslararası Slow Food Kongresi Torino'da 95 ülkeden 650 temsilciyle gerçekleşti ve "Gıdanın Merkezi Rolü" adıyla yeni ilkeleri içeren bir doküman imzalandı.
- ESSEDRA (Kırsal Alanların Çevresel Olarak Sürdürülebilir Sosyo-Ekonomik Kalkınması) Projesi Balkanların gıda biyoçeşitliliğine işaret ederek tanıtıldı.
- BM Sürdürülebilir Kalkınma Konferansı Rio +20'de "Küresel Gıda Güvenliği" ve "Beslenme Diyaloğu" ile ilgili konuşma yapıldı.
- BM Daimi Toplantısı'nda Carlo Petrini yerli meseleleri üzerine konuşma gerçekleştirdi.

2013

- *AsiO Gusto* (Asya ve Okyanusya'yı kapsayan) Slow Food ağı ilk kez Nanyangju Güney Kore'de bir araya geldi.
- Carlo Petrini en yüksek BM Çevresel Ödülü'nü aldı. (*Dünyanın Şampiyonu*)

2014

- *Slow Meat* (Yavaş Et) 'in ilk toplantısı Denver ABD'de yapıldı.

- Salone del Gusto'nun 10. Buluşması ve Terra Madre ağının Torino'daki 10. yıl dönümü kutlandı.
- BBC Gıda Programı Ark of Taste Projesi'nin medya ortağı olarak bu etkinliğe katıldı.

2015

- Slow Food Çin kuruldu.
- Slow Food, *Expo Milano'da* biyoçeşitlilik, sebze bahçeleri, çiğ sütten yapılmış peynirler ve şaraptan oluşan sergi çadırına ev sahipliği yaptı. Expo'nun bir parçası olarak 3-6 Ekim tarihleri arasında Slow Food ve Terra Madre Giovani işbirliği dünya çapında 2500 genç çiftçiyi bir araya getirerek "Gezegeni Besliyoruz" etkinliğini düzenledi ve geleceğin gıdasını yeniden tanımladı.
- 3-7 Kasım tarihleri arasında Meghalaya Kuzeydoğu Hindistan'da Yerli Terra Madre grubu dünya çapındaki yerli toplulukları bir araya getirdi.
- 12-13 Aralık Orta Avrupa- Slow Food Festivali Krakow Polonya'da gerçekleştirildi.

2016

- Terra Madre Balkanlar 2-5 Haziran'da Tiran Arnavutluk'ta bir araya geldi.
- Mayıs ayında BM Gıda ve Tarım Örgütü tarafından yürütülen "*Avrupa İçin Sıfır Açlık*" programının Özel elçisi ünvanı Carlo Petrini'ye verildi.
- 22-26 Eylül tarihleri arasında Torino İtalya'da Carignano Tiyatrosu'nda yarım milyonun üzerinde kişinin katıldığı ilk Terra Madre Salone del Gusto etkinliği düzenlendi.
- "*Dünyayı Sev, Geleceğini Korumak*" kampanyası Slow Food'u daha kitlesel fon modelli bir finansman yöntemi konusunda harekete geçirdi.

2017

- Terra Madre Burkina Faso'nun ilk buluşması Ouagadougou'da gerçekleşti.
- Terra Madre des Grands Lacs Kongo Cumhuriyeti Goma'da gerçekleşti.
- 7. Uluslararası Slow Food Kongresi Chengdu Çin'de gerçekleşti.
- Slow Food tarafından uluslararası iletişim ve bağış toplama kampanyası olarak oluşturulan "*Değişim İçin Menü*" kampanyası gıda ve iklim değişikliği arasında ilişkiye dikkat çekmeyi amaçladı.

2018

- İlk Terra Madre İskandinav, Kopenhag Danimarka'da gerçekleşti.
- Uluslararası "*Değişim İçin Gıda*" kampanyası başlatıldı.

- Yerli Terra Madre Danışma Kurulu Slow Food kurucu önderliğinde Rusya’da kuruldu.

EK 3. Slow Food Organizasyon Yapısı

Yürütme Kurulu

Başkan

Carlo PETRINI, İtalya

Başkan Yardımcısı

Alice WATERS,A.B.D

Üyeler

Georges Schnyder Junior, Brezilya

Qun Sun, Çin

Ursula Hudson, Almanya

Roberto Burdese, İtalya

Joris Lohman, Hollanda

Edward Mukiibi, Uganda

Richard McCarthy, A.B.D

Genel Sekreter

Paolo di CROCE,İtalya

Uluslararası Konsey

Üye Adı	Görevi
John Kariuki MWANGI	SF Biyoçeşitlilik Vakfı Başkan Yardımcısı, Doğu, Orta ve Güney Afrika Uluslararası Konsey Temsilcisi
Patigidsom Jean Marie KOALGA	SF Burkina Komitesi Koordinatörü, Afrika 10.000 Bahçe projesi müdahili, Batı Afrika Uluslararası Konsey Temsilcisi

Üye Adı	Görevi
Caroline Stephanie McCANN	Braeside Mezbaha Kurucusu ve Johannesburg Slow Meat destekçisi, Güney Afrika Uluslararası Konsey Temsilcisi
Barbara Abdini Ep. MASSAAD	Ortadoğu Uluslararası Konsey Temsilcisi
Alfonso Salvador Rocha ROBLES	Meksika ve Orta Amerika Uluslararası Konsey Temsilcisi
Madelaine Vazquez GALVEZ	Karayipler Uluslararası Konsey Temsilcisi
Esteban Raymundo Tapia MERINO	SF Ekvator Ağı Koordinatörü, And Ülkeleri (Bolivya, Kolombiya, Ekvator, Peru ve Venezuela) Grubu Uluslararası Konsey Temsilcisi
Rita Edeica Moya AZCARATE	SF Şili Ağı Başkanı, Güney Konisi (Güney Amerika'da Brezilya, Paraguay, Arjantin ve Uruguay) Uluslararası Konsey Temsilcisi
Remi LE	SF Nippon Direktörü, Japonya Uluslararası Konsey Temsilcisi
Minsoo KIM	Ark of Taste Kore Heyeti Üyesi, Kore Uluslararası Konsey Temsilcisi
Pacita JUAN	SF Manila Kurucusu, Güneydoğu Asya Uluslararası Konsey Temsilcisi
Amorelle DEMPSTER	Yerel SF grubu kurucusu, Avustralya'daki ilk Earth Market kurulması konusunda destekçi, Avustralya ve

Üye Adı	Görevi
	Okyanusya (Melanezya, Okyanusya ve Avustralya, Yeni Zelanda, Mikronezya ve Polinezya dahil olmak üzere Orta ve Güney Pasifikteki adalar topluluğu) Uluslararası Konsey Temsilcisi
Bobby GREGOIRE	Gıda Kültürü Laboratuvarı Projesi eğitici ve danışmanı, Kanada Uluslararası Konsey Temsilcisi
Kathryn UNDERWOOD	SF Detroit ortak kurucusu, A.B.D Uluslararası Konsey Temsilcisi
Tiffany NURRENBERN	SF Kaliforniya Öncüsü, A.B.D Uluslararası Konsey Temsilcisi
Jennifer BRECKNER	Yeni Oluşan Slow Beer grubunun parçası, SF gönüllüsü, A.B.D Uluslararası Konsey Temsilcisi
Martha MESSA	SF Brüksel Ofisi Direktörü, Afrika 10.000 Bahçe Projesi Gelişimi sorumlusu, AB Uluslararası Konsey Temsilcisi
Gaetano PASCALE	SF İtalya Başkanı, İtalya Uluslararası Konsey Temsilcisi
Ludovico ROCCATELLO	Gastronomi Bilimleri Üniversitesi Mezunlu, SF aktivisti, SF Uluslararası Gıda Biyoçeşitliliği Proje Müdürü, İtalya Uluslararası Konsey Temsilcisi
Raffaella GRANA	San Miniato Earth Market Teşvikçisi, SF Toskana Başkanı, İtalya Uluslararası Konsey Temsilcisi
Rachele LODI	İtalya Uluslararası Konsey Temsilcisi

Üye Adı	Görevi
Rupert EBNER	Munichand Convivium Lideri, SF aktivisti, Ark of Taste Projesinin besicilik faaliyetlerinden sorumlu veteriner hekim, İtalya Uluslararası Konsey Temsilcisi
Klaus FLESCH	Freiburg Convivium Lideri, Almanya Uluslararası Konsey Temsilcisi
Josef ZISYADIS	SF İsviçre Başkanı, FAO İsviçre Ulusal Komitesi Üyesi, İsviçre Uluslararası Konsey Temsilcisi
Alexandre FRICKER	SF İsviçre Genel Müdürü, İsviçre Uluslararası Konsey Temsilcisi
Nelleke DON	SF Hollanda Kurul Başkanı, Hollanda Uluslararası Konsey Temsilcisi
Susan DRION	SF Gençlik Ağı Kurul Başkanı, Hollanda Uluslararası Konsey Temsilcisi
John COOKE	SF Edinburgh Conviviumu Komite Üyesi, SF Avrupa Grubu Kurucu Üyesi, Birleşik Krallık Uluslararası Konsey Temsilcisi
Alberto Lopez de Ipina SAMANIEGO	İspanya Uluslararası Konsey Temsilcisi
Vincent LAGRE	Fransa Uluslararası Konsey Temsilcisi
Philipp BRAUN	Avusturya ve Orta Avrupa Uluslararası Konsey Temsilcisi
Katrine Klinken	İskandinav Ülkeleri Uluslararası Konsey Temsilcisi

Üye Adı	Görevi
Dessislava DIMITROVA	Bulgaristan Biyoçeşitlilik ve Ekosistem Araştırmaları Enstitüsü'nde Doçent Doktor, 2004 yılında Terra Madre'ye katıldı, Bulgaristan'da ilk SF Conviviumunu kurdu ve daha sonra Terra Madre Balkanlar açıldı (Güneydoğu Avrupa'dan 10'u aşkın gıda topluluğu ve conviviumu bir araya getiren bölgesel bir ağ) Balkanlar ve Türkiye Uluslararası Konsey Temsilcisi
Aida BAIMAKOVA	SF Astana Bayterek Convivium lideri, SF Kazakistan Gençlik Ağı lideri, Orta Asya'da SF Gençlik Hareketi'ni ilk kuran kişi Rusça Konuşan Ülkeler Uluslararası Konsey Temsilcisi
Nicolas Mukumo MUSHUMBI	Yerli Ağı Uluslararası Konsey Temsilcisi
Serena MILANO	SF Biyoçeşitlilik Vakfı Temsilci Üyesi
Andrea PIERONI	Gastronomi Bilimleri Üniversitesi Temsilcisi

Kaynak: SLOW FOOD Resmi İnternet Sitesi. <https://www.slowfood.com/about-us/our-structure/>, 2019

Yürütme Kurulu üyeleri, U.A Konsey'in de doğal üyeleridir. Ayrıca faaliyetlerin düzenli olarak sürdürülebilmesi için;

- Başkanlık Ofisi
- Uluslararası İletişim Ofisi
- Uluslararası Basın - Yayın Ofisi
- Coğrafi – Yerel Ofisler
- Proje Geliştirme ve Uluslararası İlişkiler Ofisi ve
- Yönetim Ofisi de organizasyon çatısı altında hizmetlerini yürütmektedirler.

EK 4. TÜRKİYE'DEKİ SLOW FOOD KONVİVİYUMLARI VE TOPLULUKLARI

SIRA NO	CONVIVIUM / TOPLULUK ADI	YETKİLİ KİŞİ	İLETİŞİM
1	Ankara	Aylin Öney TAN	Rafet Canitez Cad. 58/1, Oran Sitesi, Oran 06450 06450 – Ankara +90 (312) 491 17 91 aylinoneytan@yahoo.com
2	Antalya Mavi Yengeçler	Ezgi Gülenç BAĞLAN	Gürsu Mah.308.sk 6/6 Aygan A.P.T Konyaaltı 07070 - Antalya +90 (554) 700 01 48 ezgibaglan@gmail.com
3	Balkon Bahçeleri	Leyla Güzeloğlu KABASAKAL	Barbaros Mah. Kentplus Sitesi 3. Etap D7 Blok No:62 34726 - İstanbul +90 216 6881964 leylakabasakal@yahoo.com
4	Bozcaada	Yahya GÖZTEPE	Alaybey Mah. Çınarçarşı Sok. No: 16 Bozcaada Çanakkale, Bozcaada +90 532 657 11 13 bozcaadali@hotmail.com
5	Delice	Ali KÜRŞAT	Çamlık Caddesi, Şimşir Sokak No:2 10400 – Ayvalık, Balıkesir +90 5323469268 ali@kursat.com.tr
6	Fikir Sahibi Damaklar	Ayşenur ARSLANOĞLU	İstanbul +90 5327125196 aysenurarslanoglu@gmail.com

SIRA NO	CONVIVUM / TOPLULUK ADI	YETKİLİ KİŞİ	İLETİŞİM
7	Fırtına Vadisi	Özlem EROL	Çamlıhemşin - Rize +90 532 7331174 moyymini@gmail.com
8	Gaziantep	Filiz HÖSÜKOĞLU	İncilipinar Mah. 3 nolu Cad. Bayel İş Merkezi- F. Çakmak Bulv. 32 Nolu cad No:9/5 Yunus Apt 27060 - Gaziantep, Şehitkamil +90(533) 680 71 73 filizhosukoglu@gmail.com
9	Göbeklitepe	Muhammed BADİLLİ	Florya Caddesi Florya Konakları D Blok No:9 Bakırköy İstanbul +90 532 200 4553 mbadilli@msn.com
10	Gökçeada	Aytaç ALTIN	Gökçeada, Çanakkale +90 5558288182 aytacaltin@gmail.com
11	Halfeti	Nihat ÖZDAL	Fırat Mah. 58. Nolu Sok. No:20 63950 - Şanlıurfa +90 5058213482 nihatozdal@gmail.com
12	Hasankeyf	Hüseyin Rıdvan YURTSEVEN	Batman Üniversitesi Merkez Kampüsü Rektörlük Binası Oda No:311 72060 - Batman +90 533 451 11 80 ere.yurtseven@hotmail.com
13	İda	Mustafa Alper ÜLGİN	PO Box 24, Muratlar Köyü / Bayramiç 17100 - Çanakkale +90 532 677 4107 mustafaalperulgen@hotmail.com

SIRA NO	CONVIVIUM / TOPLULUK ADI	YETKİLİ KİŞİ	İLETİŞİM
14	İhsangazi	Ebru Huriye GÖK	İlçe Gıda Tarım Ve Hayvancılık Müd. Yeni Mah. Haraçoğlu Cad.İhsangazi 37250 - Kastamonu +90 505 393 62 00 ebrugok_cu@hotmail.com
15	İmalathane	Selda GÜLEÇ	İstanbul seldagulec@gmail.com
16	İzmir Bardacık	Nedim ATILLA	Ankara Cad 64/1 Bornova, İzmir +90 232 4351717 atilla.nedim@gmail.com
17	Kars	İlhan KOÇULU	Yeni Çamlıca Mah. Yedpa İş Merkezi G Caddesi A-213 Ümraniye, İstanbul +90(532) 501 6213 koculupey@gmail.com
18	Keçi Karaburun Mordoğan	Zuhal OKUYAN	Aşağı Çeşme Sokak No.3 Merkez Karaburun 35960 - İzmir +90 5325634730 zuhal.okuyan@gmail.com
19	Mahal	Güven EKEN	Orhanlı Köyü Köy Sokağı No. 461 35460 - Seferihisar, İzmir +90 543 657 6612 guven@dogaskina.org
20	Preservation of Food Heritage of Tarsus (Tarsus'un Yiyecek Mirasını Koruma)	Yasmina Şelfun Lokmanoğlu	Tarsus yasminalokmanoglu@gmail.com

SIRA NO	CONVIVUM / TOPLULUK ADI	YETKİLİ KİŞİ	İLETİŞİM
21	Şile Palamut	Fatma DENİZCİ	Kartanesi Sok. No: 13 Ovacık Köyü, Şile 34980 - İstanbul +90 5306454238 denizci@bnet.net.tr
22	Teos	Neptün SOYER	Teos Tatil Köyü Seferihisar 35460 - İzmir +90 5332156222 neptunsoyer@hotmail.com
23	Trakya	Ali ÇAKIR	Kırklareli Üniversitesi Pınarhisar M.Y.O. Pınarhisar 39300 - Kırklareli +90 530 441 14 90 alicakir1977@hotmail.com
24	Yağmur Böreği	Ayfer YAVI	34347 - İstanbul +90 5323350292 ayferyavi@yahoo.com
25	Yavaş Gari Bodrum	Deniz KURTSAN	Adnan Menderes Bulvarı 1095 Sk.22-1 Gümüşlük 48970 - Muğla, Bodrum +90 533 739 89 09 denizkurtsan@gmail.com
26	Yenipazar	Fatma Sevil TERZİOĞLU	Çarşı Mh İnönü Cd NO:42/2 9350 - Aydın, Yenipazar +90 5323605091 fsevil@hotmail.com

EK 5. Fikir Sahibi Damaklar Manifestosu

Fikir Sahibi Damaklar, yerelliğe, yöreselliğe önem veren Slow Food'un İstanbul'dan filizlenen bir koludur.

Fikir Sahibi Damaklar “şehirli” bir gruptur.

Günümüzün pratiği içinde “tüketici” sayılmaktalar. Ancak sorgulama kabiliyetlerini birer "üretici destekçisi"ne dönüşmek için kullanıyorlar. Biliyorlar ki bugün markette satılan lezzetsiz domates ancak ve ancak “satın aldıkları sürece” reyondaki yerini muhafaza edebilir. Eğer “mevsiminde” almaya karar verirlerse, üretici de mevsiminde üretecektir.

Fikir Sahibi Damaklar, “tüketici”nin bir "üretici destekçisi"ne dönüşmesi halinde, üretimin esası olan tohumu dahi patentleyerek tekeline alan ve üretimi ve çeşitliliği bozan usul-ötesi firmaların bir daha yaşam alanı bulamayacaklarına güveniyor.

Fikir Sahibi Damaklar, şehirli bireyin gece saat 10'a kadar açık kalan hipermarketlerin insanı tembelliğe iten konforu karşısında, satılan yoğurdun “gerçekten” yoğurt, ekmeğin “gerçekten” ekme olup olmadığını düşünmeyi bıraktığını ve nihayetinde, gıda yerine gıdaymış gibi yapan, büyük üreticilerin kârını arttırma odaklı AR-GE çalışmalarının karşılığı, pek çok “endüstriyel” ürünü tüketir olduğunu görüyor.

Bu nedenle Fikir Sahibi Damaklar, öncelikle, bu “gerçek gıdadan ayrı düşme hâli”ne çözümler üreten aktiviteleri benimsedi. Çünkü herkesin içi boşaltılmış bir berekete ikna çok tükettiği günümüzde, aslen, hem şehirli kalmak, hem de gerçek gıdayı destekleyerek insanlığın ortak refahına katkı vermek mümkündür.

Fikir Sahibi Damaklar bilir, şehirli insan tercihini gerçek gıdadan yana yaptığında üretim de iyi, temiz ve adil olacak ve torunlarımıza miras bırakacağımız dünya ancak ve ancak böyle mümkün olacak.

Fikir Sahibi Damaklar isimlerini bu hayalden aldılar. (Hareketin aktif sosyal medya hesabı olan Facebook Fikir Sahibi Damaklar sayfasından alınmıştır.)

EK 6. Dünya Çapında Cittaslow Üyesi Olan Kentlerin Listesi

Haziran 2019'da yapılan son güncelleme ile hareket dünya çapında 262 kent, 30 ülke ve bölgesel alanı kapsamaktadır.

ÜLKELER	KENTLER	TOPLAM ÜYE KENT SAYISI
ALMANYA	Bad Essen Bad Schussenried Bad Wimpfen Berching Bischofsheim Blieskastel Deidesheim Hersbruck Lüdinghausen Maikammer Meldorf Michelstadt Nördlingen Penzlin Schneverdingen Spalt Überlingen Waldkirch Wirsberg Zwingenberg	20
A.B.D	Sebastopol Sonoma	2
AVUSTRALYA	Goolwa Katoomba Yea	3
AVUSTURYA	Enns Hartberg Horn	3
BELÇİKA	Jurbise Chaudfontaine Enghien Estinnes Lens Maaseik Silly	7

ÜLKELER	KENTLER	TOPLAM ÜYE KENT SAYISI
BİRLEŞİK KRALLIK	Aylsham Berwick upon Tweed Llangollen Mold Perth	5
ÇİN	Changjia (<i>Gaoqing County</i>) Changshan - Zigang _In progress Erdaobaihe (<i>Changbai Mountain</i>) Fuli (<i>Fuchuan Yao Autonomous County</i>) Jingyang (<i>Jingde County</i>) Luzhi (<i>Wuzhong District</i>) Maolin (<i>Yudong New District</i>) Shimenshan (<i>Qufu city</i>) Songbai (<i>Shennongjia Forest District</i>) Yanyang (<i>Meizhou city</i>) Yaxi (<i>Gaochun County</i>) Yuhu (<i>Wencheng County</i>)	12
DANİMARKA	Mariagerfjord Svendborg	2
FİNLANDİYA	Kristinestad	1
FRANSA	Cazaubon Créon Labastide d'Armagnac Loix Mirande Saint Antonin Noble Val Samatan Segonzac Simorre Valmondois	10
GÜNEY AFRİKA	Sedgefield	1
GÜNEY KORE	Cheongsong County (<i>Pacheon-myeon</i>) Damyang County (<i>Changpyeong-myeon</i>) Gimhae (<i>Bongha Village & Hwapocheon Wetland Eco Park</i>) Hadong County (<i>Akyang-myeon</i>) Jecheon City (<i>Susan-myeon & Bakdaljae</i>) Jeonju City (<i>Jeonju Hanok Village</i>) Mokpo City (<i>Oedal Island/ Dali Island/Modern historical&cultural area</i>)	16

ÜLKELER	KENTLER	TOPLAM ÜYE KENT SAYISI
GÜNEY KORE (DEVAMI)	Namyangju City (Joan-myeon) Sangju City (Hamchang-eup, Gonggeom-myeon, Ian-myeon) Seocheon County (Hansan-Myeon) Shinan County (Jeung-do island) Taeon County (Sowon-myeon) Wando County (Cheongsando Island) Yeongwol County (Kimsatgat-myeon) Yeongyang County (Seokbo-myeon) Yesan County (Daeheung & Eungbong-myeon)	
HOLLANDA	Alphen-Chaam Borger-Odoorn Echt-Susteren Eijsden-Margraten Gulpen-Wittem Heerde Midden-Delfland Peel en Maas Vaals Vianen Westerwolde (Former Bellingwedde and Vlagtwedde Town Halls)	11
İRLANDA	Clonakilty	1
İSPANYA	Balmaseda Begues Begur Bubiön Lekeitio Mungia Pals Rubielos de Mora Villa de La Orotava (Isle of Tenerife)	9
İSVEÇ	Falköping	1
İSVİÇRE	Mendrisio	1
İTALYA	Cerreto Sannita Chiavenna Chiaverano Cisternino Città della Pieve	85

ÜLKELER	KENTLER	TOPLAM ÜYE KENT SAYISI
İTALYA (DEVAMI)	Città Sant'Angelo Civitella in Val di Chiana Controguerra Cortona Cutigliano Ficulle Fontanellato Francavilla al Mare Galeata Gioi Giuliano Teatino Gravina in Puglia Greve in Chianti Grumes - Comune di Altavalle Guardiagrele Levanto Marradi Massa Marittima Monte Castello di Vibio Montefalco Morimondo Mulazzo Novellara Orsara di Puglia Orvieto Parrano Pellegrino Parmense Penne Pianella Pollica Positano Pratovecchio - Stia Preci Ribera Salerno San Miniato San Potito Sannitico Sant'Agata di Puglia Santarcangelo di Romagna San Vincenzo Santa Sofia Scandiano Sperlonga Stio Suvereto Teglio Tirano Todi Tolfa Torgiano Trani Travacò Siccomario Trevi Turbigo	

ÜLKELER	KENTLER	TOPLAM ÜYE KENT SAYISI
İTALYA (DEVAMI)	Usseglio Vigarano Mainarda Zibello- Comune di Palosine Zibello	
İZLANDA	Djupavogshreppur	1
JAPONYA	Kesennuma Maebashi-Akagi	2
KANADA	Cowichan Bay Lac-Mégantic Naramata Wolfville	4
KOLOMBİYA	Pijao	1
K.K.T.C	Geçitkale Lefke Mehmetçik Tatlısu Yeniboğaziçi	5
MACARİSTAN	Hódmezővásárhely	1
NORVEÇ	Levanger Sokndal Ulvik	3
POLONYA	Barczewo Bartoszyce Braniewo Biskupiec Bisztynek Działdowo Dobre Miasto Głubczyce Goldap Górowo Iławeckie Jeziorany Kalety Lidzbark Lidzbark Warminski Lubawa Murowana Goślina	30

ÜLKELER	KENTLER	TOPLAM ÜYE KENT SAYISI
POLONYA (DEVAMI)	Nidzica Nowe Miasto Lubawskie Nowy Dwór Gdański Orneta Olsztynek Pasym Prudnik Rejowiec Fabryczny Reszel Rzgów Ryn Sępól Sianów Wydminy	
PORTEKİZ	Sao Bras de Alportel Silves Tavira Viana Do Castelo	4
TAYVAN	Dalin Fonglin Nanzhuang Sanyi	4
TÜRKİYE	Ahlat Akyaka Eğirdir Gerze Gökçeada Göynük Halfeti Köyceğiz Mudurnu Perşembe Şavşat Seferihisar Taraklı Uzundere Vize Yalvaç Yenipazar	17
YENİ ZELANDA	Matakana (<i>Rodney District</i>)	1

Kaynak: www.cittaslow.org

EK 7: Uluslararası Cittaslow Birliği Organizasyon Yapısı

1.Koordinasyon Komitesi

2.Bilimsel Komite

1.Koordinasyon Komitesi

Uluslararası Başkan

Stefano PISANI, Pollica (İtalya)

Uluslararası Başkan Vekili

Arnoud RODENBURG, Midden – Delfland (Hollanda)

Başkan Yardımcıları

Hans Petter Thorbjørnsen - Ulvik (Norveç)

Stefan Karlinger - Enns (Avusturya)

Christian Leclercq – Silly (Belçika)

Manfred Dörr - Deidesheim (Danimarka)

Pierre Beaudran – Mirande (Fransa)

Vittorio Gabbanini - San Miniato (İtalya)

Bon sohn - Seoul (Güney Kore)

Tunç Soyer - Seferihisar (Türkiye)

Artur Wrochna – Olsztynek (Polonya)

Sandro Marinelli - Pianella (İtalya)

Joan Loureiro Vall - Begur (İspanya)

Üyeler

Margaret Shaw – Berwick upon Tweed (Birleşik Krallık)

Cesare Francesco Nai - Abbiategrasso (İtalya)

Enrico Bini - Castelnovo ne' Monti (İtalya)

Wen Long, Xiao - Fonglin (Tayvan)

Keith Parkes – Goolwa (Avustralya)

Jacek Wiśniowski – Lidzbark Warmiński (Polonya)

Ilario Agata - Levanto (İtalya)

Giuseppe Germani - Orvieto (İtalya)

Michele De Lucia – Positano (İtalya)
Franco Spada – Tirano (İtalya)
Luigi Landi - Tolfa (İtalya)
Christian Garavaglia – Turbigo (İtalya)
Barbara Paron - Vigarano Mainarda (İtalya)
Wei Shibin - Gaochun, Yaxi (Çin)
Katip Demir - Yeniboğaziçi (Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti)
Henüz Atanmadı - (Kanada)
Jorge Manuel Nascimento Botelho - Tavira (Portekiz)

Onursal Başkan

Paolo SATURNINI

Önceki Başkanlar

Paolo Saturnini
Stefano Cimicchi
Roberto Angelucci
Gian Luca Marconi

Garantörler Kurulu

Paolo Saturnini
Roberta Bellavia
Klaudiusz Kandzia

Denetçi

Andrea Busso

Cittaslow Elçileri

Gian Luca Marconi- Castelnovo ne' Monti, İtalya
Enzo Barbieri- Altomonte, İtalya
Roberto Bozzi - Castelnuovo Berardenga, İtalya
Jong-Sik Kim - Wando County, Güney Kore
Igor Marek Hutnikiewicz - Olsztyn, Polonya
Andrea Mearns - Mold, Birleşik Krallık

Dag Sørensen - Sokndal, Norveç

Sabine Storme - Silly, Belçika

Wang Fan - Yaxi, Gaochun County, Çin

2.Bilimsel Komite

Giuseppe Roma, İtalya (Cittaslow Bilimsel Komitesi Koordinatörü)

Ariane Sept, Almanya

Carlotta Fioretti, İtalya

Ezio Manzini, İtalya

Fabio Parasecoli, A.B.D

Giovanna Melandri, İtalya

Giovanni Capelli, İtalya

Gert Jan Hospers, Hollanda

Hee Jung Jang, Güney Kore

Helen Jarvis, Birleşik Krallık

Helmut Bott, Almanya

Herbert Pfeiffer, Almanya

Hüseyin Rıdvan Yurtseven, Türkiye

Nan Ellin, A.B.D

Krzysztof Skalski, Polonya

Paul Knox, A.B.D

Resmiye Alpar Atun, K.K.T.C

Stefano Sampaolo, İtalya

Ursula Von Petz, Almanya

Vicente Guallart, İspanya

EK 8: Cittaslow Türkiye Organizasyon Yapısı

Koordinasyon Grubu

-Mustafa Tunç SOYER

Seferihisar Eski Belediye Başkanı

İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı

Cittaslow Türkiye Koordinatörü

Cittaslow Uluslararası Başkan Yardımcısı

-Bülent KÖSTEM

Cittaslow Türkiye Teknik Koordinatörü

Y.Y.D.D Genel Sekreteri

-Samet AKBOĞA

Cittaslow Türkiye Sekreteryası

-Candaş BALTA

Cittaslow Türkiye Sekreteryası

Bilim Komitesi

Ferhat İlker ÜNSEVER

Prof.Dr. Hüseyin Rıdvan YURTSEVEN

Prof. Dr. İrfan ARIKAN

Prof. Dr. Murat BARKAN

Prof. Dr. Tayfun ÖZKAYA

EK 9. Cittaslow Türkiye Üyelerinin Nüfus Verileri

İlçelerin nüfus verileri, aday kent ve üye kent oldukları yıllar baz alınarak hazırlanmıştır.

Tablo: ULUSLARARASI CITTASLOW AĞINA ÜYE TÜRKİYE'DEKİ 17 CITTASLOW'UN NÜFUS VERİLERİ

ÜYE KENT ADI	YILLAR									
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Seferihisar İZMİR	28,603	32,655	30,890	31,467	33,588	35,960	36,335	37,697	40,785	43,546
Akyaka Ula MUĞLA			-	-	2,552	2,667	2,691	2,752	2,815	3,010
Yenipazar AYDIN			13,078	13,398	13,174	12,963	12,937	12,800	12,596	12,608
Gökçeada ÇANAKKALE			8,210	8,288	8,830	8,644	8,906	8,776	8,769	9,783
Taraklı SAKARYA			7,272	6,853	7,135	6,993	6,991	6,881	6,849	6,895
Vize KIRKLARELİ			28,611	28,228	27,899	27,700	27,422	27,556	27,358	28,122
Perşembe ORDU				32,150	32,131	31,702	31,094	31,065	30,812	33,253
Yalvaç ISPARTA				52,223	50,272	48,803	47,769	47,604	46,823	46,646
Halfeti ŞANLIURFA					38,737	38,345	37,930	38,294	38,592	41,142
Şavşat ARTVİN							19,024	17,144	16,471	17,606
Uzundere ERZURUM								7,776	7,598	8,744
Göynük BOLU									15,184	15,423
Gerze SİNOP									23,661	24,946

Eğirdir İSPARTA									32,503	32,436
Mudurnu BOLU										19,327
Köyceğiz MUĞLA										36,389
Ahlat BİTLİS										40,806

Kaynak: www.nufusu.com, www.nufusune.com/176733-mugla-ula-akyaka-mahallesi-nufusu, E.T.
16.03.2019, 28.03.2019

